

Strategia rozwoju oświaty w Cieszynie
na lata 2021-2026

Przygotowane na zlecenie Miasta Cieszyn

Autorzy:

Barbara Kołcio

Andrzej Rzeszut

Mariusz Tobor

Katarzyna Tryba-Taborska

Jan Zięba

VULCAN sp. z o. o.

ul. Wołowska 6

51-116 Wrocław

tel. 71 757 29 29

e-mail: vulcan@vulcan.edu.pl

www.vulcan.edu.pl

Spis treści

1. Zakres opracowania i analizowane jednostki	6
2. Najważniejsze wnioski, ustalenia oraz rekomendowane działania wynikające z analizy organizacji i finansów oświaty miasta Cieszyn	8
3. Finanse oświaty miasta Cieszyn na tle podobnych samorządów	11
3.1. Finanse oświaty, a finanse miasta	11
3.2. Dochody a bieżące wydatki oświatowe	13
4. Wydatki i dochody oświaty – ich struktura i zmiany w czasie	17
4.1. Wydatki	17
4.2. Dochody	21
4.3. Wydatki a dochody	23
4.4. Koszty utrzymania szkół a subwencja oświatowa	26
4.5. Koszty utrzymania przedszkoli	29
5. Zmiany liczb uczniów przypadających na nauczycielski etat przeliczeniowy, czyli zmiany jednostkowych kosztów kształcenia	32
5.1. Wskaźniki zbiorcze	32
5.2. Udział uczniów z oddziałów integracyjnych i sportowych wśród wszystkich uczniów	34
5.3. Oddziały a etaty nauczycielskie w przedszkolach	36
5.4. Uczniowie a etaty w szkołach	38
6. Zmiany w organizacji przedszkoli	40
6.1. Wychowankowie przedszkoli w Cieszynie	40
6.2. Organizacja przedszkoli prowadzonych przez samorząd	41
6.2.1. Wielkość przedszkoli	41
6.2.2. Liczby oddziałów przedszkolnych i ich wielkości	42
6.2.3. Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej	44
7. Zmiany w organizacji ogólnodostępnych szkół dla młodzieży	45
7.1. Szkoły podstawowe i gimnazja razem	45
7.2. Szkoły podstawowe	45
7.2.1. Uczniowie szkół podstawowych	45
7.2.2. Oddziały w szkołach podstawowych	48
7.3. Zmiany wielkości oddziałów szkół podstawowych i gimnazjów	52
8. Analiza porównawcza organizacji szkół i przedszkoli	54
8.1. Liczby etatów przeliczeniowych nauczycieli w jednostkach	54
8.2. Liczby uczniów oddziałów i średnie liczebności oddziałów w szkołach jednostkach	54
8.3. Liczby uczniów, oddziałów i średnie liczebności oddziałów w przedszkolach	57
8.4. Liczby uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat zajęć realizowanych w ogólnodostępnych oddziałach szkół podstawowych	59
8.5. Liczby wychowanków przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w przedszkolach	60
8.6. Nauczycielskie etaty wsparcia w szkołach	61
8.7. Nauczycielskie etaty wsparcia w przedszkolach	65
9. Analiza organizacji oddziałów i zajęć z oddziałami w poszczególnych szkołach	66

9.1.	Szkoła Podstawowa nr 1	66
9.2.	Szkoła Podstawowa nr 2	67
9.3.	Szkoła Podstawowa nr 3	69
9.4.	Szkoła Podstawowa nr 4	70
9.5.	Szkoła Podstawowa nr 5	71
9.6.	Szkoła Podstawowa nr 6	72
9.7.	Szkoła Podstawowa nr 7	72
9.8.	Podsumowanie	73
9.9.	Zajęcia dodatkowe i pomoc psychologiczno-pedagogiczna	74
10.	Organizacja przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach	76
11.	Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	77
11.1.	Uczniowie z niepełnosprawnościami w szkołach ogólnodostępnych	77
11.2.	Nauczanie indywidualne	82
12.	Nauczyciele	84
12.1.	Struktura zatrudnienia nauczycieli	84
12.2.	Urlopy dla poratowania zdrowia	87
13.	Administracja i obsługa z uwzględnieniem Centrum Usług Wspólnych	88
13.1.	Administracja i obsługa – zestawienia ogółem	88
13.2.	Analiza porównawcza zatrudnienia pracowników administracji i obsługi	90
13.3.	Analiza porównawcza zatrudnienia pracowników administracji	93
13.4.	Analiza porównawcza zatrudnienia pracowników obsługi	93
13.5.	Diagnoza funkcjonowania Centrum Usług Wspólnych (CUW) w Cieszynie	96
13.5.1.	Uwarunkowania prawne funkcjonowania wspólnej obsługi (CUW)	96
13.5.2.	Podstawa prawna funkcjonowania CUW w Cieszynie	97
13.5.3.	Zadania realizowane przez CUW w Cieszynie w kontekście obowiązującego prawa	101
13.5.4.	Ocena pracy CUW wynikająca z badań ankietowych	102
13.6.	Analiza możliwości rozszerzenia obsługi przez CUW dalszych jednostek oświatowych z uwzględnieniem uwarunkowań organizacyjnych i kadrowych	103
13.6.1.	Projekt struktury organizacyjnej CUW	104
14.	Sieć szkół i przedszkoli w Cieszynie	107
14.1.	Rozmieszczenie szkół na terenie miasta	107
14.2.	Uczniowie a obwody szkół podstawowych	108
15.	Możliwości i potrzeby utworzenia zespołów szkolno-przedszkolnych	114
15.1.1.	Uwarunkowania prawne tworzenia zespołów szkolno-przedszkolnych	114
15.1.2.	Funkcjonalne, lokalowe i finansowe uwarunkowania tworzenia zespołów szkolno-przedszkolnych	114
16.	Prognoza liczb uczniów i oddziałów oraz obciążenia obiektów szkolnych	117
16.1.	Uwarunkowania prognozowania liczb uczniów	117
16.2.	Prognoza liczby wychowanków przedszkoli	117
16.3.	Prognoza liczb uczniów w szkołach prowadzonych przez miasto Cieszyn	119
16.4.	Prognoza liczb oddziałów i obciążenia budynków poszczególnych szkół	121
16.4.1.	Uwarunkowania prognozowania liczb oddziałów	121
16.4.2.	Obciążenie budynków	122
16.4.3.	Warianty prognozy	124

16.4.4. Porównanie wariantów	134
17. Narzędzia informatyczne wykorzystywane w jednostkach oświatowych	137
17.1. Oprogramowanie	137
17.2. Wyniki badania ankietowego	140
17.3. Podsumowanie	145
18. Objaśnienia metodologiczne	146
18.1. Finanse	146
18.1.1. Wydatki budżetowe	146
18.1.2. Dochody budżetu związane z oświatą:	146
18.1.3. Luka między bieżącymi wydatkami a bieżącymi dochodami oświaty	147
18.2. Organizacja szkół i przedszkoli	148
19. Badania ankietowe wśród uczniów, rodziców i nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez miasto Cieszyn - wprowadzenie	149
20. Badania ankietowe - pytania zamknięte	150
21. Badania ankietowe - pytania otwarte	170
21.1. Mocne i słabe strony jednostek	173
21.2. Potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego	183
21.3. Doświadczenia z czasu epidemii, które – po jej ustaniu – można by wykorzystać w szkołach	186
21.4. Baza lokalowa i wyposażenie – ocena dyrektorów	187
21.5. Baza lokalowa i wyposażenie – potrzeby według dyrektorów i nauczycieli	189
21.6. Dopasowanie zatrudnienia do potrzeb placówki	194
21.7. Problemy wychowawcze	195
21.8. Odpowiedzi na pytanie ogólne	195
22. Analiza SWOT cieszyńskiej oświaty	197
22.1. Tryb pracy nad analizą SWOT	197
22.2. Mocne strony	197
22.3. Słabe strony	198
22.4. Szanse	199
22.5. Zagrożenia	199
23. Misja i wizja oświaty w Cieszynie	201
23.1. Misja	201
23.2. Wizja	201
24. Cele strategiczne i operacyjne	202
Cel strategiczny 1. Doskonalenie procesów edukacyjnych	202
Cel strategiczny 2. Optymalizacja kosztów i organizacji oświaty	203
Cel strategiczny 3. Rozwój kadry pedagogicznej	204
Cel strategiczny 4. Poprawa infrastruktury oraz wyposażenia szkół i przedszkoli	204
Cel strategiczny 5. Poszerzenie współpracy pomiędzy szkołami	205

1. Zakres opracowania i analizowane jednostki

Niniejsze opracowanie pt. „Strategia rozwoju oświaty w Cieszynie na lata 2021-2026” zawiera:

1. Analizę organizacji i finansów oświaty miasta Cieszyn, której celem jest przedstawienie obiektywnej oceny organizacji jednostek oświatowych i racjonalności wydatków ponoszonych na oświatę. Diagnoza zawiera:
 - wieloletnią analizę trendów zmian w organizacji oświaty oraz zmian w wydatkach ponoszonych na oświatę w Cieszynie na tle innych, podobnych samorządów w Polsce,
 - analizę porównawczą organizacji szkół i przedszkoli prowadzonych przez miasto Cieszyn w roku szkolnym 2020/21,
 - szczegółową analizę arkuszy organizacyjnych wszystkich jednostek,
 - analizę kosztów funkcjonowania szkół z uwzględnieniem subwencji oświatowej,
 - analizę demograficzną wraz z prognozą liczb uczniów i oddziałów mającą na celu określenie wpływu zmian demograficznych i zmian ustroju oświaty na przyszłą organizację szkół,
 - ogólną analizę sieci szkół,
 - analizę narzędzi informatycznych wykorzystywanych przez placówki oświatowe.
2. Wyniki badania ankietowego przeprowadzone wśród uczniów, rodziców i nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez miasto Cieszyn.
3. Analizę SWOT cieszyńskiej oświaty
4. Misję i wizję oświaty w Cieszynie.
5. Cele strategiczne i operacyjne.

W opracowaniu uwzględnione są jednostki oświatowe wymienione w tabeli 1 oraz Centrum Usług Wspólnych w Cieszynie.

Tabela 1. Jednostki oświatowe objęte analizą

Jednostka oświatowa	Skrót nazwy jednostki
Przedszkole Nr 1	P1
Przedszkole nr 2 - Integracyjne	P2
Przedszkole Nr 4 im. Marii Konopnickiej	P4
Przedszkole Nr 7	P7
Przedszkole Nr 8	P8
Przedszkole Nr 9	P9
Przedszkole Nr 16	P16
Przedszkole Nr 17	P17
Przedszkole Nr 18	P18
Przedszkole Nr 19	P19
Przedszkole Nr 20	P20
Szkoła Podstawowa Nr 1	SP1
Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. 4 Pułku Strzelców Podhalańskich	SP2
Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi im. Janusza Korczaka	SP3
Szkoła Podstawowa Nr 4	SP4
Szkoła Podstawowa Nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi	SP5
Szkoła Podstawowa Nr 6 z Oddziałami Przedszkolnymi	SP6
Szkoła Podstawowa Nr 7	SP7
Szkolne Schronisko Młodzieżowe	schronisko

Wszystkie zestawienia zamieszczone w niniejszym opracowaniu zostały przygotowane przez autorów, przy czym:

- dane do wieloletnich zestawień dotyczących organizacji oświaty miasta na tle innych JST oraz organizacji poszczególnych szkół pochodzą z bazy danych oświatowych Systemu Analiz Samorządowych (SAS) Związku Miast Polskich, dla której pierwotnym źródłem danych jest system informacji oświatowej (SIO);
- dane do wieloletnich zestawień finansowych pochodzą ze sprawozdań Rb-27s i Rb-28s udostępnianych przez Ministerstwo Finansów;
- do przygotowania prognozy liczb uczniów wykorzystano: Prognozę ludności gmin na lata 2017-2030 sporządzoną przez Główny Urząd Statystyczny, dane o urodzeniach oraz liczbie ludności wg poszczególnych roczników z Banku Danych Lokalnych GUS, przekazane przez samorząd dane o liczbach mieszkańców według roku urodzenia, a także informacje o liczbach uczniów z bazy danych oświatowych SAS;
- szczegółowe dane o organizacji szkół i przedszkoli w roku szkolnym 2020/21 pochodzą z ich arkuszy organizacyjnych według stanu na dzień 2 listopada 2020 r.;
- analizę kosztów utrzymania szkół oparto na sprawozdaniach finansowych Rb-28S za rok 2019 uzyskanych z Urzędu Miasta oraz na metryczce subwencji oświatowej na rok 2019.

2. Najważniejsze wnioski, ustalenia oraz rekomendowane działania wynikające z analizy organizacji i finansów oświaty miasta Cieszyn

- W całym badanym okresie luka między bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty, ujęta procentowo, była w Cieszynie wyższa od mediany dla grupy gmin miejskich powyżej 5 tys. mieszkańców. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że w latach 2017-2020 w innych miastach grupy porównawczej luka ta rosła szybciej niż w Cieszynie, co oznacza, że likwidacja gimnazjów dotknęła finanse cieszyńskiej oświaty w mniejszym stopniu, niż finanse oświaty innych samorządów miejskich. Stało się tak zapewne dlatego, że gimnazja w Cieszynie były zorganizowane bardzo drogo (liczba uczniów przypadających na jeden etat nauczyciela była w nich niezwykle mała, mniejsza niż w 90% gmin miejskich).
- Kwota luki pomiędzy bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty, z wyjątkiem roku 2014, rosła nieustannie w całym badanym okresie – od niecałych 13 mln w 2009 r., do niemal 28 mln w 2020 r. W ciągu ostatnich trzech lat kwota luki wzrosła o około 8 mln zł, co oznacza, że wysiłek miasta na rzecz utrzymania oświaty zwiększył się w tym czasie o około 40%.
- W Cieszynie wyjątkowo niskie są liczby uczniów oraz wychowanków przedszkoli przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy. W 90% gmin miejskich powyżej 5 tys. mieszkańców wartości tych wskaźników są wyższe. Oznacza to, że zarówno szkoły jak i przedszkola prowadzone przez miasto Cieszyn są zorganizowane drogo.
- Najważniejszą przyczyną niskich liczb uczniów przypadających na jednego nauczyciela jest to, że Cieszyn znajduje się w grupie 10% miast, w których udział uczniów oddziałów integracyjnych wśród wszystkich uczniów jest zdecydowanie największy. W połowie miast z grupy porównawczej udział ten wynosi nie więcej niż 6%. W Cieszynie zaś w roku szkolnym 2019/20 udział ten wynosił 20%.

Wartość tego wskaźnika wyraźnie wzrastała od roku szkolnego 2015/16, choć już wtedy była znacznie wyższa niż w zdecydowanej większości innych gmin miejskich. Aż 35% oddziałów szkolnych w mieście to oddziały integracyjne. Przynosi to miastu dodatkową subwencję, która jednak nie równoważy wysokich kosztów organizacji takich oddziałów. Cieszyn prowadzi też przedszkole integracyjne.

Ogromna liczba oddziałów integracyjnych to najbardziej charakterystyczna cecha organizacji oświaty w Cieszynie, odróżniająca ją od innych miast w Polsce.

- Gdyby restrykcyjnie stosować się do przepisów prawa (choć trzeba pamiętać, że czasami nie służyłoby to uczniom) oraz uważniej organizować oddziały, zwracając uwagę na to, aby nie powstawały oddziały niekonieczne większe niż 24-osobowe, w których niezbędne są podziały na grupy, można by teoretycznie zorganizować zajęcia w oddziałach szkolnych o około 700 tys. zł rocznie taniej. Nie oznacza to, że obecnie możliwe jest szybkie zaoszczędzenie takich pieniędzy, gdyż najczęściej nie da się odwrócić podjętych kiedyś decyzji (lub jest to bardzo trudne).

Warto też zauważyć, że choć 700 tys. zł, jest na pierwszy rzut oka dużą sumą, to jest to kwota znikoma w porównaniu do luki pomiędzy wydatkami a dochodami oświaty, która wynosi ponad 25 mln zł. Zatem w organizacji zajęć oddziałów w poszczególnych cieszyńskich szkołach nie ma prostych rezerw, których wykorzystanie pozwoliłoby istotnie zmniejszyć koszty.

- W szkołach prowadzonych przez miasto Cieszyn jest 48,5 etatu nauczycieli wspomagających, co oczywiście wynika głównie z dużej liczby uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego i istnienia oddziałów integracyjnych. Koszt tych etatów to około 3,6 mln zł. Warto zauważyć, że na przykład w większym od Cieszyna Wodzisławiu Śląskim takich etatów jest tylko 14.

Wymiary zatrudniania nauczycieli wspomagających nie są ściśle określone prawem. Wydaje się, że jest to obszar, w którym można szukać możliwości optymalizacji kosztów, szczególnie, że wymiary etatów nauczycieli wspomagających w wielu oddziałach integracyjnych są większe niż obserwowaliśmy w innych miastach.

- Szkoły podstawowe w Cieszynie są małe (zob. wykres 38). W roku szkolnym 2019/20 na jedną szkołę przypadało średnio mniej niż 350 uczniów, podczas gdy mediana dla podobnych samorządów wyniosła prawie 470, a w badanej grupie samorządów są też miasta, w których na jedną szkołę przypada niemal 700 uczniów. Cieszyn należy do grupy 25% gmin miejskich z liczbą mieszkańców powyżej 5 tysięcy z najmniejszymi szkołami podstawowymi. Niewielkie rozmiary szkół są jedną z przyczyn, dla których małe są także oddziały, gdyż w małych szkołach trudniej organizuje się większe oddziały. Jest to jedna z przyczyn wysokich kosztów utrzymania oświaty w mieście.
- Z prognozy liczby uczniów i wychowanków przedszkoli wynika, że:
 - Po kilkuletnim okresie stabilizacji można się spodziewać stopniowego spadku liczby wychowanków przedszkoli. W roku 2030/31 w przedszkolach samorządowych może być o ok. 130 wychowanków mniej niż obecnie, a we wszystkich przedszkolach w mieście o 240 wychowanków mniej.
 - Po okresie wahań związanych ze zmianami w organizacji oświaty (zmiany wieku rozpoczynania obowiązku szkolnego i likwidacja gimnazjów) rozpocznie się czas, gdy na zmiany liczb uczniów oddziaływać będzie wyłącznie pogłębiający się niż demograficzny. W roku szkolnym 2035/36 w szkołach prowadzonych przez miasto będzie się uczyć o ok. 450 (19%) uczniów mniej niż obecnie i o ok. 900 (32%) uczniów mniej niż w roku 2008/09.
- Średnie wielkości oddziałów szkolnych w Cieszynie od roku 2015/16 są mniejsze niż w 75% innych gmin miejskich powyżej 5 tys. mieszkańców (zob. wykres 48). Jeżeli sieć szkół i zasady naboru się nie zmienią, w przyszłości średnia liczebność oddziałów szkolnych jeszcze się zmniejszy, co będzie się łączyło ze wzrostem kosztów kształcenia jednego ucznia i zwiększeniem luki pomiędzy wydatkami bieżącym a dochodami. Możliwe sposoby przeciwdziałania temu zjawisku opisane w rozdziale *Warianty prognozy* na stronie 124.
- W latach szkolnych 2019/20 oraz 2020/21 bardzo wzrosła liczba nauczycielskich urlopów dla poratowania zdrowia. Jeszcze w roku 2018/19 było ich tylko trzy, a w kolejnych dwóch latach 12 i 16. Jeśli przyjmiemy, że jeden urlop dla poratowania zdrowia to dla miasta koszt około 75 tys. zł, wzrost liczby urlopów z trzech w roku 2018/19 do szesnastu w roku 2020/21 oznacza wzrost luki pomiędzy dochodami a wydatkami oświaty o niemal 1 mln zł.
- W cieszyńskich przedszkolach mocno zróżnicowane są liczby dzieci przypadających na jeden etat pomocy nauczyciela. Warto zatem rozważyć standaryzację zatrudnienia w tym zakresie.

- Gdyby konieczne było wprowadzenie oszczędności, możliwe do podjęcia są następujące działania (nie oznacza to, że wszystkie wymienione niżej działania są rekomendowane przez autorów raportu – jest to jedynie katalog rozwiązań możliwych do podjęcia w razie potrzeby dokonania oszczędności):
 - Pilnowanie, aby w małych szkołach (SP4, SP6 i SP7) otwierać zawsze tylko jeden oddział klasy pierwszej. W tym celu może być konieczne zmniejszenie obwodu SP6.
 - Pilnowanie, aby podczas naboru uczniów do klas pierwszych przyjmowanie uczniów spoza obwodów szkół nie było nigdy przyczyną powstawania dodatkowych, niekoniecznych oddziałów.
 - Zmniejszenie liczby szkół poprzez zamknięcie SP4, aby zwiększyć szanse organizacji mniejszej liczby większych oddziałów w mieście.
 - Unikanie organizacji oddziałów 25-osobowych, w których konieczne są podziały na grupy, szczególnie w sytuacji, gdy takie oddziały powstają wskutek przyjmowania uczniów spoza obwodów szkół.
 - Ograniczenie liczby etatów nauczycieli wspomagających.
 - Ograniczenie liczby etatów wsparcia (bibliotekarzy, pedagogów itp.).
 - Zmniejszenie liczby oddziałów integracyjnych i zaniechanie ich otwierania, gdyby powodowało to konieczność otwarcia w danej szkole dodatkowego oddziału (np. w sytuacjach, gdyby zgłosiło się do niej 46 lub 71 uczniów, co w wypadku organizacji oddziału integracyjnego wymusza odpowiednio organizację trzech zamiast dwóch i czterech zamiast trzech oddziałów).
 - Zwiększenie średniej liczby dzieci przypadającej na jeden etat pomocy nauczyciela w przedszkolach.
- W szkołach ogólnodostępnych prowadzonych przez miasto Cieszyn uczy się niezwykle dużo uczniów z niepełnosprawnościami – w Cieszynie ich odsetek w ogólnej liczbie uczniów ogólnodostępnych szkół podstawowych jest najwyższy w grupie miast powyżej 5 tys. mieszkańców. Nietypowa jest także struktura niepełnosprawności tych uczniów. Otóż ponad połowę uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi stanowią dzieci z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją. Udział uczniów, u których orzeciono tę niepełnosprawność, w ogólnej liczbie uczniów ogólnodostępnych szkół podstawowych jest rekordowy w skali całego kraju. Istnieją powody, by sądzić, że duża liczba orzeczonych niepełnosprawności ruchowych (w tym afazji) związana jest z praktyką orzeczniczą działających na terenie powiatu poradni psychologiczno-pedagogicznych (zob. rozdział 11 – *Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*).
- Kuchnie funkcjonują we wszystkich jednostkach oświatowych. To bardzo dobre rozwiązanie dla uczniów i wychowanków przedszkoli, choć niestety łączące się z dużymi wydatkami, m.in. dlatego, że pracownicy kuchni i stołówek zatrudnieni są na niemal 70 etatach. W wielu samorządach odchodzi się od organizacji kuchni w każdej szkole.

3. Finanse oświaty miasta Cieszyn na tle podobnych samorządów

W niniejszym rozdziale przedstawiamy podstawowe wskaźniki charakteryzujące finanse i organizację oświaty w Cieszynie na tle podobnych samorządów, czyli gmin miejskich z liczbą mieszkańców powyżej 5 tysięcy¹.

W tej i kolejnych częściach opracowania wykresy zawierające porównania wartości analizowanego wskaźnika odnoszącego się do Cieszyna na tle grupy porównawczej zbudowane są wg jednolitego wzorca:

- Na osi poziomej zaznaczone są kolejne lata, a na osi pionowej wartości liczbowe badanego wskaźnika.
- Zielona linia ciągła łączy wartości wskaźnika wyliczonego dla Cieszyna w kolejnych latach.
- Środkowa, szara linia przerywana pokazuje medianę, czyli wartość przeciętną, która dzieli grupę badanych samorządów na dwie połowy – w jednej połowie badanych samorządów wartość badanego wskaźnika jest mniejsza, a w drugiej większa od mediany.
- Kropkowane pomarańczowe linie dzielą obszary wartości wskaźników na ćwiartki, tzn. w 75% samorządów wartości wskaźnika są większe niż to wskazuje dolna pomarańczowa linia, a w 25% samorządów wartości tego wskaźnika są mniejsze. Analogicznie w 75% samorządów wartości wskaźnika są mniejsze niż to wskazuje górna pomarańczowa linia, a w 25% samorządów wartości tego wskaźnika są większe.
- Skrajne niebieskie, kropkowane linie pokazują wartości wskaźników, powyżej (w wypadku górnej linii) i poniżej (w wypadku dolnej linii) których mieszczą się wartości wskaźnika 10% samorządów.

Przebieg zielonej ciągłej linii odzwierciedla wieloletnie trendy zmian wskaźnika, a jej obserwacja na tle pozostałych linii, ukazujących sytuację podobnych samorządów, pozwala łatwo zauważyć kiedy te trendy są typowe, a kiedy odbiegają od tego, co działo się w innych samorządach. Jednocześnie możliwe jest zorientowanie się, czy wartości badanego wskaźnika są wysokie, czy niskie na tle grupy porównawczej.

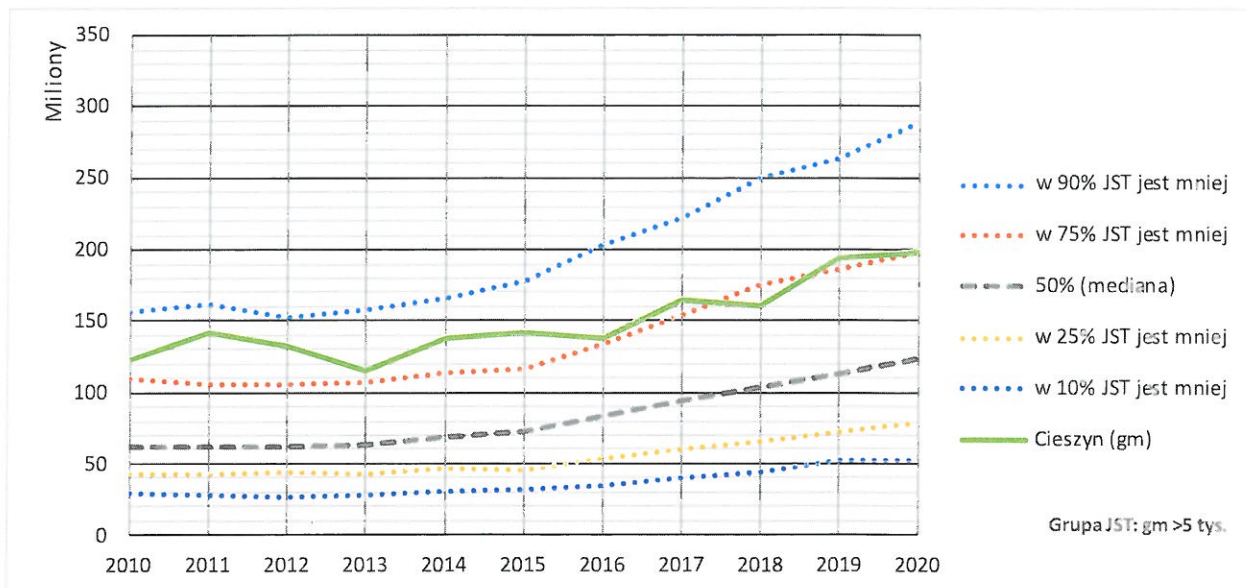
3.1. Finanse oświaty, a finanse miasta

Wykres 1 pokazuje wielkość budżetu miasta Cieszyn na przestrzeni ostatnich jedenastu lat. Łączne wydatki budżetu miasta są, w porównaniu z podobnymi samorządami, duże. 75% gmin miejskich z liczbą mieszkańców powyżej 5 tysięcy ma niższą wartość tego wskaźnika. Taki stan rzeczy jest zrozumiały ze względu na wielkość Cieszyna – pod względem liczby mieszkańców mieści się on w 30% największych spośród ponad dwustu miast należących do grupy porównawczej. Oczywiście porównywanie bezwzględnych kwot wydatków dla samorządów o różnej wielkości nie mówi tak wiele, jak porównywanie wskaźników procentowych lub odniesionych do liczby mieszkańców, które przedstawiamy na kolejnych wykresach.

¹ Mniejsze gminy miejskie nie są uwzględniane, gdyż otrzymują one wyższą subwencję.

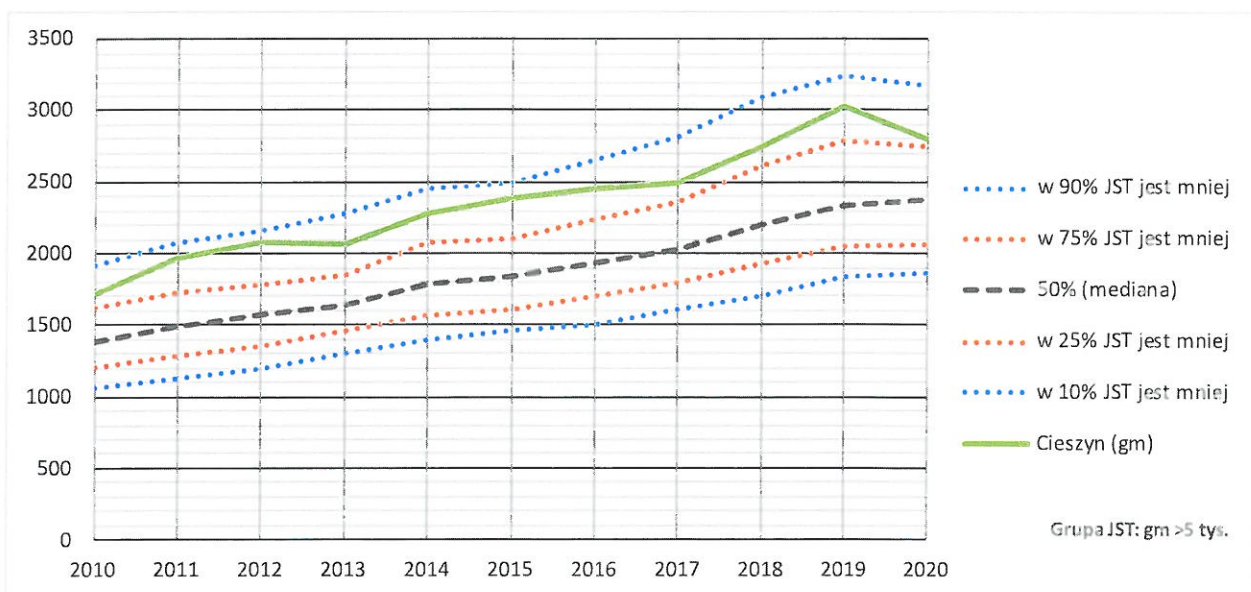
Warto też pamiętać, że do znacznego wzrostu wielkości budżetów samorządowych w ostatnich czterech latach przyczynił się program 500+.

Wykres 1. Łączne wydatki budżetu – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

Wykres 2 zawiera informacje o dochodach własnych budżetu miasta w przeliczeniu na jednego mieszkańca (liczba mieszkańców z 2018 r.). Dochody własne to przede wszystkim dochody z podatków i opłat oraz ze sprzedaży majątku komunalnego.

Wykres 2. Dochody własne na jednego mieszkańca – miasto Cieszyn na tle podobnych JST (liczba mieszkańców z 2018 r.)

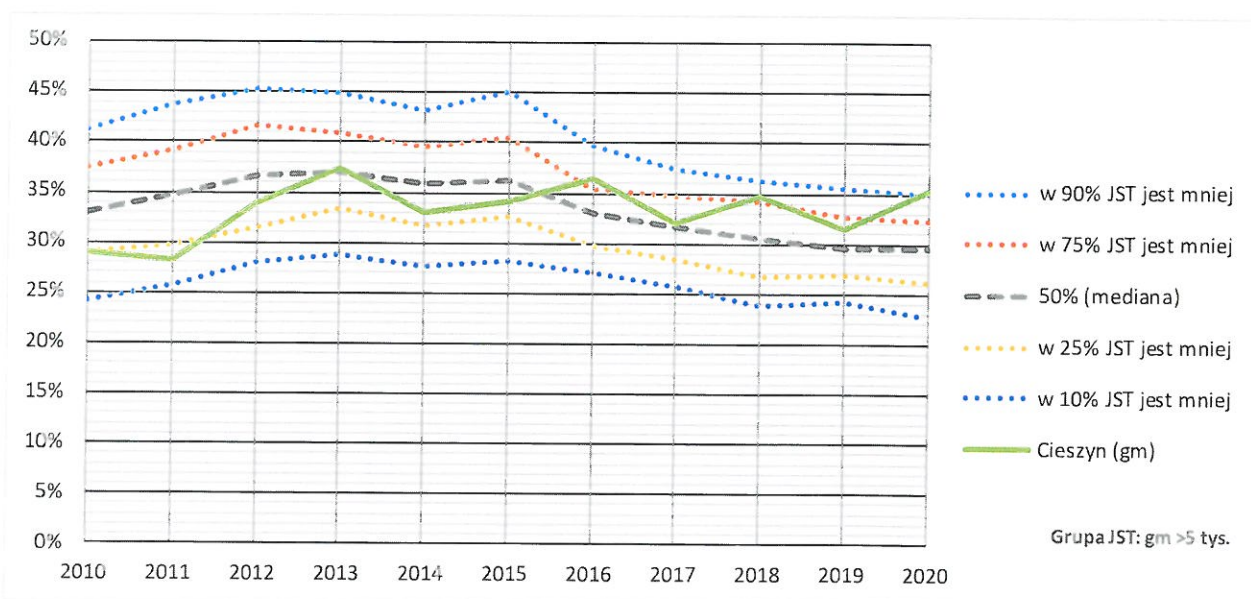

Wskaźnik ten charakteryzuje do pewnego stopnia możliwości finansowe samorządu. Dochody te są w Cieszynie wyraźnie wyższe niż w samorządach grupy odniesienia. Przez cały badany okres wartość tego wskaźnika była wyższa niż w przypadku 75% porównywanych miast.

Wykres 3 prezentuje zmiany udziału wydatków oświatowych² w łącznych wydatkach budżetu samorządu. Udział ten w badanym okresie w przypadku Cieszyna jest zmienny. W latach 2010-11 ponad ¾ podobnych samorządów miało większą wartość tego wskaźnika. W roku 2020 wartość tego wskaźnika jest wyraźnie wyższa niż w większości miast z grupy porównawczej.

Należy podkreślić, że wyraźny spadek udziału kosztów oświaty w wydatkach miast, który nastąpił po 2015 r. jest w znacznej mierze efektem zwiększenia się budżetów samorządów w związku z programem 500+.

Wykres 3. Wydatki oświatowe w budżecie JST – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

3.2. Dochody a bieżące wydatki oświatowe

Głównym źródłem finansowania oświaty samorządowej jest część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, czyli tzw. subwencja oświatowa. Ponadto na realizację niektórych zadań oświatowych samorzady otrzymują dotacje z budżetu państwa, w pewnych wypadkach opłaty wnoszą rodzice uczniów i wychowanków przedszkoli, a niekiedy samorząd ma dochody z wynajmu pomieszczeń w jednostkach oświatowych lub sprzedaży ich usług lub wytworów. Jednak prawie zawsze wpływy z wymienionych wcześniej źródeł nie pokrywają wszystkich wydatków, dlatego samorzady współfinansują oświatę z własnych środków.

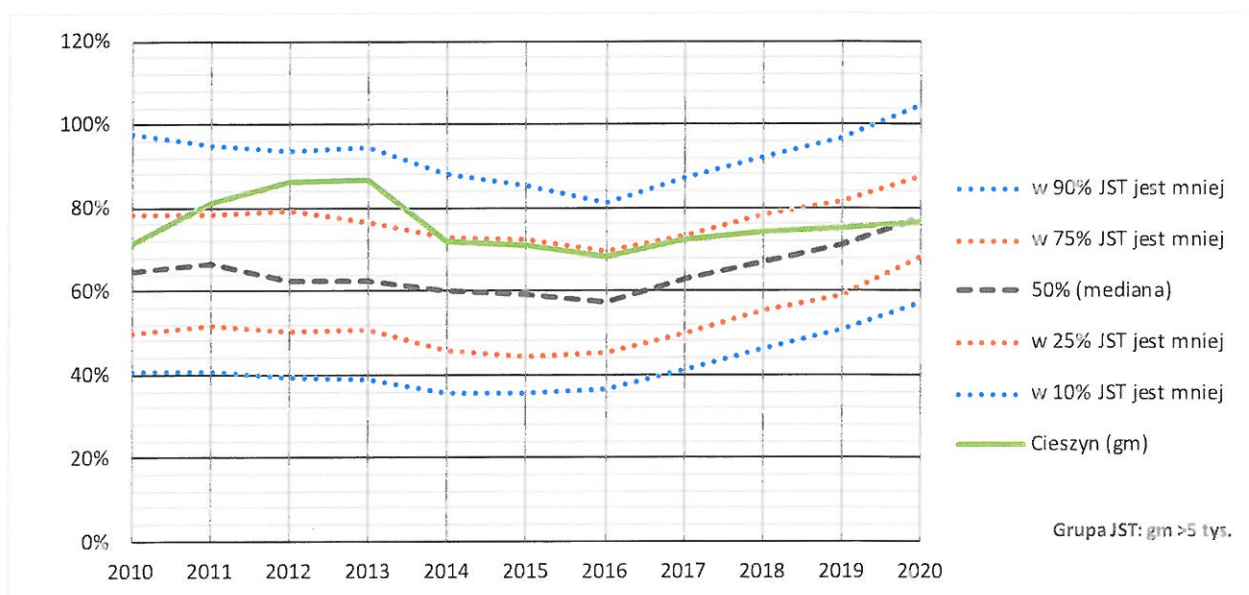
² Sposób wyliczania wydatków oświatowych oraz innych wielkości, które mogą być różnie rozumiane i wyliczane na różne sposoby, wyjaśniony jest w rozdziale *Objaśnienia metodologiczne*.

Do oceny stopnia owego współfinansowania używamy procentowego wskaźnika luki pomiędzy bieżącymi wydatkami³ a dochodami oświaty⁴. Interpretacja tego wskaźnika jest następująca:

- Jeśli wskaźnik luki między wydatkami a dochodami wynosi 0, to wydatki bieżące na zadania oświatowe są równe sumie subwencji i pozostałych dochodów oświaty.
- Jeśli zaś wskaźnik wynosi np. 15 proc., to wydatki są o 15 proc. wyższe od dochodów.
- Jeśli wskaźnik jest ujemny, to bieżące wydatki oświaty są niższe od dochodów.

Wykres 4 przedstawia zmiany procentowego wskaźnika luki między wydatkami a dochodami oświaty, a wykres 5 ilustruje, jak zmieniała się kwota tej luki, tzn. ile pieniędzy pozyskanych z dochodów pozaoświatowych miasto musiało przeznaczyć na sfinansowanie bieżącej działalności oświaty.

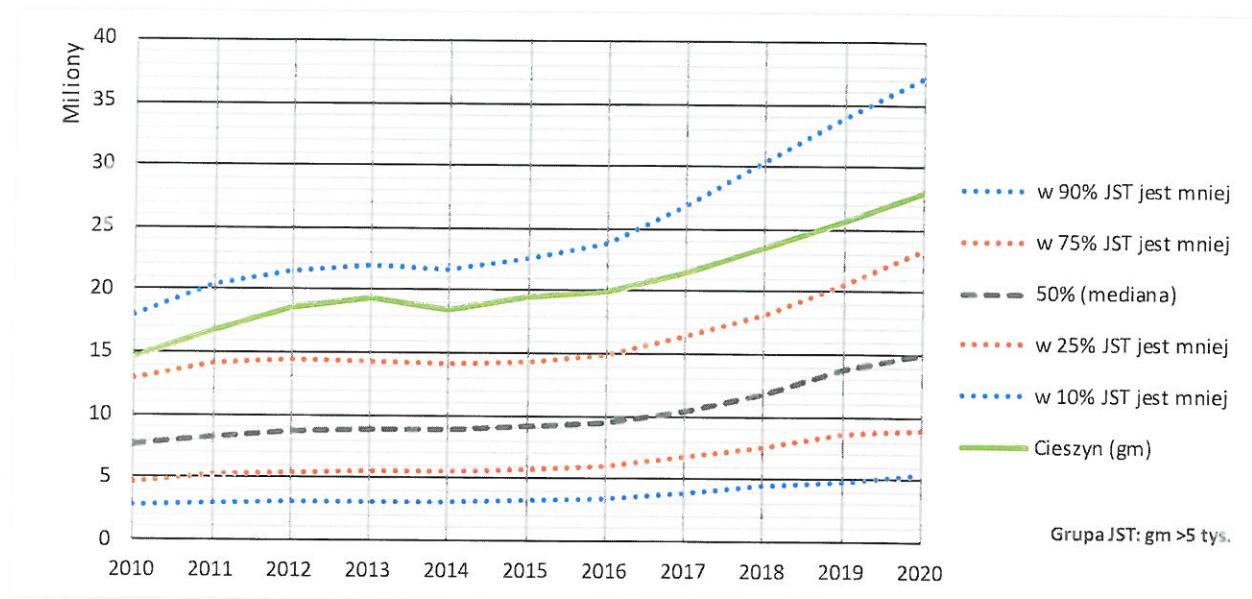
Wykres 4. Luka między bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty w ujęciu procentowym – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

³ Przy wyliczaniu luki między wydatkami a dochodami pomijamy dochody i wydatki majątkowe (inwestycyjne) oraz dochody przypisane do paragrafu 097, które formalnie nie są dochodami majątkowymi. Jednak w wielu wypadkach do paragrafu 097 przypisywane są znaczące kwoty dofinansowań inwestycji w oświacie, które mocno zaburzają porównania.

⁴ W przeszłości używaliśmy podobnie skonstruowanego wskaźnika obrazującego wielkość luki między wydatkami subwencionowanymi a subwencją oświatową. Jednak od 2017 r., w związku z rozpoczęciem subwencionowania sześciolatków w przedszkolach, wskaźnik ten stał się niepoliczalny, ponieważ sprawozdania budżetowe nie zawierają danych, które umożliwiają wyodrębnienie wydatków na utrzymanie sześciolatków w przedszkolach z całości wydatków przedszkoli.

Wykres 5. Luka między bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty w ujęciu kwotowym – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

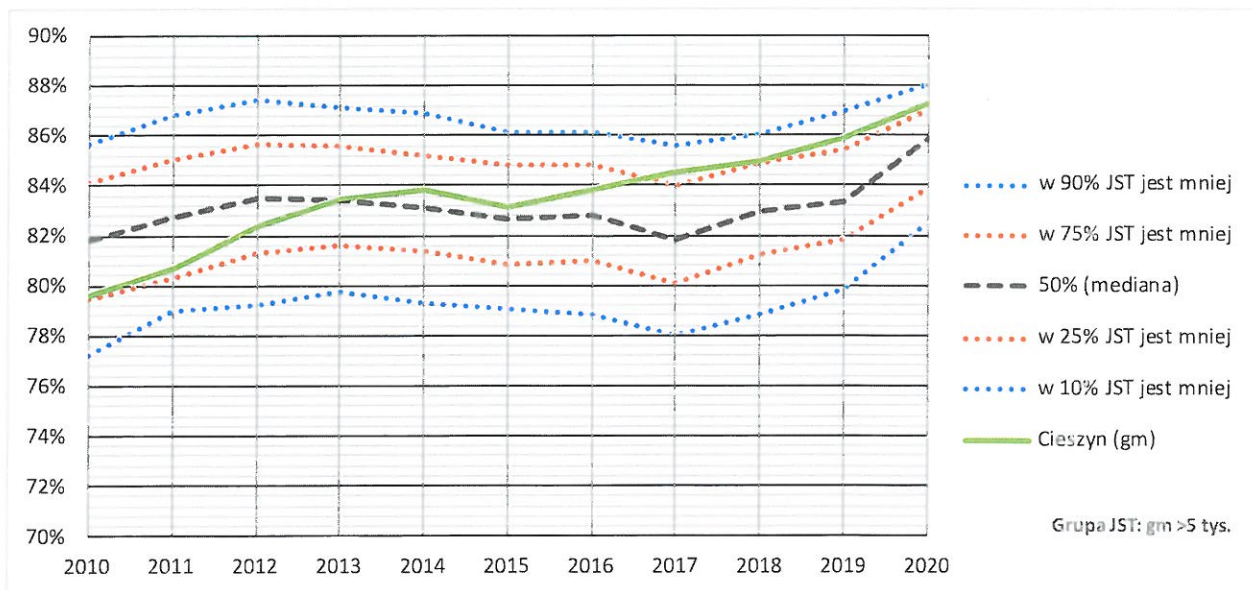

W całym badanym okresie luka ujęta procentowo była w Cieszynie znacznie wyższa od mediany grupy porównawczej, a w roku 2020 zbliżyła się do wartości mediany. Rosła ona mocno w latach 2011-2012, spadła w roku 2014 i znowu wzrosła w latach 2017-2020. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że w latach 2017-2020 w całej grupie porównawczej wzrost luki był wyraźnie wyższy niż w Cieszynie, co oznacza, że likwidacja gimnazjów dotknęła finanse oświaty w Cieszynie w mniejszym stopniu, niż inne miasta. Stało się tak pewnie dlatego, że cieszyńskie gimnazja były zorganizowane drogo, co pokazuje wykres 24 na stronie 39.

Kwota luki pomiędzy wydatkami a dochodami bieżącymi oświaty, z wyjątkiem roku 2014, rośnie nieustannie w całym badanym okresie od niecałych 13 mln w roku 2009 do niemal 28 mln w roku 2020. W ciągu ostatnich czterech lat kwota luki wzrosła o około 8 mln zł, co oznacza, że wysiłek miasta na rzecz utrzymania oświaty zwiększył się w tym czasie o 40%.

Wykres 6 przedstawia udział wydatków osobowych w bieżących wydatkach oświatowych samorządu. W Cieszynie udział ten jest bardzo wysoki i bardzo wzrósł w ostatnich latach. Wzrost ten był znacznie szybszy niż w innych miastach. W ponad 75% miast udział wydatków osobowych w wydatkach bieżących oświaty jest niższy. Ponieważ wydatki rzeczowe w wydatkach oświatowych utrzymują się w ostatnich latach na stałym poziomie, a liczba uczniów na etat nauczyciela nie rosła szybciej niż w innych samorządach, wzrost udziału wydatków osobowych świadczy o wzroście średniego kosztu wynagrodzenia przypadającego na etat pracownika. Może się na to składać wiele czynników takich jak np. zmniejszenie liczby godzin ponadwymiarowych nauczycieli (które są tańsze niż godziny etatowe), zwiększenie dodatków nauczycieli, zwiększenie liczby nauczycieli o najwyższych stopniach awansu, czy w końcu zwiększenie średniego wynagrodzenia pracowników administracji i obsługi.

Wykres 6. Wydatki osobowe w bieżących wydatkach oświatowych (bez dotacji) – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

4. Wydatki i dochody oświaty – ich struktura i zmiany w czasie

4.1. Wydatki

W tabelach 2-8 i na wykresach 2-4 przedstawione są wydatki oświatowe⁵ Cieszyna w latach 2004-2020 w podziale na główne grupy wyodrębnione na podstawie paragrafów klasyfikacji budżetowej.

Na potrzeby niniejszego opracowania do wydatków oświatowych zaliczamy łączne wydatki z działów 801 (oświata i wychowanie) i 854 (edukacyjna opieka wychowawcza) oraz rozdziału 75085 (wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego).

Wydatki dzielimy na:

- *Wydatki majątkowe* – w oświacie składają się na nie praktycznie wyłącznie wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne.
- *Wydatki bieżące*, które dzielimy na:
 - *wydatki osobowe* – czyli wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń wszystkich pracowników oświaty;
 - *dotacje* – wypłacane przez JST innym podmiotom np. organom prowadzącym przedszkola niepubliczne;
 - *wydatki rzeczowe* (pozostałe wydatki bieżące) – wydatki niezaliczane do wydatków osobowych, majątkowych i dotacji.

Oczywiście największą częścią wydatków oświatowych są wydatki osobowe. Na wielkość i zmiany tych wydatków wpływa m.in. liczba etatów nauczycieli i pracowników administracji i obsługi, wprowadzane przez ministra edukacji podwyżki wynagrodzeń, a także podwyżki wynagrodzeń spowodowane awansem zawodowym nauczycieli, podnoszeniem ich wykształcenia, zwiększaniem stażu pracy, czy też zmianami w regulaminie wynagradzania nauczycieli oraz podwyżki wynagrodzeń pracowników administracji i obsługi szkół.

Analizując dane o kosztach wynagrodzeń, warto pamiętać, że w latach 2012-2017 nie podnoszono zasadniczych wynagrodzeń nauczycieli.

Wydatki majątkowe (inwestycyjne) mają nieregularny przebieg, co jest zrozumiałe ze względu na ich specyfikę. W trakcie realizacji dużego zadania inwestycyjnego takie wydatki mogą stanowić sporą część łącznych wydatków oświatowych. Natomiast po zrealizowaniu inwestycji mogą spaść prawie do zera. Podobnie jest z wydatkami ze środków europejskich, których nasilenie zależy od realizowanych w danym roku projektów.

⁵ Szczegółowe kryteria kwalifikowania wydatków i dochodów do poszczególnych grup przedstawione są w rozdziale *Objaśnienia metodologiczne*.

Tabela 2. Wydatki oświatowe w podziale na rodzaje wydatków związane z paragrafami klasyfikacji budżetowej (bez wydatków ze środków unijnych)

Rok	Osobowe	Rzeczowe	Majątkowe	Dotacje	Europejskie	Razem
2004	15 893 507	3 865 791	752 579	1 643 648	0	22 155 525
2005	16 596 142	4 376 406	1 873 619	1 760 509	30 188	24 606 676
2006	17 368 525	4 514 086	2 181 936	2 325 232	49 179	26 389 779
2007	18 280 519	5 098 648	3 041 098	3 139 948	3 393	29 560 213
2008	19 769 709	5 698 073	6 007 073	3 827 832	184 288	35 302 687
2009	21 193 926	5 429 271	3 473 569	4 545 079	807 891	34 641 845
2010	23 369 466	6 221 618	250 561	5 342 757	517 901	35 184 402
2011	25 475 502	6 342 387	758 961	5 756 598	1 991 469	38 333 448
2012	27 413 063	6 109 641	2 427 344	6 631 561	2 938 086	42 581 609
2013	28 482 426	5 977 177	788 985	7 502 327	404 413	42 750 915
2014	29 431 829	6 046 894	1 557 203	8 571 036	26 323	45 606 962
2015	30 940 807	6 605 566	1 538 455	9 484 177	8 400	48 569 005
2016	32 584 084	6 574 377	846 984	10 042 691	234 139	50 048 136
2017	34 290 515	6 513 963	1 009 023	10 537 463	613 284	52 350 964
2018	36 728 461	6 710 729	254 024	11 633 408	617 082	55 326 622
2019	39 528 490	6 681 771	1 066 585	13 520 202	642 955	60 797 048
2020	42 056 411	6 274 394	5 191 236	16 194 258	474 989	69 716 299

Wykres 7. Wydatki oświatowe w podziale na rodzaje wydatków związane z paragrafami klasyfikacji budżetowej (bez wydatków ze środków unijnych)

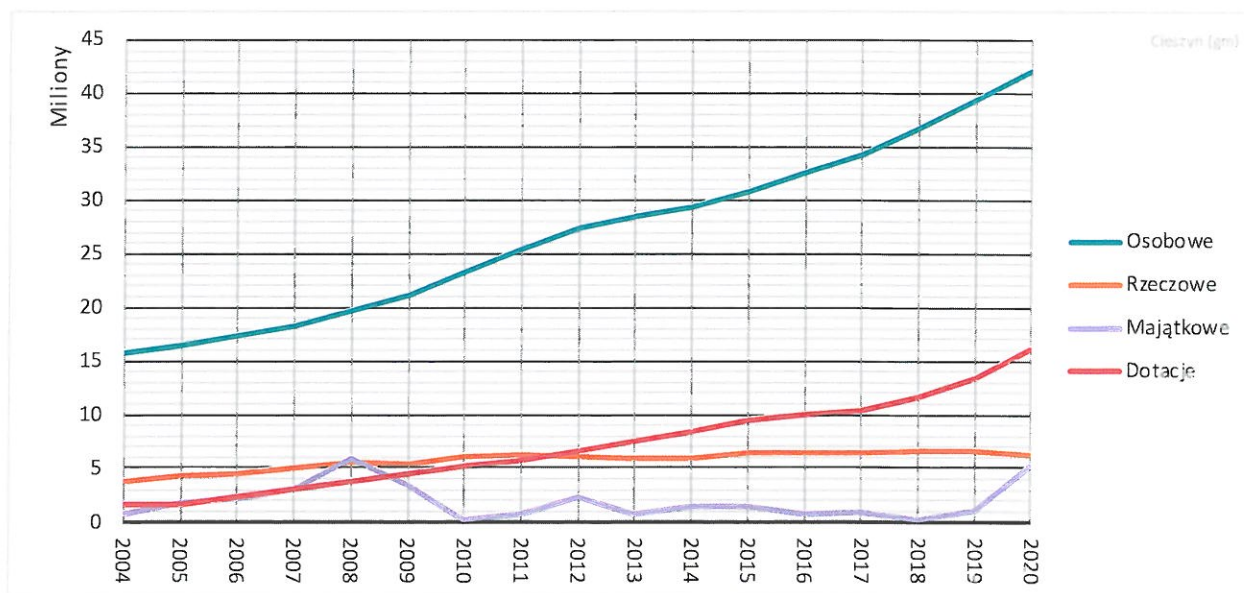

Tabela 3. Wydatki oświatowe w podziale na rodzaje wydatków związane z paragrafami klasyfikacji budżetowej w układzie procentowym (bez wydatków ze środków unijnych)

Rok	Osobowe	Rzeczowe	Majątkowe	Dotacje
2004	71,7%	17,4%	3,4%	7,4%
2005	67,4%	17,8%	7,6%	7,2%
2006	65,8%	17,1%	8,3%	8,8%
2007	61,8%	17,2%	10,3%	10,6%
2008	56,0%	16,1%	17,0%	10,8%
2009	61,2%	15,7%	10,0%	13,1%
2010	66,4%	17,7%	0,7%	15,2%
2011	66,5%	16,5%	2,0%	15,0%
2012	64,4%	14,3%	5,7%	15,6%
2013	66,6%	14,0%	1,8%	17,5%
2014	64,5%	13,3%	3,4%	18,8%
2015	63,7%	13,6%	3,2%	19,5%
2016	65,1%	13,1%	1,7%	20,1%
2017	65,5%	12,4%	1,9%	20,1%
2018	66,4%	12,1%	0,5%	21,0%
2019	65,0%	11,0%	1,8%	22,2%
2020	60,3%	9,0%	7,4%	23,2%

Wykres 8. Wydatki oświatowe w podziale na rodzaje wydatków związane z paragrafami klasyfikacji budżetowej w układzie procentowym (bez wydatków ze środków unijnych)

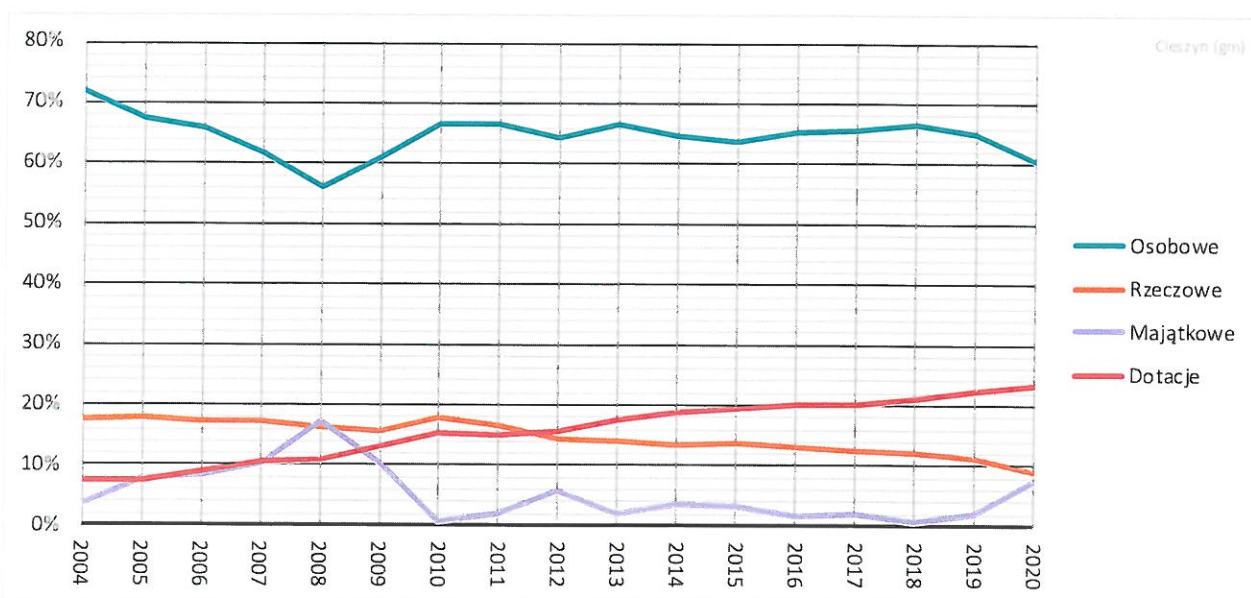
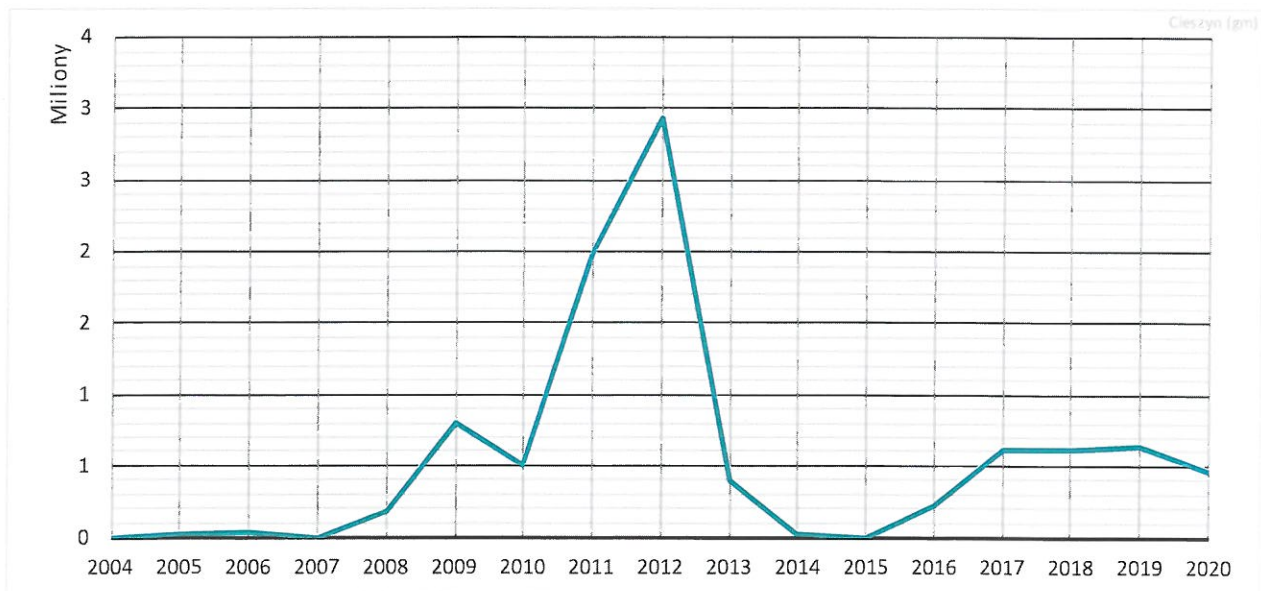

Tabela 4. Wydatki oświatowe finansowane ze środków europejskich w podziale na rodzaje działalności związane z paragrafami klasyfikacji budżetowej

Rok	Osobowe	Rzeczowe	Majątkowe	Dotacje	Razem
2004					0
2005		30 188			30 188
2006		49 179			49 179
2007		3 393			3 393
2008	133 789	45 619	4 880		184 288
2009	631 746	176 145	0		807 891
2010	451 375	66 526	0		517 901
2011	194 097	544 066	1 253 306		1 991 469
2012	491 147	435 332	2 011 607		2 938 086
2013	124 857	144 378	135 178		404 413
2014		26 323			26 323
2015	8 400				8 400
2016	178 091	56 048			234 139
2017	407 565	205 719			613 284
2018	337 834	279 248			617 082
2019	506 840	136 115			642 955
2020	221 366	253 623			474 989

Wykres 9. Łączne wydatki oświatowe finansowane ze środków europejskich

W kolejnych dwóch tabelach przedstawiona jest struktura wydatków w podziale na rodzaje działalności wyodrębniane na podstawie rozdziałów klasyfikacji budżetowej. Analizując te zestawienia, warto pamiętać, że zmiany w klasyfikacji budżetowej mogą wywierać wpływ na zmiany struktury rozpatrywanej pod tym kątem. Chodzi tu szczególnie o wyodrębnienie wydatków na organizację nauki uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (oddzielnie dla szkół i przedszkoli). Brak wydatków w odpowiednich rubrykach tabeli przed 2015 r. nie oznacza, że w tym czasie nie było uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, oznacza natomiast, że do 2014 r. ta kategoria wydatków nie była wyodrębniana.

Tabela 5. Wydatki oświatowe w podziale na rodzaje działalności związane z rozdziałami klasyfikacji budżetowej (bez wydatków ze środków europejskich)

Grupa rozdziałów	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przedszkola	11 815 863	13 338 283	11 379 684	11 575 103	11 856 851	13 888 529	14 828 739	16 412 333
Oddz. przedszk. w SP	364 787	377 943	372 392	402 250	433 357	504 099	518 662	603 258
Inne formy wych. przedszk.	53 837	61 467	11 831					
SP	16 753 628	17 769 474	17 143 190	16 087 402	17 696 211	22 428 007	27 758 621	33 513 462
Gimnazja	9 739 564	9 916 309	9 277 232	9 720 971	8 786 580	4 594 611	1 579 626	
Specj.org.nauki-przedszk.			2 511 023	2 917 930	3 214 674	3 640 460	3 664 033	4 555 164
Specj.org.nauki-szkoly.			2 975 399	3 802 220	4 098 692	4 005 968	4 444 634	4 960 640
Przedszkola specj.							1 148 274	1 988 348
Wczesne wspom. rozwoju			574 951	843 553	927 578	752 142	917 416	1 170 076
Stołówki	1 213 635	1 235 460	1 325 279	1 369 905	1 422 589	1 463 415	1 669 091	1 816 552
Świetlice	644 057	775 326	885 232	983 410	1 121 270	1 143 879	1 338 970	1 487 961
Dowozenie	200 542	172 120	196 440	170 889	182 560	191 180	198 555	167 818
Schroniska młodzieżowe	425 827	435 867	446 709	720 643	1 267 638	995 452	1 085 738	1 160 913
Pomoc materialna	341 913	388 637	348 952	295 343	159 037	121 844	101 557	85 542
Dokształcanie nauczycieli	160 613	81 211	82 750	93 353	189 652	196 628	163 674	169 197
ZEAS-y	639 490	680 952	697 986	491 033				
CUW-y				193 764	767 457	857 310	915 012	1 069 143
Inne oświatowe	397 159	373 913	339 955	380 367	226 818	543 098	464 446	555 892
Razem	42 750 915	45 606 962	48 569 005	50 048 136	52 350 964	55 326 622	60 797 048	69 716 299

Cieszyn (gmi)

Tabela 6. Wydatki oświatowe finansowane ze środków europejskich w podziale na rodzaje działalności związane z rozdziałami klasyfikacji budżetowej

Grupa rozdziałów	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przedszkola	41 291			234 139	375 395			
SP	154 635				237 889	610 291	637 523	474 989
Gimnazja	69 109	26 323						
Stołówki						6 791	5 432	
Schroniska młodzieżowe	139 378		8 400					
Razem	404 413	26 323	8 400	234 139	613 284	617 082	642 955	474 989

Cieszyn (gmi)

W strukturze wydatków oświatowych warto zauważyć bardzo duży wzrost wydatków na szkoły podstawowe. W 2017 r. wynosiły one 17,7 mln zł, w 2018 wzrosły do 22,4 mln zł, a w 2020 r. przekroczyły 33,5 mln zł. Oczywiście w głównej mierze wzrost ten wynika z wydłużenia nauki w tych szkołach do ośmiu lat. Jednak spadek wydatków na wygaszane gimnazja nie zrekompensował gwałtownego wzrostu kosztów utrzymania szkół podstawowych.

4.2. Dochody

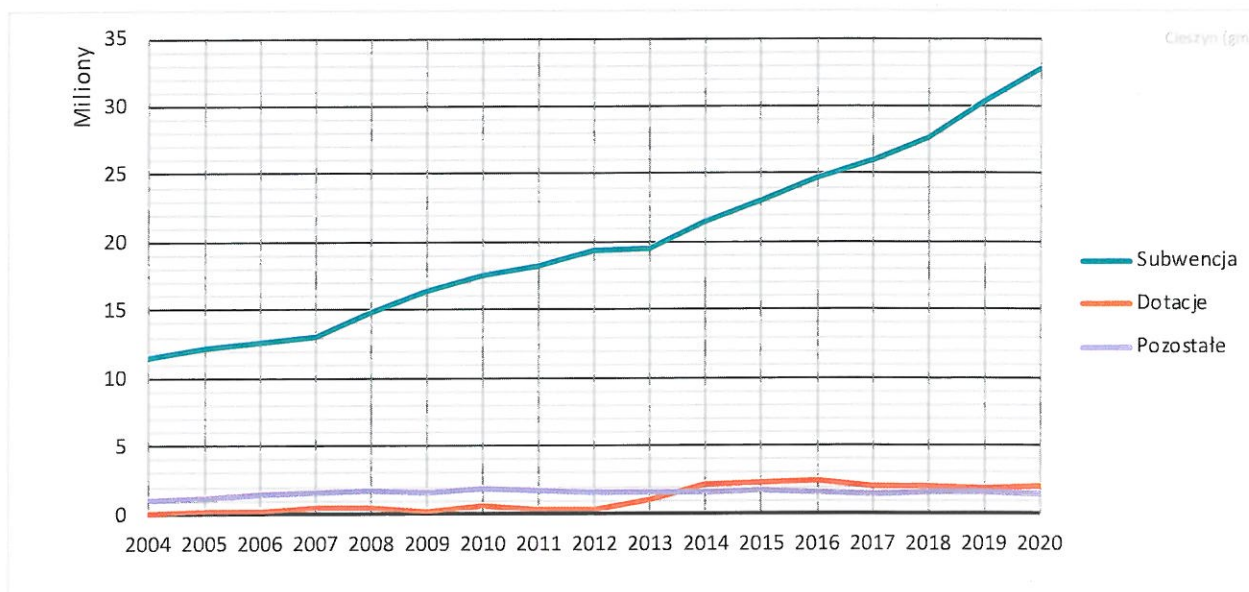
Głównym źródłem finansowania oświaty jest część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, zwana w skrócie subwencją oświatową. W Cieszynie przynosi ona ponad 89% bieżących⁶ dochodów oświaty (nie licząc środków europejskich). Drugą pod względem wielkości pulę dochodów stanowią otrzymywane przez samorząd dotacje – głównie dotacja przedszkolna.

⁶ Na potrzeby niniejszego opracowania do związanych z oświatą dochodów budżetu JST zaliczamy dochody z części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego (rozdział 75801, paragraf 292), a także dochody z działów 801 i 854 oraz rozdziału 75085. Przy czym do dochodów bieżących nie zaliczamy dochodów pochodzących ze środków europejskich oraz dochodów majątkowych (076, 077, 078, 080, 087, 618, 620, 625, 626, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 641, 642, 643, 644, 645, 661, 662, 663, 634, 635, 666, 668, 669) a także dochodów z paragrafu 097.

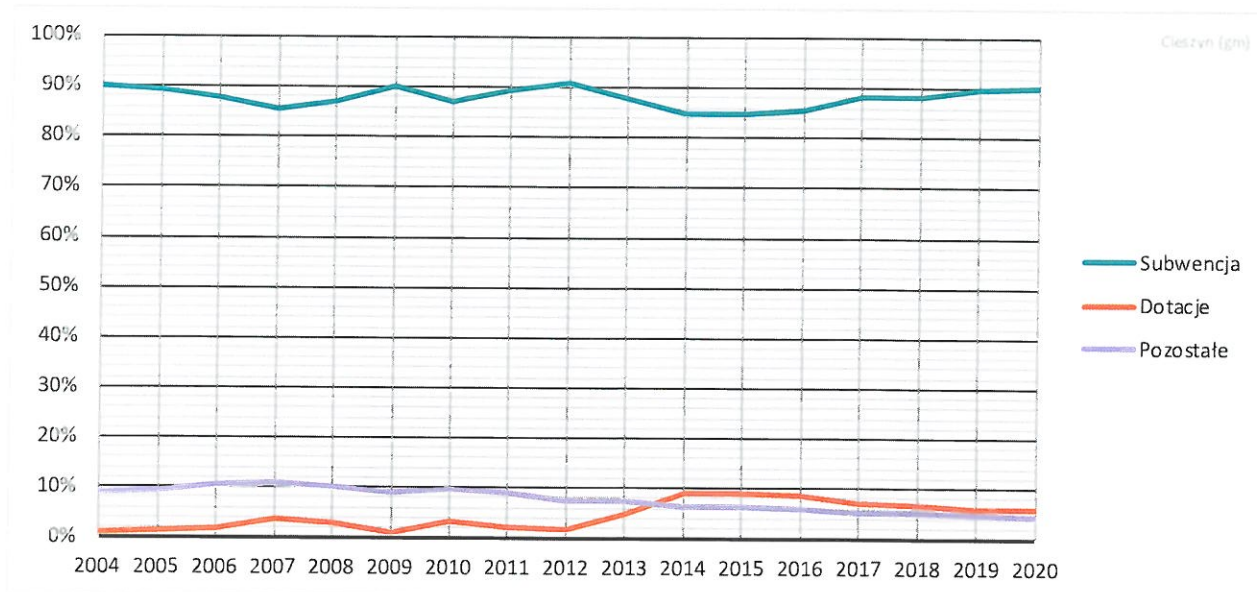
Tabela 7. Główne składniki bieżących dochodów oświaty

Rok	Subwencja	Dotacje	Pozostałe	Razem
2004	11 585 901	108 558	1 144 931	12 839 390
2005	12 200 881	185 962	1 248 702	13 635 545
2006	12 689 527	229 423	1 515 138	14 434 088
2007	13 076 377	526 767	1 669 886	15 273 030
2008	14 856 762	456 522	1 742 837	17 056 121
2009	16 410 209	178 007	1 651 189	18 239 405
2010	17 603 262	608 163	1 981 942	20 193 367
2011	18 350 067	398 872	1 816 833	20 565 772
2012	19 422 845	378 231	1 582 702	21 383 778
2013	19 601 538	1 080 169	1 623 731	22 305 438
2014	21 501 539	2 257 323	1 588 419	25 347 281
2015	23 120 944	2 410 205	1 727 309	27 258 458
2016	24 850 476	2 492 247	1 706 696	29 049 419
2017	26 098 916	2 095 485	1 456 876	29 651 277
2018	27 794 836	2 066 319	1 604 491	31 465 646
2019	30 452 770	1 927 053	1 598 166	33 977 989
2020	32 823 149	2 073 912	1 555 032	36 452 093

Wykres 10. Główne składniki bieżących dochodów oświaty

Wykres 11. Główne składniki bieżących dochodów oświaty w ujęciu procentowym

W Cieszynie dużą część dochodów stanowią także wpływy z grupy *Pozostałe*. Są to przede wszystkim opłaty za przedszkola (w tym wyżywienie) oraz za obiady w szkołach.

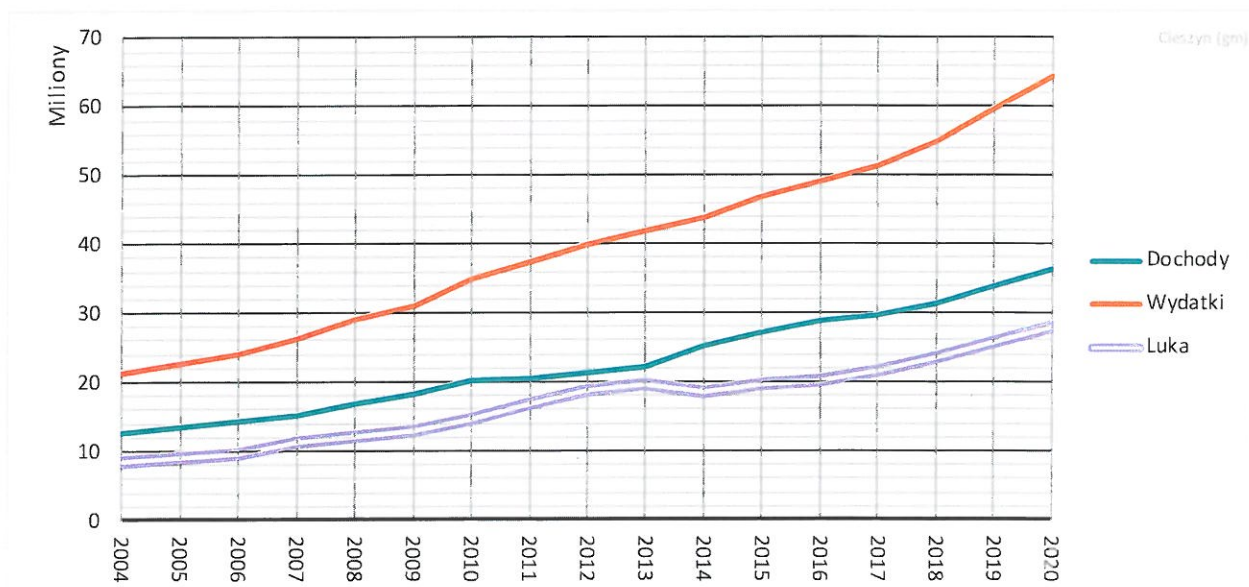
4.3. Wydatki a dochody

W zdecydowanej większości samorządów subwencja oświatowa, dotacje, wpłaty rodziców, dochody z wynajmu pomieszczeń itp. źródeł nie pokrywają bieżących wydatków na utrzymanie oświaty. Pisa- liśmy już o tym w rozdziale *Finanse oświaty miasta Cieszyn na tle podobnych samorządów*. Przed- stawiliśmy tam też informacje o wielkości luki między bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty, którą prawie każdy samorząd terytorialny musi finansować z dochodów własnych. Poniższe zesta- wienia zawierają nieco więcej informacji, ponieważ prezentują również wielkości dochodów i wydat- ków oraz obejmują dłuższy okres.

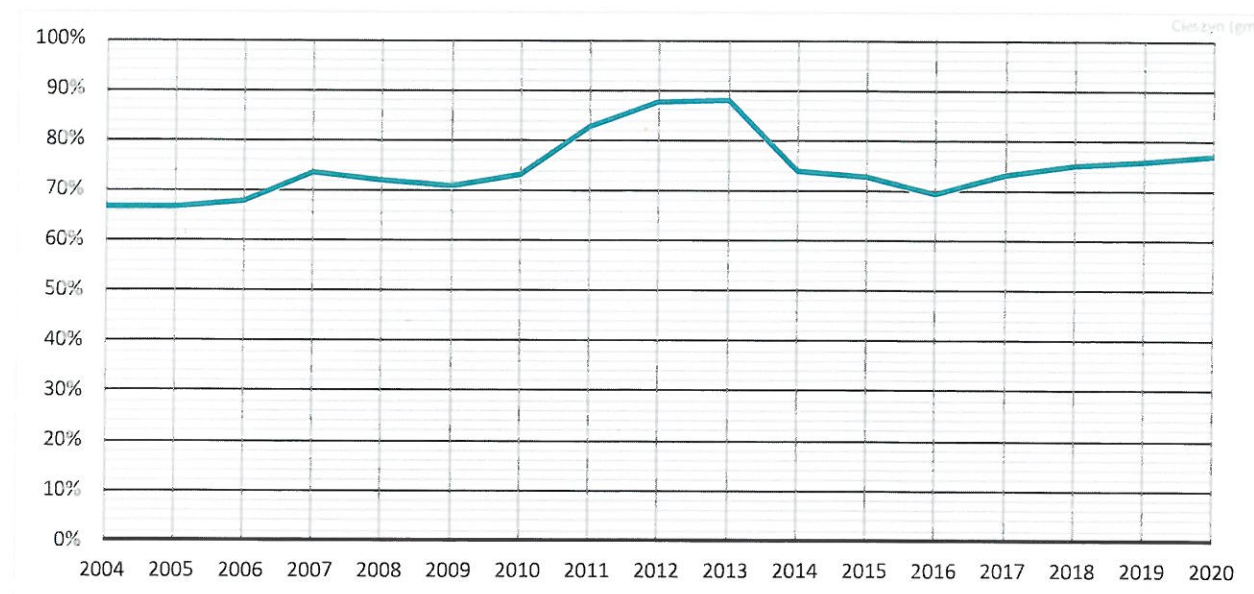
Tabela 8. Wydatki a dochody bieżące oświaty

Rok	Dochody	Wydatki	Luka między wydatkami a dochodami	Luka między wydatkami a dochodami w procentach
2004	12 839 390	21 402 946	8 563 556	66,7%
2005	13 635 545	22 733 057	9 097 512	66,7%
2006	14 434 088	24 207 843	9 773 755	67,7%
2007	15 273 030	26 519 115	11 246 085	73,6%
2008	17 056 121	29 295 614	12 239 493	71,8%
2009	18 239 405	31 168 276	12 928 871	70,9%
2010	20 193 367	34 933 841	14 740 474	73,0%
2011	20 565 772	37 574 487	17 008 715	82,7%
2012	21 383 778	40 154 265	18 770 487	87,8%
2013	22 305 438	41 961 930	19 656 492	88,1%
2014	25 347 281	44 049 759	18 702 478	73,8%
2015	27 258 458	47 030 550	19 772 092	72,5%
2016	29 049 419	49 201 152	20 151 733	69,4%
2017	29 651 277	51 341 941	21 690 664	73,2%
2018	31 465 646	55 072 598	23 606 952	75,0%
2019	33 977 989	59 730 463	25 752 474	75,8%
2020	36 452 093	64 525 063	28 072 970	77,0%

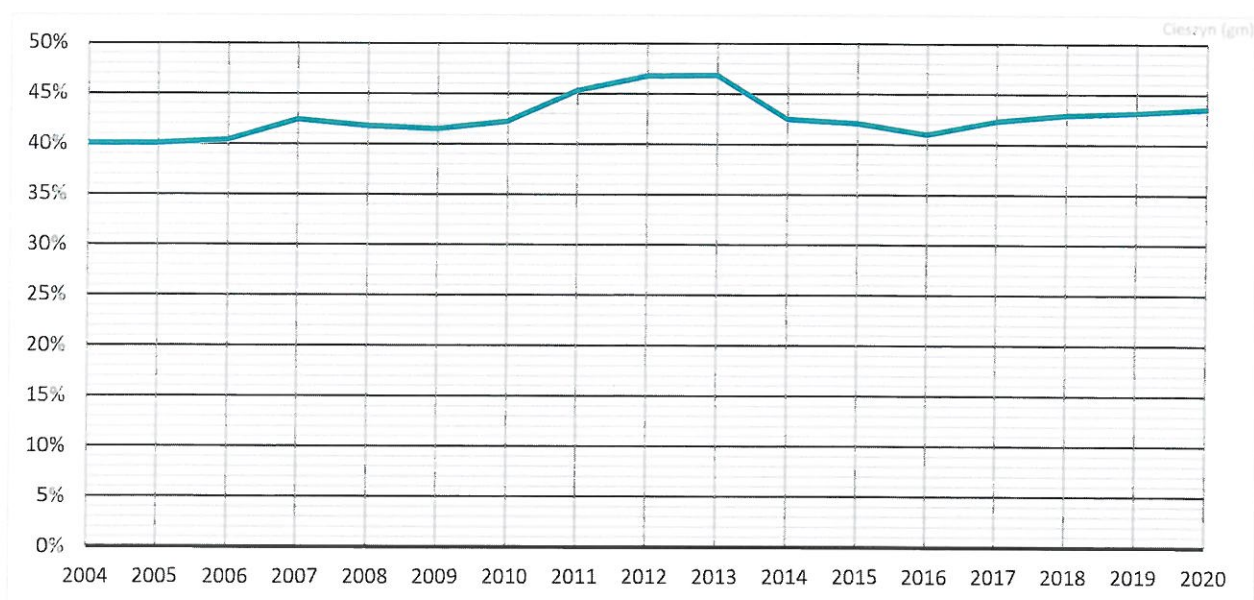
Wykres 12. Wydatki a dochody bieżące oświaty

Wykres 13. Luka między wydatkami a dochodami oświaty jako procent dochodów

Wykres 14. Luka między wydatkami a dochodami oświaty jako procent wydatków

Luka pomiędzy wydatkami a dochodami oświaty w ujęciu procentowym (jako procent dochodów – wykres 13) najwyższa była w latach 2012 i 2013, kiedy to osiągnęła poziom niemal 90%. W ostatnich latach luka między bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty zbliżyła się do bardzo wysokiego poziomu 80%, przy czym od roku 2017 rośnie. Obecnie do każdej złotówki otrzymanej w subwencji oświatowej i dotacjach lub pozyskanych z opłat wnoszonych przez rodziców itp. źródeł, cieszyński samorząd musi dołożyć ponad 75 groszy z dochodów własnych.

Kwota luki w latach 2012-2016 utrzymywała się na stałym poziomie około 20 mln zł. W latach 2017-2020 wzrosła do ponad 28 mln zł.

4.4. Koszty utrzymania szkół a subwencja oświatowa

Tabela 9 przedstawia wydatki szkół podstawowych (bez wydatków na oddziały przedszkolne) oraz Szkolnego Schroniska Młodzieżowego wykonane przez poszczególne jednostki w 2019 r.

Tabela 9. Wydatki wykonane przez poszczególne jednostki (bez wydatków na oddziały przedszkolne) w 2019 r. w zł.

Jednostka	Wydatki wszystkie	Wydatki subwencyjne	Pozostałe
SP1	5 369 846	5 257 854	111 992
SP2	7 420 254	7 311 608	108 646
SP3	6 743 782	6 484 638	259 144
SP4	4 168 145	4 048 651	119 494
SP5	4 403 976	4 329 770	74 206
SP6	3 396 275	2 759 538	636 736
SP7	1 966 741	1 908 221	58 520
SSM	1 702 228	1 085 142	617 086
Razem	35 171 246	33 185 423	1 985 824

Ponieważ sumaryczne kwoty wydatków szkół różnych wielkości trudno rozsądnie ze sobą porównywać, dlatego też wydatki z roku 2019 odnosimy do subwencji oświatowej należnej na uczniów poszczególnych placówek. W porównaniach tych nie uwzględniamy wydatków ze środków europejskich oraz wydatków inwestycyjnych, gdyż uważa się je zwykle za zadanie nie podlegające subwencjonowaniu.

Analizując wyniki porównań subwencji i wydatków, nie wolno zapominać, że subwencja oświatowa jest dochodem całego miasta i nieuzasadnione jest twierdzenie, że wszystkie bieżące koszty utrzymania konkretnej szkoły powinny być pokryte z subwencji przypadającej na uczniów tej szkoły. Nie można też twierdzić, że każdej szkole w całości „należy się” subwencja naliczona na jej uczniów.

W tabeli 10 przedstawiono porównanie wysokości kwot wydatków subwencyjnych szkół (bez inwestycji i środków europejskich) wykonanych w 2019 r. z subwencją naliczoną dla ich uczniów.

Ze względu na jego specyfikę, w tabeli tej nie umieszczono Szkolnego Schroniska Młodzieżowego. Subwencja naliczona dla tej placówki wyniosła 221 607,75 zł, natomiast zadania tej placówki zdecydowanie wykraczają poza ramy związane z tą subwencją, więc porównanie z wydatkami nie ma w tym przypadku praktycznego sensu (w strukturach schroniska znajdują się obiekty dawnego MO-SiR).

Tabela 10. Dopłaty do subwencji w 2019 r. – różnica pomiędzy wydatkami subwencyjnymi (bez inwestycji i środków europejskich) a subwencją naliczoną na uczniów jednostki) w zł⁷

Placówka	Wydatki wykonane	Dopłata do subwencji	% dopłaty
SP1	5 257 854,13	2 502 482,06	47,6%
SP2	7 311 607,90	2 496 484,00	34,1%
SP3	6 484 638,43	2 098 317,88	32,4%
SP4	4 048 650,58	2 053 847,04	50,7%
SP5	4 329 770,37	2 360 700,12	54,5%
SP6	2 759 538,45	1 119 785,69	40,6%
SP7	1 908 220,94	900 000,22	47,2%
Razem	32 100 280,80	13 531 617,01	42,2%

W celu porównania dopłat do subwencji w szkołach różnej wielkości, przeliczyliśmy je na jednego ucznia (zob. tabela 11).

Tabela 11. Dopłaty do subwencji w przeliczeniu na jednego ucznia

Placówka	Dopłata do subwencji oświatowej przypadająca na jednego ucznia
SP1	5 479,89
SP2	4 637,43
SP3	3 936,81
SP4	7 214,92
SP5	9 306,31
SP6	4 431,87
SP7	5 075,19
Razem	5 420,60

Wydatki wszystkich szkół są znacznie wyższe, niż subwencja naliczona na ich uczniów. Najwyższą dopłatę do subwencji – mierzoną zarówno procentem dopłaty jak i kwotą dopłaty przypadającą na jednego ucznia – mają SP5 oraz SP4, natomiast najmniejsza dopłata ma miejsce w SP3.

Należy pamiętać, że subwencja naliczana jest na inną liczbę uczniów, niż jest ich średniorocznie w roku budżetowym. Podstawą do naliczania subwencji jest bowiem liczba uczniów z 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy. W efekcie, jeżeli szkoła w roku budżetowym miała średnio mniej uczniów niż we wrześniu poprzedniego roku, to dopłata na jednego ucznia jest zaniżona. Analogicznie, jeśli w roku budżetowym było średnio więcej uczniów niż we wrześniu roku poprzedniego, to dopłata na jednego ucznia jest zawyżona.

Aby skorygować to zafałszowanie, wyliczyliśmy teoretyczną wartość subwencji, jaką powinny dostać poszczególne szkoły i placówki, aby uwzględnić zmiany liczb uczniów pomiędzy rokiem szkolnym 2018/19 a 2019/20. W tym celu oszacowaliśmy średnioroczne liczby uczniów w poszczególnych

⁷ Należy pamiętać, że suma subwencji naliczanej na uczniów poszczególnych szkół nie jest równa kwocie subwencji otrzymywanej przez gminę, gdyż subwencja naliczana jest także na dzieci sześciolatnie oraz dzieci niepełnosprawne w przedszkolach oraz na pewne zajęcia pozaszkolne.

szkołach w roku 2019 i obliczyliśmy, o jaki procent różnią się one od liczb uczniów we wrześniu 2018, a następnie o taki sam procent skorygowaliśmy subwencję naliczoną na uczniów tych szkół i placówek. Efekty opisanych powyżej działań przedstawiono w tabeli 12.

Tabela 12. Dopłaty do subwencji w przeliczeniu na jednego ucznia po uwzględnieniu korekty z tytułu zmiany liczb uczniów pomiędzy rokiem szkolnym 2018/19 a 2019/20 w zł

Placówka	Dopłata do subwencji oświatowej przypadająca na jednego ucznia po korekcie
SP1	5 773,19
SP2	4 968,12
SP3	3 827,29
SP4	7 437,38
SP5	9 610,14
SP6	4 309,75
SP7	5 340,10
Razem	5 597,08

Po uwzględnieniu korekty nadal zdecydowanie najtaniej, w odniesieniu do dopłaty przypadającej na jednego ucznia, wypada SP3. Na drugim biegunie znajdują się SP5 oraz SP4. Dopłata przypadająca na jednego ucznia w SP5 jest 2,5-krotnie większa niż w SP3.

Należy podkreślić, że precyzyjne skorygowanie wartości wskaźnika w szkołach, które przechodziły bardzo dużą zmianę strukturalną, związaną z wygaszaniem oddziałów gimnazjalnych, jest niezwykle trudne. Taki proces miał miejsce w SP1, SP2 oraz SP5.

W kolejnej tabeli pokazano kwotę subwencji przypadającej na jednego ucznia każdej ze szkół. Różnice pomiędzy szkołami w Cieszynie związane są przede wszystkim z wagami zwiększającymi wysokość subwencji w związku z niepełnosprawnościami uczniów oraz wagą uwzględniającą uczniów oddziałów sportowych.

Tabela 13. Kwota subwencji przypadająca na jednego ucznia w zł

Placówka	Subwencja na ucznia
SP1	6 033,66
SP2	8 944,50
SP3	8 229,49
SP4	7 007,51
SP5	7 762,43
SP6	6 489,79
SP7	5 685,46
Razem	7 438,38

Najwyższą kwotę subwencji na jednego ucznia otrzymała SP2, najniższą SP7. Analizując wartości tego wskaźnika należy koniecznie pamiętać, że wyższa kwota subwencji na ucznia związana jest z dodatkowymi zadaniami, które szkoła musi podjąć. Np. szkoła z oddziałami sportowymi organizuje

zajęcia sportowe w tych oddziałach, co zwiększa koszty jej funkcjonowania. Koszty funkcjonowania jednostki z uczniami niepełnosprawnymi także są wyższe, niż podobnej do niej szkoły bez takich uczniów. W efekcie nie istnieje prosta zależność, która pozwoliłaby na podstawie kwoty subwencji przypadającej na jednego ucznia w szkole szacować wysokość dopłat do subwencji.

Duża dopłata do subwencji przypadająca na jednego ucznia w SP4 związana jest z faktem, że szkoła ta ma w swoich strukturach basen, który działa nie tylko na potrzeby tej szkoły, a co za tym idzie koszty jej działalności muszą być stosunkowo wysokie.

Sytuacja SP5 związana jest z kilkoma czynnikami. Po pierwsze jest to szkoła, która przechodziła w roku 2019 zmianę związaną z wygaszaniem gimnazjum. Po drugie, w jednostce tej znajduje się bardzo dużo oddziałów integracyjnych, co w naturalny sposób podnosi koszty jej funkcjonowania. I po trzecie, SP5 ma wyraźnie najniższą liczbę uczniów przypadających na jeden etat administracji i obsługi (co może także być związane z bardzo dużym - za dużym w stosunku do potrzeb - budynkiem, którym dysponuje ta jednostka).

W przypadku podobnych do siebie pod względem liczby uczniów SP1, SP2 oraz SP3, najwyższa dopłata do subwencji przypadająca na jednego ucznia w SP1 związana jest zapewne w pewnej części z faktem, że w porównaniu z tymi dwoma jednostkami SP1 ma mniej uczniów przypadających na jeden etat administracji i obsługi.

4.5. Koszty utrzymania przedszkoli

W tabeli 14 przedstawiono łączne wydatki przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w roku 2019 bez wydatków inwestycyjnych oraz wydatków ze środków unijnych, natomiast tabela 14 pokazuje wydatki przypadające na jednego wychowanka. Jako liczbę dzieci przyjęto średnią ważoną z ośmiu miesięcy liczb dzieci wykazanych we wrześniu 2018 roku i czterech miesięcy liczb dzieci wykazanych we wrześniu roku 2019⁸.

⁸ Przy czym w Cieszynie różnice w liczbach dzieci pomiędzy tymi latami są minimalne.

Tabela 14. Wydatki przedszkoli w roku 2019 (bez wydatków inwestycyjnych oraz ze środków unijnych) w zł

Jednostka	Wydatki wszystkie
P1	992 935,75
P2	1 888 574,75
P4	1 227 226,72
P7	543 820,19
P8	1 111 669,76
P9	651 042,77
P16	1 436 019,84
P17	640 578,99
P18	625 124,37
P19	653 643,50
P20	1 450 475,07
SP6	492 920,75
Razem	11 714 032,46

Tabela 15. Wydatki przypadające na jednego wychowanka przedszkola w roku 2019 (bez wydatków inwestycyjnych oraz ze środków unijnych) w zł

Placówka	Wydatki na wychowanka
P1	9 929,36
P2	24 007,31
P4	12 918,18
P7	11 822,18
P8	11 701,79
P9	13 286,59
P16	11 488,16
P17	12 984,71
P18	12 502,49
P19	13 072,87
P20	11 603,80
SP6	6 572,28
Razem	12 488,31

W celu pokazania faktycznego wysiłku finansowego miasta na utrzymanie jednego wychowanka w poszczególnych przedszkolach od wydatków przedszkoli odjęliśmy subwencję na sześciolatków oraz dzieci niepełnosprawne, a także dotację należną na dzieci młodsze niż sześciolatnie⁹ (zob. tabela 16). Po takiej korekcie okazuje się, oddziały przedszkolne przy SP6 mają zdecydowanie najniższe wydatki na wychowanka. Należy jednak pamiętać, że w przypadku szkoły dane nie muszą być miarodajne, ponieważ niektóre wydatki związane z oddziałami przedszkolnymi mogą być księgowane w innych rozdziałach klasyfikacji budżetowej (np. wydatki na administrację i obsługę).

⁹ Dla porównywania przedszkoli, w których istotnie zmieniła się liczba wychowanków pomiędzy wrześniem 2018 i wrześniem 2019 dotację dla przedszkola wyliczono jako iloczyn średniorocznej liczby uczniów oraz kwoty dotacji za 2019 rok.

Po ograniczeniu analizy wyłącznie do samodzielnych przedszkoli, najmniej ekonomiczną placówką okazuje się P2, a najekonomiczniejsza to P1.

Tabela 16. Wydatki przypadające na jednego wychowanka przedszkola w roku 2019 (bez wydatków inwestycyjnych oraz ze środków unijnych), po odjęciu subwencji oraz dotacji należnej na wychowanków w zł

Placówka	Wydatki na wychowanka
P1	6 704,97
P2	14 268,09
P4	9 260,32
P7	9 176,91
P8	9 106,65
P9	10 707,83
P16	8 186,37
P17	10 019,51
P18	9 925,74
P19	9 729,04
P20	7 996,71
SP6	4 423,81
Razem	8 866,00

P2 to przedszkole integracyjne, co tłumaczy tak wysoki wskaźnik wydatków przypadających na wychowanka. Widać niestety, że subwencja, jaką gmina otrzymuje na dzieci niepełnosprawne w przedszkolu integracyjnym nie równoważy kosztów organizacji oddziałów integracyjnych, gdyż wydatki przypadające na jednego wychowanka po odjęciu subwencji są znacznie wyższe niż w pozostałych przedszkolach.

5. Zmiany liczb uczniów przypadających na nauczycielski etat przeliczeniowy, czyli zmiany jednostkowych kosztów kształcenia

Chcąc za pomocą jednego wskaźnika w syntetyczny sposób scharakteryzować różne aspekty organizacji oświaty, liczbę uczniów lub wychowanków przedszkoli należy odnieść do poziomu zatrudnienia nauczycieli.

Poziom zatrudnienia nauczycieli najlepiej jest mierzyć w etatach przeliczeniowych. W praktyce liczbę etatów przeliczeniowych wylicza się jako iloraz liczby godzin zajęć oraz związanego z tymi zajęciami tygodniowego wymiaru godzin (pensum). Na przykład 27 godzin języka polskiego, które rozliczane są wg pensum 18-godzinnego, daje $27/18$, czyli 1,5 etatu przeliczeniowego, a 47 godzin języka polskiego i 30 godzin bibliotekarza to $47/18 + 30/30$, czyli ok. 3,61 etatu przeliczeniowego.

Tę samą liczbę etatów przeliczeniowych mogą realizować różne liczby osób (zależy to od tego, czy są one pełno- lub niepełnozatrudnione i czy mają godziny ponadwymiarowe), co jednak nie jest istotne dla niniejszych rozważań.

Zamieszczone poniżej wykresy przedstawiają liczby uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy. Analizując te wykresy, należy pamiętać, że im niższa jest liczba uczniów przypadających na etat, tym droższa jest organizacja oświaty, czyli koszty kształcenia jednego ucznia są wyższe.

Na wielkości tych wskaźników wpływają przede wszystkim:

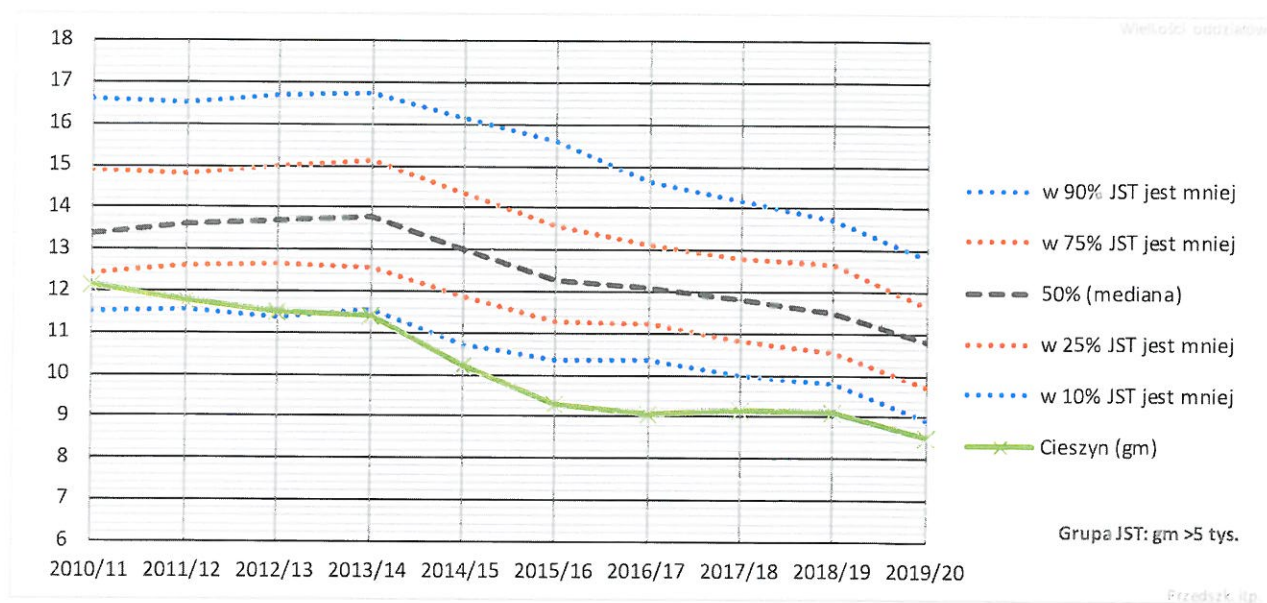
- Ramowe plany nauczania (liczby godzin zajęć, ogólne zasady podziałów na grupy itp. parametry ustalane przez ministra edukacji dla poszczególnych rodzajów szkół).
- Liczby uczniów w oddziałach.
- Sposoby podziału oddziałów na grupy i organizacja zajęć międzyoddziałowych.
- Liczby etatów wsparcia (bibliotekarzy, pedagogów, wychowawców w świetlicach, godzin pomocy psychologiczno-pedagogicznej itp.)
- Liczby etatów nietypowych (np. niezwiązanych bezpośrednio z realizacją zadań szkoły) oraz incydentalnych – zajęć nauczania indywidualnego, itp.¹⁰

5.1. Wskaźniki zbiorcze

Na wykresie 15 przedstawiamy liczbę wychowanków przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych. Wartość tego wskaźnika jest w Cieszynie wyjątkowo niska i wyniosła w roku 2019/20 około 8,5, podczas gdy mediana dla gmin miejskich pow. 5 tys. mieszkańców wyniosła 11, a są też takie miasta, w których wartość tego wskaźnika wyniosła we wrześniu roku 2019 niemal 13. Oznacza to, że przedszkola w Cieszynie są zorganizowane wyjątkowo drogo.

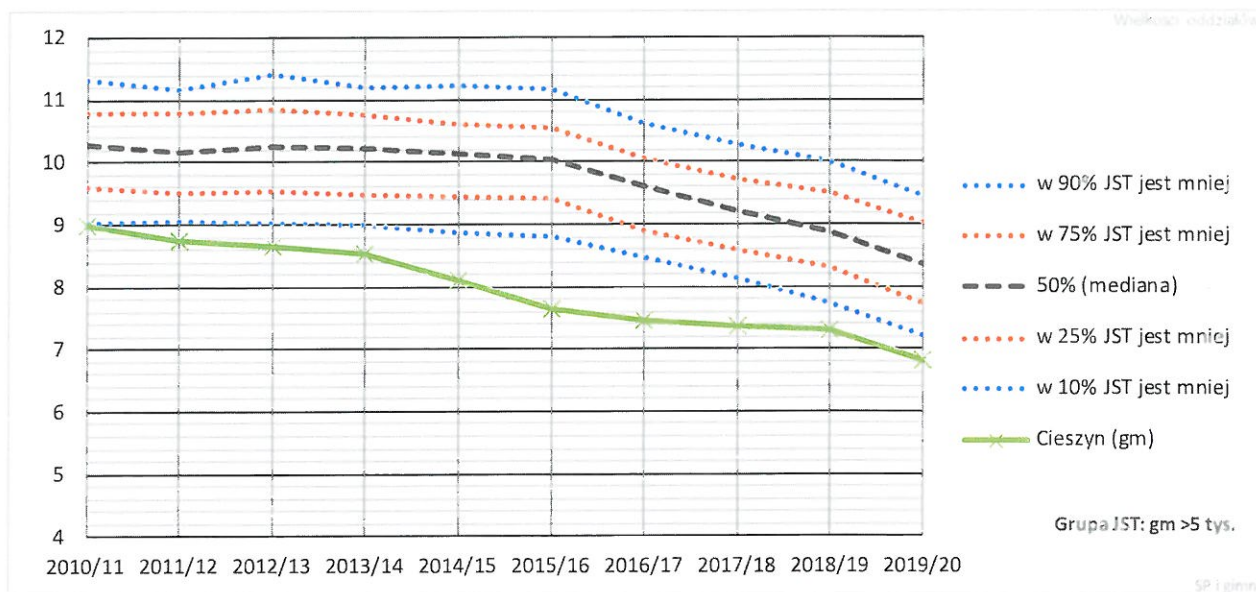
¹⁰ Ze względu na sposób ujęcia zagadnienia w systemie informacji oświatowej w wyliczeniach służących do przygotowania zestawień zamieszczonych w niniejszym rozdziale pomijamy etaty urlopów dla poratowania zdrowia oraz etaty wynikające z innych przyczyn, które powodują, że nauczyciel w ogóle nie prowadzi zajęć (np. urlopów związkowych).

Wykres 15. Liczba wychowanków przypadająca na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w SP i innych formach wychowania przedszkolnego

Wykres 16 przedstawia liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski w ogólnodostępnych szkołach dla dzieci i młodzieży (łącznie w szkołach podstawowych i gimnazjach). Wartość tego wskaźnika jest bardzo niska. Cieszyn znajduje się w grupie miast, dla których wartość tego wskaźnika od lat jest niższa niż w 90% pozostałych miast. Oznacza to, że organizacja kształcenia w cieszyńskich szkołach jest wyjątkowo droga. Warto jednak zauważyć, że w latach 2016/17-2018/19 organizacja szkół w Cieszynie drożała wolniej niż w innych miastach.

Wykres 16. Liczba uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w ogólnodostępnych szkołach dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych i artystycznych)

5.2. Udział uczniów z oddziałów integracyjnych i sportowych wśród wszystkich uczniów

Na wartości wskaźnika liczby uczniów i dzieci przedszkolnych przypadających na jeden etat nauczycielski bardzo mocno wpływa liczba oddziałów integracyjnych i sportowych wśród wszystkich oddziałów, gdyż w oddziałach tych liczba godzin jest większa (dodatkowe zajęcia sportowe, nauczyciele wspomagający i dodatkowe podziały na grupy w oddziałach integracyjnych), a dodatkowo oddziały integracyjne są mniejsze od typowych oddziałów ogólnodostępnych. Dlatego warto porównać udziały uczniów takich oddziałów z innymi samorządami.

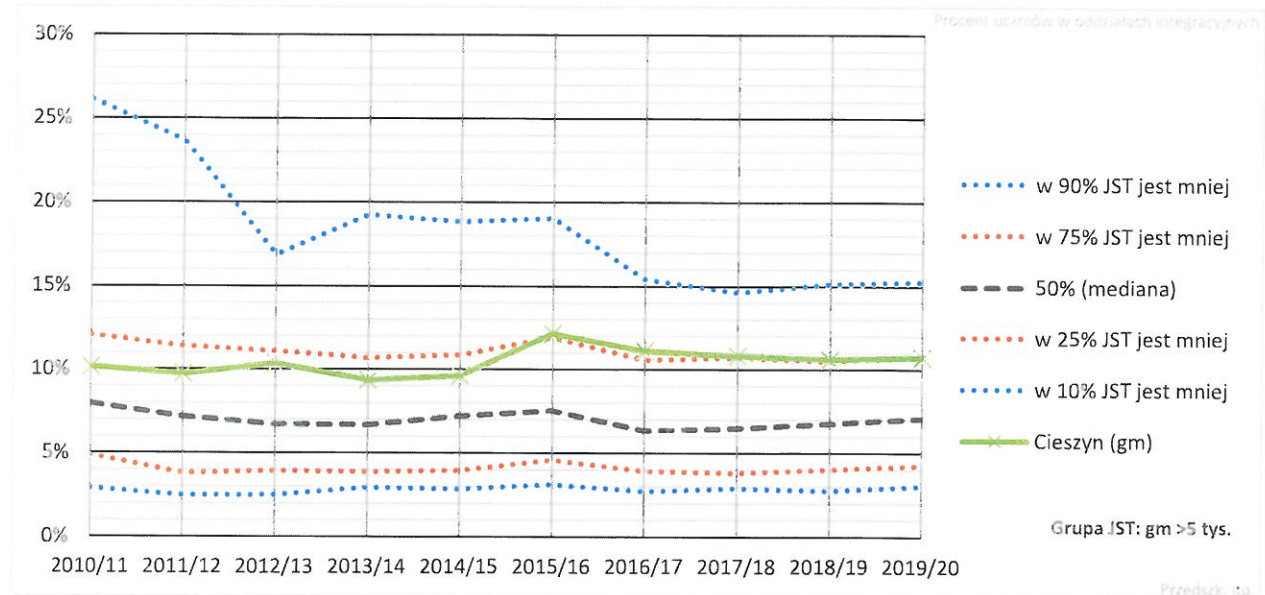
Na poniższych wykresach widać, że w Cieszynie jest odsetki przedszkolaków i uczniów oddziałów integracyjnych są wyjątkowo duże. Aż 75% miast z grupy porównawczej ma mniejszy udział wychowanków w przedszkolnych oddziałach integracyjnych niż Cieszyn.

Zupełnie wyjątkowa jest sytuacja w szkołach podstawowych. Cieszyn znajduje się w grupie miast, w których udział uczniów oddziałów integracyjnych wśród wszystkich uczniów jest zdecydowanie największy. W połowie miast z grupy porównawczej udział ten wynosi nie więcej niż 6%. W Cieszynie natomiast w roku szkolnym 2019/20 wynosił aż 20%. Przy tym wartość tego wskaźnika wyraźnie wzrosła od roku szkolnego 2015/16, choć już wtedy była znacznie wyższa niż w zdecydowanej większości innych miast.

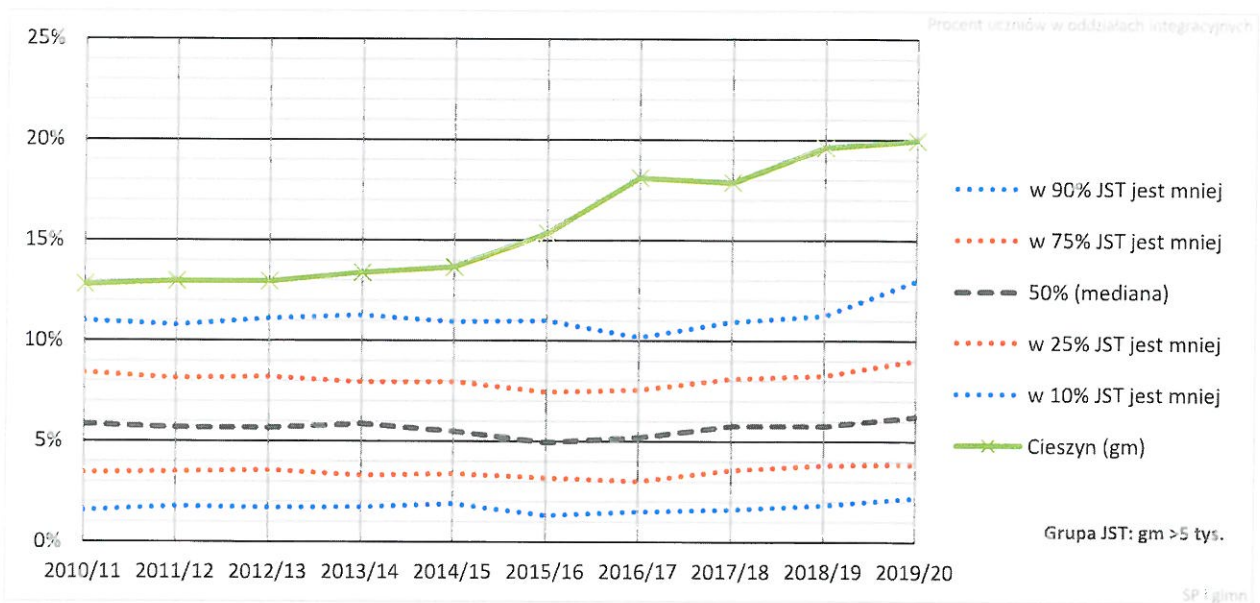
Ogromny udział uczniów w oddziałach integracyjnych wśród wszystkich uczniów jest najważniejszą przyczyną niskiej liczby uczniów przypadających na jednego nauczyciela w Cieszyńskich szkołach.

Wydaje się, że jest to również najważniejsza przyczyna bardzo wysokiej luki pomiędzy bieżącymi wydatkami a dochodami oświaty, gdyż koszty organizacji oddziałów integracyjnych są przeważnie znacznie wyższe od subwencji należnej z powodu ich prowadzenia.

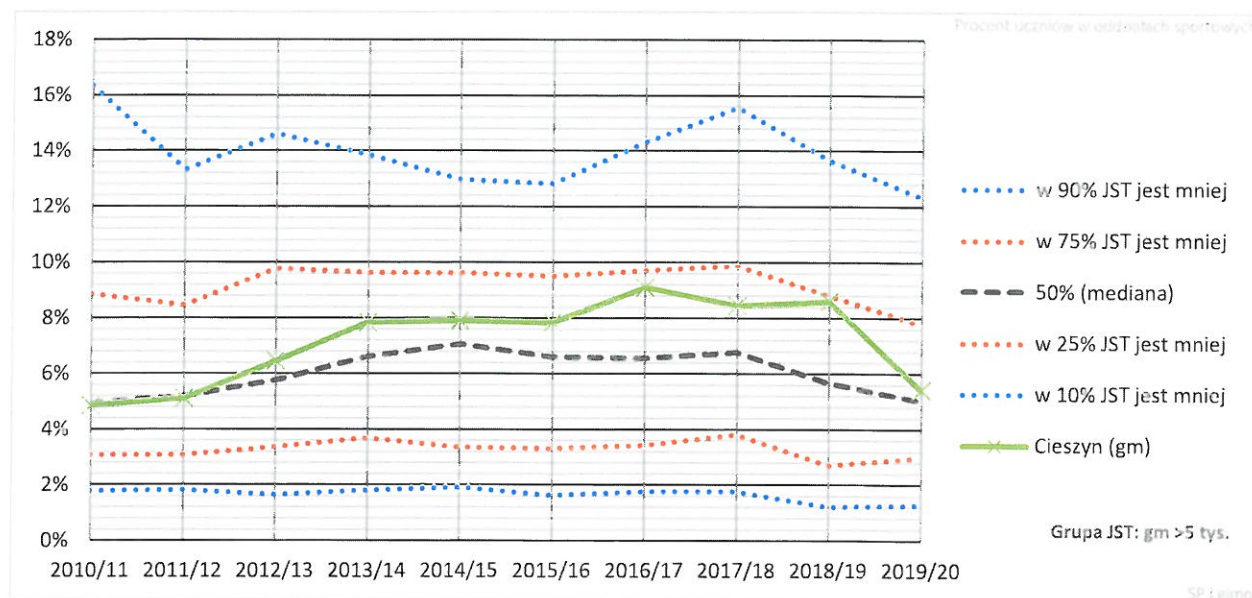
Wykres 17. Procent uczniów w oddziałach integracyjnych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w SP

Wykres 18. Procent uczniów w oddziałach integracyjnych szkół podstawowych i gimnazjów

Wykres 19. Procent uczniów w oddziałach sportowych szkół podstawowych i gimnazjów

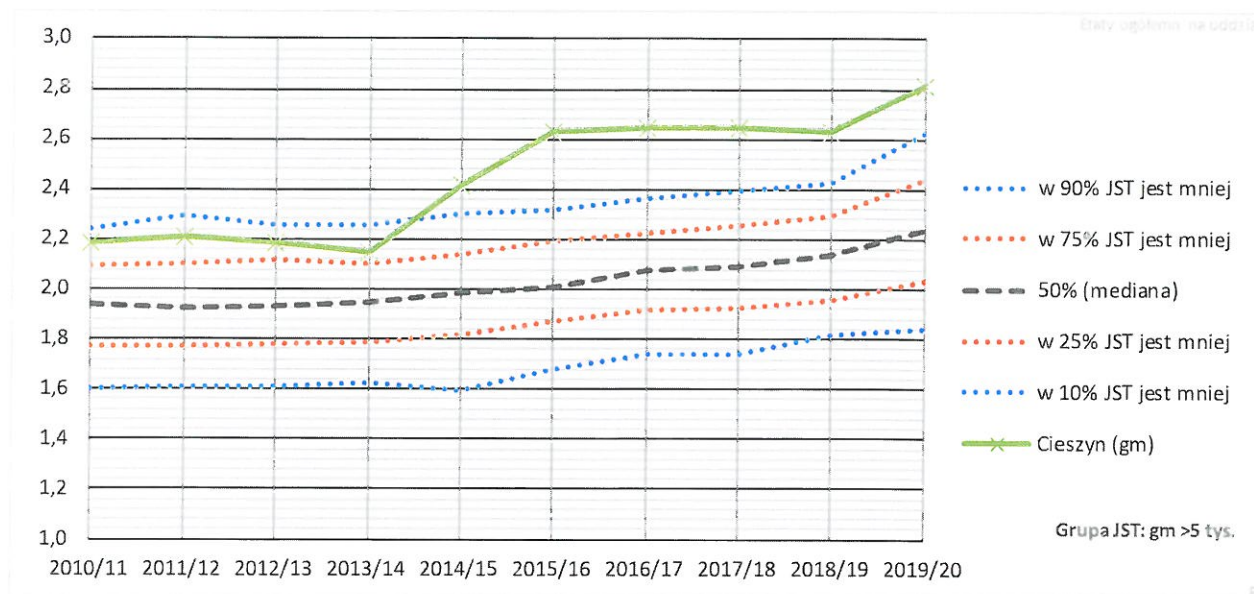
Udział uczniów klas sportowych wśród wszystkich uczniów wyraźnie zmalał w roku szkolnym 2019/20 i zbliżył się do wartości mediany dla grupy porównawczej. Jest to zgodne z ogólnopolską tendencją po likwidacji gimnazjów, choć warto zauważyć, że w Cieszynie spadek ten jest większy niż w innych miastach.

5.3. Oddziały a etaty nauczycielskie w przedszkolach

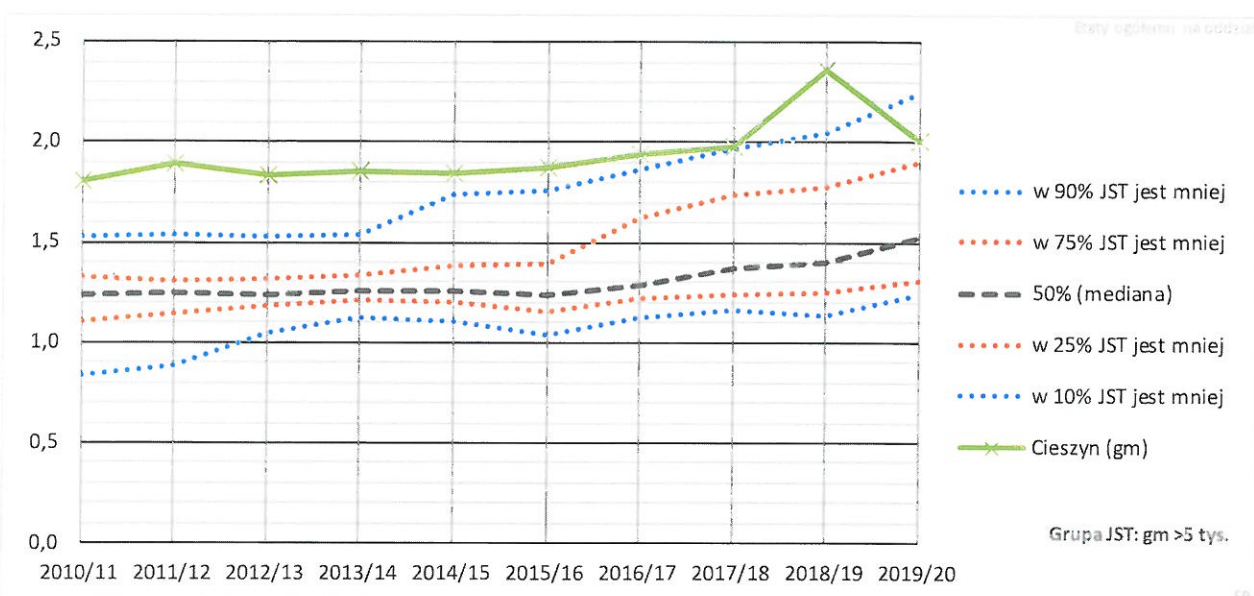
Kolejne wykresy przedstawiają łączne liczby etatów nauczycielskich przypadających na jeden oddział – odpowiednio w przedszkolach i w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W przedszkolach wartość tego wskaźnika jest niezwykle wysoka – od roku szkolnego 2014/15 zdecydowanie ponad 90% podobnych samorządów ma mniej etatów przypadających na jeden oddział w przedszkolu, co oznacza że jednostkowe koszty są w cieszyńskich przedszkolach są bardzo wysokie.

Podobnie wygląda sytuacja w oddziałach przedszkolnych w szkole podstawowej, przy czym w tym przypadku wartość tego wskaźnika w roku szkolnym 2019/20 spadła (wbrew trendom grupy odniesienia). Mimo tego spadku ponad 75% analizowanych JST ma mniej etatów przypadających na jeden oddział przedszkolny w szkole podstawowej.

Wykres 20. Łączna liczba etatów nauczycielskich przypadających na jeden oddział w przedszkolu – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

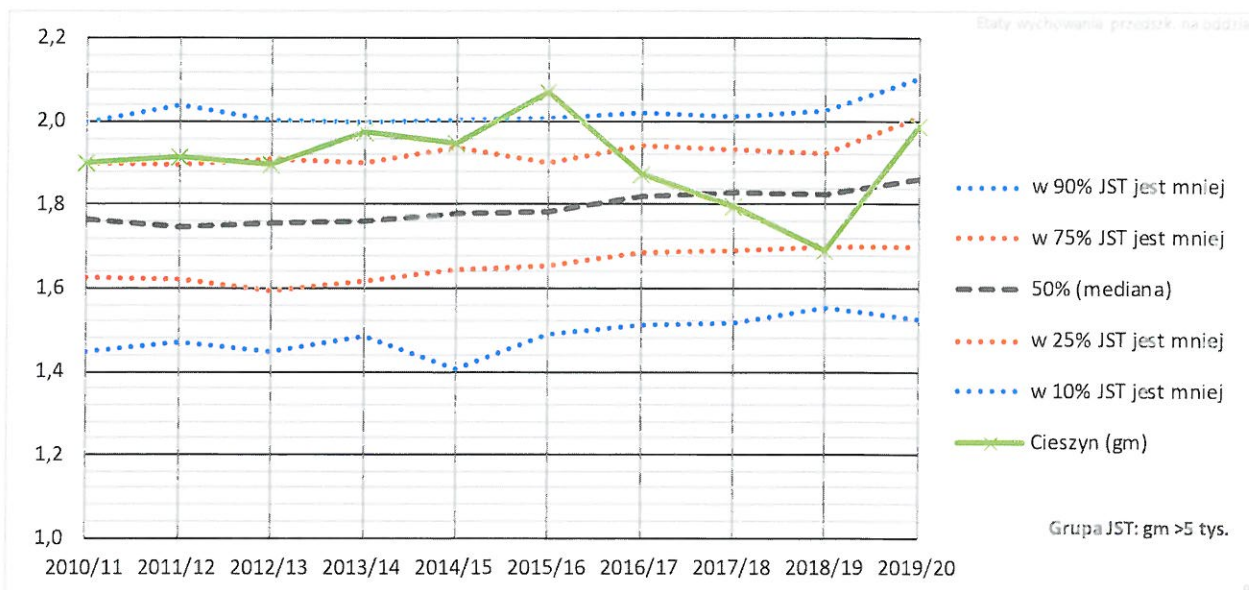

Wykres 21. Łączna liczba etatów nauczycielskich przypadających na jeden oddział przedszkolny w SP – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

Od roku szkolnego 2016/17 wyraźnie spadała liczba etatów wychowania przedszkolnego przypadająca na jeden oddział w przedszkolu, jednak w roku 2019/20 trend ten gwałtownie się zmienił. Spowodowało to powrót do sytuacji sprzed roku 2015/16 – obecnie około 75% podobnych gmin ma niższą wartość tego wskaźnika, a co za tym idzie także niższe jednostkowe koszty kształcenia.

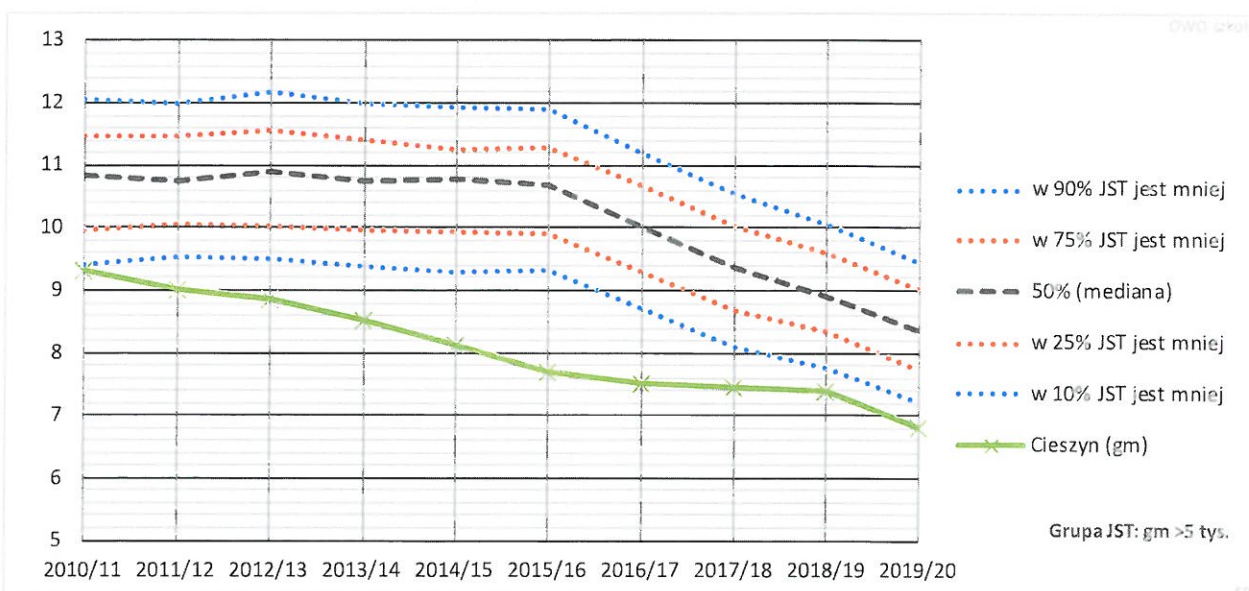
Wykres 22. Liczba etatów wychowania przedszkolnego przypadających na jeden oddział w przedszkolu – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

5.4. Uczniowie a etaty w szkołach

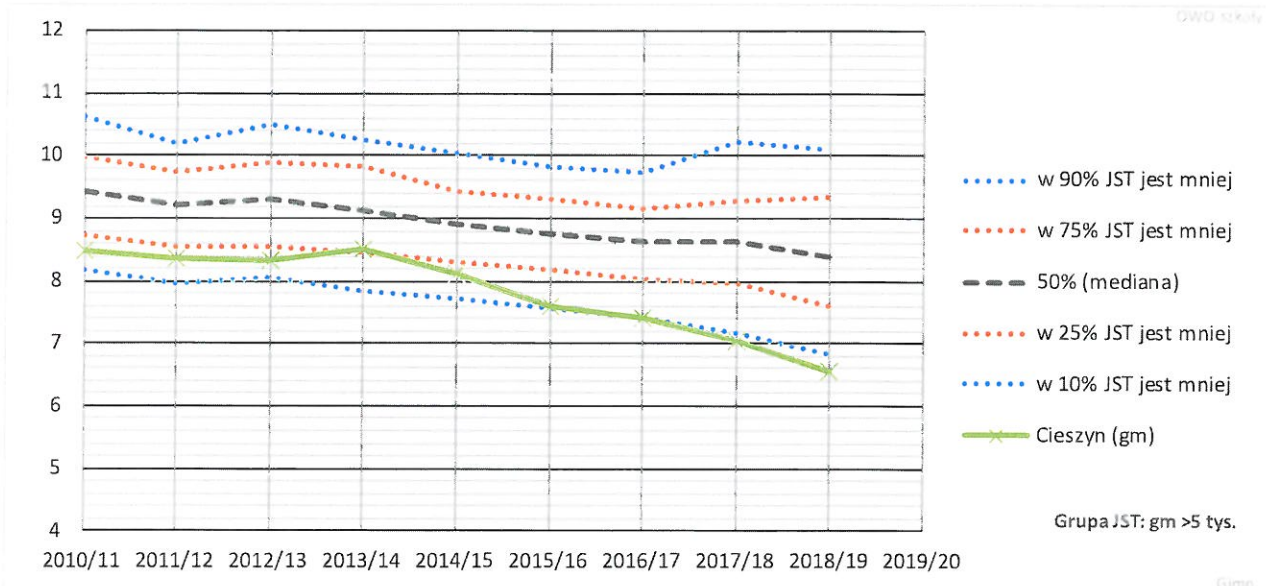
Poniżej przedstawiamy zmiany liczb uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w szkołach podstawowych. W Cieszynie wartość tego wskaźnika jest skrajnie niska – jedna z najniższych w Polsce. Ważną przyczyną takiego stanu rzeczy jest bardzo duża liczba oddziałów integracyjnych w cieszyńskich szkołach.

Wykres 23. Liczba uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w szkołach podstawowych – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

Analizując liczbę uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski w gimnazjach (zob. wykres 24), widzimy, że wartość tego wskaźnika była zawsze bardzo niska, znacznie niższa od mediany wyliczonej dla grupy odniesienia, co oznacza, że gimnazja były w Cieszynie zorganizowane drogo. Jest to o tyle dobra wiadomość, że ich likwidacja nie wpłynęła tak negatywnie na finanse oświaty, jak miało to miejsce w wielu innych samorządach.

Wykres 24. Liczba uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w gimnazjach i grupach oddziałów gimnazjalnych – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

6. Zmiany w organizacji przedszkoli

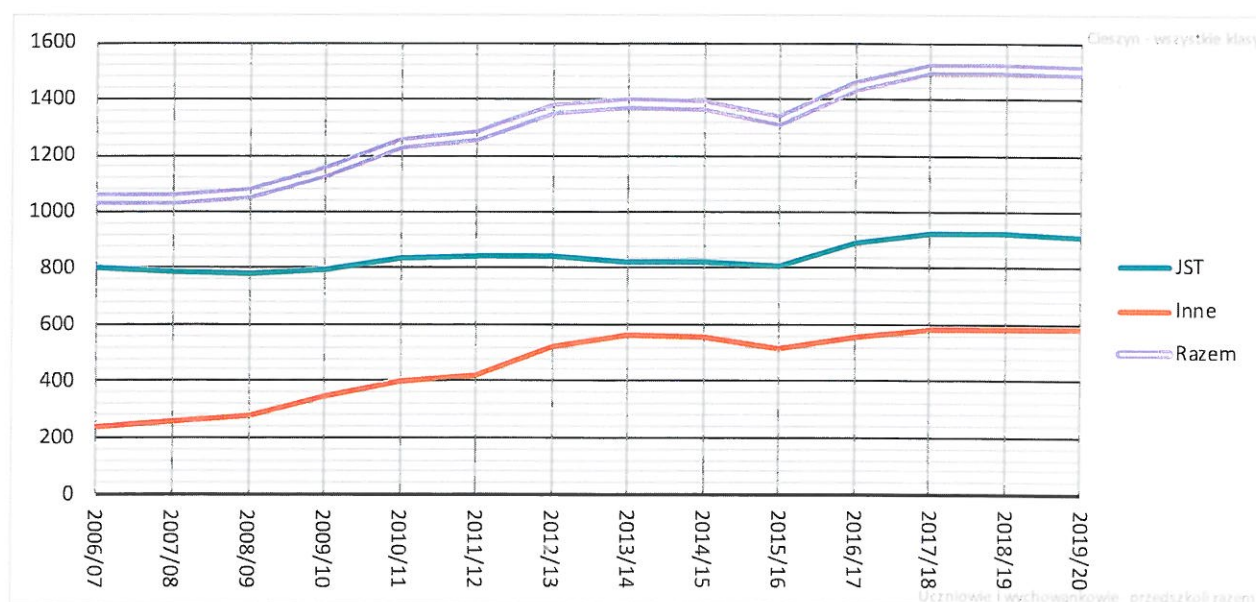
6.1. Wychowankowie przedszkoli w Cieszynie

Cieszyńskie przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych opiekują się obecnie 1,5 tys. dzieci z czego ok. 40% to wychowankowie jednostek prowadzonych przez organy inne niż JST. Liczba ta pozostaje na prawie niezmiennym poziomie od roku 2017/18 i można się spodziewać (zob. podrozdział *Prognoza liczby wychowanków przedszkoli*), że w najbliższych latach nie ulegnie większym zmianom.

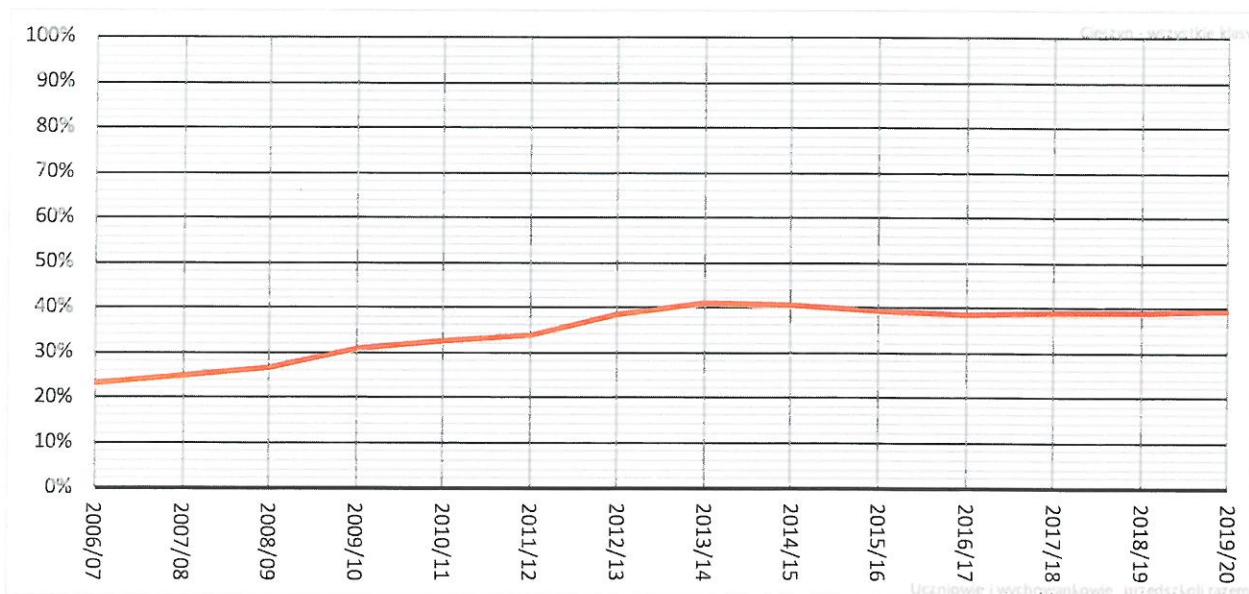
Jak wynika z poniższych wykresów, na początku analizowanego okresu Cieszyn miał niewiele ponad jeden tysiąc przedszkolaków, z czego prawie 80% w jednostkach prowadzonych przez miasto. Późniejszy wzrost liczby przedszkolaków dotyczył więc przede wszystkim jednostek prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Spadek liczby przedszkolaków w roku 2015/16 wynika z obniżenia wieku rozpoczynania obowiązkowego szkolnego do 6 lat. Powrót sześciolatek do przedszkoli spowodował rzecz jasna wzrost liczby dzieci w tych placówkach. Co ciekawe, spadek ten w niewielkim stopniu dotyczył przedszkoli miejskich, a wzrost łącznej liczby wychowanków po tym roku nastąpił głównie dzięki przedszkolom miejskim. Zupełnie inaczej niż w latach 2008/09-2012/13, gdy wzrost liczby przedszkolaków dotyczył przede wszystkim placówek niesamorządowych.

Wykres 25. Liczby wychowanków przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w podziale na jednostki prowadzone przez JST oraz inne organy prowadzące

Wykres 26. Wychowankowie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez organy inne niż JST jako procent wszystkich przedszkolaków

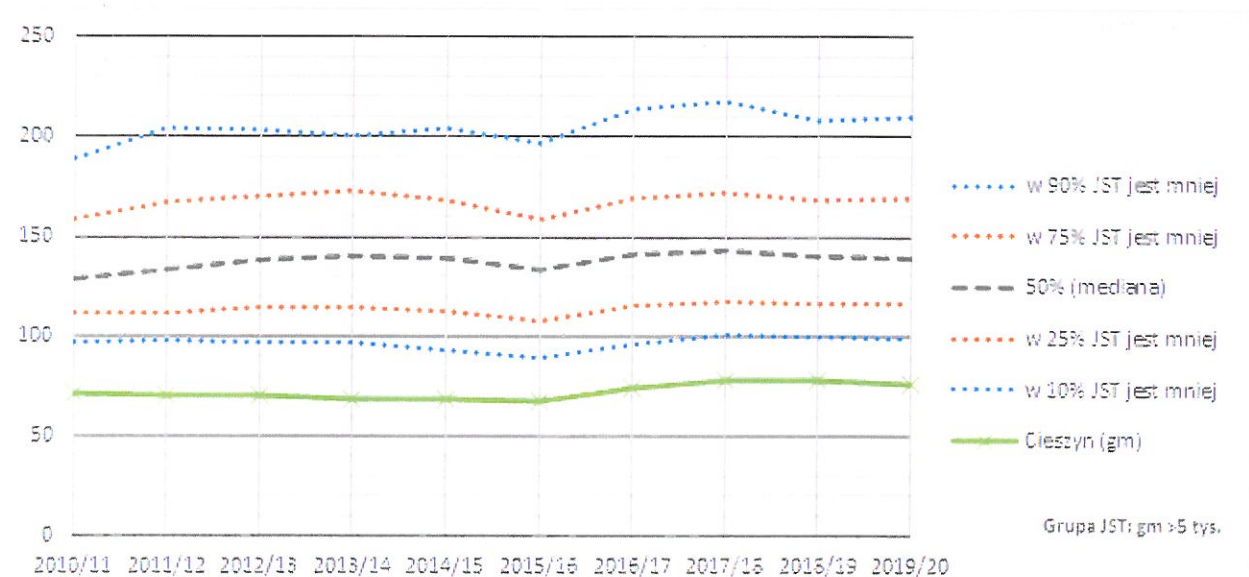

6.2. Organizacja przedszkoli prowadzonych przez samorząd

6.2.1. Wielkość przedszkoli

Miasto Cieszyn prowadzi obecnie 11 przedszkoli. Ponadto, oddziały przedszkolne funkcjonują w szkole podstawowej SP6. W dwóch przedszkolach (P2 oraz P4) utworzono oddziały integracyjne.

Wykres 27. Liczba wychowanków przypadających na jedno przedszkole samorządowe – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

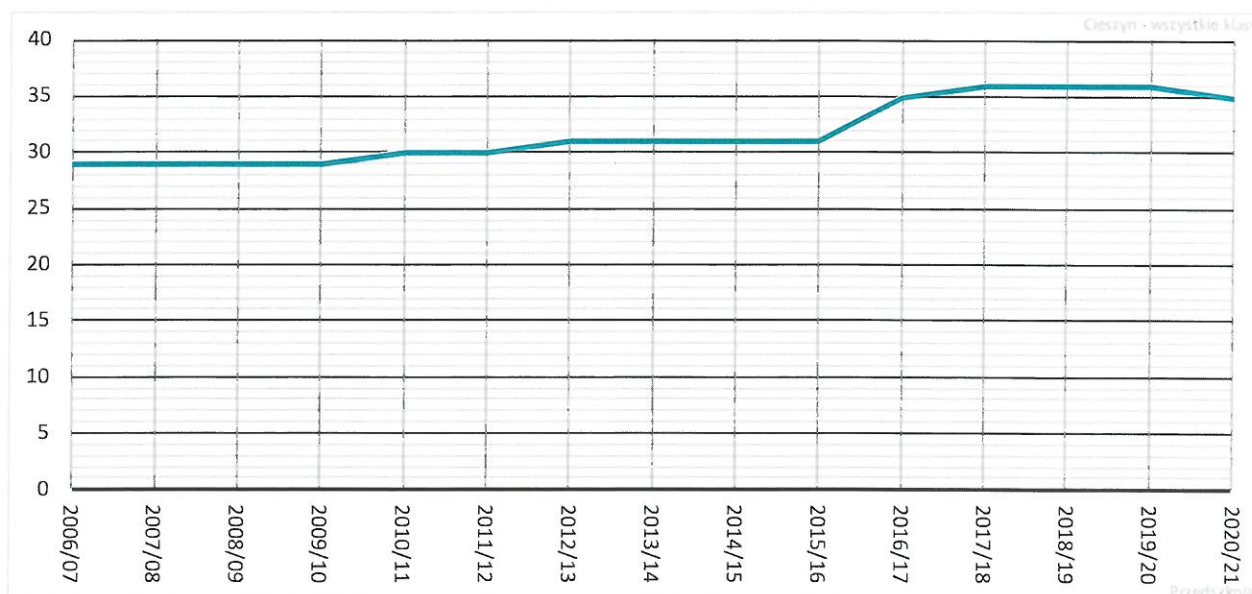
Z wykresu 27 wynika, że liczba wychowanków przypadających na jedno przedszkole jest w Cieszynie bardzo niska: kształtowała się ona w przedziale 70-80 wychowanków na jedno przedszkole, podczas gdy wartość mediany grupy porównawczej wahała się na poziomie ok. 130-140 wychowanków na jedną placówkę. W całym badanym okresie średnia liczba wychowanków przypadających na jedno przedszkole w Cieszynie była niższa niż w ponad 90% badanych JST.

6.2.2. Liczby oddziałów przedszkolnych i ich wielkości

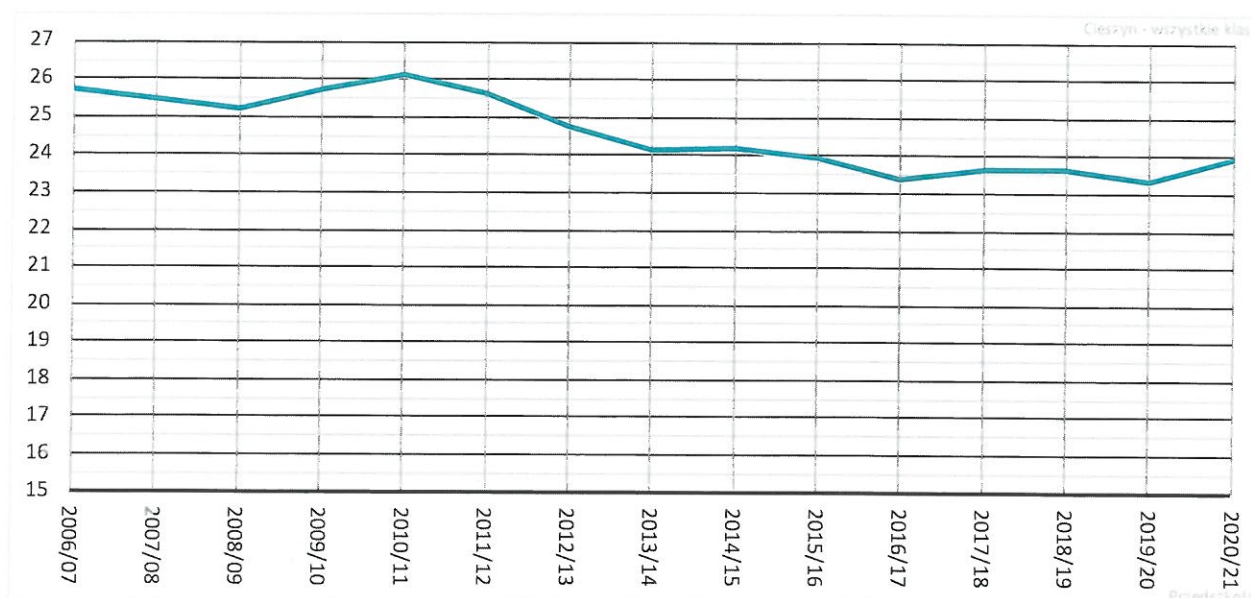
Wykres 28 przedstawia zmiany liczb oddziałów przedszkolnych w przedszkolach, a wykresy 29-30 ilustrują zmiany średnich wielkości tych oddziałów, w tym na tle porównawczej grupy samorządów.

Z zestawień wynika, że do roku 2010/11 średnia wielkość oddziału przedszkolnego w Cieszynie była ponadprzeciętnie wysoka, większa od 25, czyli formalnie naruszała przepisy ograniczające liczebności oddziałów. Od roku 2013/14 była ona zbliżona do mediany grupy porównawczej i co najwyżej nieznacznie przekraczała 24.

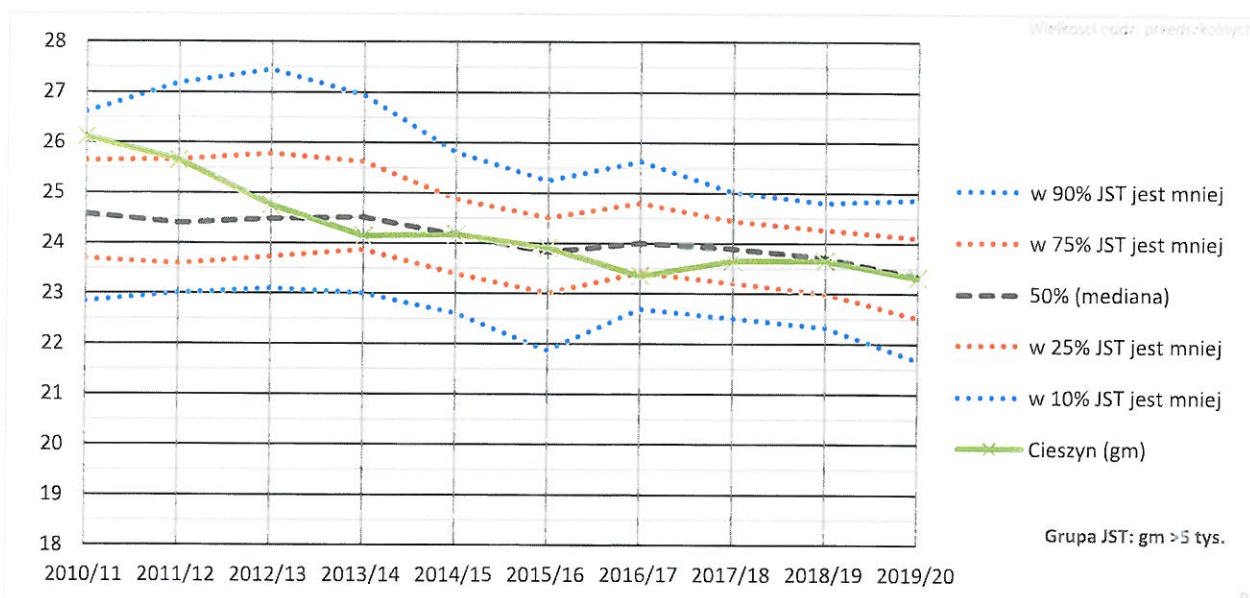
Wykres 28. Liczba oddziałów przedszkolnych w przedszkolach

Wykres 29. Średnia wielkość oddziału przedszkolnego

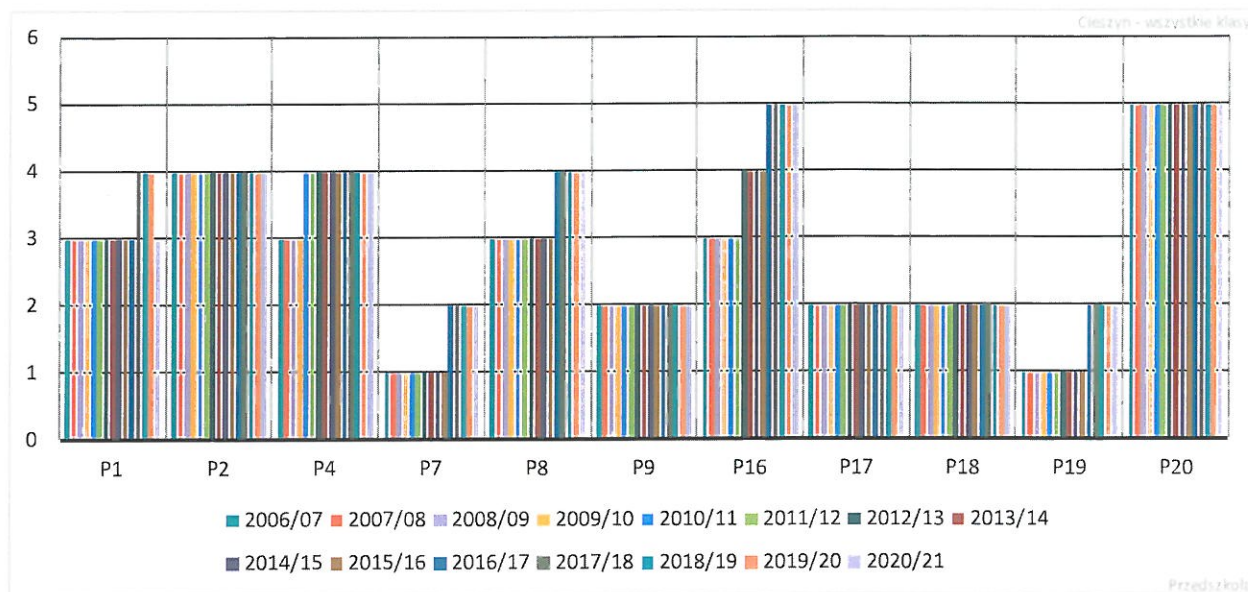

Wykres 30. Średnia wielkość oddziału przedszkolnego (bez oddziałów przedszkolnych przy SP) – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

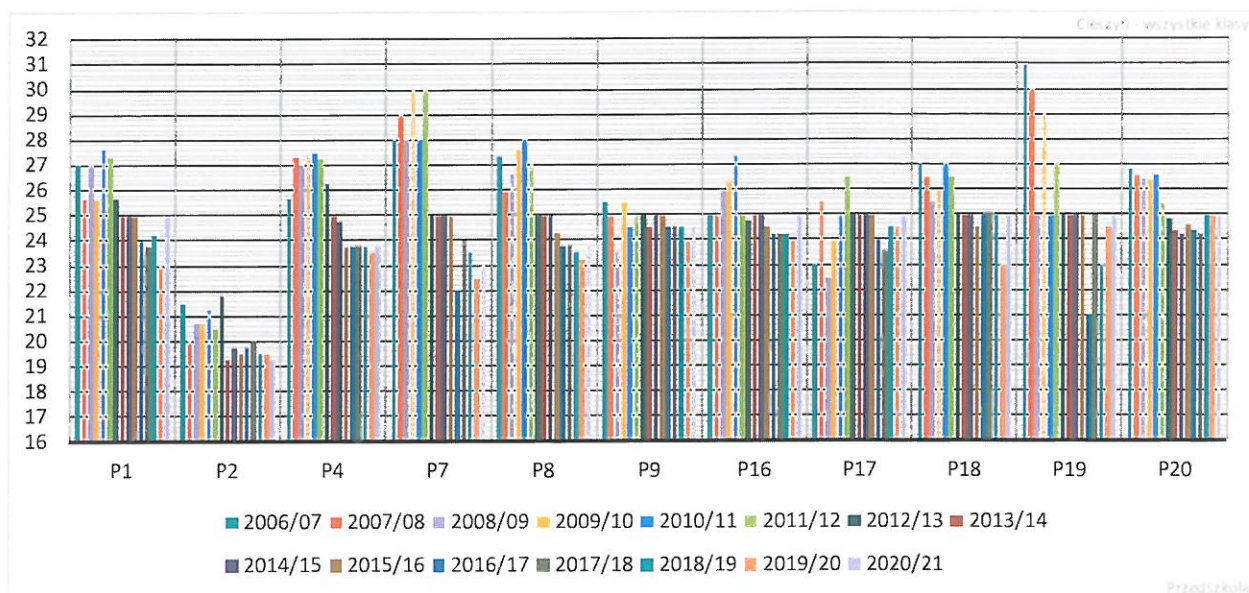

Kolejne wykresy przedstawiają zmiany liczb oddziałów i ich średnich liczebności w poszczególnych placówkach. Warto zwrócić uwagę na wzrost liczby oddziałów, który wiązał się zapewne ze zwiększeniem pojemności, aż sześciu jednostek. Trzeba też podkreślić, że P2 ma wyłącznie oddziały integracyjne, co ogranicza ich pojemność (od roku 2015/16 oddziały integracyjne występują także w P4).

Wykres 31. Liczby oddziałów w poszczególnych przedszkolach

Wykres 32. Średnie wielkości oddziałów w poszczególnych przedszkolach

6.2.3. Oddziały przedszkolne w szkole podstawowej

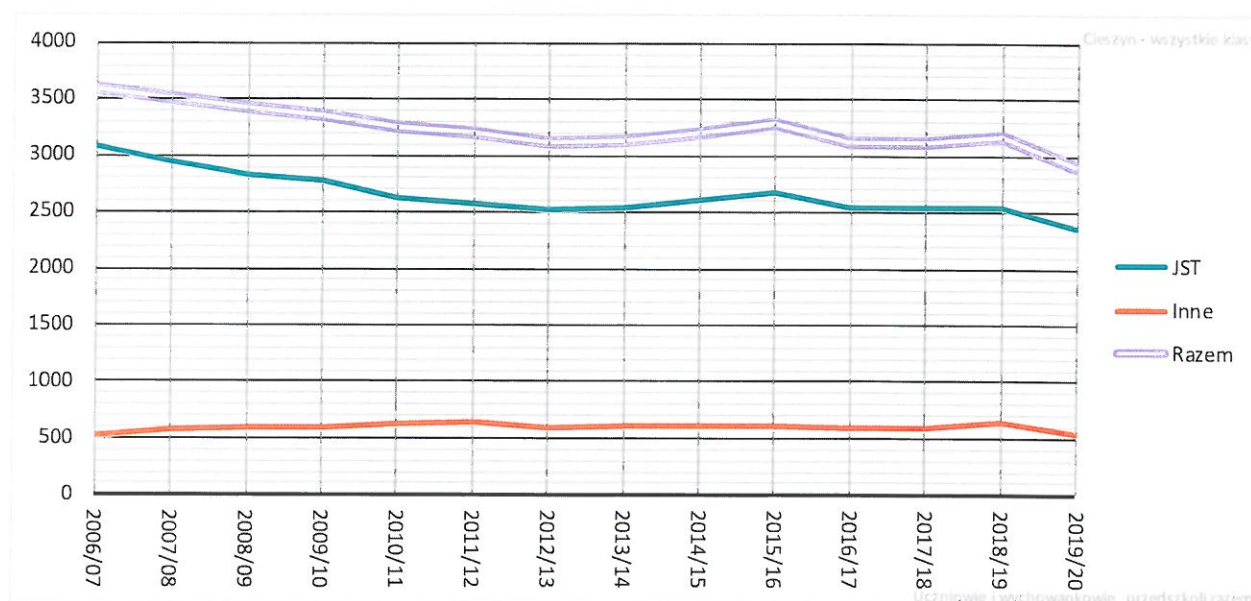
Oddziały przedszkolne występują także w SP6 (do roku 2010/11 – 2, później 3). Szkoła ta zwykle zajmuje się 75 przedszkolakami.

7. Zmiany w organizacji ogólnodostępnych szkół dla młodzieży

7.1. Szkoły podstawowe i gimnazja razem

W roku szkolnym 2006/07 do szkół podstawowych i gimnazjów na terenie Cieszyna uczęszczało prawie 3,6 tys. uczniów, Obecnie jest ich o ok. 20% mniej (poniżej 2,9 tys.). Przez większość analizowanego okresu uczniowie szkół prowadzonych przez podmioty niepubliczne stanowili ok. 20% ogólnej liczby uczniów. W mieście od wielu lat funkcjonują trzy niepubliczne szkoły podstawowe, a przed reformą strukturalną oświaty działały też dwa niepubliczne gimnazja.

Wykres 33. Łączna liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w podziale na jednostki prowadzone przez JST oraz inne podmioty

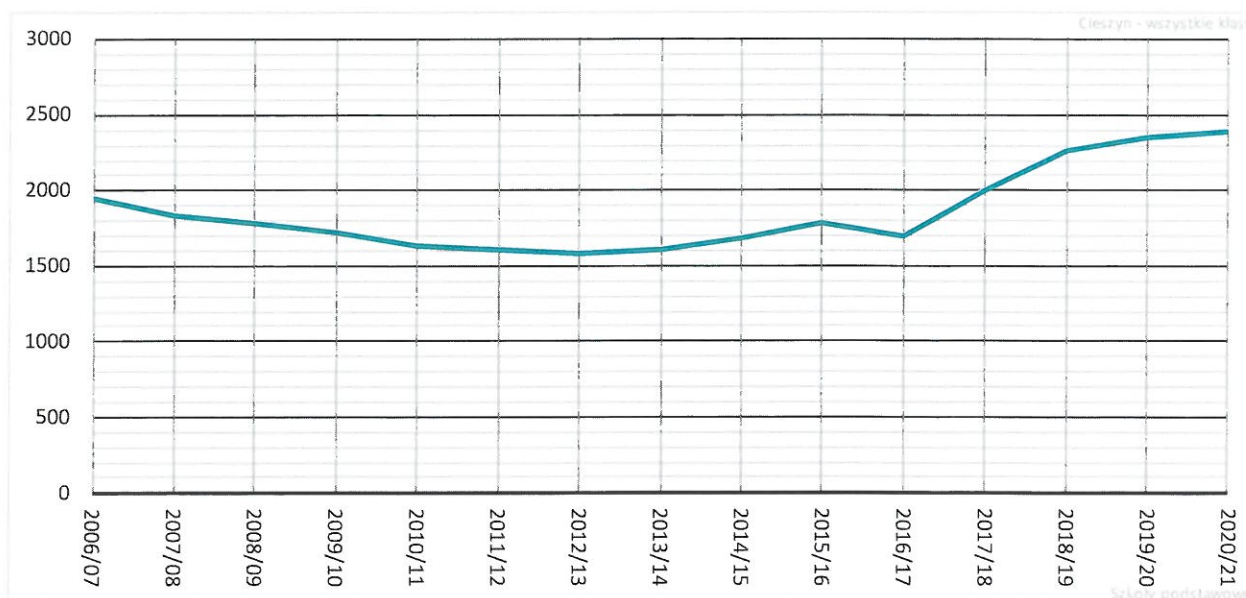
7.2. Szkoły podstawowe

W niniejszym podrozdziale nie są uwzględniane oddziały gimnazjalne, które w roku szkolnym 2017/18 zostały formalnie włączone do szkół podstawowych.

7.2.1. Uczniowie szkół podstawowych

W latach 2006/07-2012/13 liczba uczniów szkół podstawowych prowadzonych przez miasto wyraźnie się zmniejszyła – z prawie 2 tys. do ok. 1,6 tys. i na podobnym poziomie pozostawała do roku 2013/14, po czym w latach 2014/15-2015/16 zauważalnie wzrosła w związku z naborem sześciolatków do szkół (zob. wykres 34). Powrót sześciolatków do przedszkoli spowodował zaś spadek liczby uczniów w roku 2016/17. Pojawienie się w szkołach podstawowych siódmej, a następnie ósmej klasy wiązało się z gwałtownym wzrostem liczby uczniów.

Wykres 34. Łączna liczba uczniów szkół podstawowych

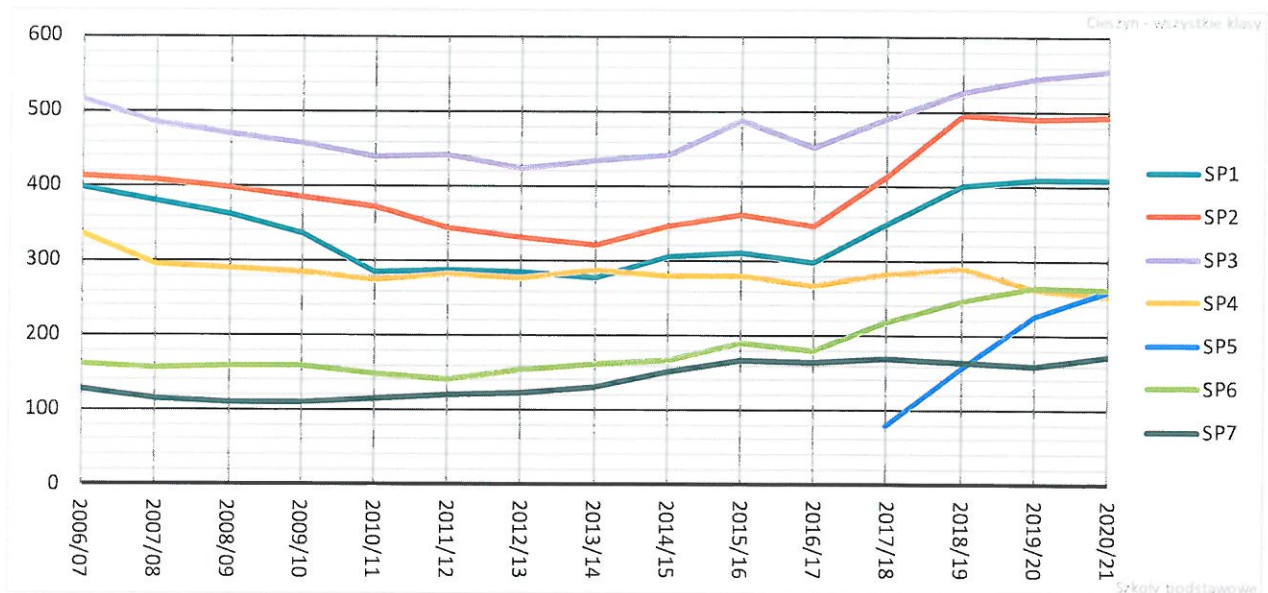
Wykres 35 odzwierciedla zmiany liczby uczniów szkół podstawowych na poziomie klasy pierwszej. W ujęciu ograniczonym tylko do tej klasy szybciej dają się zauważyć zmiany trendów. Dlatego też na tym wykresie wyraźniej widać skutki obniżenia, a następnie podwyższenia wieku rozpoczęcia obowiązkowego szkolnego.

Wykres 35. Łączna liczba uczniów klas pierwszych szkół podstawowych

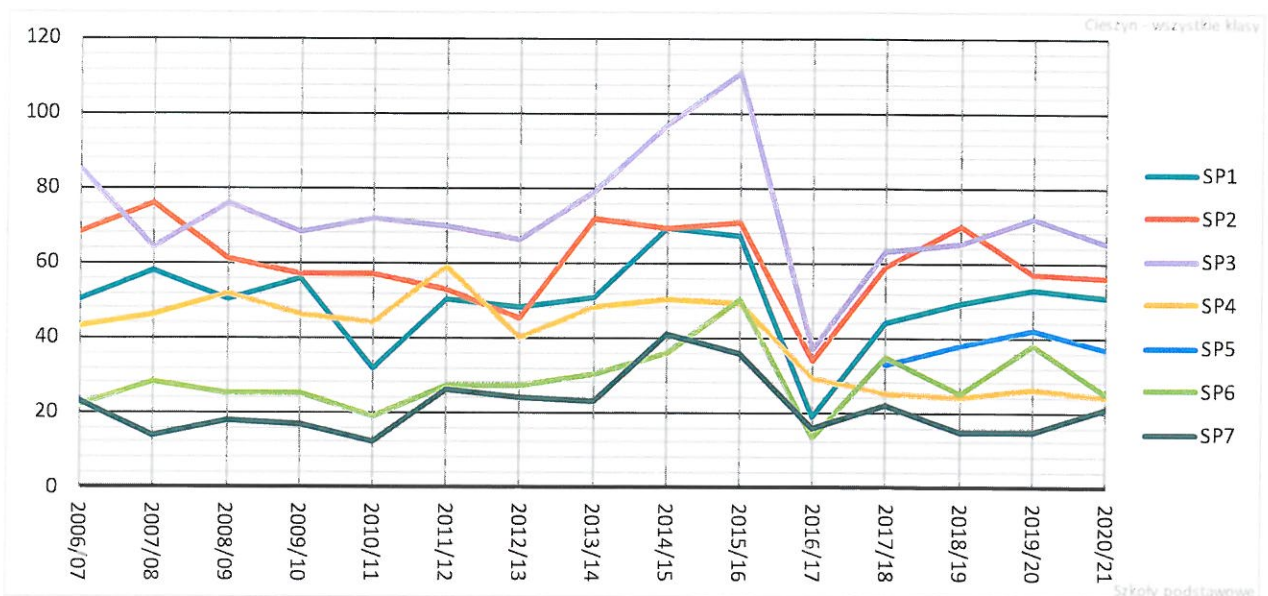

Wykres 36 przedstawia zmiany liczb uczniów w poszczególnych szkołach podstawowych, a na wykresie 37 prezentujemy zmiany liczb uczniów tylko w klasach pierwszych.

Wykres 36. Liczby uczniów w poszczególnych szkołach podstawowych

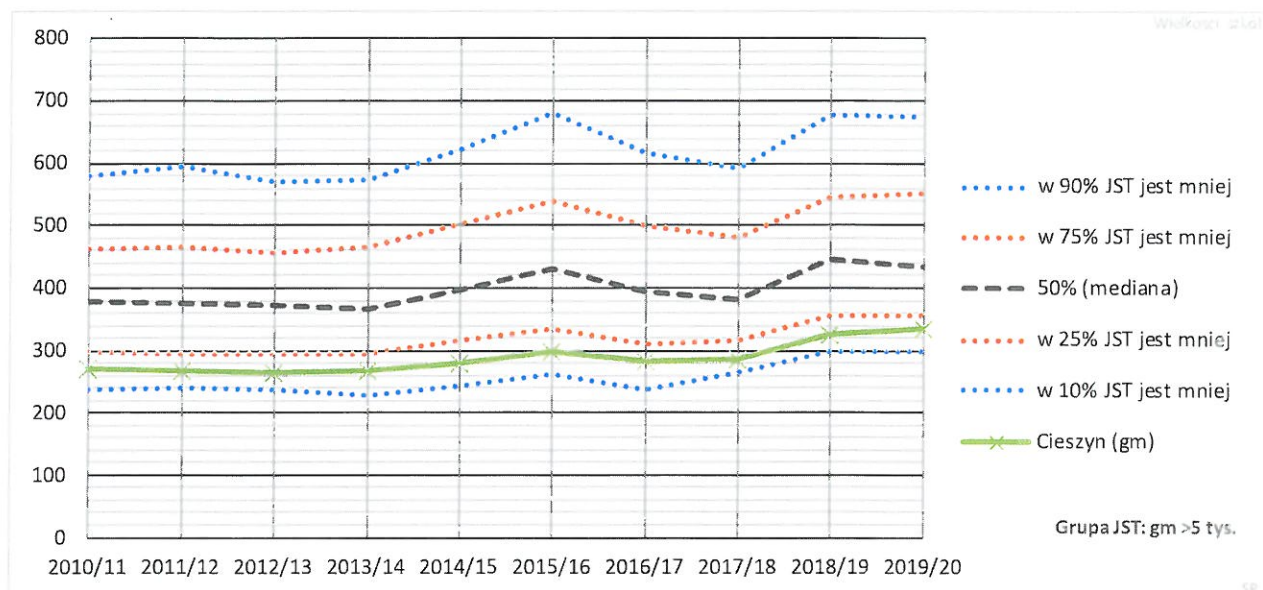

Wykres 37. Liczby uczniów klas pierwszych w poszczególnych szkołach podstawowych

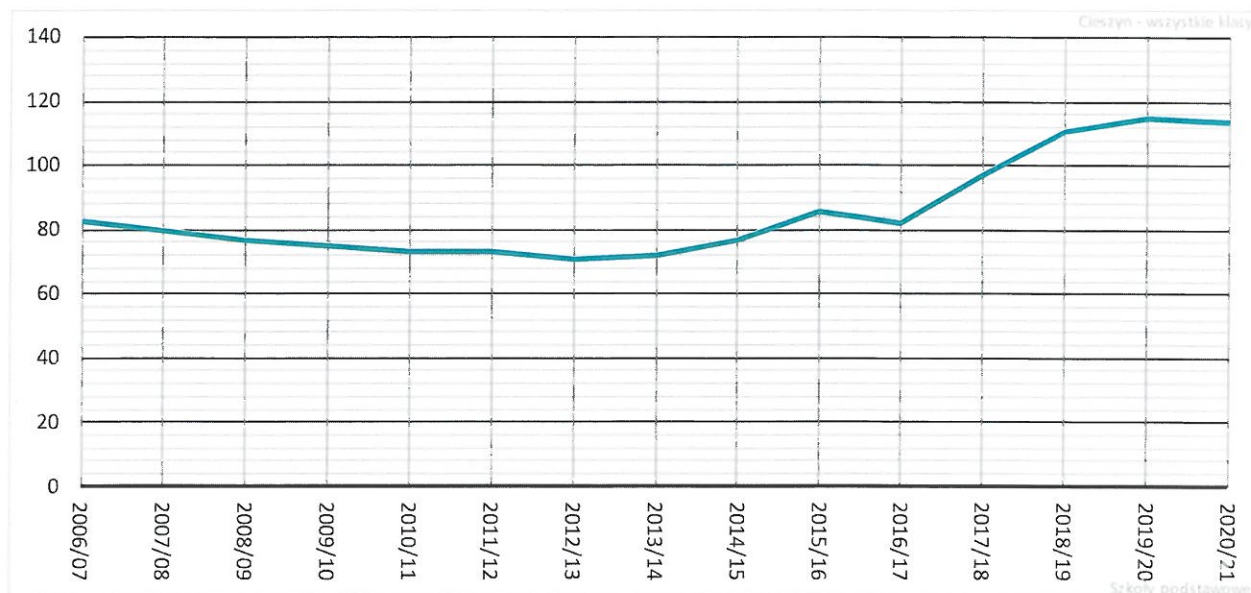
Wykres 38 pokazuje, ilu uczniów przypadało w kolejnych latach na jedną szkołę podstawową. W Cieszynie w całym okresie wartość ta jest znacznie niższa od mediany grupy porównawczej. Co więcej, linia obrazująca wartości dla Cieszyna w całym badanym okresie leży poniżej pierwszego kwartyla, co oznacza że Cieszyn należy do grupy 25% gmin miejskich z liczbą mieszkańców powyżej 5 tysięcy z najmniejszymi szkołami podstawowymi.

Wykres 38. Liczba uczniów przypadających na jedną szkołę podstawową prowadzoną przez miasto Cieszyn na tle podobnych JST

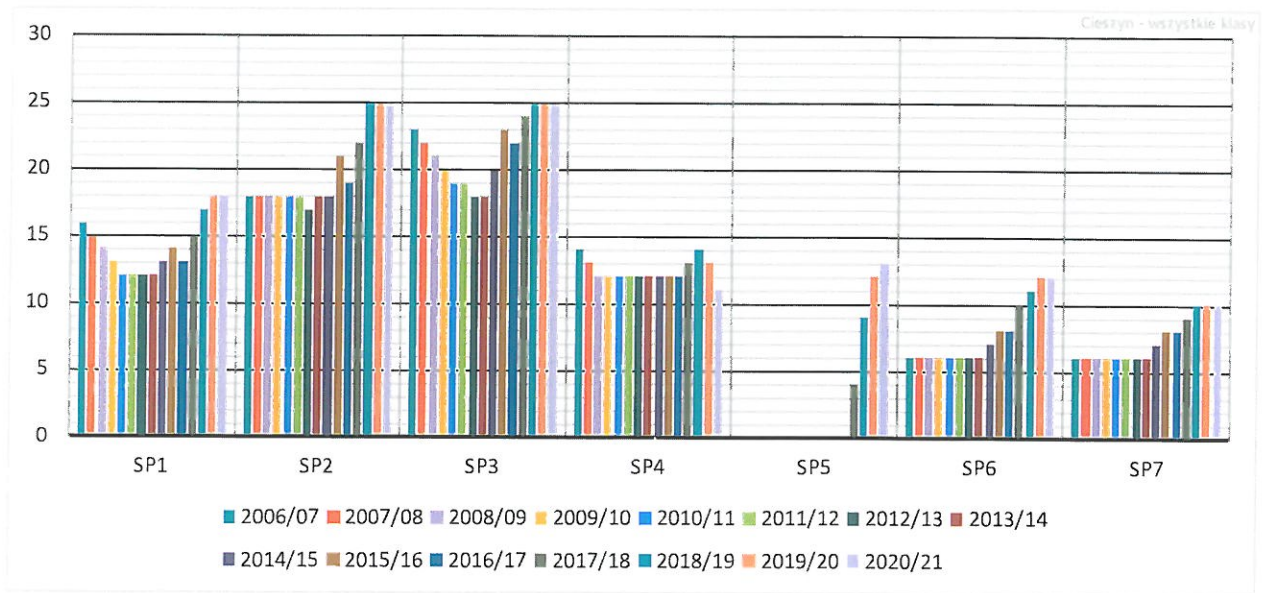

7.2.2. Oddziały w szkołach podstawowych

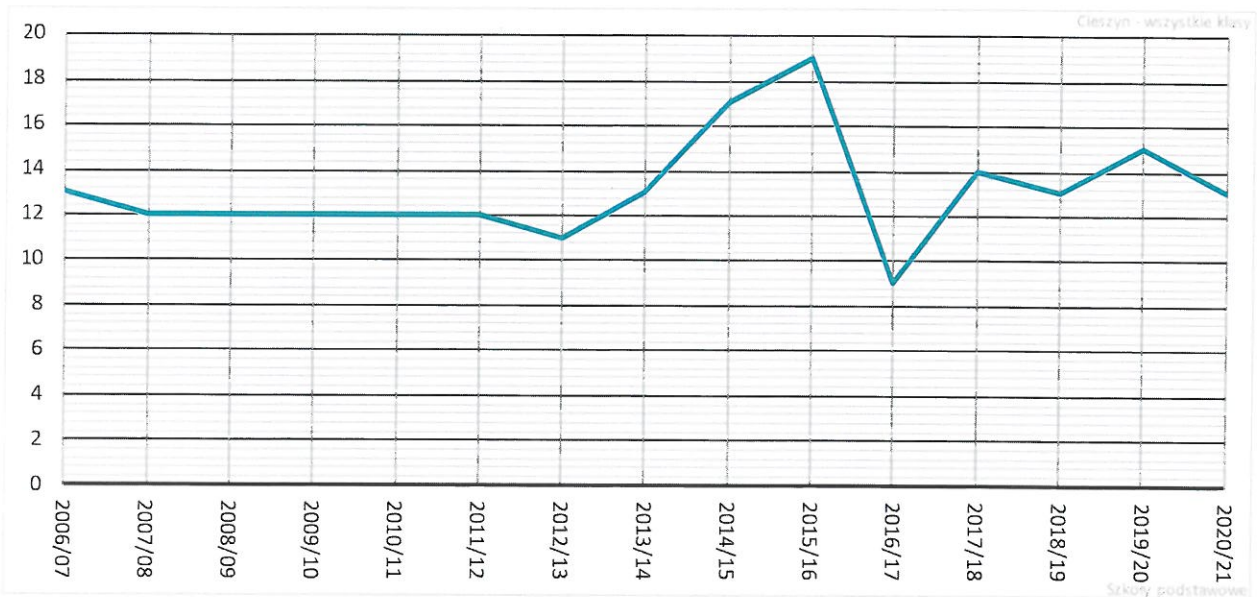
Wykres 39. Łączna liczba oddziałów szkół podstawowych prowadzonych przez JST

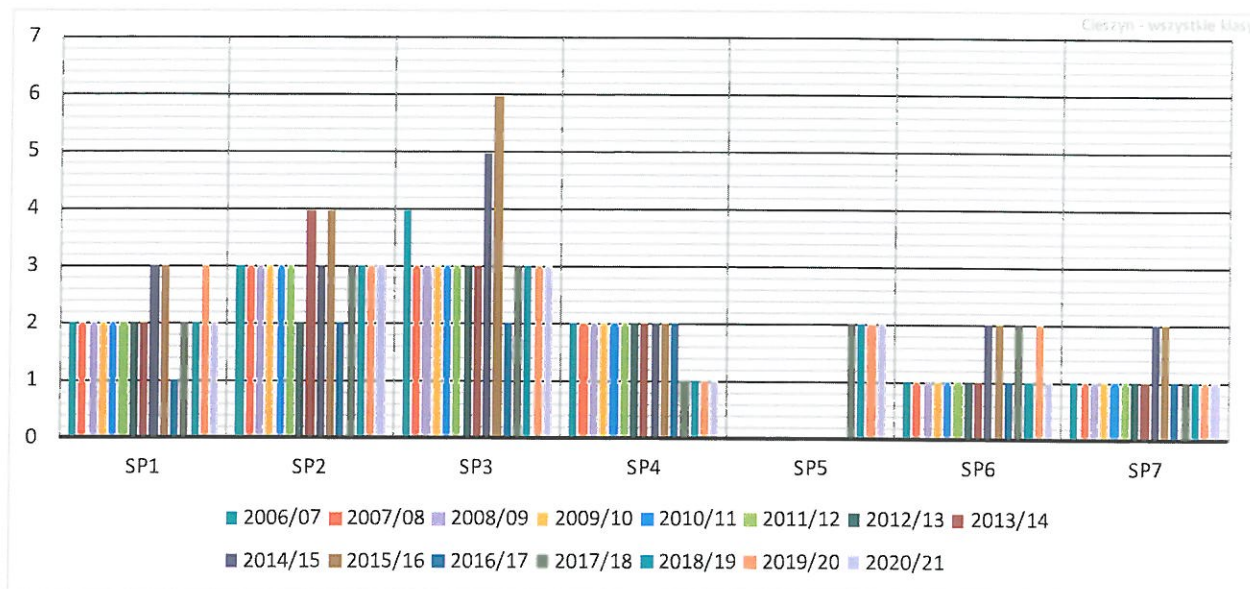
Wykres 40. Liczby oddziałów w poszczególnych szkołach podstawowych

Wykres 41. Łączna liczba oddziałów klas pierwszych szkół podstawowych prowadzonych przez JST

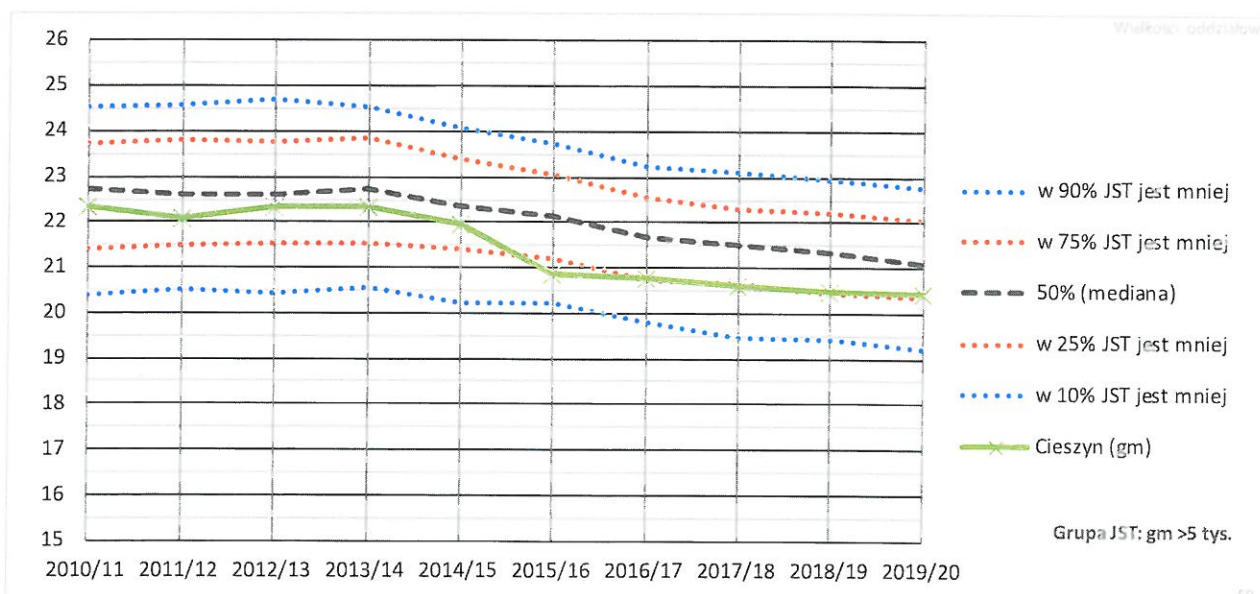

Wykres 42. Liczby oddziałów klas pierwszych w poszczególnych szkołach podstawowych

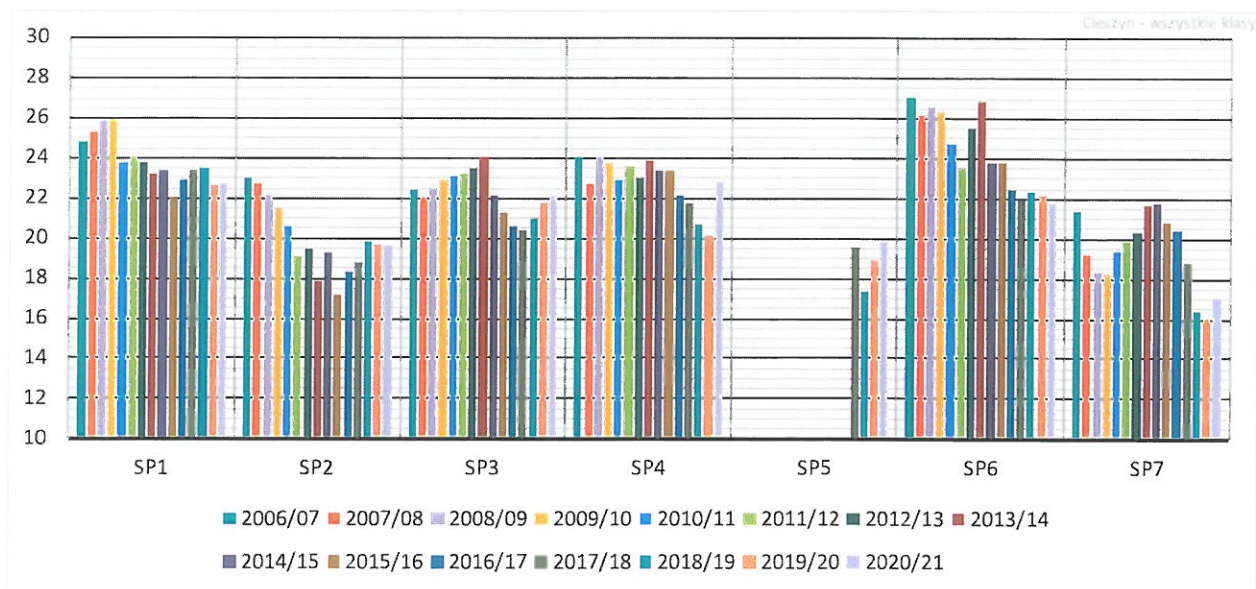

Średnia wielkość oddziału szkoły podstawowej w Cieszynie (zob. wykres 43) w całym badanym okresie była trochę mniejsza od przeciętnej, a od roku 2015/16 (po gwałtownym spadku) zrównała się z pierwszym kwartylem grupy porównawczej, tzn. że jest mniejsza niż w 75% gmin miejskich powyżej 5 tys. mieszkańców. Co ciekawe, spadek ten nastąpił w okresie, gdy liczba uczniów klas pierwszych zwiększyła się ze względu na obniżenie wieku szkolnego. Wykres 45 ilustruje szybszy niż w innych miastach spadek liczebności oddziałów klas pierwszych po przyjęciu do nich sześciolatków oraz pogłębienie tego spadku w wyniku powrotu sześciolatków do przedszkoli.

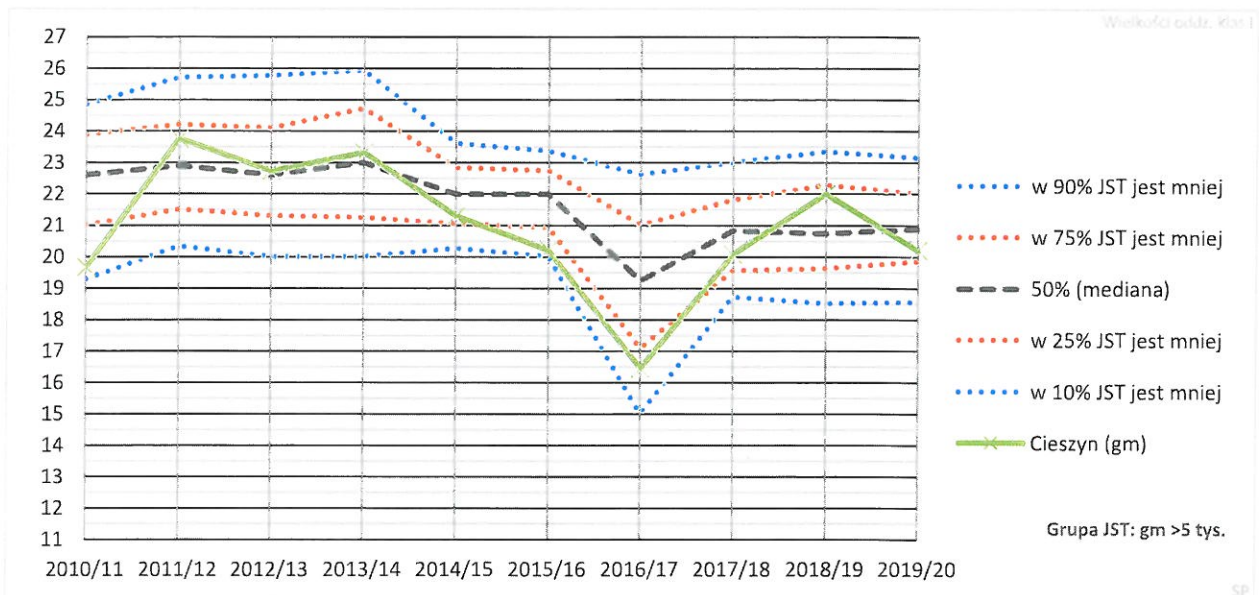
Wykres 43. Średnia wielkość oddziału szkoły podstawowej prowadzonej przez samorząd – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

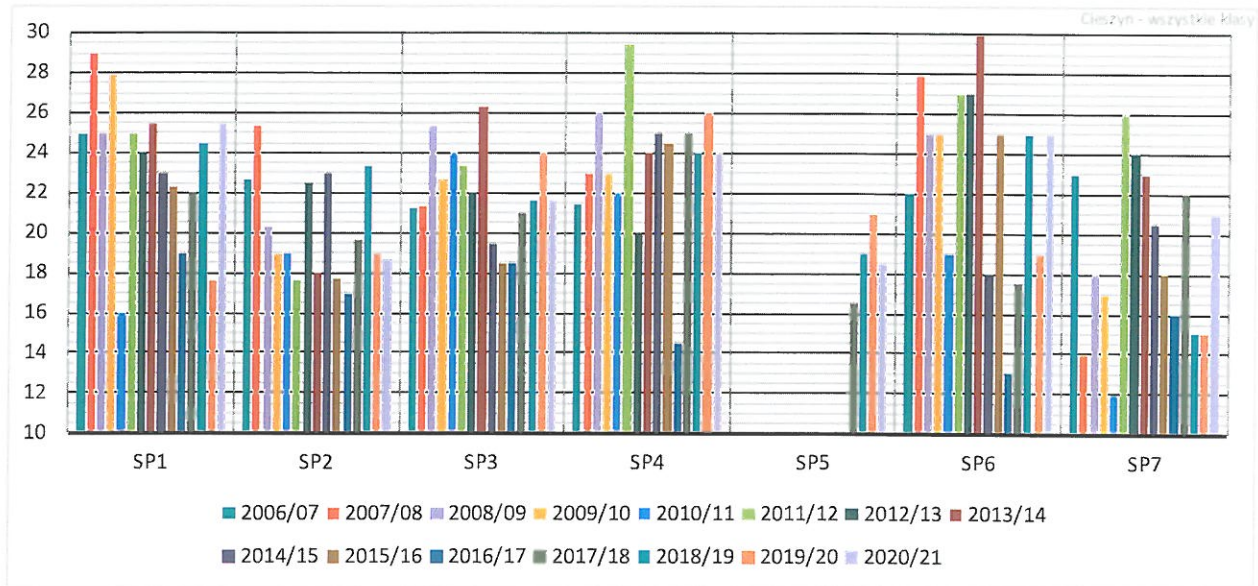
Wykres 44. Średnie wielkości oddziałów w poszczególnych szkołach podstawowych

Wykres 45. Średnia wielkość oddziału klasy pierwszej szkoły podstawowej prowadzonej przez samorząd – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

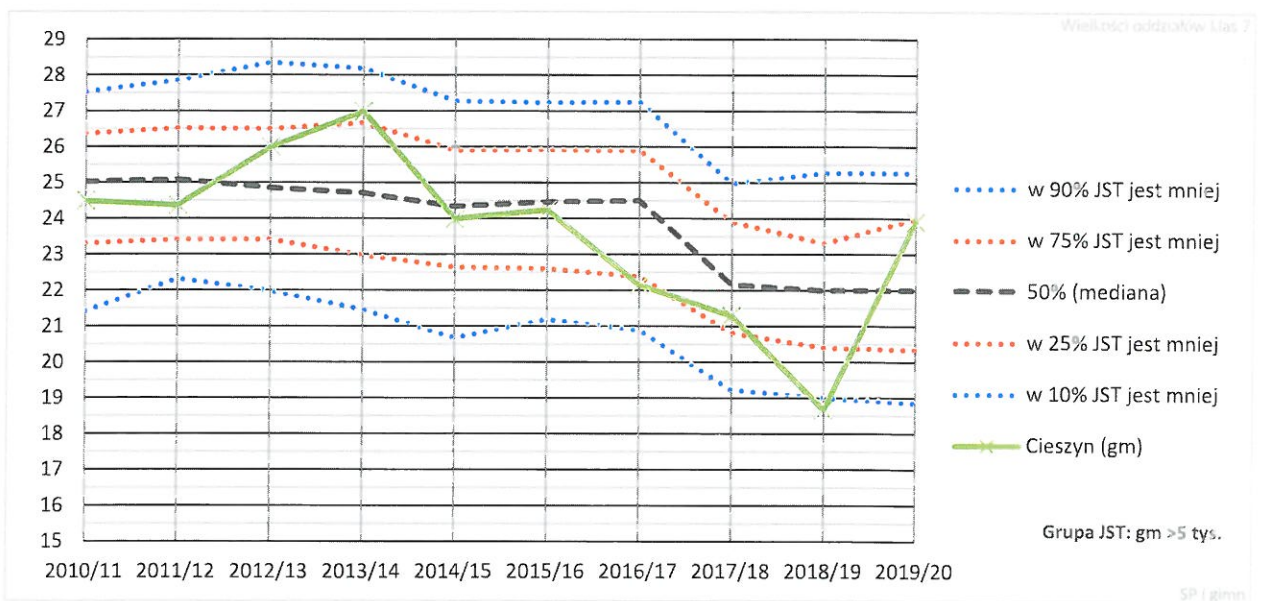
Wykres 46. Średnie wielkości oddziałów klas pierwszych w poszczególnych szkołach podstawowych

7.3. Zmiany wielkości oddziałów szkół podstawowych i gimnazjów

Oddziały gimnazjalne z reguły były większe niż oddziały szkół podstawowych, stąd też wziął się gwałtowny spadek wielkości oddziałów w roku szkolnym 2017/18, gdy pierwszą klasę gimnazjum zastąpiła VII klasa szkoły podstawowej. Zjawisko to ilustruje przebieg linii tła na wykresie 47.

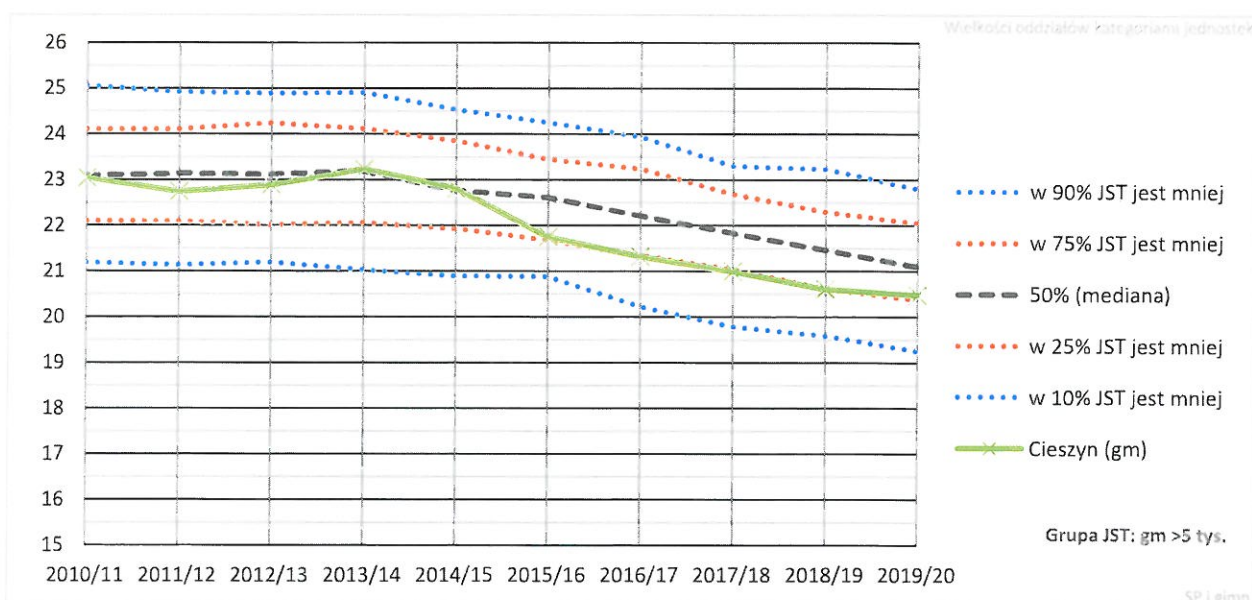
Wykres 47. Liczba uczniów przypadających na jeden oddział w siódmym roku nauczania (I klasa gimnazjum / VII klasa SP) – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

Na wykresie tym widać też nietypowy przebieg zmian wielkości oddziałów na poziomie siódmego roku nauczania w cieszyńskich szkołach. Liczebności pierwszych klas gimnazjów podlegały silnym wahaniom, które objawiły się m.in. w gwałtownym spadku wielkości oddziałów ostatniego rocznika rozpoczynającego naukę w gimnazjach w roku 2016/17. Następujące po nich dwa pierwsze roczniki siódmoklasistów miały jeszcze mniejsze oddziały, lecz w siódmej klasie z roku 2019/20 oddziały okazały się znacznie większe (na poziomie oddziałów gimnazjalnych z roku 2015/16).

Jednak mimo przejściowych wzrostów ogólny trend zmian wielkości oddziałów w szkołach prowadzonych przez miasto Cieszyn jest spadkowy, co ilustruje poniższy wykres.

Wykres 48. Zmiany średniej wielkości oddziałów szkół podstawowych i gimnazjów – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

Z perspektywy ekonomicznej jest to zjawisko bardzo niekorzystne, a szczególnie niepokojący jest fakt, że istnieje spore ryzyko kontynuowania tego trendu, o czym świadczy przedstawiona w dalszej części opracowania prognoza liczby oddziałów.

8. Analiza porównawcza organizacji szkół i przedszkoli

8.1. Liczby etatów przeliczeniowych nauczycieli w jednostkach

W jednostkach oświatowych Cieszyna nauczyciele zatrudnieni są łącznie na ponad 466 etatach przeliczeniowych. Najwięcej nauczycieli zatrudniają SP2 i SP3. Tylko jednego nauczyciela zatrudnia Szkolne Schronisko Młodzieżowe.

Tabela 17. Liczby etatów przeliczeniowych nauczycieli w poszczególnych jednostkach

Jednostka	Liczba etatów przeliczeniowych nauczycieli
P1	6,97
P2	22,16
P4	11,70
P7	5,94
P8	9,97
P9	4,31
P16	11,95
P17	4,84
P18	5,39
P19	6,08
P20	11,05
SP1	50,60
SP2	86,92
SP3	83,13
SP4	32,87
SP5	50,24
SP6	38,40
SP7	22,83
SCHRONISKO	1,00
Razem	466,34

8.2. Liczby uczniów oddziałów i średnie liczebności oddziałów w szkołach jednostkach

W roku szkolnym 2020/21 w szkołach prowadzonych przez miasto Cieszyn uczy się 2395 uczniów (zob. tabela 18).

SP1, SP2 i SP3 to szkoły średniej wielkości. SP4, SP5 i SP6 to szkoły małe. SP7 jest – jak na szkołę miejską – szkołą bardzo małą.

Zwraca uwagę duża liczba oddziałów integracyjnych. Jest ich aż 28, co stanowi niemal 25% wszystkich oddziałów w mieście.

Tabela 18. Liczby uczniów w poszczególnych szkołach, w podziale na typy oddziałów

	ogólnodostępne	sportowe	integracyjne		Razem
SP1	383	26			409
SP2	210	65	217		492
SP3	372		181		553
SP4	185	66			251
SP5	146		112		258
SP6	261				261
SP7	171				171
Razem	1728	157	510		2395

Tabela 19. Liczby uczniów w poszczególnych szkołach w podziale na klasy

	1	2	3	4	5	6	7	8	razem	
SP1	51	54	49	43	16	71	66	59		409
SP2	56	59	67	62	31	76	73	68		492
SP3	65	72	69	61	31	100	83	72		553
SP4	24	25	23	23	26	49	40	41		251
SP5	37	41	40	40	17	23	38	22		258
SP6	25	37	27	36	17	51	41	27		261
SP7	21	18	14	21	11	26	35	25		171
razem	279	306	289	286	149	396	376	314		2395

Tabela 20. Liczby uczniów w poszczególnych szkołach w podziale na typy oddziałów i klasy

	1	2	3	4	5	6	7	8	razem
ogólnodostępne	223	248	232	179	70	298	269	209	1728
SP1	51	54	49	17	16	71	66	59	383
SP2	39	39	48	21		23	40		210
SP3	45	52	50	41		80	50	54	372
SP4	24	25	23	23	26	24	18	22	185
SP5	18	23	21	20		23	19	22	146
SP6	25	37	27	36	17	51	41	27	261
SP7	21	18	14	21	11	26	35	25	171
sportowe				47		41	22	47	157
SP1				26					26
SP2				21		16		28	65
SP4						25	22	19	66
integracyjne	56	58	57	60	79	57	85	58	510
SP2	17	20	19	20	31	37	33	40	217
SP3	20	20	19	20	31	20	33	18	181
SP5	19	18	19	20	17		19		112
razem	279	306	289	286	149	396	376	314	2395

Tabela 21. Liczby oddziałów w poszczególnych szkołach w podziale na typy oddziałów i klasy

	1	2	3	4	5	6	7	8	razem
ogólnodostępne	10	12	10	9	4	13	13	8	79
SP1	2	3	2	1	1	3	3	2	17
SP2	2	2	2	1		1	2		10
SP3	2	2	2	2		3	2	2	15
SP4	1	1	1	1	1	1	1	1	8
SP5	1	1	1	1		1	1	1	7
SP6	1	2	1	2	1	2	2	1	12
SP7	1	1	1	1	1	2	2	1	10
sportowe				2		2	1	2	7
SP1				1					1
SP2				1		1		1	3
SP4						1	1	1	3
integracyjne	3	3	3	3	5	3	5	3	28
SP2	1	1	1	1	2	2	2	2	12
SP3	1	1	1	1	2	1	2	1	10
SP5	1	1	1	1	1		1		6
razem	13	15	13	14	9	18	19	13	114

Wiele szkół w Cieszynie to jednostki, w których na poziomie danej klasy jest tylko jeden oddział ogólnodostępny, a pozostałe oddziały to oddziały integracyjne (zob. tabela 21). Nie ułatwia to organizacji dużych oddziałów i z ekonomicznego punktu widzenia nie jest korzystne. Średnie liczebności oddziałów szkolnych nie są więc duże, z wyjątkiem SP3 i SP4 (zob. tabela 22).

Zdecydowanie najmniejsze są oddziały klasy piątej, co jest skutkiem wycofania sześciolatków ze szkół podstawowych. Niestety te małe oddziały jeszcze przez cztery lata będą wpływały na zwiększenie kosztów funkcjonowania oświaty w mieście.

Warto zwrócić uwagę, że największe są oddziały klasy ósmej. Po ich odejściu średnia liczebność oddziałów w mieście obniży się, co podwyższy koszty kształcenia jednego ucznia.

Tabela 22. Średnie liczebności oddziałów w podziale na typy oddziałów

	1	2	3	4	5	6	7	8	razem
ogólnodostępne	22,3	20,7	23,2	19,9	17,5	22,9	20,7	26,1	21,9
SP1	25,5	18,0	24,5	17,0	16,0	23,7	22,0	29,5	22,5
SP2	19,5	19,5	24,0	21,0		23,0	20,0		21,0
SP3	22,5	26,0	25,0	20,5		26,7	25,0	27,0	24,8
SP4	24,0	25,0	23,0	23,0	26,0	24,0	18,0	22,0	23,1
SP5	18,0	23,0	21,0	20,0		23,0	19,0	22,0	20,9
SP6	25,0	18,5	27,0	18,0	17,0	25,5	20,5	27,0	21,8
SP7	21,0	18,0	14,0	21,0	11,0	13,0	17,5	25,0	17,1
sportowe				23,5		20,5	22,0	23,5	22,4
SP1				26,0					26,0
SP2				21,0		16,0		28,0	21,7
SP4						25,0	22,0	19,0	22,0
integracyjne	18,7	19,3	19,0	20,0	15,8	19,0	17,0	19,3	18,2
SP2	17,0	20,0	19,0	20,0	15,5	18,5	16,5	20,0	18,1
SP3	20,0	20,0	19,0	20,0	15,5	20,0	16,5	18,0	18,1
SP5	19,0	18,0	19,0	20,0	17,0		19,0		18,7
razem	21,5	20,4	22,2	20,4	16,6	22,0	19,8	24,2	21,0

8.3. Liczby uczniów, oddziałów i średnie liczebności oddziałów w przedszkolach

W miejskich przedszkolach oraz oddziałach przedszkolnych w SP6 jest 912 dzieci, z czego 97 uczęszcza do oddziałów integracyjnych (zob. tabela 23). Łącznie w mieście funkcjonuje 38 oddziałów przedszkolnych, z czego 5 to oddziały integracyjne (w P2 oraz P4).

Tabela 23. Liczby dzieci w przedszkolach w podziale na typ oddziału

	Ogólnodostępne	Integracyjne	Razem
P1	75		75
P2		77	77
P4	75	20	95
P7	46		46
P8	95		95
P9	49		49
P16	125		125
P17	50		50
P18	50		50
P19	50		50
P20	125		125
SP6	75		75
Razem	815	97	912

Tabela 24. Liczby oddziałów przedszkolnych w podziale na typ oddziału

	Ogólnodostępne	Integracyjne	Razem
P1	3		3
P2		4	4
P4	3	1	4
P7	2		2
P8	4		4
P9	2		2
P16	5		5
P17	2		2
P18	2		2
P19	2		2
P20	5		5
SP6	3		3
Razem	33	5	38

Tabela 25. Średnie liczebności oddziałów przedszkolnych

	Ogólnodostępne	Integracyjne	Razem
P1	25,0		25,0
P2		19,3	19,3
P4	25,0	20,0	23,8
P7	23,0		23,0
P8	23,8		23,8
P9	24,5		24,5
P16	25,0		25,0
P17	25,0		25,0
P18	25,0		25,0
P19	25,0		25,0
P20	25,0		25,0
SP6	25,0		25,0
Razem	24,7	19,4	24,0

Średnie liczebności oddziałów przedszkolnych są bardzo duże. Oddziały są w większości dwudziestopięciosobowe, czyli największe, jakie dopuszczają przepisy.

8.4. Liczby uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat zajęć realizowanych w ogólnodostępnych oddziałach szkół podstawowych

Najlepszym sposobem porównywania organizacji szkół różnych wielkości w kontekście ponoszonych kosztów jest wyznaczanie wskaźnika liczby uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy. W tabeli 26 przedstawiono wartości takich wskaźników wyznaczone dla szkół podstawowych.

W obliczeniach uwzględniono zajęcia realizowane z całymi oddziałami, grupami oddziałowymi oraz międzyoddziałowymi. Nie uwzględniono tzw. etatów wsparcia takich jak obowiązki pedagoga, bibliotekarza itp., a także zajęć rewalidacyjnych i nauczania indywidualnego dla uczniów tych oddziałów oraz obowiązków nauczyciela wspomagającego. Tak wyznaczone wskaźniki pozwalają porównać sposób, w jaki organizowane są oddziały ogólnodostępne we wszystkich szkołach.

Ponieważ w Cieszynie bardzo różnie wygląda organizacja zajęć religii zarówno katolickiej jak i ewangelickiej (co utrudnia porównywalność danych), w tabeli 26 nie uwzględniono zajęć religii i etyki. Uwzględniono je w tabeli 27.

Wskaźniki wyznaczono odrębnie dla klas 1-3, 4-6 i 7-8 ze względu na duże zróżnicowanie liczb godzin na różnych etapach edukacyjnych.

Dość wyraźnie widać, że wartości wskaźników są najwyższe dla SP1, SP2 i SP3, trochę niższe dla SP4, SP5 i SP6 o zdecydowanie najniższe dla najmniejszej SP7.

Tabela 26. Liczby uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy zajęć realizowanych z całymi oddziałami, grupami oddziałowymi oraz grupami międzyoddziałowymi w szkołach podstawowych (oddziały ogólnodostępne) – bez religii i etyki

	1 - 3	4 - 6	7 - 8	łącznie
SP1	19,6	13,8	11,9	14,8
SP2	17,9	14,6	10,2	15,0
SP3	20,8	15,0	11,8	15,5
SP4	18,0	14,5	10,1	14,2
SP5	18,0	13,5	10,3	13,8
SP6	17,6	13,5	11,1	13,8
SP7	15,7	10,3	10,2	11,5
łącznie	18,6	13,6	11,1	14,3

Tabela 27. Liczby uczniów przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy zajęć realizowanych z całymi oddziałami, grupami oddziałowymi oraz grupami międzyoddziałowymi w szkołach podstawowych (oddziały ogólnodostępne) – łącznie z religią i etyką.

	1 - 3	4 - 6	7 - 8	łącznie
SP1	17,2	12,5	11,2	13,4
SP2	15,9	13,3	9,6	13,6
SP3	18,5	13,7	11,0	14,2
SP4	16,1	13,2	9,4	13,0
SP5	15,8	12,0	9,4	12,3
SP6	16,2	12,6	10,5	12,9
SP7	13,6	9,3	9,4	10,3
łącznie	16,5	12,4	10,3	13,0

8.5. Liczby wychowanków przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w przedszkolach

W tabeli 28 przedstawiono liczby wychowanków przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy zajęć realizowanych z całymi oddziałami i grupami oddziałowymi w ogólnodostępnych oddziałach przedszkolnych (bez oddziałów integracyjnych). W obliczeniach nie uwzględniono obowiązków nauczyciela wspomagającego oraz zajęć religii i etyki. Tabela nie zawiera danych P2, ponieważ w przedszkolu tym wszystkie oddziały są integracyjne.

Średnio na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy w przedszkolu przypada 13,1 dziecka.

Najekonomiczniej zorganizowane są zajęcia w oddziałach ogólnodostępnych w P1 i P20, natomiast najmniej ekonomicznie w P8 i P7.

Tabela 28. Liczby wychowanków przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy zajęć realizowanych w przedszkolnych oddziałach ogólnodostępnych – bez religii i etyki oraz obowiązków nauczyciela wspomagającego

Jednostka	Liczba wychowanków na etat przeliczeniowy
P1	13,9
P4	13,7
P7	12,1
P8	11,0
P9	13,0
P16	13,5
P17	13,3
P18	13,5
P19	13,1
P20	13,9
SP6	13,4
Razem	13,1

Tabela 29. Liczby wychowanków przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy zajęć realizowanych w przedszkolnych oddziałach ogólnodostępnych (łącznie z religią i etyką) – bez obowiązków nauczyciela wspomagającego

Jednostka	Liczba wychowanków na etat przeliczeniowy
P1	13,5
P4	13,5
P7	11,8
P8	10,8
P9	12,7
P16	13,2
P17	13,0
P18	13,0
P19	13,0
P20	13,6
SP6	13,2
Razem	12,9

8.6. Nauczycielskie etaty wsparcia w szkołach

Poprzez etaty wsparcia rozumiemy w niniejszym opracowaniu etaty nauczycieli, nieprzekładające się bezpośrednio na zajęcia w oddziałach. Najbardziej typowymi etatami wsparcia są etaty bibliotekarzy, wychowawców w świetlicy i pedagogów szkolnych oraz etaty zniżek kierowniczych.

Przez etat zniżki kierowniczej dyrektora i wicedyrektora szkoły rozumiemy iloraz liczby godzin zniżki nauczyciela i pensum, według którego ta zniżka została określona. Na przykład jeśli dyrektor szkoły

realizuje 3 godziny zajęć z uczniami tygodniowo, to znaczy że ma 15 godzin zniżki, a związany z tą zniżką wymiar etatu to $15/18=0,83$.

W tabeli 30 przedstawiono wymiary typowych etatów wsparcia w poszczególnych szkołach. Jak widać, najważniejszą grupą etatów wsparcia są etaty wychowawców w świetlicy oraz zniżki dyrektorów i wicedyrektorów szkół.

Tabela 30. Typowe etaty wsparcia

	SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6	SP7	Razem	
Obowiązki bibliotekarza	1,15	1,69	1,75		1,00	1,03	0,70	0,54	7,86
Obowiązki pedagoga/terapeuty pedagogicznego	1,41	2,07	1,00		1,00	0,86	0,55	0,26	6,52
Obowiązki psychologa	0,50	1,50	1,00				0,27	0,14	3,41
Obowiązki wychowawcy w świetlicy	4,79	4,84	4,68		1,92	3,62	2,38	2,20	24,43
Zniżka - dyrektor	0,68	0,94	0,94		0,68	0,68	0,83	0,72	5,49
Zniżka - wicedyrektor	0,61	0,68	0,72			0,61	0,61		3,24
Razem	9,15	11,73	10,10		4,60	6,81	5,34	3,86	51,59

W tabeli 31 przedstawiono liczby uczniów przypadających na jeden etat wsparcia w poszczególnych szkołach.

Tabela 31. Liczby uczniów przypadających na jeden etat wsparcia w poszczególnych szkołach

SP1	45
SP2	42
SP3	55
SP4	55
SP5	38
SP6	49
SP7	44
łącznie	46

Liczby uczniów przypadających na jeden etat typowego wsparcia nie są zbyt duże (znany miasta, gdzie wartość tego wskaźnika jest wyraźnie większa¹¹).

¹¹ Przykładowo, w Wodzisławiu Śląskim jego wartość wynosi 62

Tabela 32. Liczby uczniów (łącznie z dziećmi w oddziałach przedszkolnych) przypadających na jeden etat niżki dyrektorów i wicedyrektorów szkół

SP1		316
SP2		302
SP3		332
SP4		367
SP5		200
SP6		233
SP7		237
łącznie		283

Dość mocno zróżnicowane są liczby uczniów przypadających na jeden etat niżki kierowniczej w samodzielnym szkołach podstawowych.

Tabela 33. Liczby uczniów (bez dzieci z oddziałów przedszkolnych) przypadających na jeden etat bibliotekarza

SP1		354
SP2		291
SP3		315
SP4		251
SP5		249
SP6		375
SP7		319
łącznie		305

Tabela 33 przedstawia liczby uczniów przypadających na jeden etat bibliotekarza w poszczególnych szkołach. Wielkości są do siebie zbliżone.

Tabela 34. Liczby uczniów (łącznie z dziećmi w oddziałach przedszkolnych) przypadających na jeden etat pedagoga lub psychologa

SP1		214
SP2		138
SP3		277
SP4		251
SP5		299
SP6		411
SP7		428
łącznie		234

Liczby uczniów przypadających na jeden etat pedagoga lub psychologa (zob. tabela) również bardzo mocno różnią się pomiędzy poszczególnymi szkołami.

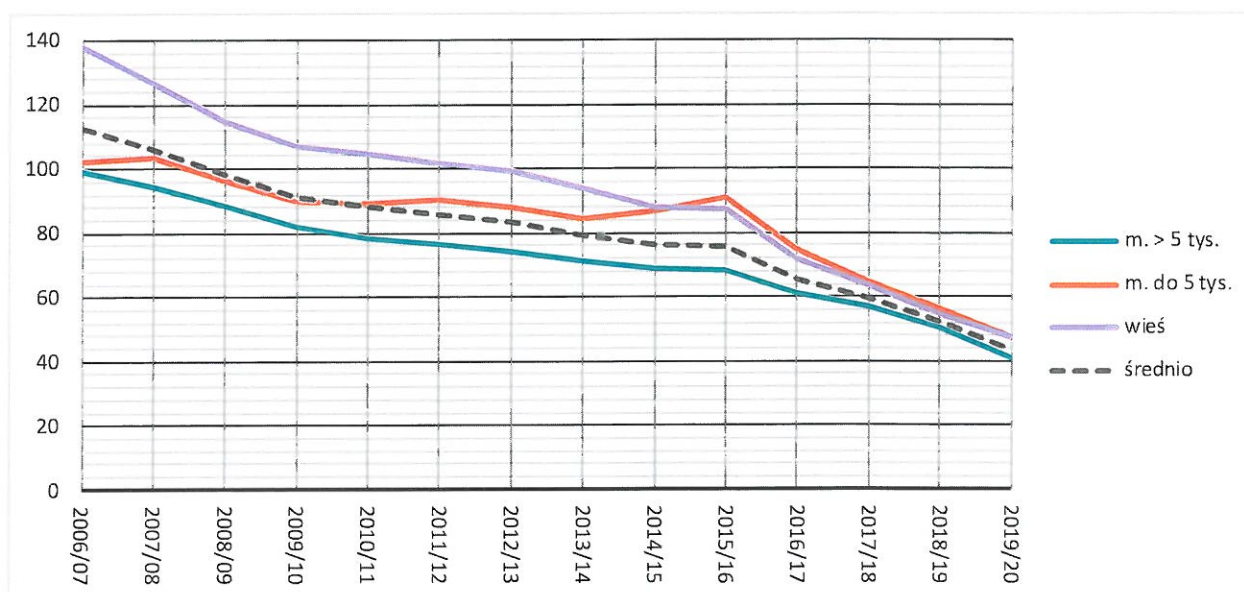
W tabeli 35 przedstawiono liczby uczniów klas 1-4, którzy najczęściej korzystają ze świetlicy, przypadających na jeden etat wychowawcy w świetlicy. Wartości tego wskaźnika są dość typowe, co można ocenić patrząc na wykresy 49 i 50 pokazujące zmiany wartości analogicznego wskaźnika w całej Polsce i w Cieszynie w ostatnich latach.

Warte zwrócenia uwagi jest to, że średnia liczba uczniów klas I-IV przypadających na jeden etat w świetlicy spadła w całym kraju z około 116 w roku 2006/2007 do około 44 w roku 2019/20. To ogromny spadek, którego nie da się wytłumaczyć zmianami w prawie.

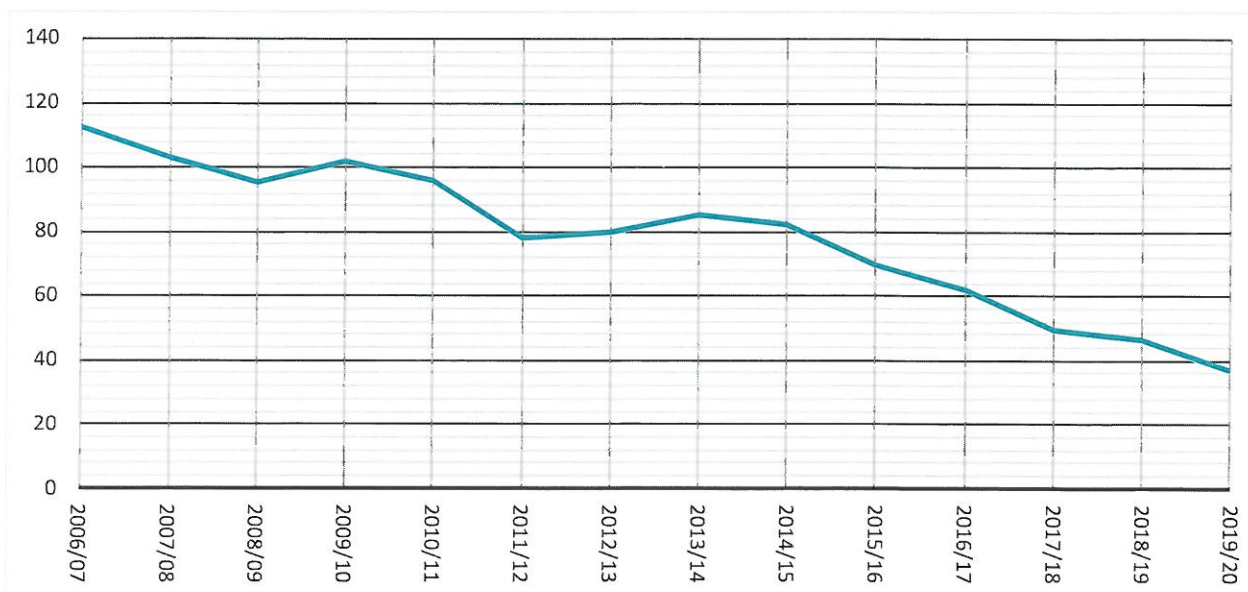
Tabela 35. Liczby uczniów klas 1-4 przypadających na jeden etat wychowawcy w świetlicy

SP1	41
SP2	50
SP3	57
SP4	50
SP5	44
SP6	52
SP7	34
łącznie	47

Wykres 49. Liczba uczniów klas 1-4 przypadających na jeden etat wychowawcy świetlicy w ogólnodostępnych szkołach podstawowych – cały kraj

Wykres 50. Liczba uczniów klas 1-4 przypadających na jeden etat wychowawcy świetlicy w ogólnodostępnych szkołach podstawowych – Cieszyn

Podsumowując można stwierdzić, że zatrudnienie nauczycieli w zakresie etatów wsparcia jest dość wysokie. W poszczególnych kategoriach zróżnicowane pomiędzy szkołami, ale w sumie, dla wszystkich etatów wsparcia te różnice nie są bardzo duże, co wynika zapewne z działających w Cieszynie mechanizmów bonu organizacyjnego.

8.7. Nauczycielskie etaty wsparcia w przedszkolach

Tabela 36. Typowe etaty wsparcia

	Zniżka - dyrektor	Logopeda	Psycholog	Razem
P1	0,55	0,13	0,14	0,81
P2	0,64	0,75	1,00	2,39
P4	0,64	0,32	0,36	1,32
P7	0,45	0,09	0,09	0,64
P8	0,64	0,18	0,18	1,00
P9	0,45	0,09	0,09	0,64
P16	0,64	0,23	0,23	1,09
P17	0,45	0,09	0,09	0,64
P18	0,45	0,09	0,09	0,64
P19	0,45	0,09	0,18	0,73
P20	0,64	0,23	0,23	1,09
Razem	6,00	2,29	2,68	10,97

W tabeli 36 przedstawiono typowe etaty wsparcia w poszczególnych przedszkolach. Najważniejszą grupą etatów wsparcia w przedszkolach w Cieszynie są zniżki dyrektorów. Wszystkie przedszkola prowadzą zajęcia z psychologiem i logopedą.

9. Analiza organizacji oddziałów i zajęć z oddziałami w poszczególnych szkołach

W niniejszym rozdziale przedstawiamy organizację zajęć w oddziałach poszczególnych szkół i przedszkoli, głównie w kontekście organizacji oddziałów, konieczności ich podziałów na grupy oraz zgodności liczb godzin z ramowym planem nauczania. Zdajemy sobie sprawę z tego, że wskazywane możliwości oszczędniejszej organizacji szkoły poprzez np. zmniejszenie liczby oddziałów czy podziałów oddziałów na grupy (zgodnie z obowiązującym prawem) nie zawsze są korzystne dla uczniów i wygodne dla nauczycieli.

Ostateczna decyzja w zakresie sposobu organizacji szkoły musi być zawsze kompromisem pomiędzy dobrem uczniów i komfortem pracy nauczycieli a możliwościami finansowymi samorządu.

9.1. Szkoła Podstawowa nr 1

SP1 z łączną liczbą uczniów 409 jest trzecią co do wielkości szkołą podstawową miasta Cieszyn. W szkole jest jeden oddział sportowy.

Tabela 37 pokazuje liczebności wszystkich oddziałów w SP1.

W organizacji oddziałów zwracają uwagę stosunkowo niewielkie trzy oddziały klasy drugiej. Przy naborze 54 uczniów nie dało się jednak utworzyć dwóch większych oddziałów. Należy jednak zauważyć, że w klasach drugich SP1 jest aż 13 uczniów spoza obwodu tej szkoły, którzy nie musieli być wszyscy do niej przyjęci. Gdyby uczniów spoza obwodu szkoły przyjąć mniej, można byłoby utworzyć dwa oddziały zamiast trzech. Decyzja o przyjęciu do obecnej klasy drugiej tak wielu uczniów spoza obwodu kosztować będzie niepotrzebnie w ciągu ośmiu lat około 1 mln zł, gdyż tyle kosztuje utrzymanie oddziału przez cały okres nauki w szkole podstawowej.

26-osobowy oddział sportowy jest podzielony na dwie grupy na wf-ie i na dodatkowych zajęciach sportowych, choć nie ma na to uzasadnienia prawnego. Dodatkowe 16 godzin wynikających z podziału na grupy kosztuje około 65 000 zł, podczas gdy dodatkowa subwencja na 26 uczniów oddziału sportowego to około 31 000 zł. Oznacza to, że miasto dokłada do zajęć sportowych w tym oddziale 34 000 zł.

W klasie 6 i 7 są po trzy oddziały bardzo nierównej wielkości. Gdyby uczniów w tych oddziałach rozmieścić bardziej równomiernie, żaden z nich nie byłby większy niż 24-osobowy i można by dzięki temu zaoszczędzić około 10 godzin (około 40 tys. zł rocznie) na podziałach na grupy, które są wymagane dla oddziałów większych niż 24 osobowe (języki) i większych niż 26-osobowe (wychowanie fizyczne).

W sumie, biorąc pod uwagę jeden niekoniecznie utworzony oddział oraz podziały na grupy, które nie są konieczne, albo których można by uniknąć inaczej organizując oddziały, zgodnie z prawem zajęcia w SP1 można by zorganizować o około 200 tys. zł taniej (w skali roku).

Tabela 37. Liczebności oddziałów w SP1

	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
ogólnodostępne	51	54	49	17	16	71	66	59	383
1 A	24								24
1 B	27								27
2 A		17							17
2 B		21							21
2 C		16							16
3 A			26						26
3 B			23						23
4 B				17					17
5 A					16				16
6 A						22			22
6 B						22			22
6 C						27			27
7 A							26		26
7 B							23		23
7 C							17		17
8 A								30	30
8 B								29	29
sportowe				26					26
4 A				26					26
Razem	51	54	49	43	16	71	66	59	409

9.2. Szkoła Podstawowa nr 2

SP2 jest drugą co do wielkości szkołą w mieście. Uczy się w niej 492 uczniów. Specyficzną cechą tej szkoły jest to, że oprócz oddziałów ogólnodostępnych prowadzi jednocześnie oddziały sportowe i integracyjne. Uczniów w oddziałach integracyjnych jest więcej niż w oddziałach ogólnodostępnych.

Jak na tak dużą szkołę, liczebności oddziałów ogólnodostępnych w SP2 są małe. Średnia liczebność oddziału ogólnodostępnego to zaledwie 21 uczniów. Mniejsze oddziały ogólnodostępne są tylko w dużo mniejszych SP6 i SP7. Jest to skutek tego, że w związku z prowadzeniem oddziałów integracyjnych i sportowych kandydatów do oddziałów ogólnodostępnych jest mało i, podobnie jak w szkołach małych, powoduje to powstawanie małych oddziałów.

Mała liczebność oddziałów w SP2 dziwi tym bardziej, że w szkole uczy się bardzo wielu uczniów spoza jej obwodu, w tym spoza miasta, z których część nie musiała być przyjęta do tej szkoły. Wydaje się, że możliwość przyjmowania do szkoły lub nie uczniów spoza jej obwodu nie jest wykorzystywana podczas naboru w celu tworzenia oddziałów najbardziej korzystnych z ekonomicznego punktu widzenia, czyli 24-osobowych. Przykładowo, gdyby ograniczyć nabór uczniów spoza obwodu do klasy pierwszej można by w niej najprawdopodobniej utworzyć dwa większe oddziały, zamiast trzech małych. Podobnie jest w klasie drugiej, gdzie również oddziały są małe, a jest w nich wielu, bo aż 18 uczniów spoza obwodu szkoły. Niewielkie są także oddziały klasy siódmej, a również jest w nich bardzo wielu uczniów spoza obwodu szkoły (aż 30).

Zwracają uwagę liczebności oddziałów 3B i 3C, w których uczniowie są rozłożeni nierównomiernie. Zamiast oddziałów 25 i 23 osobowych można było otworzyć dwa oddziały 24 osobowe. Wówczas od klasy czwartej nie trzeba by było dzielić oddziału 25-osobowego na grupy na językach obcych. Przez pięć lat istnienia tego oddziału w klasach od 4 do 8, ten nierównomierny podział uczniów pomiędzy oddziały spowoduje dodatkowy koszt w wysokości około 80 tys. zł. (3 razy po 3 godziny w klasach 4-6 i 2 razy po 5 godzin w klasach 7-8 wynikających z podziału zajęć z języków na grupy).

W trzech oddziałach sportowych, z uwzględnieniem podziałów na grupy (w tym podziałów na grupy w 16-osobowym oddziale 6B) realizowanych jest w sumie 30 godzin dodatkowych zajęć sportowych, które kosztują około 125 tys. zł. Dodatkowa subwencja na uczniów tych oddziałów wynosi około 78 tys. zł. co oznacza, że miasto musi dopłacić do zajęć sportowych w tych trzech oddziałach około 47 tys. zł.

Tabela 38. Liczebności oddziałów w SP2

	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
ogólnodostępne	39	39	48	21		23	40		210
1 B	20								20
1 C	19								19
2 B		20							20
2 C		19							19
3 B			25						25
3 C			23						23
4 B				21					21
6 C						23			23
7 B							18		18
7 C							22		22
integracyjne	17	20	19	20	31	37	33	40	217
1 A	17								17
2 A		20							20
3 A			19						19
4 A				20					20
5 A					17				17
5 B					14				14
6 A						19			19
6 D						18			18
7 A							17		17
7 D							16		16
8 A								20	20
8 B								20	20
sportowe				21		16		28	65
4 C				21					21
6 B						16			16
8 C								28	28
Razem	56	59	67	62	31	76	73	68	492

W 16-osobowym oddziale 6B zajęcia z informatyki prowadzone są w podziale na grupy. Wynika to zapewne z liczby komputerów w pracowni. Warto jednak zauważyć, że jedna godzina nauczyciela tygodniowo to roczny koszt około 4 tys. zł. Wydaje się zatem, że opłacalne byłoby zwiększenie liczby komputerów w pracowni, aby unikać podziałów na grupy na informatyce w niewielkich oddziałach, których w SP2 jest dużo.

Ze względu na małe liczebności oddziałów oraz dodatkowe obowiązki nauczycieli w oddziałach integracyjnych i sportowych organizacja SP2 jest droga, choć przy istniejących oddziałach nie ma specjalnych rezerw pozwalających zorganizować ją taniej. Warto może zauważyć, że wymiar godzin nauczycieli wspierających w oddziałach integracyjnych jest dość duży (24 godziny w oddziałach klas 4-8 i 20 godzin w oddziałach 1-3). W wielu samorządach wymiar tych godzin jest mniejszy.

9.3. Szkoła Podstawowa nr 3

SP3 jest największą szkołą w mieście, z dużą liczbą oddziałów integracyjnych. Oddziały ogólnodostępne w szkole są największe w całym mieście.

Tabela 39. Liczebności oddziałów w SP3

	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
ogólnodostępne	45	52	50	41		80	50	54	372
1 B	23								23
1 C	22								22
2 B		26							26
2 C		26							26
3 B			27						27
3 C			23						23
4 B				22					22
4 C				19					19
6 B						27			27
6 C						27			27
6 D						26			26
7 C							27		27
7 D							23		23
8 B								24	24
8 C								30	30
integracyjne	20	20	19	20	31	20	33	18	181
1 A	20								20
2 A		20							20
3 A			19						19
4 A				20					20
5 A					16				16
5 B					15				15
6 A						20			20
7 A							18		18
7 B							15		15
8 A								18	18
Razem	65	72	69	61	31	100	83	72	553

W organizacji szkoły zwracają uwagę podziały na grupy na językach w 16-osobowym oddziale integracyjnym 5A, 15-osobowym 5B i 15-osobowym 7B. Są to podziały wymagane obowiązującym prawem, pokazuje to jednak jak kosztowne jest prowadzenie oddziałów integracyjnych.. W sumie w całym mieście są niemal 4 dodatkowe etaty wynikające z podziału zajęć języków obcych na grupy w niewielkich oddziałach integracyjnych. Na duże koszty utrzymania oddziałów integracyjnych składają się trzy elementy: ograniczenie liczebności oddziału do 20 uczniów, konieczność podziałów na grupy oraz zatrudnienie nauczycieli wspomagających.

W 24-osobowym oddziale 8B zajęcia języków obcych zostały podzielone na grupy, co nie jest wymagane prawem w oddziale tej wielkości, co wygenerowało 5 dodatkowych godzin tygodniowo (około 21 tys. zł w ciągu roku).

9.4. Szkoła Podstawowa nr 4

SP4 jest stosunkowo niedużą, 11-oddziałową szkołą z trzema oddziałami sportowymi. Oddziały w SP4 są duże. Średnia wielkość oddziałów ogólnodostępnych w tej szkole to 23,1.

Tabela 40. Liczebności oddziałów w SP4

	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
ogólnodostępne	24	25	23	23	26	24	18	22	185
1 A	24								24
2 A		25							25
3 A			23						23
4 A				23					23
5 A					26				26
6 B						24			24
7 B							18		18
8 B								22	22
sportowe						25	22	19	66
6 A						25			25
7 A							22		22
8 A								19	19
Razem	24	25	23	23	26	49	40	41	251

Trzy oddziały w SP4 są większe niż 24-osobowe, co oznacza, że wymagane w nich podziały na grupy na językach obcych. Można by tego uniknąć, gdyby przyjęto do szkoły mniej uczniów spoza obwodu, których jest stosunkowo dużo.

26-osobowy oddział 5A został podzielony na grupy na wychowaniu fizycznym, choć nie jest to wymagane prawem.

Po 6 godzin zajęć na basenie w oddziałach sportowych 6A, 7A i 8A prowadzonych jest w podziale na grupy, choć konieczność takich podziałów nie wynika jednoznacznie z przepisów prawa.

Dwie godziny basenu w 24-osobowym oddziale 6B prowadzone są w podziale na grupy.

Drogo zorganizowane są zajęcia na basenie w klasach 1A, 2A i 3A (po jednej godzinie w każdym oddziale), gdyż zajęcia te prowadzone są w podziale na grupy przez dwóch nauczycieli dla każdej grupy. Oznacza to, że 3 godziny zajęć dla uczniów w oddziale kosztują 12 godzin nauczycielskich. Trzeba też pamiętać, że na basenie musi być dodatkowo ratownik.

9.5. Szkoła Podstawowa nr 5

SP5 jest dwuciągową szkołą z oddziałami integracyjnymi.

W oddziałach 6A (23 uczniów) oraz 8A (22 uczniów) dokonano podziału na grupy na wychowaniu fizycznym, choć nie jest to wymagane prawem. Oznacza to dodatkowe 8 godzin tygodniowo, co kosztuje około 33 tys. złotych rocznie.

Zajęcia z języka angielskiego i niemieckiego w oddziałach integracyjnych odbywają się w bardzo małych, 8-10 osobowych grupach, ale jest to zgodne z obowiązującym prawem.

W podobnie małych grupach realizowane są zajęcia z informatyki. W oddziałach ogólnodostępnych można by pewnie zwiększyć liczebności tych grup, gdyby zwiększyć liczbę komputerów w pracowni. Warto przy tym pamiętać, że jedna godzina nauczycielska tygodniowo, to koszt ponad 4 tys. zł.

Tabela 41. Liczebności oddziałów w SP5

	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
ogólnodostępne	18	23	21	20		23	19	22	146
1 B	18								18
2 B		23							23
3 B			21						21
4 B				20					20
6 A						23			23
7 B							19		19
8 A								22	22
integracyjne	19	18	19	20	17		19		112
1 A	19								19
2 A		18							18
3 a.			19						19
4 a.				20					20
5 A					17				17
7 A							19		19
Razem	37	41	40	40	17	23	38	22	258

9.6. Szkoła Podstawowa nr 6

Tabela 42. Liczebności oddziałów w SP6

	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
ogólnodostępne	25	37	27	36	17	51	41	27	261
1 A	25								25
2 A		20							20
2 B		17							17
3 A			27						27
4 A				17					17
4 B				19					19
5 A					17				17
6 A						26			26
6 B						25			25
7 A							22		22
7 B							19		19
8 A								27	27
Razem	25	37	27	36	17	51	41	27	261

SP6 jest jedną z dwóch szkół w Cieszynie, w której są tylko oddziały ogólnodostępne. W szkole jest pięć oddziałów większych niż 24-osobowe, w których konieczne są podziały na grupy na językach obcych. Trzeba jednak zauważyć, że we wszystkich tych oddziałach są uczniowie spoza obwodu szkoły. Gdyby ich nie przyjęto (prawo tego nie wymaga, a na pewno mieliby miejsce w swoich szkołach obwodowych), oddziały byłyby nie większe niż 24 osobowe i podziały na grupy nie byłyby potrzebne.

Aby zrozumieć wagę tego problemu z ekonomicznego punktu widzenia, należy pamiętać, że w oddziale, w którym języki są dzielone na grupy (2 godziny w klasach 1-3, 3 godziny w klasach 4-6 i 5 godzin w klasach 7-8) podziały takie generują w jednym oddziale przez 8 lat 25 dodatkowych godzin tygodniowo, co kosztuje przez cały okres pobytu oddziału w szkole około 100 tys. zł.

9.7. Szkoła Podstawowa nr 7

SP7 jest najmniejszą szkołą w mieście, z najmniejszymi oddziałami. W jej organizacji najbardziej zwracają uwagę niezwykle małe dwa oddziały klasy szóstej (10 i 16 uczniów). Co ciekawe, aż dwięciu uczniów w tych oddziałach, to uczniowie spoza miasta. Gdyby tworząc te oddziały nie przyjęto do szkoły choć jednego z nich, można było otworzyć jeden oddział zamiast dwóch. Dodatkowy oddział, powstały wskutek przyjęcia uczniów spoza Cieszyna kosztuje przez cały okres swojego istnienia około 1 mln zł. Warto też pamiętać, że nie ma żadnych przeszkód prawnych, aby połączyć te dwa bardzo małe oddziały w jeden 26-osobowy, gdyż limit 25 uczniów w oddziale obowiązuje tylko dla oddziałów klas 1-3.

Także w niewielkich oddziałach klasy siódmej jest wielu uczniów spoza miasta (13-tu). Gdyby ich kiedyś przyjęto mniej, można by utworzyć jeden duży oddział, zamiast dwóch małych oddziałów 16-

i 19-osobowego. Subwencja należna na tych 13 uczniów spoza miasta jest znacznie niższa niż koszt utrzymania oddziału, który powstał wskutek ich przyjęcia.

Tabela 43. Liczebności oddziałów w SP7

	1	2	3	4	5	6	7	8	Razem
ogólnodostępne	21	18	14	21	11	26	35	25	171
1 A	21								21
2 A		18							18
3 A			14						14
4 A				21					21
5 A					11				11
6 A						10			10
6 B						16			16
7 A							19		19
7 B							16		16
8 A								25	25
Razem	21	18	14	21	11	26	35	25	171

Oddział 8A, jest 25 osobowy, co wymusza podziały na grupy, Nie było by to konieczne, gdyby przyjęto do tego oddziału mniej uczniów spoza Cieszyna, których jest w tym oddziale czterech.

Część zajęć informatyki odbywa się w grupach ośmioosobowych. Jest tak zapewne dlatego, że pracowni komputerowej jest za mało komputerów. Wydaje się, że rozsądnym rozwiązaniem byłoby zwiększenie liczby komputerów w pracowni, aby uniknąć kosztownych podziałów na grupy.

9.8. Podsumowanie

W tabeli 40 podsumowane teoretyczne rezerwy w organizacji oddziałów i zajęć w nich we wszystkich szkołach. Gdyby restrykcyjnie stosować się do przepisów prawa (choć trzeba pamiętać, że czasami nie służyłoby to uczniom) oraz uważniej organizować oddziały, zwracając uwagę na to, aby nie powstawały oddziały niekonieczne oraz większe niż 24-osobowe, można by oszczędzić rocznie około 700 000 zł. Nie oznacza to, że obecnie możliwe jest szybkie zaoszczędzenie takich pieniędzy, gdyż najczęściej nie da się odwrócić podjętych kiedyś decyzji (lub jest to bardzo trudne).

700 tys. zł, to na pierwszy rzut oka duża kwota, choć już nie taka duża gdy spojrzysz na nią w porównaniu do luki pomiędzy kosztami, a dochodami oświaty, która wynosi ponad 25 mln zł. Oznacza to, że w organizacji zajęć w oddziałach w poszczególnych szkołach Cieszyna nie ma prostych rezerw, których wykorzystanie pozwoliłoby istotnie zmniejszyć koszty utrzymania szkół.

Tabela 44. Rezerwy w organizacji oddziałów i zajęć w oddziałach

Szkoła	Opis	Liczba etatów	Szacunkowy średni koszt roczny
SP1	Jeden oddział, który mógłby nie powstać, gdyby przyjąć mniej uczniów spoza obwodu		120 000
	10 godzin z podziałów na grupy, których można by uniknąć inaczej rozmieszczając uczniów w oddziałach	0,56	40 000
	10 godzin z podziałów na grupy w 26 osobowym oddziale sportowym	0,56	40 000
SP2	19 godzin przez 8 lat z podziałów na grupy, których można by uniknąć inaczej rozmieszczając uczniów w oddziałach	0,13	10 000
SP3	Podział na grupy na językach w 24 osobowym oddziale	0,28	21 000
SP4	Podziały na grupy w oddziałach, które mogłyby być nie większe niż 24 osobowe, gdyby przyjęto mniej uczniów spoza obwodu szkoły	0,40	30 000
	Podział na wf-ie 26 osobowego oddziału	0,22	17 000
	18 godzin wynikających z niewymaganych prawem podziałów na grupy w oddziałach sportowych	1,00	75 000
	2 godziny z podziału na grupy basenu w 24 osobowym oddziale	0,11	8 000
SP5	Niekonieczne podziały na grupy na wf-ie	0,44	33 000
SP6	Podziały na grupy w oddziałach, które mogłyby być nie większe niż 24 osobowe, gdyby przyjęto mniej uczniów spoza obwodu szkoły	0,66	49 000
SP7	Niekonieczne oddziały w klasie 6 i 7		240 000
	Podziały na grupy w oddziale, który mogłyby być nie większy niż 24 osobowy, gdyby przyjęto mniej uczniów spoza obwodu szkoły	0,13	10 000
			693 000

9.9. Zajęcia dodatkowe i pomoc psychologiczno-pedagogiczna

W tabeli 45 przedstawiono liczby etatów wszystkich zajęć dodatkowych realizowanych w szkołach poza oddziałami. Nie uwzględniono w nich etatów typowego wsparcia (pedagog, psycholog, wychowawca w świetlicy, kierownicze zniżki godzin oraz bibliotekarz), które analizujemy w odrębnym rozdziale.

Zdecydowanie największą grupę stanowią obowiązki nauczycieli wspomagających, których jest aż 48,5 etatu, a także zajęcia rewalidacyjne (18,14 etatu). Wszystkich pozostałych zajęć dodatkowych jest łącznie 23,06 etatu. Etatów nauczycieli wspomagających jest bardzo dużo. W dużo większym od Cieszyna Wodzisławiu Śląskim jest ich we wszystkich szkołach 14, czyli ponad trzy razy mniej.

Jest to spowodowane przede wszystkim dużą liczbą oddziałów integracyjnych oraz wysokimi wymiarami godzin nauczycieli wspomagających w tych oddziałach¹².

Tabela 45. Liczby etatów zajęć dodatkowych i pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach podstawowych

	SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6	SP7	
Obowiązki logopedy	0,71	1,18	1,00	0,18	0,95	0,36	0,36	4,76
Obowiązki nauczyciela wspomagającego	1,00	14,45	15,47	1,00	10,59	4,83	1,16	48,50
Zajęcia pozalekcyjne	0,92	0,33	1,31					2,56
Dodatkowe zajęcia dla obcokrajowców / osób powracających z zagranicy		0,41			0,18			0,59
Indywidualne zajęcia edukacyjne dla posiadających orzeczenie	0,87				0,16			1,04
Funkcjonowanie osobiste i społeczne			0,21					0,21
Terapia z psychologiem				0,18				0,18
Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze		0,69	2,26	0,50	0,11	0,06	0,21	3,83
Zajęcia rozwijające komunikowanie się			0,17					0,17
Zajęcia rozwijające kreatywność			0,21					0,21
Zajęcia rozwijające umiejętność uczenia się				0,06				0,06
Zajęcia rozwijające uzdolnienia				0,05				0,05
Zajęcia socjoterapeutyczne					0,05			0,05
Nauczanie indywidualne		1,96	1,70					3,65
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne		0,83	1,13	0,44	0,36	0,26	0,21	3,23
Zajęcia rewalidacyjne	1,20	4,89	4,54	1,50	4,21	1,11	0,51	17,96
Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne				0,14				0,14
Zajęcia socjoterapeutyczne		0,05	0,41		1,00	0,10		1,56
Indywidualizowana ścieżka		0,27			0,33			0,60
Razem	4,71	25,06	28,40	4,05	17,95	6,71	2,45	89,33

Wyszczególnione zajęcia są realizowane w ramach ponad 89 etatów nauczycielskich (łącznie we wszystkich szkołach). Łączny koszt roczny tych zajęć to około 6,7 mln zł¹³.

Najbardziej znaczące pozycje to obowiązki nauczyciela wspomagającego oraz zajęcia rewalidacyjne, których łączny wymiar to ponad 66 etatów, których koszt to niemal 5 mln zł. O ile wymiar zajęć rewalidacyjnych wynika wprost z prawa i orzeczeń o niepełnosprawności, to wymiary zatrudniania nauczycieli wspomagających nie są ściśle określone prawem. Wydaje się, że jest to obszar, w którym można szukać optymalizacji kosztów, szczególnie, że wymiary etatów nauczycieli wspomagających w wielu oddziałach integracyjnych są większe niż obserwowaliśmy w innych miastach.

Wzrost liczby godzin przeznaczonych na pomoc psychologiczno-pedagogiczną jest zbieżny z ogólnopolskim trendem oraz ostatnimi zmianami przepisów dotyczących organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, co nie oznacza jednak, że nie można próbować ograniczać ich liczby, ze względu na bardzo duże koszty.

¹² Znamy duże miasto, w którym na jeden oddział integracyjny normą jest 0,5 etatu nauczyciela wspomagającego na oddział. W Cieszynie jest to przynajmniej jeden etat, a bardzo często znacznie więcej.

¹³ Założono, że średnioroczny koszt jednego nauczycielskiego etatu przeliczeniowego w roku szkolnym 2019/20 wynosi 75 000 zł.

10. Organizacja przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach

W tabeli 46 przedstawiono organizację przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w SP6. Aby nie zaburzać porównań nie uwzględnione w niej nauczycielskich urlopów dla poratowania zdrowia. W podsumowaniu tej tabeli pokazano liczby uczniów przypadających na jeden etat nauczycielski dla wszystkich etatów nauczycielskich realizowanych w przedszkolu (bez urlopów dla poratowania zdrowia) oraz liczbę tych samych etatów przypadających na jeden oddział, a także liczby uczniów przypadających na jeden etat pomocy nauczyciela.

Oczywiście wszystkie wskaźniki pokazują, że najdroższa jest organizacja Przedszkola nr 2, w którym są same oddziały integracyjne. Oddziały integracyjne wpływają także na wskaźniki dla Przedszkola nr 4. Trochę nieporównywalne z pozostałymi są wskaźniki dla oddziałów przedszkolnych w SP6, gdyż nie ma tam dyrektora przedszkola.

Tabela 46. Zajęcia realizowane w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w SP6

	P1	P16	P17	P18	P19	P2	P20	P4	P7	P8	P9	SP6	Razem
Język angielski	0,13	0,20	0,09		0,09	0,17	0,21	0,17	0,09	0,17	0,09		1,40
Obowiązki logopedy	0,13	0,23	0,09		0,09	0,75	0,23	0,32	0,09	0,18		0,14	2,24
Obowiązki nauczyciela dzieci 6 - letnich w przedszkolu	3,25	3,86	2,27	2,27	2,23	6,52	3,92	4,30	2,23	3,82	2,23	4,23	41,74
Obowiązki nauczyciela dzieci przedszkolnych poniżej 6 lat	1,43	5,23	1,41	1,35	1,49	3,71	4,88	3,06	1,48	3,63	1,45	1,37	30,50
Obowiązki nauczyciela wspomagającego						2,95		1,50	1,00				5,45
Obowiązki nauczyciela współorganizującego kształcenie										1,00			1,00
Obowiązki psychologa	0,14	0,23	0,09	0,09	0,18	1,00	0,23	0,36	0,09	0,18		0,14	2,73
Obowiązki rehabilitanta					0,23								0,23
Religia	0,14	0,13	0,09	0,09	0,05	0,14	0,18	0,14	0,09	0,22		0,09	1,33
Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci						0,94	0,41						1,35
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne								0,21				0,05	0,27
Zajęcia o charakterze terapeutycznym - inne				0,14	0,05								0,18
Zajęcia rewalidacyjne inne	0,61	0,44	0,35		0,23	2,34	0,36	1,00	0,40	0,14	0,09	0,19	6,15
Zniżka - dyrektor	0,55	0,64	0,45	0,45	0,45	0,64	0,64	0,64	0,45	0,64	0,45		6,00
Razem etaty nauczycielskie	6,97	10,95	4,84	4,39	5,08	19,16	11,05	11,70	5,94	9,97	4,31	6,20	100,57
Liczba dzieci na etat	10,8	11,4	10,3	11,4	9,8	4,0	11,3	8,1	7,7	9,5	11,4	12,1	9,1
Liczba etatów na oddział	2,32	2,19	2,42	2,20	2,54	4,79	2,21	2,92	2,97	2,49	2,16	2,07	2,65
Liczba dzieci	75	125	50	50	50	77	125	95	46	95	49	75	912
Liczba oddziałów	3	5	2	2	2	4	5	4	2	4	2	3	38
Średnia liczebność oddziałów	25	25	25	25	25	19,25	25	23,75	23	23,75	24,5	25	24
Liczba etatów pomocy nauczyciela	3,00	6,00	1,75	2,00	2,00	4,92	6,50	4,00	2,00	4,00	1,75	1,50	40
Liczba dzieci na etat pomocy nauczyciela	25,0	20,8	28,6	25,0	25,0	15,7	19,2	23,8	23,0	23,8	28,0	30,0	22,6

Pod względem liczby dzieci przypadających na jeden etat nauczycielski najtaniej zorganizowane są P16, P18, P9 i P20. Znacznie „droższe” są oczywiście wartości wskaźników w wypadku przedszkoli, które zatrudniają nauczycieli wspomagających.

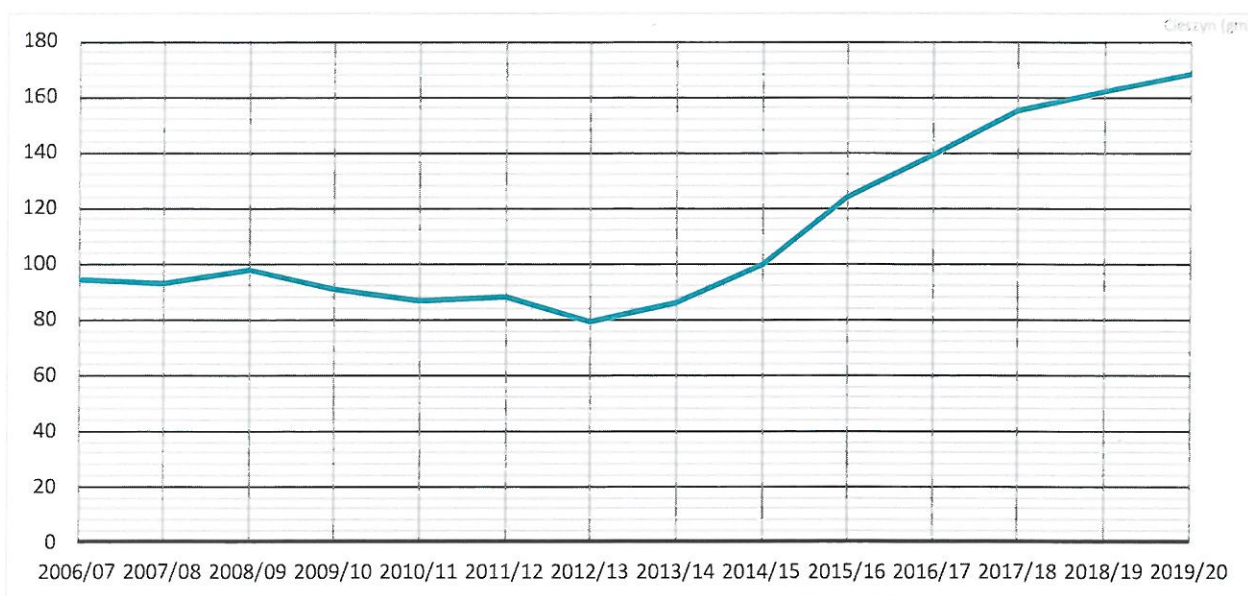
Zwracają uwagę małe liczby dzieci przypadający na jeden etat pomocy nauczyciela w P16 i P20, o wiele mniejsze niż w P17 i P9. Zróżnicowanie wartości tego wskaźnika pomiędzy przedszkolami jest bardzo duże.

11. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

11.1. Uczniowie z niepełnosprawnościami w szkołach ogólnodostępnych

Wykres 51 przedstawia zmiany liczby uczniów z orzeczoną niepełnosprawnością uczęszczających do ogólnodostępnych szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez miasto Cieszyn. Widać na nim, że do roku 2012/13 liczba uczniów z niepełnosprawnościami podlegała niewielkim zmianom z wyraźną tendencją spadkową. W roku 2013/14 rozpoczął się okres wzrostu, który był szczególnie szybki w latach 2015/16-2017-18.

Wykres 51. Liczba uczniów niepełnosprawnych w ogólnodostępnych szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez JST

Wykres 52 ilustruje sytuację w Cieszynie na tle innych gmin miejskich powyżej 5 tys. mieszkańców. Widzimy na nim, że nawet w roku 2012/13, gdy liczba uczniów z niepełnosprawnościami była najmniejsza, ich odsetek w ogólnej liczbie uczniów ogólnodostępnych szkół podstawowych i gimnazjów należał do najwyższych w grupie porównawczej. Późniejszy wzrost szybko doprowadził do stanu, w którym procent uczniów z niepełnosprawnościami w Cieszynie stał się o ponad 2,5 razy większy od przeciętnego (mediany) w grupie porównawczej. Warto też podkreślić, że od wielu lat wartość tego wskaźnika w Cieszynie jest najwyższa wśród porównywalnych JST.

Inne samorzady także odnotowały zwiększenie odsetków uczniów niepełnosprawnych, ale w Cieszynie przyrost ten był szybszy, w związku z czym w roku szkolnym 2019/20 aż siedmiu na każdych stu uczniów w cieszyńskich szkołach miało orzeczenie o niepełnosprawności.

Wykres 52. Procent uczniów z niepełnosprawnościami w ogólnodostępnych szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez JST– miasto Cieszyn na tle podobnych JST

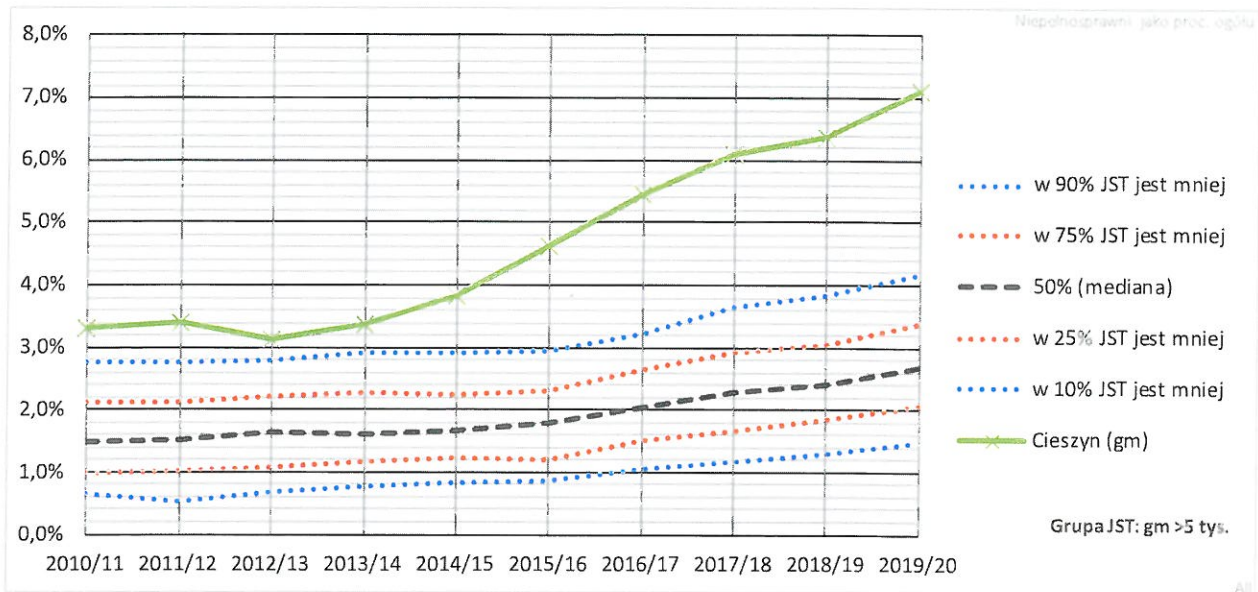

Tabela 47 zawiera liczby uczniów w podziale na poszczególne rodzaje niepełnosprawności¹⁴, a tabela 48 strukturę niepełnosprawności, czyli udziały uczniów z poszczególnymi rodzajami niepełnosprawności w ogólnej liczbie uczniów niepełnosprawnych. Natomiast wykresy 53-56 ilustrują procenty uczniów z niepełnosprawnościami, które najczęściej występują w szkołach ogólnodostępnych w skali całego kraju, w ogólnej liczbie uczniów szkół podstawowych i gimnazjów na tle JST z grupy porównawczej.

¹⁴ Od roku szkolnego 2011/12 w słownikach rodzajów niepełnosprawności używanych w systemie informacji oświatowej do autyzmu zalicza się także zespół Aspergera, a do niepełnosprawności ruchowej zalicza się także afazję,

Tabela 47. Liczby uczniów z niepełnosprawnościami w szkołach ogólnodostępnych w podziale na rodzaje niepełnosprawności

Rodzaj niepełnosprawności	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
sprzężona	13	12	15	10	8	6	7	5	9	12	12	13	11	19
intelektualna lekka	25	31	29	19	20	20	15	14	18	17	16	17	17	16
autyzm w tym zesp. Aspergera	1	1	2	6	6	8	7	9	10	15	17	15	17	22
ruchowa w tym afazja	16	12	12	11	13	16	17	29	34	50	60	74	85	89
słabosłyszący	18	10	10	8	9	9	6	9	13	14	18	19	14	10
słabowidzący	5	5	6	3	6	4	2	2	3	4	2	3	2	1
zagroż. niedostost. społecz.						7	16	15	13	11	14	12	14	9
intelekt. umiark. lub znaczna			1	1								2	2	2
niesłyszący								1		1				
niedostost. społecz.				4										
zaburz. zachowania	9	9	18	19	22	17	7	2						
przewlekłe choroby	6	11	4	9	3	1	2							
zaburz. psychiczne	1	2	1	1										
razem	94	93	98	91	87	88	79	86	100	124	139	155	162	168

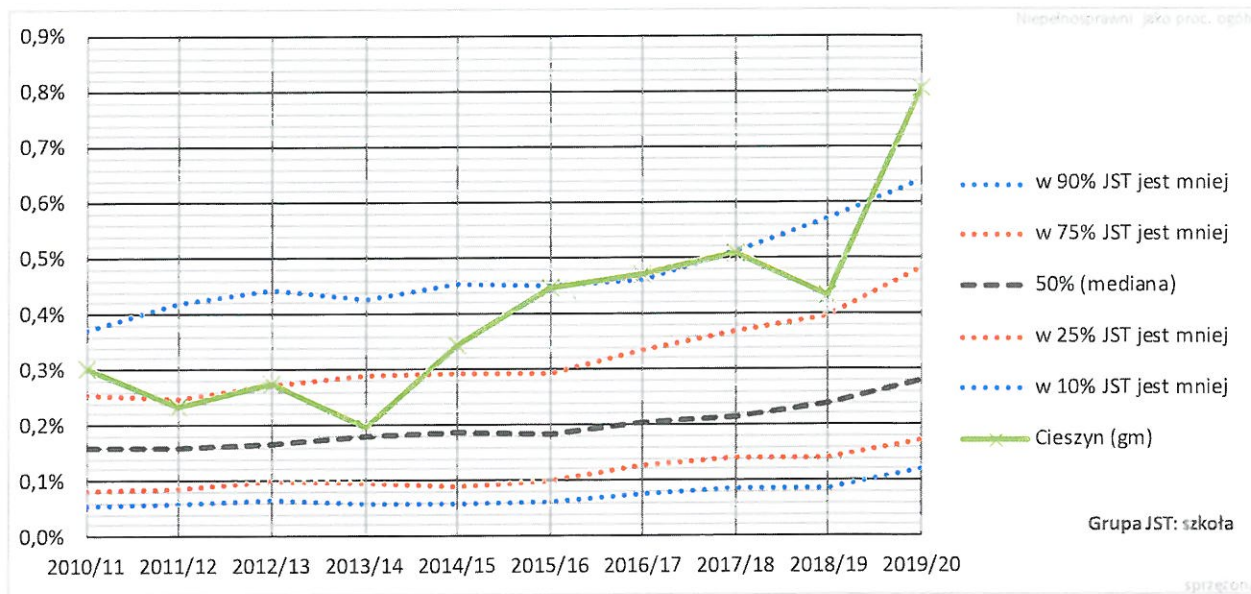
Cieszyń (gm); brak specyfiki

Tabela 48. Struktura niepełnosprawności (udziały rodzajów orzeczonych niepełnosprawności w ogólnej liczbie uczniów z niepełnosprawnościami) w szkołach ogólnodostępnych

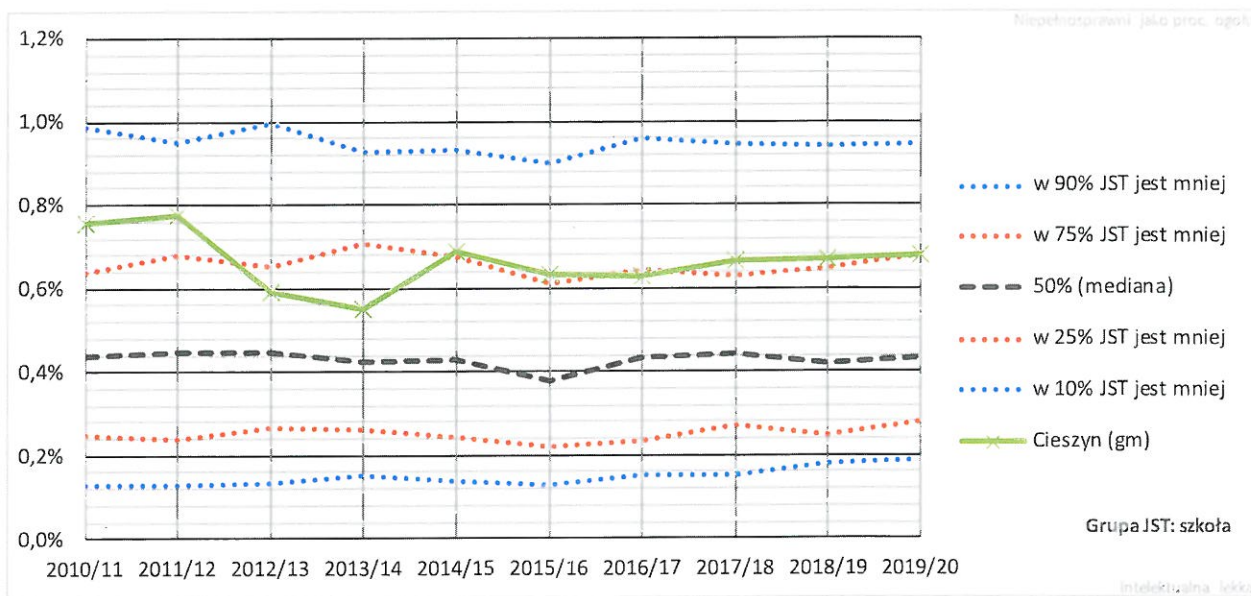
Rodzaj niepełnosprawności	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
sprzężona	13,8%	12,9%	15,3%	11,0%	9,2%	6,8%	8,9%	5,8%	9,0%	9,7%	8,6%	8,4%	6,8%	11,3%
intelektualna lekka	26,6%	33,3%	29,6%	20,9%	23,0%	22,7%	19,0%	16,3%	18,0%	13,7%	11,5%	11,0%	10,5%	9,5%
autyzm w tym zesp. Aspergera	1,1%	1,1%	2,0%	6,6%	6,9%	9,1%	8,9%	10,5%	10,0%	12,1%	12,2%	9,7%	10,5%	13,1%
ruchowa w tym afazja	17,0%	12,9%	12,2%	12,1%	14,9%	18,2%	21,5%	33,7%	34,0%	40,3%	43,2%	47,7%	52,5%	53,0%
słabosłyszący	19,1%	10,8%	10,2%	8,8%	10,3%	10,2%	7,6%	10,5%	13,0%	11,3%	12,9%	12,3%	8,6%	6,0%
słabowidzący	5,3%	5,4%	6,1%	3,3%	6,9%	4,5%	2,5%	2,3%	3,0%	3,2%	1,4%	1,9%	1,2%	0,6%
zagroż. niedostost. społecz.						8,0%	20,3%	17,4%	13,0%	8,9%	10,1%	7,7%	8,6%	5,4%
intelekt. umiark. lub znaczna			1,0%	1,1%								1,3%	1,2%	1,2%
niesłyszący								1,2%		0,8%				
niedostost. społecz.				4,4%										
zaburz. zachowania	9,6%	9,7%	18,4%	20,9%	25,3%	19,3%	8,9%	2,3%						
przewlekłe choroby	6,4%	11,8%	4,1%	9,9%	3,4%	1,1%	2,5%							
zaburz. psychiczne	1,1%	2,2%	1,0%	1,1%										
razem														

Cieszyń (gm); brak specyfiki

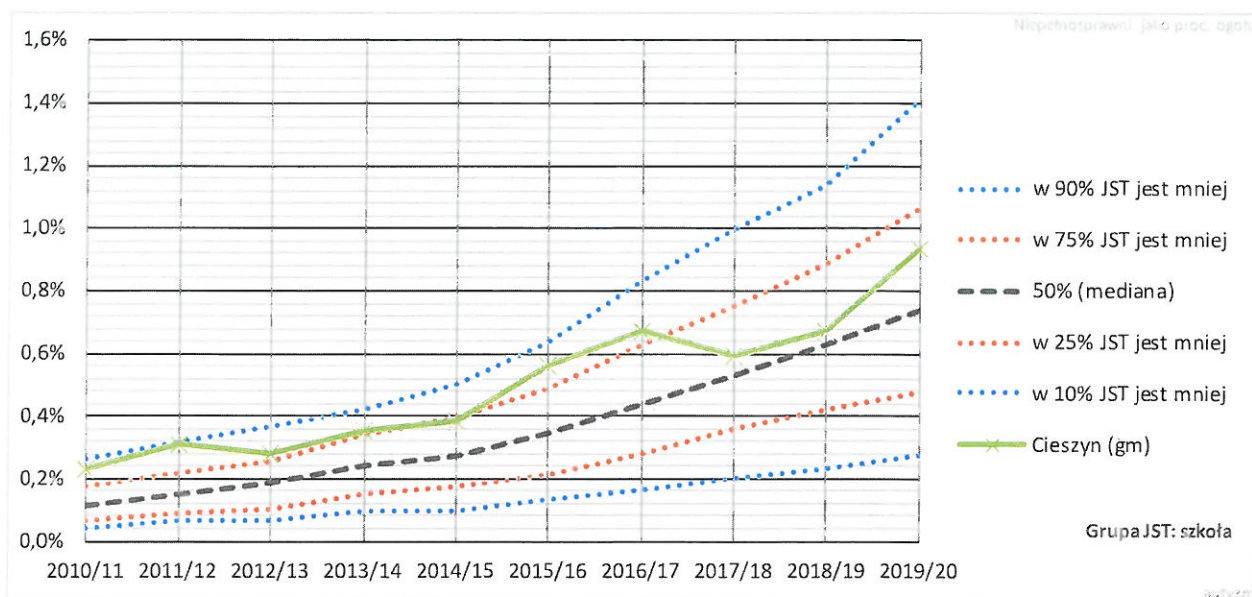
Wykres 53. Procent uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną w ogólnej liczbie uczniów ogólnodostępnych szkół podstawowych i gimnazjów – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

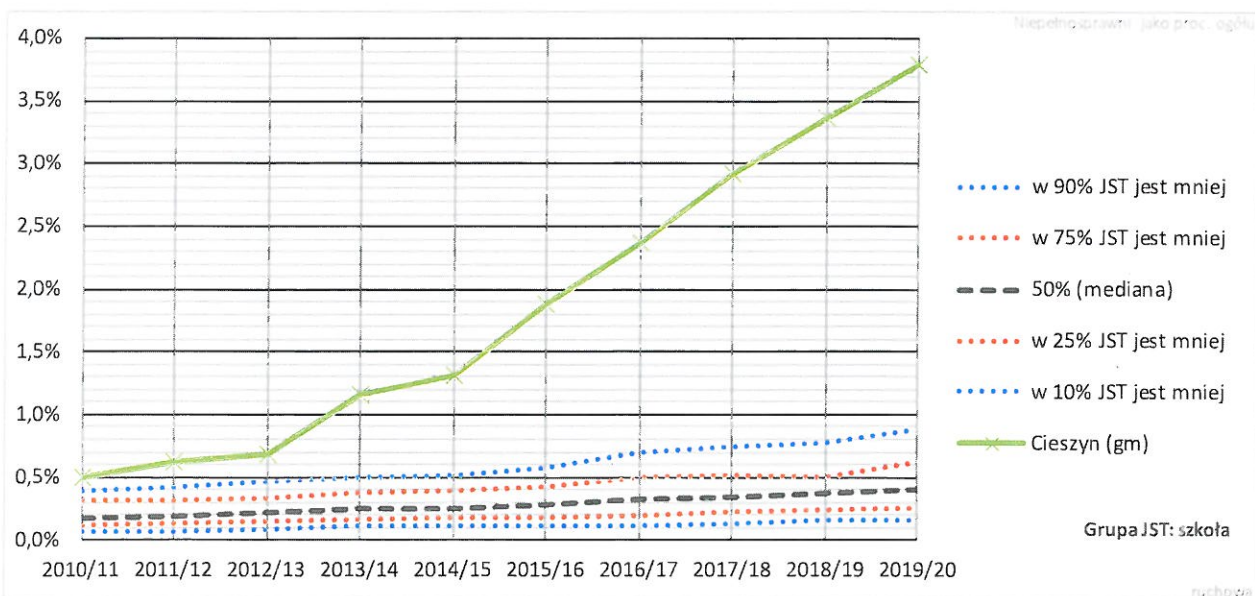
Wykres 54. Procent uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w ogólnej liczbie uczniów ogólnodostępnych szkół podstawowych i gimnazjów – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

Wykres 55. Procent uczniów z autyzmem (w tym z zespołem Aspergera) w ogólnej liczbie uczniów ogólnodostępnych szkół podstawowych i gimnazjów – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

Wykres 56. Procent uczniów z niepełnosprawnością ruchową (w tym z afazją) w ogólnej liczbie uczniów ogólnodostępnych szkół podstawowych i gimnazjów – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

Z zestawień tych wynika, że Cieszyn, oprócz dużej łącznej liczby uczniów z niepełnosprawnościami, ma także nietypową strukturę tych niepełnosprawności. Otóż ponad połowę uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi stanowią uczniowie z niepełnosprawnością ruchową w tym z afazją. Udział uczniów, u których orzeczono tę niepełnosprawność, w ogólnej liczbie uczniów

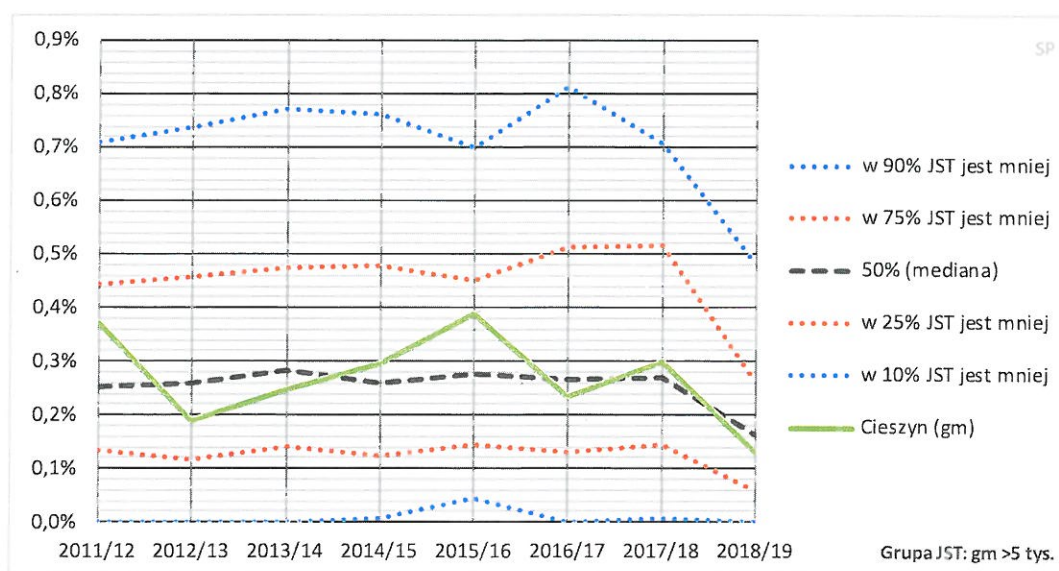
ogólnodostępnych szkół podstawowych osiągnął w roku szkolnym 2019/20 rekordowy w skali kraju poziom 3,78%.

Warto zauważyć, że w pierwszej szóstce samorządów z najwyższą wartością tego wskaźnika znajdują się jeszcze dwie inne JST z powiatu cieszyńskiego – miasto Ustroń (2,69%) oraz gmina wiejska Chybie (2,4%). Istnieją więc powody, by sądzić, że duża liczba orzeczonych niepełnosprawności ruchowych – które, co należy podkreślić, obejmują także afazję – związana jest z praktyką orzeczniczą funkcjonujących w powiecie poradni psychologiczno-pedagogicznych¹⁵. O ile nam wiadomo, afazja może bowiem mieć różnorakie a przy tym niejednoznaczne objawy, co daje szczególnie szeroki margines interpretacyjny zespołom wydającym orzeczenia.

11.2. Nauczanie indywidualne

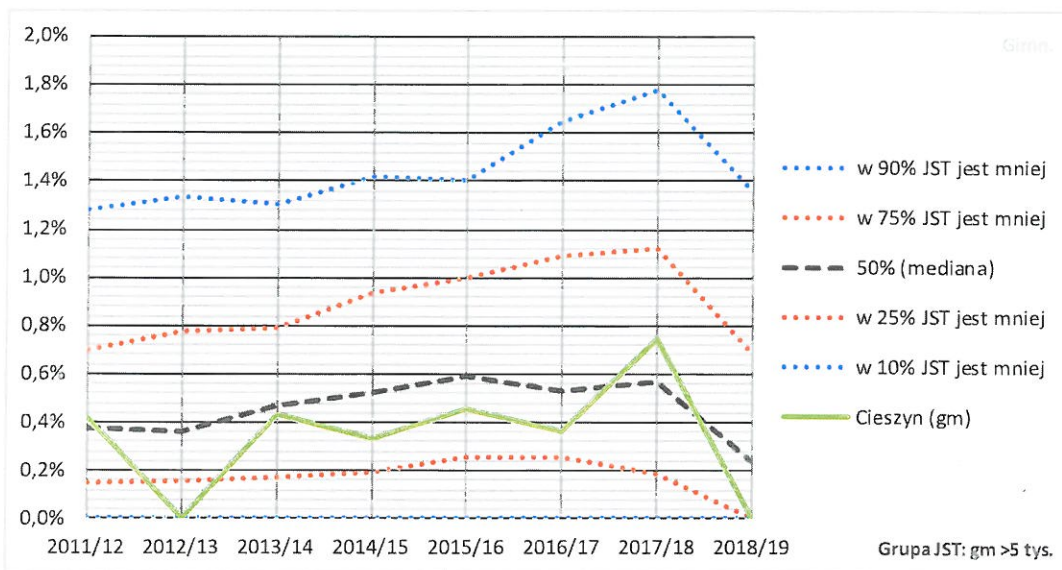
Niniejszy podrozdział zawiera informacje o skali zjawiska nauczania indywidualnego. Wykresy przedstawiają procenty uczniów nauczanych indywidualnie w ogólnej liczbie uczniów szkół ogólnodostępnych. Warto pamiętać, że gdy liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym jest niewielka, wartości tych wskaźników na tle innych, JST mogą podlegać bardzo dużym wahaniom.

Wykres 57. Procent nauczanych indywidualnie uczniów ogólnodostępnych szkół podstawowych – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

¹⁵ W 2019 r. oprócz prowadzonego przez powiat cieszyński Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Cieszynie, który ma swoje siedziby w Cieszynie i Skoczowie, na terenie powiatu funkcjonowała także niewielka niepubliczna poradnia w Chybiu.

Wykres 58. Procent nauczanych indywidualnie uczniów ogólnodostępnych gimnazjów i oddziałów gimnazjalnych w szkołach innych typów – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

Z zestawień wynika, że odsetek uczniów nauczanych indywidualnie był w Cieszynie zbliżony do przeciętnego.

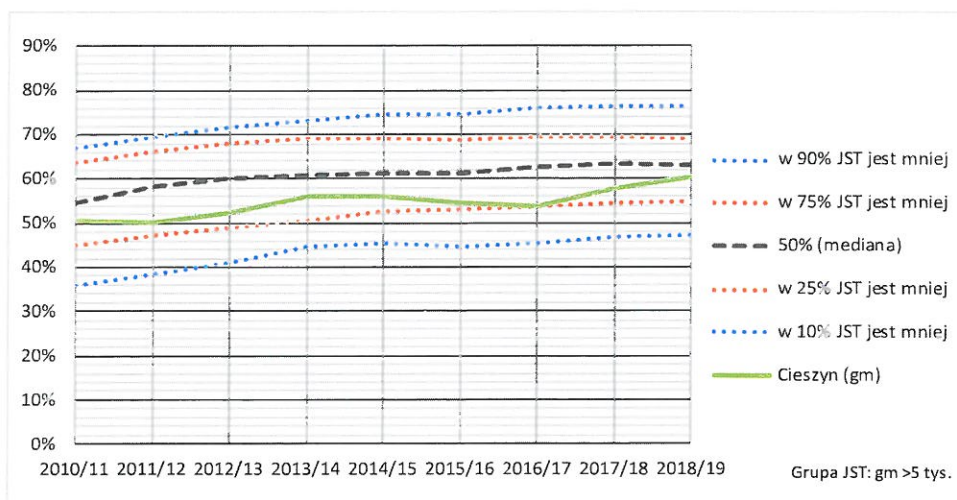
12. Nauczyciele

12.1. Struktura zatrudnienia nauczycieli

Poniższe wykresy zawierają informacje o strukturze zatrudnienia pod względem stopni awansu zawodowego.

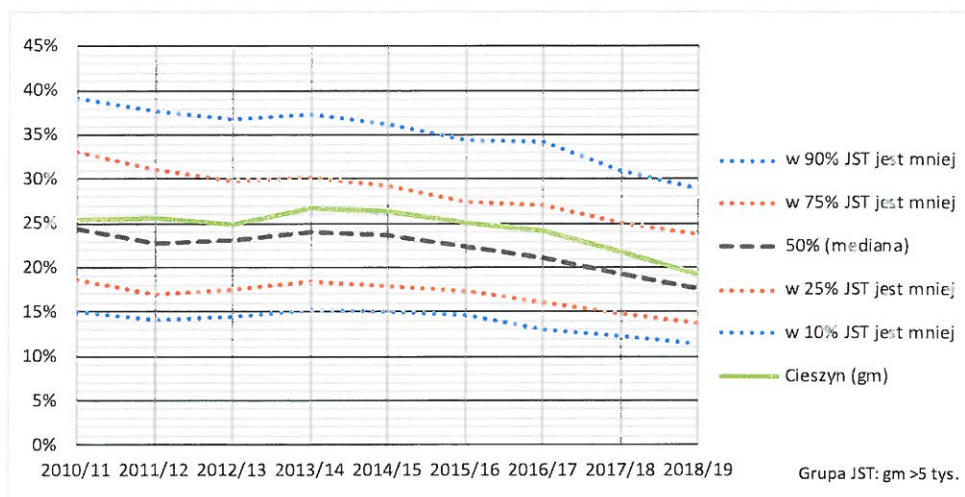
Z wykresu 59 wynika, że odsetek nauczycieli dyplomowanych w mieście jest trochę niższy, niż w większości podobnych samorządów.

Wykres 59. Procent nauczycieli dyplomowanych – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

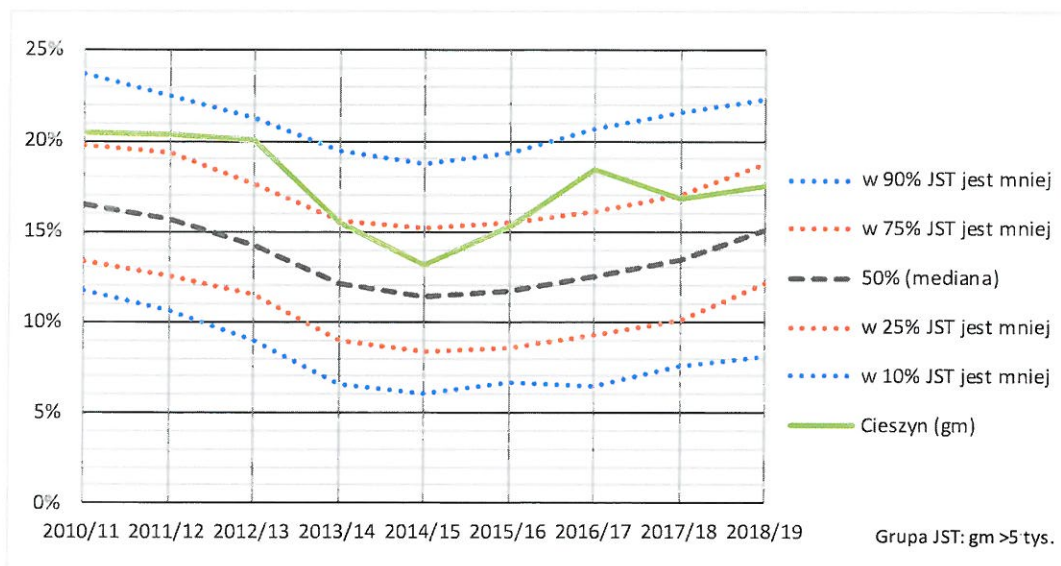

Odsetek nauczycieli mianowanych i kontraktowych wśród wszystkich nauczycieli jest wyższy niż w większości innych samorządów.

Wykres 60. Procent nauczycieli mianowanych – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

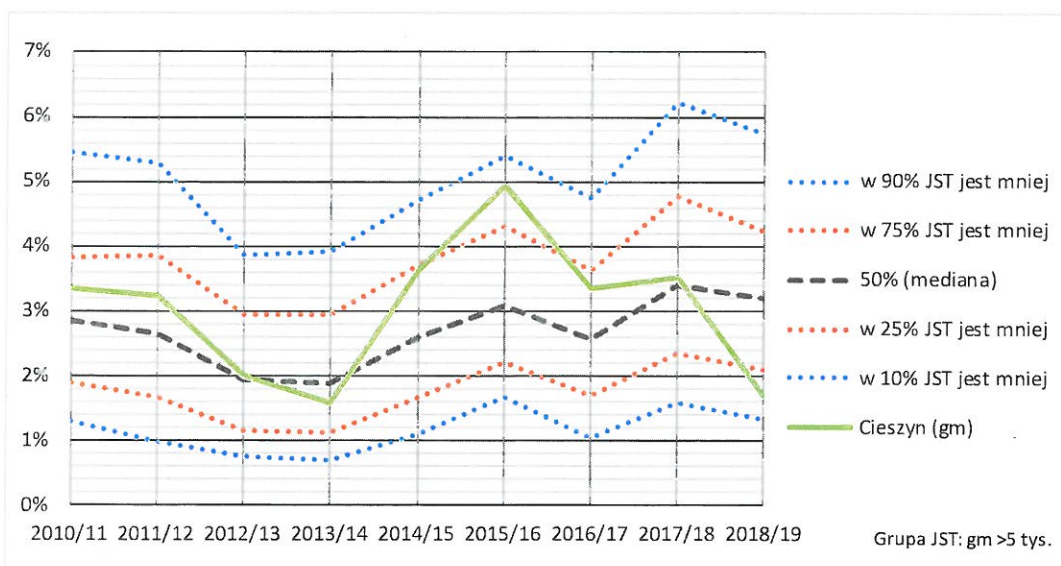

Wykres 61. Procent nauczycieli kontraktowych – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

Udział nauczycieli stażystów był zawsze niewielki, w związku z tym szybko się zmieniał, gdyż niewielkie zmiany w liczbie stażystów powodowały duże zmiany ich procentowego udziału.

Wykres 62. Procent nauczycieli stażystów – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

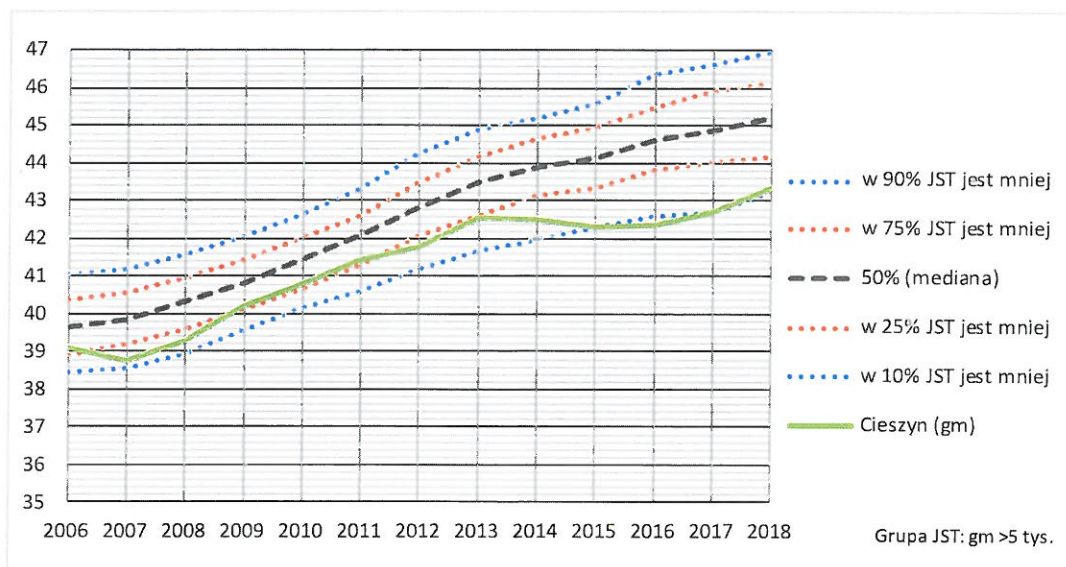

Wykres 63 odzwierciedla postępujący proces starzenia się kadry pedagogicznej w Cieszynie i w całym kraju. Średni wiek nauczyciela w Cieszynie jest jednak wyraźnie niższy niż w innych miastach, choć od roku 2006 zwiększył się o około cztery lata. Musiało to wpłynąć na wzrost kosztów wynagrodzeń nauczycieli, choćby poprzez wzrost wysokości dodatków stażowych¹⁶ oraz wypłacane

¹⁶ Wzrost wysokości dodatków stażowych nauczycieli nie jest wprost proporcjonalny do wzrostu ich wieku, gdyż nie może być większy niż 20%. Niemniej jednak z pewnością wzrost średniego wieku nauczycieli spowodował wzrost średniego dodatku stażowego.

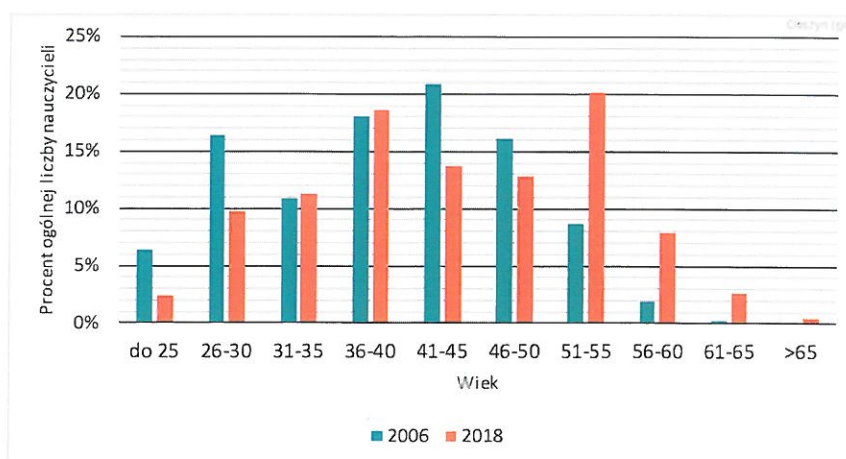
nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne. Warto jednak zauważyć, że obecnie średni wiek nauczyciela w Cieszynie jest wyraźnie niższy niż w podobnych samorządach.

Wykres 63. Średni wiek nauczyciela – miasto Cieszyn na tle podobnych JST

Średnia dobrze odzwierciedla ogólny trend zmian, nie pokazuje jednak struktury wieku nauczycieli. Dlatego na wykresie 64 zamieściliśmy informacje o udziałach nauczycieli należących do poszczególnych pięcioletnich grup wieku w ogólnej liczbie nauczycieli, przy czym, żeby zachować czytelność zestawienia, ograniczyliśmy informacje tylko do skrajnych lat analizowanego okresu.

Wykres 64. Zmiany struktury wieku nauczycieli

Zmiany, które nastąpiły na przestrzeni 11 lat są bardzo charakterystyczne. Wyraźnie zmalał udział nauczycieli do 30 roku życia. Za to mocno zwiększył się odsetek nauczycieli w wieku 51-65 lat.

12.2. Urlopy dla poratowania zdrowia

Na koszty wynagrodzeń nauczycieli w kolejnych latach wpływ mają nauczycielskie urlopy dla poratowania zdrowia. Jak wynika z poniższej tabeli, od roku 2014/15 do roku 2018/19 na urlopie przebywało po kilku nauczycieli. W roku 2019/20 i 2020/21 nastąpił gwałtowny wzrost liczby urlopów. W roku 2020/21 jest ich 16, czyli ponad pięć razy więcej niż w roku 2018/19.

Warto przy pamiętać, że roczne urlopy dla poratowania zdrowia wykazane we wrześniu 2020 obciążą kosztami przede wszystkim rok budżetowy 2021, gdyż urlop rozpoczęty 1 września 2020 r. trwa zwykle przez 8 miesięcy roku 2021.

Urlopy wykazane we wrześniu 2019/20 istotnie wpłynęły na wydatki roku 2020.

Zakładając, że jeden urlop dla poratowania zdrowia to dla miasta koszt około 75 tys. zł, wzrost liczby urlopów z trzech w roku 2018/19 do szesnastu w roku 2020/21 oznacza wzrost luki pomiędzy dochodami a wydatkami oświaty o niemal 1 mln zł.

Tabela 49. Liczba nauczycieli przebywających na urloпах dla poratowania według stanu z dnia 30 IX

Rok szkolny	Liczba urlopów
2006/07	4
2007/08	3
2008/09	6
2009/10	6
2010/11	7
2011/12	14
2012/13	10
2013/14	7
2014/15	1
2015/16	6
2016/17	5
2017/18	4
2018/19	3
2019/20	12
2020/21	16

13. Administracja i obsługa z uwzględnieniem Centrum Usług Wspólnych

13.1. Administracja i obsługa – zestawienia ogółem

Tabela 50 ilustruje wszystkie czynne etaty administracji i obsługi (skrót AiO) w roku szkolnym 2020/21 w jednostkach oświatowych prowadzonych przez miasto Cieszyn oraz w Centrum Usług Wspólnych (CUW). Łączna liczba tych etatów w ujęciu średniorocznym wynosi 227, z tego w przedszkolach jest blisko 76 etatów, a w szkołach podstawowych 122 etaty. Na Szkolne Schronisko Młodzieżowe przypada 18,25 etatu (tabela 53), a w CUW realizowanych jest 11 etatów.

Etaty administracji nie występują w przedszkolach, co wynika z faktu, że realizacja zadań finansowo-płacowych i kadrowych dla tych jednostek jest scentralizowana w CUW. Z kolei w CUW nie są bezpośrednio zatrudniani pracownicy obsługi, gdyż lokal, w którym mieści się wspólna obsługa należy do Urzędu Miasta, które odpowiada za techniczne utrzymanie tych pomieszczeń.

Tabela 50. Liczba etatów administracji i obsługi

Jednostka	Administracja	Obsługa bez kuchni	Kuchnia	Suma	Struktura w %
P1		4,00	3,00	7,00	
P2		5,42	4,00	9,42	
P4		5,00	3,00	8,00	
P7		2,25	2,00	4,25	
P8		5,00	3,00	8,00	
P9		2,00	2,50	4,50	
P16		6,75	3,50	10,25	
P17		2,00	3,00	5,00	
P18		2,25	2,75	5,00	
P19		2,25	1,33	3,58	
P20		7,25	3,50	10,75	
Suma - przedszkola	0,00	44,17	31,58	75,75	33,35
SP1	4,00	8,50	6,00	18,50	
SP2	4,00	10,48	8,00	22,48	
SP3	4,00	9,27	8,00	21,27	
SP4	4,50	12,55	4,75	21,80	
SP5	4,00	6,90	2,75	13,65	
SP6	3,00	8,00	5,50	16,50	
SP7	2,00	3,00	3,00	8,00	
Suma - szkoły	25,50	58,70	38,00	122,20	53,79
SCHRONISKO	1,00	17,25		18,25	8,03
CUW	10,97			10,97	4,83
Suma ogółem	37,47	120,12	69,58	227,17	100,00
Struktura w %	16,49	52,88	30,63	100,00	

Największą grupą etatów AiO jest obsługa bez kuchni. Łącznie z etatami SSM jest to ponad 120 etatów, co stanowi blisko 53% wszystkich etatów AiO. Znaczącą pozycją są też etaty kuchni, bo we wszystkich placówkach jest to blisko 70 etatów (tj. 30,6% wszystkich etatów AiO). Kuchnia funkcjonuje w każdej jednostce edukacyjnej.

W tabelach 51 i 52 prezentujemy zestawienie etatów pracowników administracji i obsługi w przedszkolach i szkołach podstawowych w podziale na stanowiska i jednostki.

Tabela 51. Liczba etatów obsługi w przedszkolach stanowiskami

Stanowisko	P1	P2	P4	P7	P8	P9	P16	P17	P18	P19	P20	Suma
obsługa	4,00	5,42	5,00	2,25	5,00	2,00	6,75	2,00	2,25	2,25	7,25	44,17
konserwator	1,00	0,50	1,00	0,25	1,00	0,25	0,75	0,25	0,25	0,25	0,75	6,25
pomoc nauczyciela	3,00	4,92	4,00	2,00	4,00	1,75	6,00	1,75	2,00	2,00	6,50	37,92
kuchnia	3,00	4,00	3,00	2,00	3,00	2,50	3,50	3,00	2,75	1,33	3,50	31,58
intendent	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00		10,00
kucharka		1,00	1,00	1,00		0,50	1,00	1,00	1,00	0,33		6,83
kucharz	1,00				1,00							2,00
pomoc kuchenna	1,00	2,00	1,00		1,00	1,00	1,50	1,00	0,75		2,50	11,75
szef kuchni											1,00	1,00
Suma	7,00	9,42	8,00	4,25	8,00	4,50	10,25	5,00	5,00	3,58	10,75	75,75

Tabela 52. Liczba etatów administracji i obsługi w szkołach podstawowych stanowiskami

Stanowisko/Jednostka	SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6	SP7	Suma
administracja	4,00	4,00	4,00	4,50	4,00	3,00	2,00	25,50
główny księgowy	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	7,00
kierownik gospodarczy	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,50		5,50
kierownik obiektów sportowych				1,00				1,00
podinspektor			1,00		1,00			2,00
pomoc administracyjna				0,50				0,50
referent	1,00	1,00						2,00
samodzielny referent						1,00		1,00
sekretarka					1,00		1,00	2,00
sekretarz szkoły	1,00	1,00	1,00	1,00		0,50		4,50
obsługa bez kuchni	8,50	10,48	9,27	12,55	6,90	8,00	3,00	58,70
dozorca		2,00	1,27		0,40			3,67
konserwator	1,25	1,00	1,00	2,80	2,00	2,00	1,00	11,05
opiekun dzieci i młodzieży	0,25							0,25
pomoc nauczyciela			1,00			3,50		4,50
ratownik				2,50				2,50
sprzątaczką	6,50	5,48	4,50	3,75	4,50	2,50	2,00	29,23
starszy woźny				1,00				1,00
szatniarz		2,00	1,00	2,50				5,50
woźny	0,50		0,50					1,00
kuchnia	6,00	8,00	8,00	4,75	2,75	5,50	3,00	38,00
intendent			1,00			1,00	0,50	2,50
intendent-zaopatrzeniowiec							0,25	0,25
kucharka	1,00	1,00			1,00	1,00	2,25	6,25
kucharz			1,00	1,00				2,00
pomoc kuchenna	4,00	6,00	6,00	2,75	1,00	3,50		23,25
starszy intendent	1,00	1,00		1,00	0,75			3,75
Suma	18,50	22,48	21,27	21,80	13,65	16,50	8,00	122,20

Na uwagę zasługuje duża liczba etatów pomocy nauczyciela w przedszkolach – łącznie we wszystkich jedenastu jednostkach jest to blisko 38 etatów. W każdym przedszkolu zatrudniony jest konserwator w wymiarze od 0,25 do 1 etatu. Ponadto, w każdym przedszkolu – z wyjątkiem P20 – pracuje intendent w wymiarze pełnego etatu.

Obsługa księgowo-płacowa w szkołach nie jest scentralizowana, tzn. jest prowadzona bezpośrednio w każdej jednostce. Powoduje to, że każda szkoła zatrudnia głównego księgowego, co stanowi istotny koszt obsługi z racji stosunkowo wysokich wynagrodzeń tej grupy pracowników. Ponadto w pięciu jednostkach w łącznym wymiarze 5 etatów zatrudnieni są referenci, samodzielny referent i podinspektorzy, którzy realizują zadania księgowo-płacowe.

Na uwagę zasługuje ponadto wysoki wymiar zatrudnienia konserwatorów, w siedmiu szkołach jest to aż 11 etatów. Z wyjątkiem SP7, w każdej jednostce zatrudniony jest kierownik gospodarczy.

W odrębnej tabeli 53 przedstawiamy etaty administracji i obsługi w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym, które jest całoroczną placówką oświatowo-wychowawczą.

Tabela 53. Liczba etatów administracji i obsługi w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym

Stanowisko	Liczba etatów
administracja	1,00
inspektor	1,00
obsługa	17,25
konserwator	5,25
repcjonista	9,50
sprzątaczk	2,50
Suma końcowa	18,25

Największą grupę etatów stanowią recepcjoniści oraz konserwatorzy, co jest uzasadnione specyfiką pracy tej jednostki.

Oprócz świadczenia usług noclegowych (obiekt posiada 80 miejsc noclegowych z węzłami sanitarnymi oraz kuchnią samoobsługową i świetlicą) schronisko udostępnia trzy sale sportowe, stadion, halę sportową, salę konferencyjną, saunę i siłownię. Zarządzanie bazą sportową jest efektem połączenia schroniska z międzyszkolnym ośrodkiem sportu i rekreacji.

13.2. Analiza porównawcza zatrudnienia pracowników administracji i obsługi

Aby porównać poziom zatrudnienia pracowników administracji i obsługi wyznaczono wskaźniki:

- liczby dzieci/uczniów przypadających na jeden etat administracji i obsługi w poszczególnych jednostkach (zob. tabela 54)
- liczby nauczycielskich etatów przeliczeniowych przypadających na jeden etat administracji i obsługi (zob. tabela 55).

Z analizy porównawczej wyłączoneo:

- stanowiska przypisane do obsługi kuchni, ponieważ zatrudnienie pracowników kuchni analizujemy odrębnie w oparciu o liczbę przygotowywanych posiłków,

- stanowiska przypisane do basenu w SP4 w łącznym wymiarze 9,3 etatu:
 - kierownik obiektów sportowych (1 etat),
 - szatniarz (2 etaty),
 - szatniarz i sprzątaczką (1,25 etatu),
 - konserwator (2,3 etatu),
 - ratownik (2,5 etatu),
 - pomoc administracyjna (0,25 etatu).
- stanowiska nietypowe, występujące w pojedynczych jednostkach:
 - pomoc nauczyciela w szkołach z oddziałami integracyjnymi i przedszkolnymi,
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe oraz CUW, których specyfika pracy istotnie różni się od pozostałych jednostek.

Tabela 54. Liczby dzieci/uczniów przypadających na jeden etat administracji i obsługi (AiO)

Jednostka	Liczba etatów AiO	Liczba dzieci/uczniów	Liczba dzieci/uczniów na etat AiO
P1	4,00	75	18,75
P2	5,42	77	14,21
P4	5,00	95	19,00
P7	2,25	46	20,44
P8	5,00	95	19,00
P9	2,00	49	24,50
P16	6,75	125	18,52
P17	2,00	50	25,00
P18	2,25	50	22,22
P19	2,25	50	22,22
P20	7,25	125	17,24
Suma/średnia - przedszkola	44,17	837	18,95
SP1	12,50	409	32,72
SP2	14,48	492	33,97
SP3	12,27	553	45,08
SP4	7,75	251	32,39
SP5	10,90	258	23,67
SP6	7,50	336	44,80
SP7	5,00	171	34,20
Suma/średnia - szkoły	70,40	2 470	35,09

Wartości wskaźnika *liczba dzieci/uczniów przypadających na jeden etat administracji i obsługi* różnią się pomiędzy typami jednostek, jak również pomiędzy poszczególnymi jednostkami tego samego typu. Najmniej dzieci na etat administracji i obsługi przypada w P2, co tłumaczy fakt, że jest to przedszkole z oddziałami integracyjnymi, a w związku z tym potrzeby związane z jego obsługą są wyższe niż w przedszkolu z oddziałami ogólnodostępnymi. Ponadto na uwagę zasługuje bardzo

niska wartość wskaźnika w SP5 (dwukrotnie niższa niż w SP3 i SP6), która jest szkołą z oddziałami integracyjnymi.

Ważniejszą miarą porównawczą poziomu zatrudnienia AiO w poszczególnych jednostkach jest *liczba realizowanych w nich zajęć przypadająca na etat AiO*. Jest ona jednym z parametrów bonu organizacyjnego funkcjonującego w szkołach podstawowych. Wartość tego parametru w czterech szkołach (SP1, SP4, SP5 i SP7) jest na podobnym poziomie i mieści się w przedziale 4,05-4,6. W SP6 wartość ta przekracza wskazany przedział w niewielkim stopniu. Wskazuje to na poprawne funkcjonowanie bonu organizacyjnego. W dwóch szkołach SP2 i SP3 wartości są znacznie wyższe. SP2 nie wykorzystała całego limitu etatów administracji i obsługi, wyznaczonego w ramach bonu organizacyjnego – do wykorzystania w tej szkole pozostało 1,4 etatu. SP3 natomiast jest szkołą najbardziej zatłoczoną (z najmniejszą powierzchnią przypadającą na jednego ucznia – zob. tabela 58), z deficytem pomieszczeń dla trzech oddziałów.

W tabeli 55 przedstawiono liczby nauczycielskich etatów przeliczeniowych przypadające na jeden etat administracji i obsługi we wszystkich jednostkach.

Tabela 55. Liczby nauczycielskich etatów przeliczeniowych przypadających na jeden etat administracji i obsługi (AiO)

Jednostka	Liczba etatów AiO	Liczba etatów nauczycielskich	Liczba etatów nauczycielskich na etat AiO
P1	4,00	6,97	1,74
P2	5,42	22,16	4,09
P4	5,00	11,70	2,34
P7	2,25	5,94	2,64
P8	5,00	9,97	1,99
P9	2,00	4,31	2,16
P16	6,75	11,95	1,77
P17	2,00	4,84	2,42
P18	2,25	5,39	2,40
P19	2,25	6,08	2,70
P20	7,25	11,05	1,52
Suma/średnia - przedszkola	44,17	100,36	2,27
SP1	12,50	50,60	4,05
SP2	14,48	86,92	6,00
SP3	12,27	83,13	6,78
SP4	7,75	32,87	4,24
SP5	10,90	50,24	4,61
SP6	7,50	38,40	5,12
SP7	5,00	22,83	4,57
Suma/średnia - szkoły	70,40	364,98	5,18

13.3. Analiza porównawcza zatrudnienia pracowników administracji

Kolejne tabele przedstawiają liczby uczniów i etatów nauczycielskich przypadające na jeden etat administracji w szkołach podstawowych. Tabele nie zawierają przedszkoli, gdyż w żadnym z nich nie są zatrudnieni pracownicy administracji.

Wykazane etaty administracji to przede wszystkim główni księgowi, kierownicy gospodarczy oraz sekretarki i sekretarze szkół, których zatrudnienie powinno być ściśle skorelowane z wielkością szkół. Z analizy wyłączono kierownika obiektów sportowych oraz pomoc administracyjną (stanowiska przypisane do basenu w SP4) w łącznym wymiarze 1,25 etatu.

Tabela 56. Liczby uczniów przypadających na jeden etat administracji w szkołach podstawowych

Szkoła	Liczba etatów administracji	Liczba uczniów	Liczba uczniów na etat administracji
SP1	4,00	409	102
SP2	4,00	492	123
SP3	4,00	553	138
SP4	3,25	251	77
SP5	4,00	258	65
SP6	3,00	336	112
SP7	2,00	171	86
Suma/średnia	24,25	2 470	102

Średnio na jeden etat administracji w szkołach podstawowych przypada 101 uczniów. W trzech jednostkach (SP4, SP5 i SP7) poziom zatrudnienia jest znacząco niższy od średniej, co wskazuje, że w tych jednostkach pracownicy administracji są mniej obciążeni pracą.

Tabela 57. Liczby etatów nauczycielskich przypadających na jeden etat administracji w szkołach podstawowych

Szkoła	Liczba etatów administracji	Liczba etatów nauczycielskich	Liczby etatów nauczycielskich na etat administracji
SP1	4,00	50,60	13
SP2	4,00	86,92	22
SP3	4,00	83,13	21
SP4	3,25	32,87	10
SP5	4,00	50,24	13
SP6	3,00	38,40	13
SP7	2,00	22,83	11
Suma/średnia	24,25	364,98	15

13.4. Analiza porównawcza zatrudnienia pracowników obsługi

W tabeli 58 pokazano liczby metrów kwadratowych całkowitej powierzchni do sprzątnięcia przypadające na jeden etat sprzątaczkę oraz liczby metrów kwadratowych powierzchni do sprzątnięcia

przypadające na jednego ucznia. Tabela nie ujmuje przedszkoli, które nie zatrudniają sprzątaczek. Sprzątanie w przedszkolach realizowane jest przez inne osoby, często wykonujące różne zadania.

Średnia wartość wskaźnika liczba metrów kwadratowych powierzchni do sprzątania przypadająca na jeden etat sprzątaczkę, wynosząca ponad 900 m². na etat sprzątaczkę jest wartością wysoką, przy czym należy zauważyć, że wpływ na średnią mają wysokie wartości w dwóch jednostkach (SP2 i SP4). Najczęściej wskaźnik ten kształtuje się w samorządach na poziomie 700-800 metrów kwadratowych na etat sprzątaczkę. W szkołach cieszyńskich w czterech z siedmiu jednostek wartości plasują się w przedziale 664-849 m².

Drugi wskaźnik pokazuje, ile metrów kwadratowych powierzchni do sprzątania przypada na jednego ucznia. Najmniejsze wartości są w SP3 i SP6.

Tabela 58. Liczba metrów kwadratowych powierzchni do sprzątania przypadająca na: jeden etat sprzątaczkę oraz na jednego ucznia

Jednostka	Liczba etatów sprzątaczek	Łączna powierzchnia regularnie sprzątana	Liczba m.kw. powierzchni do sprzątania na etat sprzątaczkę	Liczba uczniów	Liczba m.kw. powierzchni do sprzątania na jednego ucznia
SP1	6,50	6 032	928	409	14,75
SP2	5,48	6 902	1 259	492	14,03
SP3	4,50	2 990	664	553	5,41
SP4	3,75	4 075	1 087	251	16,24
SP5	4,50	3 364	748	258	13,04
SP6	2,50	1 868	747	336	5,56
SP7	2,00	1 697	849	171	9,92
Razem	29,23	26 928	921	2 470	10,90

Kolejna grupa pracowników, którą poddaliśmy szczegółowej analizie, to osoby zatrudnione na stanowisku pomocy nauczyciela, związane z obsługą oddziałów przedszkolnych (tabela 59). Oprócz przedszkoli wzięliśmy tu również pod uwagę oddziały przedszkolne w SP6.

Średnia wartość wyniosła 22 dzieci na jeden etat pomocy nauczyciela, przy czym wartość ta – z pominięciem P2 z oddziałami integracyjnymi – waha się od 19 dzieci na etat w P20 do 28 w P9 i P17. W pięciu jednostkach wartości oscylują na poziomie zbliżonym do średniej, za taki uznaliśmy przedział od 20,8 do 23,8.

Tabela 59. Liczby dzieci na etat pomocy nauczyciela oraz liczby etatów pomocy nauczyciela na oddział przedszkolny

Jednostka	Liczba etatów pomocy nauczyciela	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba dzieci na etat pomocy nauczyciela	Liczba etatów pomocy nauczyciela na oddział przedszkolny
P1	3,00	75	3	25,00	1,00
P2	4,92	77	4	15,66	1,23
P4	4,00	95	4	23,75	1,00
P7	2,00	46	2	23,00	1,00
P8	4,00	95	4	23,75	1,00
P9	1,75	49	2	28,00	0,88
P16	6,00	125	5	20,83	1,20
P17	1,75	50	2	28,57	0,88
P18	2,00	50	2	25,00	1,00
P19	2,00	50	2	25,00	1,00
P20	6,50	125	5	19,23	1,30
SP6	3,50	75	3	21,43	1,17
Suma	41,42	912	38	22,02	1,09

Bardziej stabilnie zachowuje się drugi wskaźnik zaprezentowany w tabeli 59, pokazujący liczbę etatów pomocy nauczyciela przypadającą na jeden oddział przedszkolny. W sześciu jednostkach wynosi on dokładnie jeden etat pomocy nauczyciela na oddział. W trzech jednostkach (P16, P20 i SP6) liczba etatów pomocy nauczyciela jest wyższa od liczby oddziałów.

W kolejnej tabeli przedstawiono zatrudnienie pracowników obsługi kuchni, liczby posiłków wydanych we wrześniu 2020 roku oraz wskaźnik liczba wydanych posiłków przypadających na jeden etat kuchni we wrześniu 2020.

Tabela 60. Zatrudnienie pracowników kuchni

Jednostka	Liczba etatów kuchni	Liczba posiłków wrzesień 2020	Liczba wydanych posiłków na etat w miesiącu
P1	3,00	3 931	1 310
P2	4,00	3 931	983
P4	3,00	5 046	1 682
P7	2,00	2 330	1 165
P8	3,00	4 773	1 591
P9	2,50	2 129	852
P16	3,50	6 113	1 747
P17	3,00	2 501	834
P18	2,75	2 459	894
P19	1,33	2 482	1 850
P20	3,50	6 858	1 959
Suma/średnia - przedszkola	31,58	42 553	1 347
SP1	6,00	8 078	1 346
SP2	8,00	7 317	915
SP3	8,00	10 064	1 258
SP4	4,75	4 511	950
SP5	2,75	3 507	1 275
SP7	3,00	3 570	1 190
Suma/średnia - szkoły	32,50	37 047,00	1 140
SP6 z oddziałami przedszkolnymi	5,50	8 440	1 535

Ze względu na różne obciążenie pracą pracowników kuchni (nakład pracy na obsługę dzieci w przedszkolach jest większy, gdyż – oprócz obiadu – przygotowywane są dla nich również śniadania i podwieczorki) porównywanie danych ma sens jedynie w ramach odrębnych grup jednostek. Do żadnej z grup nie zakwalifikowano SP6 z oddziałami przedszkolnymi, gdyż z wyżywienia korzystają tu zarówno dzieci przedszkolne jak i uczniowie szkoły.

Zarówno w grupie przedszkoli jak i szkołach podstawowych widoczne jest duże zróżnicowanie, np. w P17 w ramach jednego etatu kuchni przygotowano 834 posiłki, podczas gdy w P20 było ich ponad dwukrotnie więcej.

13.5. Diagnoza funkcjonowania Centrum Usług Wspólnych (CUW) w Cieszynie

13.5.1. Uwarunkowania prawne funkcjonowania wspólnej obsługi (CUW)

Z dniem 1 stycznia 2016 r. na mocy ustawy z 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (DzU poz. 1045) wprowadzono możliwość zapewnienia przez gminę wspólnej obsługi:

- jednostkom organizacyjnym gminy zaliczanym do sektora finansów publicznych,
- gminnym instytucjom kultury,
- innym zaliczanym do sektora finansów publicznych gminnym osobom prawnym utworzonym na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych (z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego).

Jednostką obsługującą może zostać urząd miasta/gminy, inna jednostka organizacyjna miasta/gminy, jednostka organizacyjna związku międzygminnego albo jednostka organizacyjna związku powiatowo-gminnego.

Wcześniej podobne centra – nazywane Zespołami Ekonomiczno-Administracyjnymi Szkół (ZEAS) – mogły być powoływane przez samorządy do prowadzenia wspólnej obsługi tylko jednostek oświatowych, placówek wsparcia dziennego i placówek oświatowo-wychowawczych.

Po 31 grudnia 2016 r. konieczne stało się przekształcenie ZEAS w CUW, co też formalnie nastąpiło w mieście Cieszyn.

Dla jednostki obsługującej kluczowe jest prawo żądania od jednostki obsługiwanej informacji oraz wglądu w dokumentację w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań w ramach wspólnej obsługi tej jednostki. Jednocześnie jednostka obsługiwana ma prawo żądać od jednostki obsługującej informacji oraz wglądu w dokumentację w zakresie zadań wykonywanych przez jednostkę obsługującą w ramach wspólnej obsługi. W art. 10d *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* zawarto również uprawnienie dla jednostki obsługującej do przetwarzania danych osobowych w zakresie i celu niezbędnym do wykonywania zadań w ramach wspólnej obsługi.

Przedmiotem działalności podstawowej CUW jest zapewnienie wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej. W zakresie zadań realizowanych wspólnie może znajdować się nie tylko prowadzenie rachunkowości i gospodarki finansowej jednostek oświatowych, obsługa płacowa i sprawozdawczość, ale również takie zadania, jak na przykład:

- organizowanie wspólnych zamówień publicznych,
- prowadzenie wspólnych zakupów (np. materiały dydaktyczne, artykuły biurowe, środki czystości),
- zakup jednej licencji na oprogramowanie do obsługi zadań, objętych wspólną obsługą,
- prowadzenie obsługi kadrowej,
- zapewnienie obsługi prawnej,
- sprzątanie,
- obsługa informatyczna,
- obsługa techniczna,
- obowiązki intendentów.

Zakres wspólnej obsługi powinno określać porozumienie zawarte z jednostką obsługiwaną.

Zakres wspólnej obsługi nie może obejmować kompetencji kierowników jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych do:

- dysponowania środkami publicznymi,
- zaciągania zobowiązań, w tym pieniężnych,
- sporządzania i zatwierdzania planu finansowego,
- dostosowania projektu planu finansowego do uchwały budżetowej,
- przeniesień wydatków w planie finansowym.

Powyższe uprawnienia jako podstawa odpowiedzialności za całość gospodarki finansowej nie mogą zostać przekazane na inny podmiot np. na kierownika jednostki obsługującej. Kierownik jednostki obsługującej będzie odpowiedzialny za gospodarkę finansową oraz rachunkowość i sprawozdawczość jednostki obsługiwanej w zakresie obowiązków powierzonych uchwałą lub zawartym porozumieniem.

13.5.2. Podstawa prawna funkcjonowania CUW w Cieszynie

Zgodnie z uchwałą nr XLVI/481/10 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 29 kwietnia 2010 roku utworzona została w Cieszynie gminna jednostka budżetowa Zespół Obsługi Jednostek Oświatowych w Cieszynie, która – uchwałą nr XXIII/214/2016 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 30 czerwca 2016 roku – została przekształcona w Centrum Usług Wspólnych w Cieszynie (CUW). Zmianie uległ również statut jednostki.

Podstawą prawną tych zmian były przepisy zawarte w art. 10a – 10d ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U 2019 poz. 506), określające sposób powołania, zakres funkcjonowania, a także formę organizacyjną wspólnej obsługi.

CUW w Cieszynie pełni funkcję jednostki obsługującej, powołanej do prowadzenia wspólnej obsługi administracyjno-organizacyjnej i finansowo-księgowej jednostek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest gmina Cieszyn. Aktualnie CUW w Cieszynie obsługuje następujące jednostki:

1. Przedszkole nr 1 w Cieszynie
2. Przedszkole nr 2 Integracyjne w Cieszynie
3. Przedszkole nr 4 im. Marii Konopnickiej w Cieszynie
4. Przedszkole nr 7 w Cieszynie
5. Przedszkole nr 8 w Cieszynie
6. Przedszkole nr 9 w Cieszynie
7. Przedszkole nr 16 w Cieszynie
8. Przedszkole nr 17 w Cieszynie
9. Przedszkole nr 18 w Cieszynie
10. Przedszkole nr 19 w Cieszynie
11. Przedszkole nr 20 w Cieszynie
12. Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Cieszynie.

Organem zarządzającym CUW w Cieszynie jest dyrektor, który jest odpowiedzialny za gospodarkę finansową oraz rachunkowość i sprawozdawczość jednostki obsługiwanej w zakresie obowiązków określonych w uchwale nr XXIII/215/16 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 30 czerwca 2016 r. zmieniającej uchwałę nr XLIX/502/10 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 24 czerwca 2010 roku. Z uchwały wynika, że dyrektor CUW w Cieszynie upoważniony jest do:

1. Prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach:
 - pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym,
 - dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników,
 - kontroli spełniania obowiązku szkolnego i obowiązku nauki przez młodzież w wieku 16-18 lat,
 - przyznawania pomocy zdrowotnej dla nauczycieli,
 - nadania stopnia awansu zawodowego nauczycielom.
2. Prowadzenia spraw:
 - związanych z udzielaniem i rozliczaniem dotacji dla niepublicznych szkół i przedszkoli oraz rozliczeń w tym zakresie z innymi gminami,
 - finansowanych z dotacji budżetu państwa z zakresu edukacji, oświaty i wychowania,
 - dowozu uczniów niepełnosprawnych do placówek umożliwiających realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki,

- wynikających z porozumień zawartych przez Gminę Cieszyn z innymi jednostkami samorządu terytorialnego za zakresu nauki religii,
- ewidencji przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów niepublicznych znajdujących się na terenie Gminy Cieszyn.

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym CUW do zadań Dyrektora CUW należą:

- koordynacja działalności wszystkich gminnych jednostek oświatowych w zakresie problematyki oświatowej,
- uzgadnianie z dyrektorami obsługiwanych jednostek sposobu realizacji planów finansowych w zakresie nie zastrzeżonym do kompetencji innych organów,
- analiza arkuszy organizacyjnych gminnych jednostek oświatowych i przygotowywanie wniosków do ich zatwierdzenia przez Burmistrza,
- organizowanie prawidłowego funkcjonowania kontroli zarządczej w CUW i osobisty nadzór,
- realizacja projektów unijnych i współpraca w tym zakresie z miejskimi jednostkami organizacyjnymi,
- realizacja zadań wynikających z rozporządzenia RODO o ochronie danych osobowych,
- udzielanie zamówień publicznych w celu realizacji zadań CUW.

W strukturze organizacyjnej CUW – wyodrębniono dwa piony:

1. Pion podległy bezpośrednio dyrektorowi CUW, któremu podlegają:

- stanowisko ds. edukacji,
- stanowisko ds. budżetu szkół i SSM oraz dotacji oświatowych,
- stanowisko ds. udzielania pomocy materialnej uczniom i obsługi kancelaryjnej CUW,
- stanowisko ds. kadr przedszkoli, schroniska i CUW,
- stanowisko ds. wspomaganie i nadzoru remontów w przedszkolach i schronisku,
- stanowisko ds. ochrony danych osobowych.

2. Pion finansowy podległy bezpośrednio głównemu księgowemu CUW, któremu podlegają:

- stanowisko ds. płac pracowników przedszkoli, schroniska i CUW,
- stanowisko ds. księgowości przedszkoli,
- stanowisko ds. rozliczania żywienia w przedszkolach, ewidencji środków trwałych,
- stanowisko ds. obsługi księgowej SSM i rozliczeń podatku VAT.

Do najważniejszych zadań pracowników pionu podległego bezpośrednio Dyrektorowi CUW należą następujące zagadnienia:

- weryfikacja arkuszy organizacyjnych i aneksów publicznych przedszkoli, szkół podstawowych i schroniska,

- inicjowanie i wnioskowanie o środki pozabudżetowe na projekty edukacyjne,
- prowadzenie postępowań związanych z zakładaniem, przekształcaniem i likwidacją szkół, dla których organem prowadzącym jest gmina Cieszyn,
- prowadzenie procedury konkursowej wyboru dyrektora placówki oświatowej,
- prowadzenie ewidencji spełniania obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki,
- prowadzenie BIP dla CUW i jednostek obsługiwanych,
- współpraca z dyrektorami i głównymi księgowymi szkół w zakresie wykonania planów finansowych tych jednostek,
- bieżąca kontrola wykonania budżetów szkół,
- analiza poziomu wynagrodzeń nauczycieli przedszkoli i szkół podstawowych,
- planowanie, naliczanie, przekazywanie i rozliczanie dotacji dla szkół niepublicznych,
- udzielanie pomocy materialnej uczniom,
- udzielanie pomocy dla nauczycieli ze środków pomocy zdrowotnej,
- organizacja wycieczek dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych i wakacji ,
- obsługa kadrowa pracowników: CUW, przedszkoli i schroniska oraz dyrektorów: przedszkoli, szkół i schroniska,
- przygotowywanie sprawozdań na potrzeby GUS i resortu oświaty,
- obsługa kasowa CUW,
- wsparcie przy opracowywaniu planów remontów bieżących i inwestycji w przedszkolach i schronisku,
- przeglądy budowlano-techniczne budynków przedszkoli i schroniska oraz nadzór budowlany nad remontami,
- prowadzenie ewidencji dokumentacji technicznej obiektów przedszkolnych i schroniska,
- sprawdzanie zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych oraz opracowywanie sprawozdań w tym zakresie,
- realizacja zadań, o których mowa w art. 39 ust. 1 RODO.

Do najważniejszych zadań pracowników pionu podległego bezpośrednio Głównemu księgowemu CUW należą następujące zagadnienia:

- obsługa księgowo-przedsiębiorcza przedszkoli i schroniska,
- rozliczanie podatku VAT,
- bieżąca analiza wykonania budżetu, sprawozdawczość okresowa z zakresu organizacji i finansowania przedszkoli i schroniska,

- sporządzanie przelewów oraz rozliczanie zaliczek gotówkowych pobieranych przez dyrektorów przedszkoli,
- naliczanie wynagrodzeń z tytułu umów cywilnoprawnych zawartych przez przedszkola, CUW i schronisko,
- obsługa księgową funduszu socjalnego pracowników przedszkoli i CUW,
- ewidencja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych przedszkoli i CUW i kontrola poprawności,
- rozliczanie i sprawdzanie prawidłowości inwentaryzacji przeprowadzanych w przedszkolach i CUW,
- sporządzanie sprawozdań dla GUS w zakresie środków trwałych i funduszu płac,
- kontrola opłat za świadczenia w przedszkolach publicznych,
- obsługa płacowa pracowników przedszkoli, schroniska i CUW,
- kontrola prawidłowości gospodarki żywieniowej prowadzonej w przedszkolach.

13.5.3. Zadania realizowane przez CUW w Cieszynie w kontekście obowiązującego prawa

Jednostka obsługująca CUW realizuje szerokie spektrum zadań w zakresie obsługi administracyjnej, finansowo-księgowej, płacowej i kadrowej, zgodnie z ustawą z 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (DzU poz. 1045) wprowadzającą możliwość zapewnienia przez gminę wspólnej obsługi.

Oprócz wyżej wymienionych zadań o charakterze pomocniczym, do kompetencji CUW w Cieszynie włączono zadania, które należą do kompetencji organu prowadzącego. Są to m.in. analiza arkuszy organizacyjnych jednostek oświatowych i przygotowywanie wniosków do ich zatwierdzenia przez burmistrza, prowadzenie postępowań związanych z zakładaniem, przekształcaniem i likwidacją szkół, dla których organem prowadzącym jest gmina Cieszyn, organizowanie dowozu uczniów, czy prowadzenie procedury konkursowej wyboru dyrektora placówki oświatowej.

Centrum Usług Wspólnych w Cieszynie wykonuje zatem również zadania, jakie w niektórych innych samorządach realizują wydziały edukacji lub inne komórki organizacyjne wchodzące w skład urzędu JST. Takie umieszczenie CUW-u w strukturze zarządzania oświatą samorządową i organizowania jej pracy stosowane jest także przez wiele innych samorządów. Trzeba jednak zauważyć, że rozwiązania tego rodzaju bywały kwestionowane przez wojewodów¹⁷, choć naszym zdaniem rozstrzygnięcia wojewodów w tym zakresie nie miały wystarczającego uzasadnienia prawnego i merytorycznego.

¹⁷ Znane nam są odnoszące się do tej kwestii rozstrzygnięcia nadzorcze wojewody zachodniopomorskiego (nr P-1.4131.178.2016.AB z dnia 15 lipca 2016 r.) i wojewody lubuskiego (r NK-I.4131.188.2017.ACze z dnia 5 października 2017 r.)

13.5.4. Ocena pracy CUW wynikająca z badań ankietowych

Jednym z obszarów badań ankietowych było zbadanie opinii dyrektorów przedszkoli i szkół dotyczącej współpracy z CUW. Wszyscy dyrektorzy odpowiedzieli na następujące pytania:

- Jak ocenia Pani/Pan współpracę z CUW?
- Co Pani/Pana zdaniem należy poprawić w współpracy z CUW?

Dyrektorów szkół zapytano dodatkowo:

- Jakie obszary funkcjonowania szkoły powinien przejąć CUW?

Poniżej przedstawiamy podsumowanie badania w powyższym zakresie.

Jak dyrektorzy szkół i przedszkoli oceniają współpracę z CUW

Wszystkie jednostki oceniły pozytywnie współpracę z CUW. Dyrektorzy dwóch przedszkoli (P1 i P4) podkreślili, że są nowymi dyrektorami i otrzymują wsparcie oraz zrozumienie ze strony pracowników CUW oraz jego dyrektora. Dyrektor Szkolnego Schroniska Młodzieżowego również od niedawna współpracuje z CUW i jest obecnie na etapie tzw. docierania się.

Co w opinii dyrektorów szkół i przedszkoli należy poprawić we współpracy z CUW

Kilku dyrektorów jednostek zasugerowało, że warto wdrożyć kilka udogodnień, które poprawiłyby efektywność współpracy z CUW, a mianowicie:

- wykorzystywanie nowocześniejszych form komunikacji (m.in. e-PUAP, podpis elektroniczny),
- usprawnienie przepływu informacji (m.in. doprecyzowanie zakresu kompetencji, określenie, które informacje/wnioski należy kierować do CUW, a które bezpośrednio do organu prowadzącego),
- unikanie powielania przygotowywania informacji, które są w posiadaniu CUW,
- usprawnienie obsługi w zakresie nadzoru nad remontami prowadzonymi w placówkach (np. zatrudnienie w CUW inspektora nadzoru),
- pomoc szkołom od strony informatycznej oraz w zakresie kontroli obowiązku szkolnego dzieci 6-letnich (np. zatrudnienie w CUW informatyka i pracownika ds. SIO).

Jakie obszary funkcjonowania szkoły powinien przejąć CUW

Dyrektorzy szkół zostali dodatkowo poproszeni o wskazanie, które obszary – ich zdaniem – mogłyby zostać włączone do zadań realizowanych przez CUW. Najczęściej pojawiały się takie propozycje, jak:

- nadzór techniczny nad budynkami (przeгляд instalacji kominowych, gazowych i elektrycznych, konserwacja dźwigów, c.o.),
- obsługa zamówień publicznych,
- RODO,

- obsługa w obszarze BHP (szkolenia, wypadki).

Ponadto, pojedyncze opinie w tym zakresie dotyczyły takich zagadnień jak:

- obsługa Pracowniczych Programów Kapitałowych,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych,
- usługi informatyczne,
- ochrona Ppoż,,
- ochrona obiektów,
- przygotowanie, organizacja szkoleń dla nauczycieli oraz pracowników obsługi,
- obsługa kadrowa i płacowa,
- kontrola zarządcza.

13.6. Analiza możliwości rozszerzenia obsługi przez CUW dalszych jednostek oświatowych z uwzględnieniem uwarunkowań organizacyjnych i kadrowych

Analizie poddano również aspekt objęcia wspólną obsługą księgową, finansową, płacową i kadrową szkół podstawowych poprzez rozszerzenie działalności CUW o nowe jednostki organizacyjne.

Z organizacyjnego i zarządczego punktu widzenia taka decyzja jest jak najbardziej uzasadniona, zwłaszcza w kontekście prowadzonej już wspólnej obsługi przedszkoli oraz schroniska. Aktualnie funkcjonującym jest model mieszany łączący rozwiązania scentralizowane (obsługa przedszkoli i schroniska przez CUW) z rozwiązaniami modelu rozproszonego (obsługa szkół podstawowych – w każdej ze szkół zatrudniony jest główny księgowy). Model mieszany jest zdecydowanie mniej efektywny aniżeli obsługa scentralizowana wszystkich jednostek oświatowych.

Zakres działalności CUW w Cieszynie może być oczywiście rozszerzany o nowe zadania, na przykład:

- obsługa informatyczna,
- obsługa BHP,
- RODO dla szkół,
- ochrona PPOŻ,
- inspektor nadzoru budowlanego,
- ubezpieczenia,
- obsługa prawna.

Realizację w/w zadań można rozważać w dwóch wariantach: zatrudniając pracowników CUW na podstawie umowy o pracę lub poprzez usługi zewnętrzne (zlecenie zadań firmom zewnętrznym na podstawie umów lub osobom fizycznym na podstawie umów zleceń).

Zakres obsługi nie jest katalogiem zamkniętym, możliwe jest włączanie kolejnych zadań do kompetencji jednostki obsługującej. Każdy samorząd ma możliwość indywidualnego wskazania takich obszarów do objęcia wspólną obsługą, które zapewnią uzyskanie maksymalnej efektywności zarządczej i jakości realizowanych usług. Oczywiście, nie wszystkie zadania realizowane przez samorząd warto konsolidować w ramach CUW. Najlepsze efekty można uzyskać centralizując procesy rutynowe, powtarzalne, charakteryzujące się dużą ilością podobnych czynności i które nie wymagają bezpośrednich interakcji z klientami zewnętrznymi. Dlatego też najczęściej centralizacją objęte są: księgowość, płace i kadry, zaopatrzenie oraz wsparcie informatyczne.

13.6.1. Projekt struktury organizacyjnej CUW

W analizie zbadano, jakie byłoby zapotrzebowanie na etaty w jednostce obsługującej (CUW), gdyby do jej zadań włączyć obsługę księgową, płacową i kadrową siedmiu szkół podstawowych.

W celu oszacowania w/w zapotrzebowania na etaty wzięto pod uwagę takie informacje, jak:

- liczba etatów wszystkich pracowników zatrudnionych w jednostce w ramach umowy o pracę – na podstawie arkuszy organizacyjnych obowiązujących w roku szkolnym 2021/21 według stanu z listopada 2020 r.,
- liczba dekretów księgowych wykonanych w 2020 r.,
- liczba list płac w 2020 r.,
- wydatki wykonane w 2020 r. – na podstawie sprawozdań Rb-28s.

Wymienione kategorie danych w największym stopniu determinują ilość pracy do wykonania w obszarze księgowości, płac i kadr. W tabeli 61 prezentujemy ich wartości za rok 2020. Dane dla CUW obejmują sumę wartości dla wszystkich obsługiwanych jednostek (tj. przedszkola i schronisko łącznie z CUW).

Tabela 61. Wybrane kategorie finansowe jednostkami

Jednostka	Liczba etatów (nauczyciele + AiO)	Liczba dekretów księgowych	Liczba list płac	Wydatki wykonane w zł (Rb-28s)
CUW (przedszkola, schronisko, CUW)	414	118 424	588	15 434 805
SP1	138	16 606	57	5 311 020
SP2	219	14 416	68	7 261 947
SP3	209	19 216	44	6 988 964
SP4	109	22 522	153	4 030 903
SP5	128	14 486	73	4 513 672
SP6	110	13 515	103	3 691 580
SP7	62	11 927	87	2 103 444
Razem - szkoły podstawowe	974	112 688	585	33 901 529
Razem	1 388	231 112	1 173	49 336 333

Powyższe dane posłużyły do oszacowania przyszłego zatrudnienia CUW adekwatnego do ponoszonych nakładów pracy, aby zapewnić optymalną organizację wspólnej obsługi księgowej, płacowej

i kadrowej szkół podstawowych. Wskaźniki, które – naszym zdaniem w najlepszy sposób – pozwalają na oszacowanie optymalnego zatrudnienia CUW, to:

- liczba dekretów na etat obsługi księgowej,
- kwota wydatków wykonanych na etat obsługi księgowej,
- liczba zatrudnionych pracowników (wyrażonych w etatach) na etat obsługi płacowej,
- liczba zatrudnionych pracowników (wyrażonych w etatach) na etat obsługi kadrowej.

W tabelach poniżej prezentujemy wartości w/w wskaźników oraz wartości danych, które posłużyły do ich wyznaczenia. Liczby etatów do obsługi księgowej, płacowej i kadrowej szkół podstawowych zostały dobrane w taki sposób, aby przeciętne obciążenie pracą w zakresie obsługi księgowej, płacowej i kadrowej w CUW (kolumna *Razem*), mierzone wskaźnikami, było na poziomie optymalnym, zapewniającym płynną realizację wszystkich zadań w zakresie obsługi księgowej, płacowej i kadrowej.

Tabela 62. Obsługa księgową

Obsługa księgową	CUW (stan obecny)	CUW (rozszerzenie o szkoły podstawowe)	CUW (po rozszerzeniu)
Liczba dekretów	118 424	112 688	231 112
Liczba etatów CUW ds. księgowości	3,50	4,00	7,50
Liczba dekretów/etat CUW ds. księgowości	33 835	28 172	30 815
Wydatki wykonane w zł	15 434 805	33 901 529	49 336 333
Kwota wydatków wykonanych w zł/etat CUW ds. księgowości	4 409 944	8 475 382	6 578 178

Tabela 63. Obsługa płacowa

Obsługa płacowa	CUW (stan obecny)	CUW (rozszerzenie o szkoły podstawowe)	CUW (po rozszerzeniu)
Liczba etatów (nauczyciele+pracownicy AiO)	414	974	1 388
Liczba etatów CUW ds. płac	1,00	2,50	3,50
Liczba etatów / etat CUW ds. płac	414	390	397
Liczba list płac	588	585	1 173
Liczba list płac / etat CUW ds. płac	588	234	335

Tabela 64. Obsługa kadrową

Obsługa kadrową	CUW (stan obecny)	CUW (rozszerzenie o szkoły podstawowe)	CUW (po rozszerzeniu)
Liczba etatów (nauczyciele+pracownicy AiO)	414	974	1 388
Liczba etatów CUW ds. kadr	1,00	2,00	3,00
Liczba etatów / etat CUW ds. kadr	414	487	463

Tabela 65 przedstawia wykaz aktualnych stanowisk CUW wraz z nowymi stanowiskami (tj. stanowisko ds. kadr szkół podstawowych, stanowisko ds. płac pracowników szkół podstawowych oraz stanowisko ds. księgowości szkół podstawowych), które należałoby utworzyć w celu poszerzenia zadań

CUW o obsługę księgową, płacową i kadrową szkół podstawowych. Nowe stanowiska z liczbą potrzebnych etatów zostały zaznaczone kolorem szarym.

Tabela 65. Stanowiska i liczba etatów CUW: stan aktualny oraz stan po rozszerzeniu obsługi o szkoły podstawowe

Stanowisko CUW	Liczba etatów (stan aktualny)	Liczba etatów (rozszerzenie obsługi)
Dyrektor CUW	1,00	1,00
Stanowisko ds. edukacji	1,00	1,00
Stanowisko ds. udzielania pomocy materialnej uczniom i obsługi kancelaryjnej CUW	1,00	1,00
Stanowisko ds. budżetu szkół i schroniska oraz dotacji oświatowych	1,00	1,00
Stanowisko ds. wspomagania i nadzoru remontów w przedszkolach i schronisku	0,50	0,50
Stanowisko ds. ochrony danych osobowych	1,00	1,00
Stanowisko ds. kadr przedszkoli, schroniska i CUW	1,00	1,00
Stanowisko ds. kadr szkół podstawowych	0,00	2,00
Główny księgowy CUW	1,00	1,00
Stanowisko ds. rozliczania żywienia w przedszkolach, ewidencji środków trwałych	1,00	1,00
Stanowisko ds. księgowości przedszkoli	1,00	1,00
Stanowisko ds. obsługi księgowej schroniska i rozliczeń podatku VAT	1,00	1,00
Stanowisko ds. księgowości szkół podstawowych	0,00	4,00
Stanowisko ds. płac pracowników przedszkoli, schroniska i Centrum	1,00	1,00
Stanowisko ds. płac pracowników szkół podstawowych	0,00	2,50
Razem	11,50	20,00

Włączenie obsługi księgowej, płacowej i kadrowej szkół podstawowych do zadań CUW wymaga zwiększenia zatrudnienia CUW ogółem o 8,5 etatu w podziale na:

- 4 etaty ds. księgowości,
- 2,5 etatu ds. płac,
- 2 etaty ds. kadr.

Aktualnie zadania obsługi księgowej i płacowej w szkołach podstawowych są realizowane na stanowiskach: głównych księgowych (7 etatów), referentów i samodzielnych referentów (3 etaty), podinspektorów (2 etaty) oraz pomocy administracyjnej (0,5 etatu), tj. w łącznym wymiarze 12,5 etatu. Wdrożenie wspólnej obsługi dla szkół pozwoli zatem na redukcję zatrudnienia o 4 etaty.

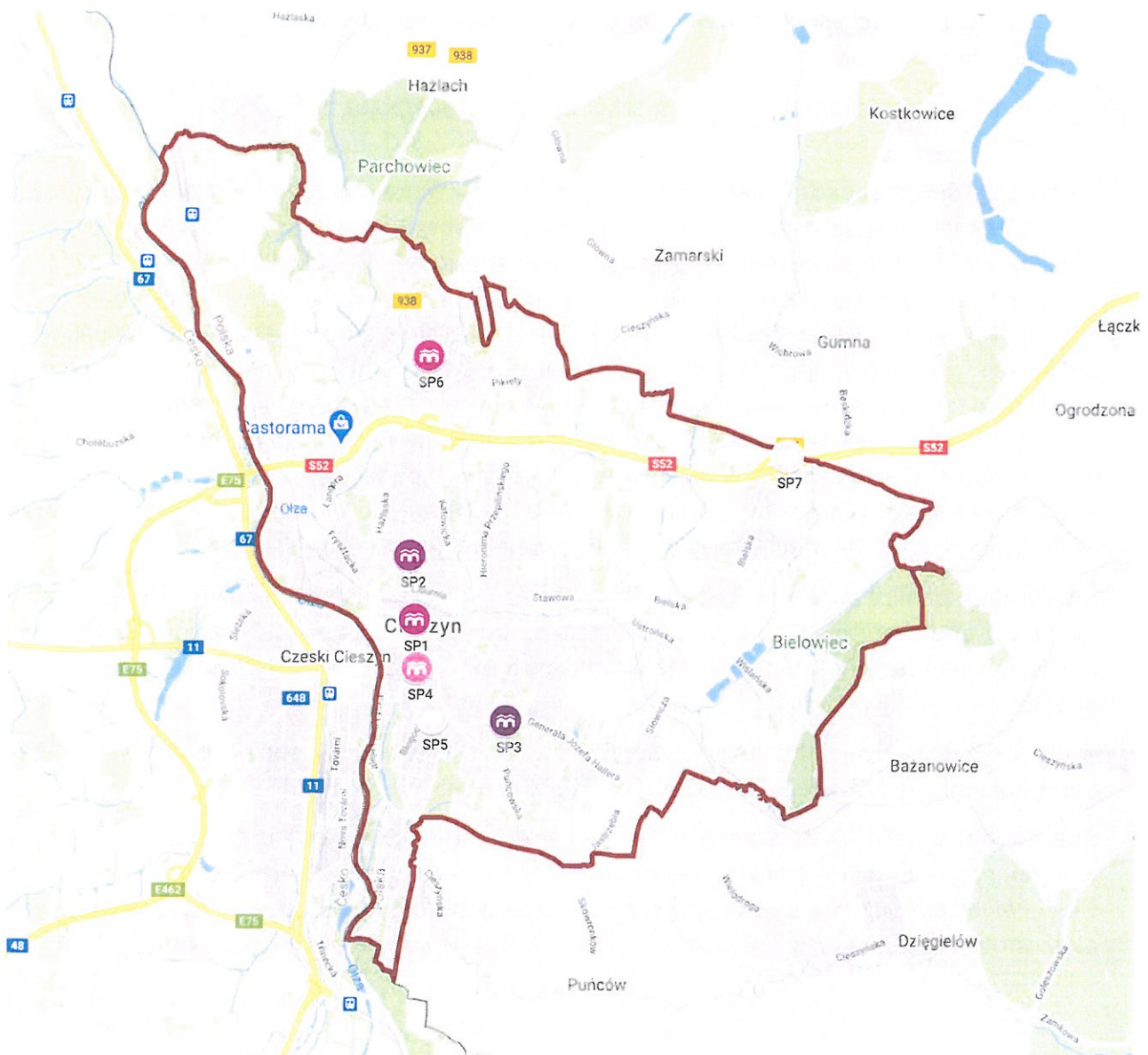
Zatrudnienie w jednostce obsługującej powinno mieć charakter „dynamiczny”, tzn. powinno podlegać modyfikacjom, wynikającym m.in. ze zmian prawnych czy zmian zakresów realizowanych zadań oraz powinno być dostosowywane do bieżących potrzeb jednostki.

14. Sieć szkół i przedszkoli w Cieszynie

14.1. Rozmieszczenie szkół na terenie miasta

Zamieszczona poniżej mapa przedstawia rozmieszczenie szkół prowadzonych przez miasto Cieszyn. Większość szkół skupiona jest w centrum. SP6 i SP7 położone są na obrzeżach miasta. W wypadku SP7 jest to przyczyną tego, że uczęszcza do tej szkoły dużo uczniów spoza miasta, w wyniku czego czasami powstają w tej szkole dodatkowe oddziały.

Rysunek 1. Rozmieszczenie szkół prowadzonych przez miasto Cieszyn

Jak już pokazywaliśmy wcześniej, szkół w Cieszynie jest dość dużo i w związku z tym ich średnia wielkość jest mała. Utrudnia to organizację dużych oddziałów, co z kolei wpływa na koszty

kształcenia jednego ucznia. Średnia liczebność oddziałów w szkołach (zob. wykres 43 na stronie 50) jest mniejsza niż znacznie mediana w podobnych miastach, co niekorzystnie wpływa na koszty utrzymania oświaty.

14.2. Uczniowie a obwody szkół podstawowych

Zamieszczone poniżej zestawienia przedstawiają informacje o funkcjonowaniu obwodów szkół w Cieszynie. Tabela 66 dla każdej szkoły z osobna przedstawia liczby uczniów w poszczególnych klasach z roku 2010/21¹⁸ w podziale na:

- tych, którzy mieszkają w obwodzie danej szkoły – wiersz *macierzysty*;
- tych, którzy mieszkają w obwodach innych szkół prowadzonych przez miasto Cieszyn – wiersz *inny w mieście*;
- tych, którzy mieszkają w obwodach szkół prowadzonych przez inne gminy – wiersz *poza miastem*.

Jak już pisaliśmy przy okazji analizy organizacji oddziałów w poszczególnych szkołach (zob. rozdział 9), wskutek przyjmowania do szkół uczniów spoza ich obwodów w szkołach powstawały czasami oddziały, które powstać nie musiały. Jeśli uczniowie spoza obwodu szkoły dopełniają istniejące oddziały do liczebności 24 uczniów (takie oddziały są najtańsze, gdyż nie trzeba w nich robić żadnych podziałów na grupy), ich przyjmowanie do szkoły jest korzystne, gdyż zwiększają liczebność oddziałów, a jeśli są uczniami spoza miasta, to przynoszą ze sobą dodatkową subwencję, nie generując przy tym dodatkowych kosztów. Jeśli jednak przyjmowanie uczniów spoza obwodu szkoły wymusza konieczność otwierania dodatkowych oddziałów, ich przyjmowanie do szkoły jest z ekonomicznego punktu widzenia niekorzystne. W najbardziej skrajnym przypadku, gdy przyjęcie jednego dodatkowego ucznia spoza obwodu wymusza otworenie dodatkowego oddziału, decyzja taka kosztuje około 1 mln zł, gdyż tyle szacunkowo trzeba wydać na utrzymanie jednego oddziału przez osiem lat.

Szczegółowa analiza liczebności oddziałów w poszczególnych szkołach pokazuje, że często nie wykorzystują one możliwości elastycznego ustalania liczby przyjmowanych uczniów spoza obwodu w celu optymalizacji kosztów organizacji, czy otwierania oddziałów o liczebnościach zbliżonych do 24.

W tabeli 66 zaznaczono na żółto sytuacje, w których przyjęcie uczniów spoza obwodów szkół wymusiło otworenie dodatkowego oddziału, a powstałe oddziały nie są duże.

Ścisła kontrola naborów do szkół podstawowych pod kątem nieotwierania dodatkowych oddziałów wskutek przyjmowania uczniów spoza obwodów szkół i spoza miasta, przy jednoczesnym przyjmowaniu takich uczniów w wypadku, gdy dopełniają oni liczebność oddziałów do 24, mogłaby być źródłem istotnych oszczędności bez szczególnych ujemnych skutków dla mieszkańców.

¹⁸ Liczby uczniów w tej tabeli nieznacznie różnią się od liczb w innych tabelach sporządzonych na bazie danych z arkuszy organizacyjnych, gdyż są przygotowane w oparciu o odrębnie wypełniane przez szkoły formularze. Niezgodność tych danych wynika zapewne z różnych momentów ich opracowania.

Tabela 66. Uczniowie poszczególnych szkół podstawowych w roku 2020/21 w podziale na rodzaje obwodów miejsca zamieszkania

	Klasa 1	Klasa 2	Klasa 3	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7	Klasa 8	Razem
SP1	51	54	47	41	17	71	62	59	402
macierzysty	49	41	41	29	11	52	40	42	305
inny w mieście	2	11	5	9	5	16	20	10	78
poza miastem	0	2	1	3	1	3	2	7	19
SP2	56	59	67	62	31	76	73	67	491
macierzysty	39	41	52	44	19	45	43	40	323
inny w mieście	9	10	11	7	10	23	17	15	102
poza miastem	8	8	4	11	2	8	13	12	66
SP3	62	72	69	60	31	99	84	72	549
macierzysty	52	66	62	54	20	68	54	51	427
inny w mieście	7	3	5	5	7	15	17	14	73
poza miastem	3	3	2	1	4	16	13	7	49
SP4	24	25	23	23	26	49	40	41	251
macierzysty	15	19	9	10	12	18	13	11	107
inny w mieście	9	6	12	13	13	28	22	21	124
poza miastem	0	0	2	0	1	3	5	9	20
SP5	36	42	41	39	17	23	38	22	258
macierzysty	21	24	16	23	8	15	22	6	135
inny w mieście	13	16	19	11	8	6	12	12	97
poza miastem	2	2	6	5	1	2	4	4	26
SP6	26	39	26	39	16	49	38	26	259
macierzysty	25	26	22	31	9	34	27	23	197
inny w mieście	0	9	3	4	2	9	6	3	36
poza miastem	1	4	1	4	5	6	5	0	26
SP7	21	18	14	21	11	26	35	25	171
macierzysty	8	6	10	5	7	10	10	11	67
inny w mieście	7	5	1	7	2	7	12	10	51
poza miastem	6	7	3	9	2	9	13	4	53
Razem	276	309	287	285	149	393	370	312	2381

Tabela 67. Uczniowie wszystkich szkół w roku 2020/21 w podziale na obwody szkół, z których pochodzą

	Klasa 1	Klasa 2	Klasa 3	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7	Klasa 8	Razem
SP1	51	54	47	41	17	71	62	59	402
Cieszyn - obwód SP1	49	41	41	29	11	52	40	42	305
Cieszyn - obwód SP2		3	1	1		6	4	1	16
Cieszyn - obwód SP3		2	2	2	1	3	2	3	15
Cieszyn - obwód SP4	1	3		4	1	1	8	2	20
Cieszyn - obwód SP5	1	3		1	3	5	3		16
Cieszyn - obwód SP6				1			1	2	4
Cieszyn - obwód SP7			2			1	2	2	7
Gmina Dębowiec								1	1
Gmina Goleszów			1	2		1	1	3	8
Gmina Hażlach				1	1	2	1	3	8
Nie ma na liście powyżej		2							2
SP2	56	59	67	62	31	76	73	67	491
Cieszyn - obwód SP1	6	4	8	3	7	13	4	5	50
Cieszyn - obwód SP2	39	41	52	44	19	45	43	40	323
Cieszyn - obwód SP3	1	1			1	1	1	2	7
Cieszyn - obwód SP4	2	1	1	1	2	3	7	3	20
Cieszyn - obwód SP5		2		2			1		5
Cieszyn - obwód SP6		2	2	1		3	3	4	15
Cieszyn - obwód SP7						3	1	1	5
Gmina Dębowiec	1			1		1		1	4
Gmina Goleszów				2			2	1	5
Gmina Hażlach	5	2	3	1		4	7	3	25
Nie ma na liście powyżej	2	6	1	7	2	3	4	7	32
SP3	62	72	69	60	31	99	84	72	549
Cieszyn - obwód SP1	1	1		2			3	2	9
Cieszyn - obwód SP2			2		1	1	4	2	10
Cieszyn - obwód SP3	52	66	62	54	20	68	54	51	427
Cieszyn - obwód SP4									
Cieszyn - obwód SP5	3	2	2	3	6	13	8	9	46
Cieszyn - obwód SP6							1	1	2
Cieszyn - obwód SP7	3		1			1	1		6
Gmina Dębowiec						1	1	1	3
Gmina Goleszów	2	3	1		2	14	11	3	36
Gmina Hażlach									
Nie ma na liście powyżej	1		1	1	2	1	1	3	10

SP4	24	25	23	23	26	49	40	41	251
Cieszyn - obwód SP1	1	2	5	4	2	5	5	5	29
Cieszyn - obwód SP2	2	1	2	2	1	3		2	13
Cieszyn - obwód SP3	2				2	1	2	2	9
Cieszyn - obwód SP4	15	19	9	10	12	18	13	11	107
Cieszyn - obwód SP5	3	3	5	7	8	16	12	11	65
Cieszyn - obwód SP6						1			1
Cieszyn - obwód SP7	1					2	3	1	7
Gmina Dębowiec									
Gmina Goleszów			1		1	1	3	5	11
Gmina Hażlach						2	2	3	7
Nie ma na liście powyżej			1					1	2
SP5	36	42	41	39	17	23	38	22	258
Cieszyn - obwód SP1	2		7	2	2	1	4	4	22
Cieszyn - obwód SP2	3	1	5	2	3			1	15
Cieszyn - obwód SP3	4	5	3	5	2	2	3	2	26
Cieszyn - obwód SP4	1	7	2	1	1	3	4	3	22
Cieszyn - obwód SP5	21	24	16	23	8	15	22	6	135
Cieszyn - obwód SP6	1	1	1					1	4
Cieszyn - obwód SP7	2	2	1	1			1	1	8
Gmina Dębowiec								1	1
Gmina Goleszów	1	1	1	1					4
Gmina Hażlach	1		2						3
Nie ma na liście powyżej		1	3	4	1	2	4	3	18
SP6	26	39	26	39	16	49	38	26	259
Cieszyn - obwód SP1		2	2	1	1	3	2	1	12
Cieszyn - obwód SP2		6	1	1	1	4	3		16
Cieszyn - obwód SP3		1				1			2
Cieszyn - obwód SP4								1	1
Cieszyn - obwód SP5				2			1		3
Cieszyn - obwód SP6	25	26	22	31	9	34	27	23	197
Cieszyn - obwód SP7						1		1	2
Gmina Dębowiec									
Gmina Goleszów									
Gmina Hażlach	1	2	1	3	5	6	4		22
Nie ma na liście powyżej		2		1			1		4
SP7	21	18	14	21	11	26	35	25	171
Cieszyn - obwód SP1	3		1	3		4	5	5	21
Cieszyn - obwód SP2		1		1	1	1	5		9
Cieszyn - obwód SP3	1	4		3	1	2	1	4	16
Cieszyn - obwód SP4	3						1		4
Cieszyn - obwód SP5								1	1
Cieszyn - obwód SP6									
Cieszyn - obwód SP7	8	6	10	5	7	10	10	11	67
Gmina Dębowiec	3	5	2	7	1	7	10	2	37
Gmina Goleszów	2				1	1			4
Gmina Hażlach	1	1				1	1		4
Nie ma na liście powyżej		1	1	2			2	2	8
Razem	276	309	287	285	149	393	370	312	2381

Tabela 68 zawiera liczby uczniów w podziale na rodzaje obwodów zamieszkania. Kolejne dwie tabele przedstawiają te same informacje w układzie procentowym.

Tabela 68. Uczniowie wszystkich szkół podstawowych w roku 2019/20 w podziale na rodzaje obwodów miejsca zamieszkania

	Klasa 1	Klasa 2	Klasa 3	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7	Klasa 8	Razem
macierzysty	209	223	212	196	86	242	209	184	1561
inny w mieście	47	60	56	56	47	104	106	85	561
poza miastem	20	26	19	33	16	47	55	43	259
Razem	276	309	287	285	149	393	370	312	2381

Tabela 69. Uczniowie poszczególnych szkół podstawowych w roku 2019/20 w podziale na rodzaje obwodów miejsca zamieszkania – struktura procentowa

	Klasa 1	Klasa 2	Klasa 3	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7	Klasa 8	Razem
SP1									
macierzysty	96,1%	75,9%	87,2%	70,7%	64,7%	73,2%	64,5%	71,2%	75,9%
inny w mieście	3,9%	20,4%	10,6%	22,0%	29,4%	22,5%	32,3%	16,9%	19,4%
poza miastem	0,0%	3,7%	2,1%	7,3%	5,9%	4,2%	3,2%	11,9%	4,7%
SP2									
macierzysty	69,6%	69,5%	77,6%	71,0%	61,3%	59,2%	58,9%	59,7%	65,8%
inny w mieście	16,1%	16,9%	16,4%	11,3%	32,3%	30,3%	23,3%	22,4%	20,8%
poza miastem	14,3%	13,6%	6,0%	17,7%	6,5%	10,5%	17,8%	17,9%	13,4%
SP3									
macierzysty	83,9%	91,7%	89,9%	90,0%	64,5%	68,7%	64,3%	70,8%	77,8%
inny w mieście	11,3%	4,2%	7,2%	8,3%	22,6%	15,2%	20,2%	19,4%	13,3%
poza miastem	4,8%	4,2%	2,9%	1,7%	12,9%	16,2%	15,5%	9,7%	8,9%
SP4									
macierzysty	62,5%	76,0%	39,1%	43,5%	46,2%	36,7%	32,5%	26,8%	42,6%
inny w mieście	37,5%	24,0%	52,2%	56,5%	50,0%	57,1%	55,0%	51,2%	49,4%
poza miastem	0,0%	0,0%	8,7%	0,0%	3,8%	6,1%	12,5%	22,0%	8,0%
SP5									
macierzysty	58,3%	57,1%	39,0%	59,0%	47,1%	65,2%	57,9%	27,3%	52,3%
inny w mieście	36,1%	38,1%	46,3%	28,2%	47,1%	26,1%	31,6%	54,5%	37,6%
poza miastem	5,6%	4,8%	14,6%	12,8%	5,9%	8,7%	10,5%	18,2%	10,1%
SP6									
macierzysty	96,2%	66,7%	84,6%	79,5%	56,3%	69,4%	71,1%	88,5%	76,1%
inny w mieście	0,0%	23,1%	11,5%	10,3%	12,5%	18,4%	15,8%	11,5%	13,9%
poza miastem	3,8%	10,3%	3,8%	10,3%	31,3%	12,2%	13,2%	0,0%	10,0%
SP7									
macierzysty	38,1%	33,3%	71,4%	23,8%	63,6%	38,5%	28,6%	44,0%	39,2%
inny w mieście	33,3%	27,8%	7,1%	33,3%	18,2%	26,9%	34,3%	40,0%	29,8%
poza miastem	28,6%	38,9%	21,4%	42,9%	18,2%	34,6%	37,1%	16,0%	31,0%

Tabela 70. Uczniowie wszystkich szkół podstawowych w roku 2019/20 w podziale na rodzaje obwodów miejsca zamieszkania – struktura procentowa

	Klasa 1	Klasa 2	Klasa 3	Klasa 4	Klasa 5	Klasa 6	Klasa 7	Klasa 8	Razem
macierzysty	75,7%	72,2%	73,9%	68,8%	57,7%	61,6%	56,5%	59,0%	65,6%
inny w mieście	17,0%	19,4%	19,5%	19,6%	31,5%	26,5%	28,6%	27,2%	23,6%
poza miastem	7,2%	8,4%	6,6%	11,6%	10,7%	12,0%	14,9%	13,8%	10,9%

Z zestawień wynika, że w roku szkolnym 2020/21:

- W skali całego miasta niemal 66% uczniów uczęszczało do szkół w swoich macierzystych obwodach.
- 259, czyli 10,9% uczniów cieszyńskich szkół pochodzi spoza miasta. Najwięcej uczniów spoza miasta jest w SP7 (31%). W dwóch przypadkach (w SP7) przyjmowanie uczniów spoza miasta spowodowało utworzenie dodatkowego oddziału. Oznacza to, że miasto ponosi z tego powodu corocznie koszt około 240 tys. zł, podczas gdy subwencja przysługująca na tych uczniów to około 132 tys. zł. Czyli zwiększa to różnicę pomiędzy dochodami, a wydatkami oświaty o ponad 180 tys. zł rocznie.
- Ponad 23% uczniów mieszkających w Cieszynie uczyło się poza szkołą macierzystą. Nie ma w tym nic złego, pod warunkiem, że przyjmowanie uczniów spoza obwodów szkół nie jest przyczyną tworzenia dodatkowych, małych oddziałów.

15. Możliwości i potrzeby utworzenia zespołów szkolno-przedszkolnych

15.1.1. Uwarunkowania prawne tworzenia zespołów szkolno-przedszkolnych

Rozważając możliwości tworzenia zespołów szkolno-przedszkolnych należy mieć na uwadze podstawę prawną. Zasady tworzenia takich zespołów zostały określone w ustawie *Prawo oświatowe*. Z treści art. 91 ust. 2 tej ustawy wynika, że *organ prowadzący może połączyć w zespół prowadzoną przez siebie szkołę podstawową z prowadzonymi przez siebie przedszkolami mającymi siedzibę na obszarze objętym obwodem tej szkoły*. Z zacytowanego przepisu wynika zatem, że w zespół ze szkołą podstawową nie można połączyć dowolnego przedszkola, a jedynie tylko takie, które ma swoją siedzibę na obszarze objętym obwodem szkoły podstawowej.

Zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy *Prawo oświatowe* *Połączenie nie narusza odrębności rad pedagogicznych, rad rodziców, rad szkół lub placówek i samorządów uczniowskich poszczególnych szkół lub placówek, o ile statut zespołu nie stanowi inaczej*.

Utworzenie zespołu następuje w trybie art. 88 ustawy *Prawo oświatowe*, z tym że akt założycielski wymaga zaopiniowania przez rady pedagogiczne (art. 91 ust. 5 ww. ustawy). Opinie te nie mają charakteru wiążącego, ale są obligatoryjnym elementem procedury łączenia szkoły i przedszkola w zespół. Organem właściwym do nadania aktu założycielskiego i statutu zespołu jest rada gminy (w Cieszynie byłaby to Rada Miasta Cieszyn). Akt założycielski i statut należy następnie przesłać kuratorowi oświaty. Ponadto uchwałę rady gminy w sprawie nadania aktu założycielskiego zespołu szkolno-przedszkolnego oraz uchwałę w sprawie nadania statutu należy przesłać właściwemu wojewodzie (w trybie nadzoru nad jednostkami samorządu terytorialnego).

Połączenie w zespół szkoły podstawowej z przedszkolem (lub przedszkolami) dokonywane jest z dniem 1 września danego roku (art. 91 ust. 9 ustawy *Prawo oświatowe*).

15.1.2. Funkcjonalne, lokalowe i finansowe uwarunkowania tworzenia zespołów szkolno-przedszkolnych

Z perspektywy oceny racjonalności tworzenia zespołów szkolno-przedszkolnych najważniejsze są uwarunkowania funkcjonalne, lokalowe i finansowe. Trzeba więc wziąć pod uwagę następujące aspekty:

- Czy połączenie zasobów kadrowych i lokalowych rzeczywiście pozwoli je lepiej wykorzystywać?
- Czy odmienne zadania jednostek wchodzących w skład zespołu będą efektywnie realizowane?
- Czy utworzenie zespołu przyniesie realne korzyści wychowawcze i dydaktyczne?
- Czy utworzenie zespołu przyniesie realne korzyści finansowe?

Utworzenie zespołów szkolno-przedszkolnych może przynieść korzyści finansowe wiążące się z następującymi warunkami:

- Zaprzestanie użytkowania niektórych obiektów w warunkach spadku liczb dzieci i uczniów, co wpłynęłoby na obniżenie kosztów bieżących.
- Większa elastyczność i efektywność wykorzystania zasobów lokalowych przy zmieniających się potrzebach poszczególnych jednostek składowych zespołu.
- Optymalizacja zatrudnienia pracowników administracji i obsługi.
- Zmniejszenie liczby stanowisk kierowniczych (dyrektorów). Teoretycznie możliwa jest też rezygnacja z tworzenia nowych stanowisk wicedyrektorów, jednakże taka polityka kadrowa spowodowałaby zwiększenie obciążenia dotychczasowych dyrektorów i wicedyrektorów, a jednocześnie mogłaby spowodować odczuwalne pogorszenie jakości pracy połączonych placówek.

W aktualnych warunkach funkcjonowania oświaty w Cieszynie w wyniku utworzenia zespołów szkolno-przedszkolnych nie należy się spodziewać znaczących oszczędności finansowych, gdyż:

- W obecnej sytuacji demograficznej nie ma właściwie szans na oszczędności wynikające z zaprzestania wykorzystywania dotychczasowych budynków przedszkoli. Przez najbliższych kilka lat liczba dzieci w cieszyńskich przedszkolach i szkołach pozostanie stabilna. Jak wynika z prognozy (zob. rozdział 16 – *Prognoza liczb uczniów i oddziałów oraz obciążenia obiektów szkolnych*) dopiero za kilka lat można się spodziewać spadku liczby wychowanków przedszkoli i uczniów szkół.
- Nie można też liczyć na ograniczenie zatrudnienia pracowników administracji.

Obsługa finansowo-płacowa przedszkoli w Cieszynie jest już scentralizowana. Ewentualne łączenie jednostek oświatowych (bez uwalniania budynków) nie będzie praktycznie miało wpływu na koszty tej obsługi. Większe korzyści finansowe można uzyskać poprzez centralizację obsługi finansowo-płacowej szkół, co jest możliwe bez konieczności tworzenia zespołów szkolno-przedszkolnych. Zakres pozostałych zadań pracowników administracji i obsługi również nie ulegnie zmianie po utworzeniu zespołów, jeśli połączone jednostki funkcjonować będą w tych samych obiektach.

Ponadto optymalizacja poziomu zatrudnienia pracowników obsługi w warunkach funkcjonowania bonu organizacyjnego, który funkcjonuje w Cieszynie, jest możliwa do uzyskania np. poprzez wdrożenie takich wartości parametrów, które zaostrzą politykę kadrową. Nie ma tu znaczenia fakt istnienia lub nieistnienia zespołów szkolno-przedszkolnych.

- Utworzenie zespołów szkolno-przedszkolnych nie wpłynie na zmianę liczb etatów pedagogicznych, gdyż taka zmiana organizacyjna nie ma znaczenia dla liczby tych etatów.
- Potencjalnym źródłem oszczędności mogłoby być scalenie niektórych kuchni, ale tylko w sytuacji zmniejszenia liczby użytkowanych budynków. Tworzenie zespołów funkcjonujących w dwóch lub więcej budynkach ze wspólną kuchnią dla szkoły i przedszkola nie przełoży się na istotne ograniczenie kosztów.

Niemniej jednak, mimo że aspekty finansowe nie przemawiają za tworzeniem zespołów szkolno-przedszkolnych, warto rozważyć ich organizację ze względów merytorycznych i zarządczych, takich jak:

- usprawnienie zarządzania jednostkami z punktu widzenia organu prowadzącego i CUW,

- możliwość organizowania zastępstw nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz pracowników obsługi w ramach zespołu szkolno-przedszkolnego,
- zwiększone możliwości monitorowania rozwoju dzieci, ich umiejętności i kompetencji na kolejnych etapach kształcenia i wychowania,
- potencjalnie lepszy dostęp dzieci i uczniów do specjalistów zaspokajających ich indywidualne potrzeby i rozwój.

Warto więc rozważyć utworzenie zespołu szkolno-przedszkolnego poprzez połączenie: SP5 i P18. SP5 ma największe nadwyżki wolnych pomieszczeń i jest organizacyjnie możliwe umieszczenie wszystkich oddziałów P18 w budynku SP5. Ponieważ P18 nie jest zlokalizowane w obwodzie SP5, należałoby najpierw przenieść siedzibę P18 do budynku SP5, a dopiero następnym krokiem byłoby połączenie obu placówek w zespół szkolno-przedszkolny.

Efektym wdrożenia takiego rozwiązania byłoby uwolnienie pomieszczeń, w których aktualnie funkcjonuje P18, na inny cel, np. można by pomieszczenia P18 przeznaczyć na CUW, którego aktualna baza lokalowa jest niewystarczająca do potrzeb. Brak możliwości powiększenia pomieszczeń w obecnej lokalizacji, z czym boryka się CUW, uniemożliwia rozwój jednostki i zatrudnienie większej liczby pracowników.

16. Prognoza liczb uczniów i oddziałów oraz obciążenia obiektów szkolnych

Rozważania i prognozy zamieszczone w tym rozdziale dotyczą ogólnodostępnych przedszkoli prowadzonych przez miasto Cieszyn i inne podmioty oraz szkół dla dzieci i młodzieży prowadzonych przez miasto Cieszyn.

16.1. Uwarunkowania prognozowania liczb uczniów

Źródłami danych bazowych do prognozy liczb uczniów w jednostkach oświatowych prowadzonych przez samorząd są:

- Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 sporządzona przez Główny Urząd Statystyczny;
- dane o liczbach mieszkańców wg pojedynczych roczników z Banku Danych Lokalnych GUS;
- przekazane przez samorząd dane o liczbach mieszkańców w poszczególnych rocznikach;
- dane o liczbach uczniów ze sprawozdań SIO i arkuszy organizacyjnych.

Z perspektywy prognozy liczby uczniów istotne są przede wszystkim zmiany liczb 6- i 7-latków rozpoczynających naukę. Szacujemy je na podstawie danych o rzeczywistych wielkościach poszczególnych roczników w wieku od 0 do 7 lat oraz prognozy urodzeń sporządzonej przez GUS.

Liczy uczniów klas starszych szacujemy na podstawie liczb uczniów klas młodszych w poprzednich latach.

Przy sporządzaniu prognozy należy uwzględnić wiele dodatkowych czynników, np. fakt że niektórzy uczniowie uczęszczają do szkół niepublicznych lub poza terenem rozpatrywanej JST. Czynniki tego typu są trudne do przewidzenia, każda prognoza obarczona jest więc ryzykiem błędów związanych z ewentualną utratą aktualności przyjętych przy jej budowaniu założeń. Trzeba się też liczyć z możliwością zmiany trendów demograficznych, które zdezaktualizują bazową prognozę urodzeń lub współczynniki zmian wielkości poszczególnych roczników w kolejnych latach.

16.2. Prognoza liczby wychowanków przedszkoli

Wiele uwarunkowań prognozowania liczb uczniów odnosi się także do przewidywania liczby wychowanków przedszkoli. Istotna różnica polega jednak na tym, że przedszkole jest obowiązkowe wyłącznie dla dzieci sześciolletnich, w wypadku dzieci młodszych decyzja o skorzystaniu z przedszkola należy do rodziców. Jako parametry do prognozy zdecydowaliśmy się przyjąć średnie procenty dzieci korzystających z przedszkoli w stosunku do wielkości danego rocznika z lat 2016/17-2019/20.

Ze względu na duży udział przedszkoli niesamorządowych prognoza uwzględnia także te jednostki.

Wykres 65. Zmiany liczb wychowanków przedszkoli w Cieszynie w podziale na przedszkola prowadzone przez miasto (do roku 2020/21 dane rzeczywiste) oraz organy niepubliczne (do roku 2019/20 dane rzeczywiste)

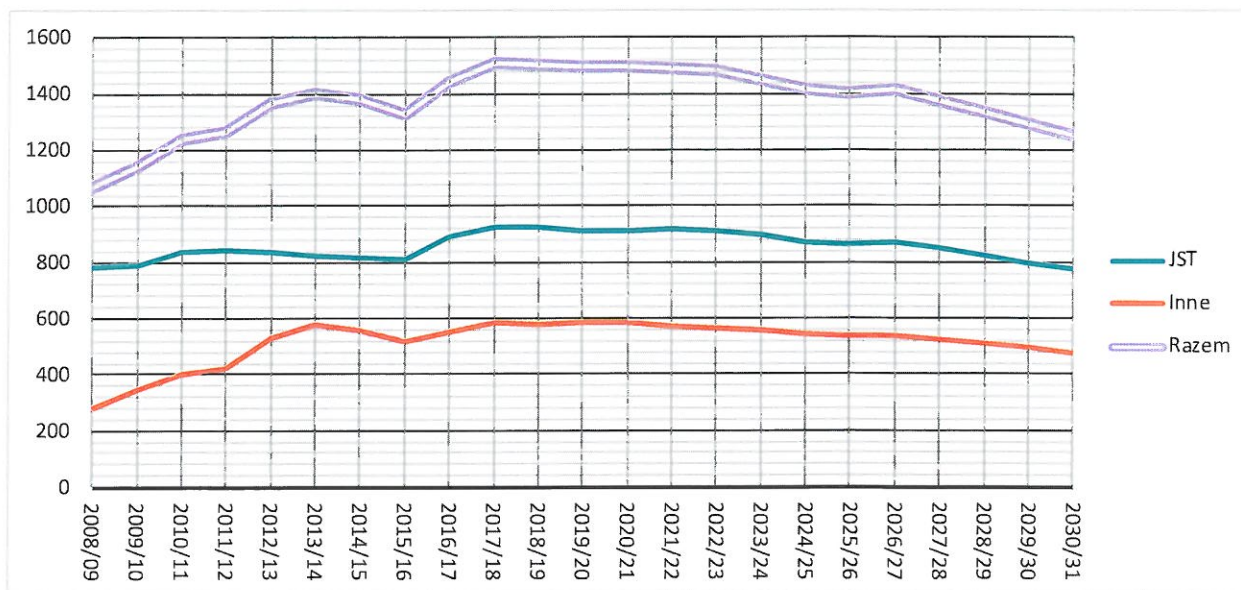

Tabela 71. Zmiany liczb wychowanków przedszkoli w Cieszynie w podziale na przedszkola prowadzone przez miasto (do roku 2020/21 dane rzeczywiste) oraz organy niepubliczne (do roku 2019/20 dane rzeczywiste)

Rok	JST	Inne	Razem
2008/09	786	283	1 069
2009/10	794	351	1 145
2010/11	839	405	1 244
2011/12	844	425	1 269
2012/13	842	531	1 373
2013/14	823	582	1 405
2014/15	822	561	1 383
2015/16	809	518	1 327
2016/17	892	556	1 448
2017/18	926	586	1 512
2018/19	925	583	1 508
2019/20	914	587	1 501
2020/21	912	586	1 498
2021/22	923	573	1 497
2022/23	916	568	1 484
2023/24	898	558	1 456
2024/25	874	545	1 418
2025/26	865	540	1 405
2026/27	875	542	1 417
2027/28	850	527	1 377
2028/29	825	511	1 335
2029/30	799	495	1 294
2030/31	776	481	1 257

Z zestawień wynika, że po kilkuletnim okresie stabilizacji można się spodziewać stopniowego spadku liczby wychowanków przedszkoli. W roku 2030/31 w przedszkolach samorządowych może

być o ok. 130 wychowanków mniej niż obecnie, a we wszystkich przedszkolach w mieście o 240 wychowanków mniej.

16.3. Prognoza liczb uczniów w szkołach prowadzonych przez miasto Cieszyn

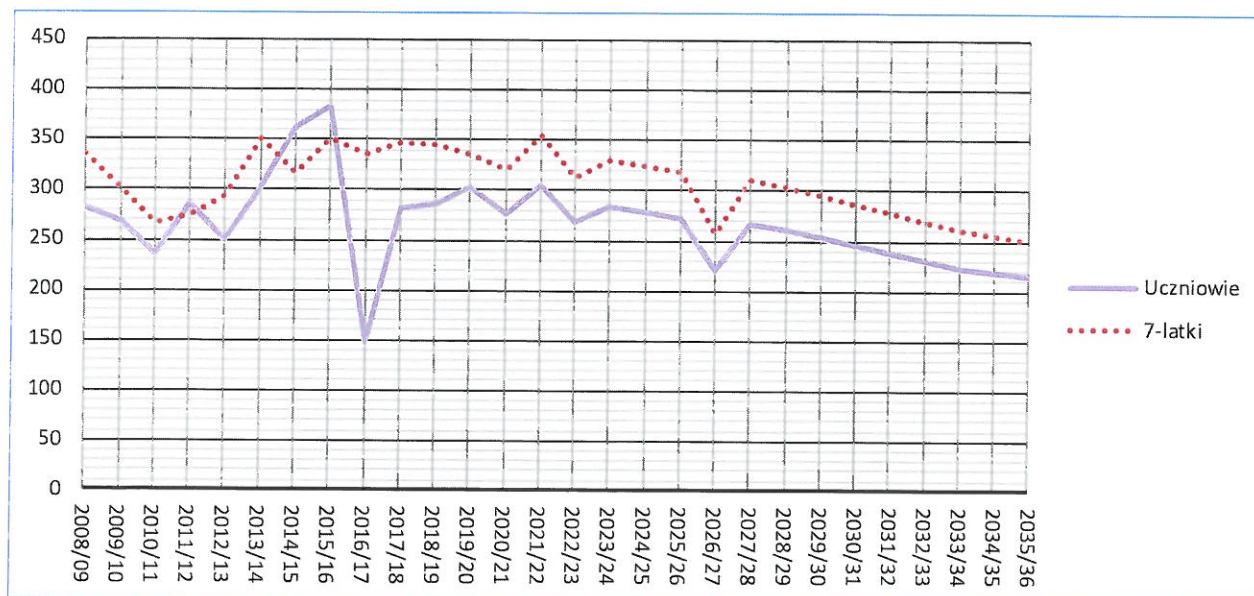
Przygotowując prognozę liczb uczniów w szkołach prowadzonych przez Cieszyn, założyliśmy, że w kolejnych latach:

- Odsetek dzieci, które będą rozpoczynać naukę w wieku 6 lat wynosić będzie 1% (podobnie jak w roku szkolnym 2019/20 i 2020/21)¹⁹.
- Stosunek liczby dzieci które będą rozpoczynać naukę w szkołach podstawowych prowadzonych przez miasto do wielkości prognozowanych roczników wynosić będzie 86% (średnia z lat 2017/18-2019/20).
- Liczby uczniów w klasach 2-8 szkoły podstawowej stanowiąc będą 100,7% liczby uczniów poprzedniej klasy (średnia z lat 2018/19-2020/21).

Zamieszczone poniżej zestawienia przedstawiają rzeczywiste zmiany liczb uczniów w latach szkolnych 2008/09-2020/21 oraz prognozę zmian do roku 2035/36.

Wykres 66 odzwierciedla dotychczasowy i prognozowany przebieg zmian liczby uczniów klas pierwszych szkół podstawowych prowadzonych przez miasto Cieszyn. Dodatkowo na wykresie tym linią przerywaną przedstawione są zmiany liczby siedmiolatków. Odpowiadają one w przybliżeniu przebiegowi zmian liczby uczniów klas pierwszych w warunkach, gdyby nie nastąpiło obniżenie i późniejsze podniesienie wieku rozpoczynania obowiązkowego szkolnego.

Wykres 66. Prognoza liczby uczniów w klasach pierwszych szkół podstawowych (do roku 2020/21 dane rzeczywiste)

¹⁹ W odniesieniu do sumy sześciolatków z danego roku, które rozpoczną naukę w szkołach podstawowych na terenie powiatu oraz liczby dzieci z tego samego rocznika, które naukę rozpoczną jako siedmiolatków.

Kolejne zestawienia przedstawiają zmiany łącznej liczby uczniów w szkołach prowadzonych przez miasto w podziale na klasy I-III szkoły podstawowej oraz klasy gimnazjalne i IV-VII SP.

Wykres 67. Prognoza liczby uczniów (do roku 2019/20 dane rzeczywiste)

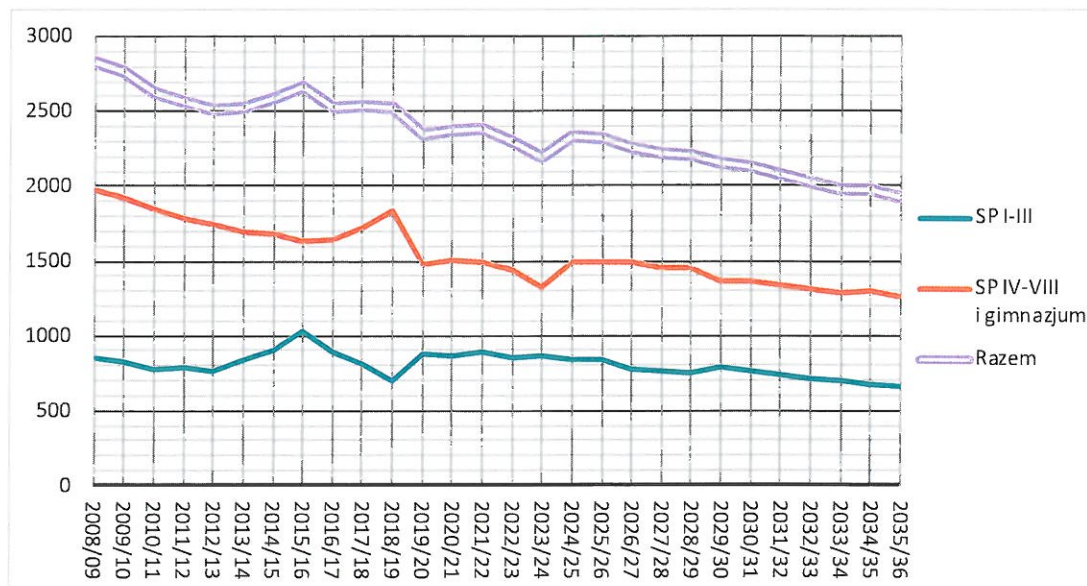

Tabela 72. Prognoza liczb uczniów szkół szczebla gminnego (do roku 2019/20 dane rzeczywiste)

Rok	SP I-III	SP IV-VIII i gimnazjum	Razem
2008/09	855	1976	2831
2009/10	834	1933	2767
2010/11	776	1850	2626
2011/12	785	1784	2569
2012/13	764	1753	2517
2013/14	839	1693	2532
2014/15	911	1688	2599
2015/16	1034	1640	2674
2016/17	890	1645	2535
2017/18	818	1721	2539
2018/19	700	1833	2533
2019/20	874	1479	2353
2020/21	872	1509	2381
2021/22	893	1494	2387
2022/23	855	1442	2297
2023/24	862	1333	2195
2024/25	836	1499	2334
2025/26	840	1489	2328
2026/27	778	1489	2266
2027/28	766	1458	2225
2028/29	753	1455	2208
2029/30	785	1370	2155
2030/31	764	1368	2132
2031/32	742	1344	2086
2032/33	719	1318	2037
2033/34	696	1289	1985
2034/35	677	1308	1984
2035/36	660	1269	1930

Z zestawień wynika, że:

- Po okresie wahań związanych ze zmianami w organizacji oświaty (zmiany wieku rozpoczynania obowiązków szkolnego i likwidacja gimnazjów) rozpocznie się czas, gdy na zmiany liczb uczniów oddziaływać będzie wyłącznie pogłębiający się niż demograficzny.
- W roku szkolnym 2035/36 w szkołach prowadzonych przez miasto będzie się uczyć o ok. 450 (19%) uczniów mniej niż obecnie i o ok. 900 (32%) uczniów mniej niż w roku 2008/09.

16.4. Prognoza liczb oddziałów i obciążenia budynków poszczególnych szkół

16.4.1. Uwarunkowania prognozowania liczb oddziałów

Prognoza liczb oddziałów opiera się na przedstawionej powyżej prognozie liczb uczniów klas pierwszych szkół podstawowych. Prognoza ta nie uwzględnia więc ewentualnych zmian udziału szkół prowadzonych przez inne organy lub zmian przepływów uczniów między jednostkami samorządu terytorialnego.

Przy szacowaniu liczb oddziałów w poszczególnych szkołach założyliśmy, że:

- W każdym roku prognozy liczba uczniów klasy pierwszej danej szkoły będzie wynikać ze stosunku liczby uczniów klasy pierwszej do liczby siedmiolatków w obwodzie danej szkoły w roku 2020/21²⁰, a liczba siedmiolatków w tym obwodzie będzie proporcjonalna do udziału obwodu w łącznej liczbie uczniów klas pierwszych miejskich szkół podstawowych, prognozowanej dla danego roku. Przy czym od roku 2027/28, ze względu na brak danych umożliwiających oszacowanie liczby siedmiolatków w obwodach, udziały obwodów będą stałe – takie jak w roku 2026/27.
- Oddział klasy pierwszej, jak wynika z przepisów, nie może mieć więcej niż 25 uczniów.
- Nie będzie dzielenia ani łączenia oddziałów w kolejnych latach nauki.
- Ewentualne zmiany rozpoczną się w roku szkolnym 2021/22.

Należy podkreślić, że prognoza liczb oddziałów w poszczególnych szkołach obarczona jest szczególnie dużym ryzykiem nietrafności w odniesieniu do pojedynczych lat i poszczególnych szkół. Na poziom tego ryzyka, oprócz przyczyn, które mogą spowodować nietrafność prognozy liczby uczniów, wpływ mają następujące czynniki:

- Duża zmienność danych historycznych, głównie z powodu zawirowań związanych z obniżeniem i późniejszym podniesieniem wieku obowiązku szkolnego oraz zmianami w sieci szkół.
- Nieprzewidywalność zachowań rodziców wybierających szkoły dla swoich dzieci – dane historyczne wskazują na duże przemieszczenia dzieci między obwodami szkół przy jednoczesnej znacznej zmienności kierunków i skali tych przemieszczeń z perspektywy poszczególnych jednostek.
- Duża liczba stosunkowo małych szkół, która znacznie zwiększa liczbę i wpływ na końcowy wynik sytuacji, gdy prognozowana liczba kandydatów do danej szkoły jest zbliżona do wartości

²⁰ Ze względu na to, że udział nowej szkoły – SP5 – w ogólnej liczbie dzieci rozpoczynających naukę zwiększał się z roku na rok, uznaliśmy za niecelowe przyjęcie za parametr prognozy średniej wieloletniej.

progowych. Na przykład, gdy prognozowana liczba pierwszoklasistów w szkole wynosi 25, to algorytm prognostyczny przewiduje dla tej szkoły w danym roku jeden oddział, jednak w rzeczywistości szkoła ta może mieć o jednego lub kilku kandydatów więcej, co – jeśli mieszkają oni w jej obwodzie – wymusi utworzenie drugiego oddziału.

Dodatkowym czynnikiem, który wpłynie na rzeczywiste zmiany liczb oddziałów będzie polityka organu prowadzącego, w tym ewentualne zmiany sieci szkół i granic ich obwodów. Dlatego przygotowaliśmy kilka wariantów prognozy.

16.4.2. Obciążenie budynków

Podstawą do prognozy obciążenia budynków szkolnych jest prognoza liczb oddziałów oraz kalkulacja pojemności obiektów oparta na analizie obecnego stanu bazy lokalowej poszczególnych jednostek. Zakłada ona zatem stałość założeń przyjętych przy prognozie liczb oddziałów oraz **niezmiennosc czynników uwzględnianych przy szacowaniu pojemności budynków**. Trzeba przy tym pamiętać, że liczba oddziałów, które w danym budynku szkolnym mogą pomieścić się na jednej zmianie, zależy nie tylko od cech danego budynku (liczby i wielkości sal, w których odbywają się lekcje), ale również od sposobu zorganizowania szkoły (np. liczby zajęć realizowanych z niepełnymi oddziałami).

Zamieszczone tutaj wyliczenia wynikają z pewnego modelu szacowania pojemności budynków. Niewykluczone, że dyrektorzy szkół, uwzględniając specyfikę organizacji zajęć w swoich jednostkach oraz możliwości budynków, trochę inaczej niż autorzy tego opracowania oszacowaliby nadwyżkę lub brak sal, którymi dysponują. W naszych rozważaniach ważne jest jednak przede wszystkim śledzenie trendów zmian liczb oddziałów oraz różnic pomiędzy tymi liczbami a pojemnościami obiektów w kolejnych latach.

Za punkt wyjścia do prognozy zajętości budynków szkolnych przyjęliśmy obecną (z roku 2020/21) organizację szkół oraz ich bazę lokalową a także sposób jej wykorzystania²¹.

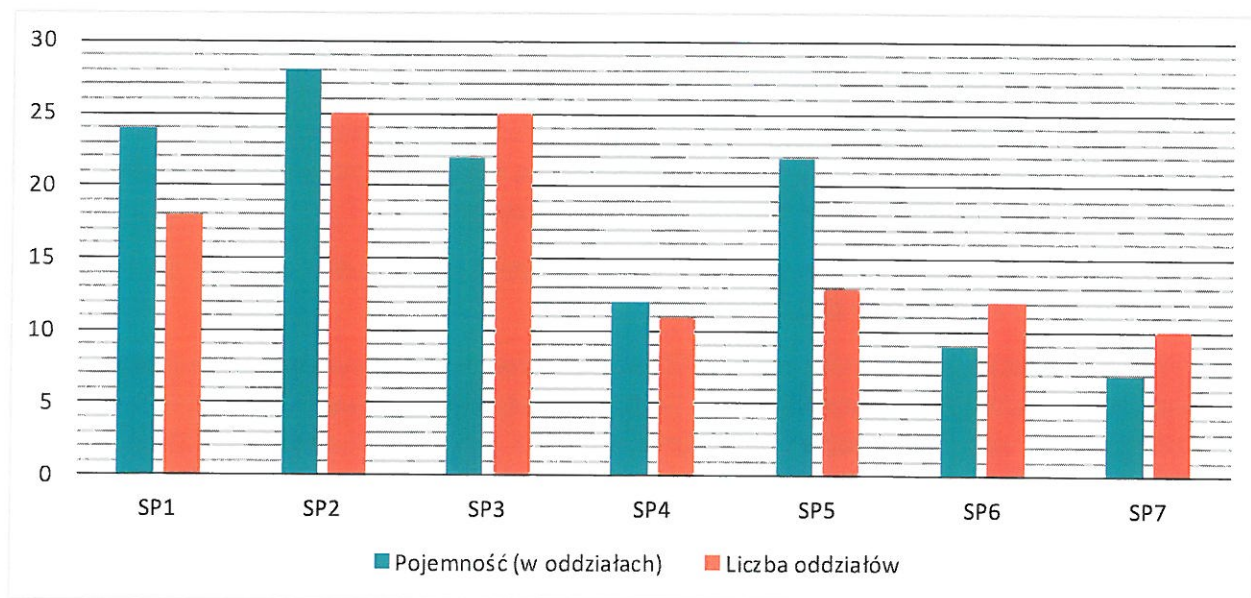
Wykresy 68 i 69 przedstawiają porównanie szacunkowych pojemności obiektów oraz aktualnych liczb oddziałów w szkołach. Bilans pojemności widoczny na wykresie 69 oznacza różnicę między pojemnością obiektu a liczbą oddziałów w szkole.

Jeśli bilans ten jest dodatni, to szkoła mogłaby pomieścić na tzw. jednej zmianie dodatkowe oddziały. Niewielki dodatni bilans pojemności ułatwia organizację zajęć i zwiększa wygodę pracy i nauki. Jednak znaczna nadwyżka wolnych pomieszczeń jest niekorzystna ekonomicznie – sale lekcyjne, które są wykorzystywane na przykład tylko przez jedną-dwie godziny dziennie także trzeba posprzątać i ogrzać oraz wyposażyć i od czasu do czasu wyremontować.

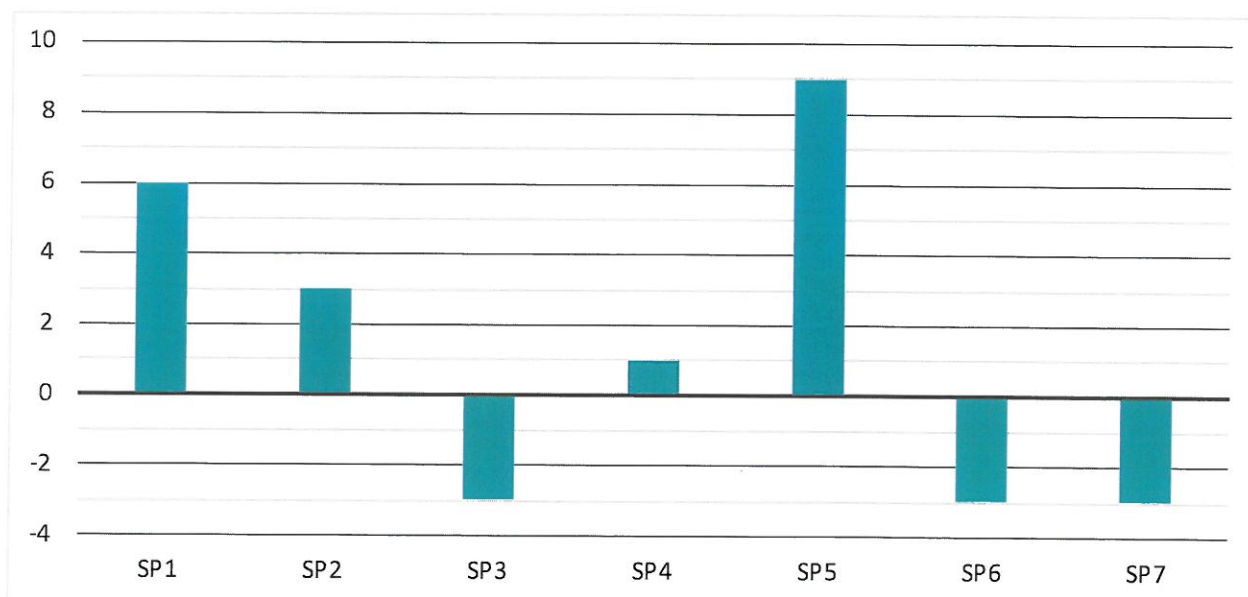
Zerowy bilans pojemności oznacza, że choć zajęcia w danej szkole odbywają się na jednej zmianie, to nie pomieści ona na tej zmianie większej liczby oddziałów. Bilans ujemny wiąże się z koniecznością prowadzenia niektórych lekcji na drugiej zmianie. W praktyce oznacza to zwykle konieczność rozpoczynania zajęć niektórych grup uczniów w niektóre dni tygodnia z dużym opóźnieniem.

²¹ Np. liczbę pomieszczeń wykorzystywanych na potrzeby oddziałów przedszkolnych.

Wykres 68. Pojemności obiektów a liczby oddziałów w roku 2019/20

Wykres 69. Bilanse pojemności poszczególnych szkół w roku 2019/20

Obecnie cztery szkoły – SP1, SP2, SP4 i SP5 – mają łączną nadwyżkę pojemności dla 19 oddziałów. Jednocześnie SP3, SP6 i SP7 mają deficyty pomieszczeń. Nominalnie każdej z tych szkół brakuje pomieszczeń dla trzech oddziałów, a praktyce zapewne najmniej dokuczliwy jest niedobór sal w SP3, ponieważ 3 oddziały stanowią zaledwie 14% ich łącznej liczby w tej szkole, podczas gdy w SP6 jest to 33%, a w SP7 aż 43%.

16.4.3. Warianty prognozy

- Wariant O (wyjściowy) – prosta kontynuacja dotychczasowych zasad i trendów.

W założeniach dodatkowych do wyjściowego wariantu prognozy przyjęliśmy niezmiennosc sieci i obwodów szkół oraz zasad tworzenia oddziałów klas pierwszych, w tym utrzymanie zwyczaju, że w SP2, SP3 i SP5 tworzy się po jednym oddziale integracyjnym, który w odróżnieniu od oddziałów innych rodzajów może mieć najwyżej 20 uczniów.

- Wariant A – ograniczenie tworzenia oddziałów integracyjnych do sytuacji, gdy nie spowoduje to zwiększenia łącznej liczby oddziałów.

W tym wariantcie liczące maksymalnie 20 uczniów oddziały integracyjne nie będą tworzone, gdy spowodowałyby to zwiększenie łącznej liczby oddziałów klas pierwszych w szkole w stosunku do sytuacji, gdy wszystkie oddziały klas pierwszych w tej jednostce mogłyby być 25-osobowe.

Trzeba podkreślić, że to ograniczenie nie oznacza (bezprawnego) zakazu przyjmowania dzieci z niepełnosprawnościami i organizowania dla nich specjalnej pomocy, lecz jedynie ograniczenie tworzenia oddziałów o zmniejszonej liczebności.

- Wariant B – utrzymanie ograniczeń wariantu A oraz przyjęcie zasady, że SP4 i SP7 mogą mieć tylko po jednej klasie pierwszej.

W wyjściowym wariantcie prognozy liczba pierwszoklasistów w SP4, SP6 i SP7 kilkakrotnie przekracza 25, co wymusiłoby utworzenie dodatkowych oddziałów. Ten wariant zakłada przeciwdziałanie takim sytuacjom w SP4 i SP7, co powinno być stosunkowo proste, jako że przekroczenie progu 25 uczniów spowodowałoby przyjmowanie uczniów spoza obwodów tych szkół, co nie jest konieczne.

- Wariant C – utrzymanie ograniczeń wariantu B oraz zmniejszenie obwodu SP6 w taki sposób, żeby liczba pierwszoklasistów nie przekraczała 25.

Istnieje duże prawdopodobieństwo, że w kilku rocznikach liczba kandydatów do SP6 zamieszkałych w obwodzie tej szkoły będzie większa od 25, co wymusi utworzenie dodatkowych oddziałów, ponieważ dzieci mieszkające w obwodzie szkoły publicznej muszą być do niej przyjęte. Dlatego wariant C zakłada zmniejszenie obwodu SP6.

Zatem w tym wariantcie trzy szkoły, SP4, SP6 i SP7, staną się szkołami jednociągowymi, ponieważ zawsze będą miały tylko po jednej klasie pierwszej.

- Wariant D1 – utrzymanie ograniczeń wariantu C oraz likwidacja SP4 przy założeniu, że wszystkie jej istniejące oddziały zostaną przeniesione do SP5, a wszyscy potencjalni przyszli uczniowie również przejdą do SP5.

SP4 jest małą szkołą położoną w bliskim sąsiedztwie czterech innych szkół (SP1 i SP5 oraz SP2 i SP3). Przy czym SP5 ma największe nadwyżki wolnych pomieszczeń.

- Wariant D2 – utrzymanie ograniczeń wariantu C oraz likwidacja SP4 przy założeniu, że wszystkie jej istniejące oddziały zostaną przeniesione do SP5, a potencjalni przyszli uczniowie rozproszą się w sąsiednich szkołach nie zwiększając łącznych liczb ich oddziałów.

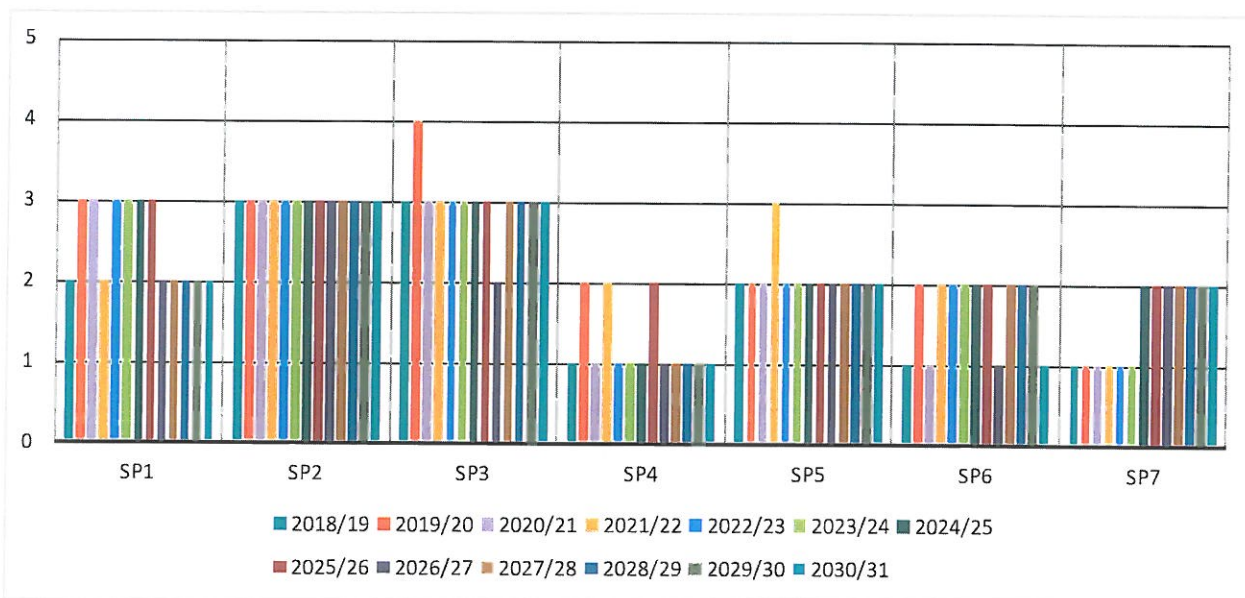
Wariant D2 wydaje się bardziej racjonalny, a jednocześnie bardziej prawdopodobny niż wariant D1, bo trudno się spodziewać, żeby wszyscy rodzice, którzy obecnie byłoby skłonni posłać swoje dzieci do SP4 zdecydowali się na zapisanie ich do SP5. Wydaje się więc, że realne jest (czemu może pomóc odpowiednie ukształtowanie granic obwodów), żeby potencjalni pierwszoklasiści z SP4 rozproszyli się po pobliskich szkołach w taki sposób by nie wymusiło to organizowania w nich większej liczby oddziałów niż w wariantach A, B i C).

Zamieszczone poniżej wykresy przedstawiają kolejne warianty prognozy liczb oddziałów klas pierwszych, prognozy liczb wszystkich oddziałów oraz prognozy obciążenia budynków poszczególnych szkół. W zestawieniach tych przedstawiono też rzeczywiste dane z lat 2018/19-2020/21, przy czym informacje o obciążeniu obiektów w roku 2018/19 uwzględniają ostatnie oddziały gimnazjalne funkcjonujące w SP1, SP2 i SP5.

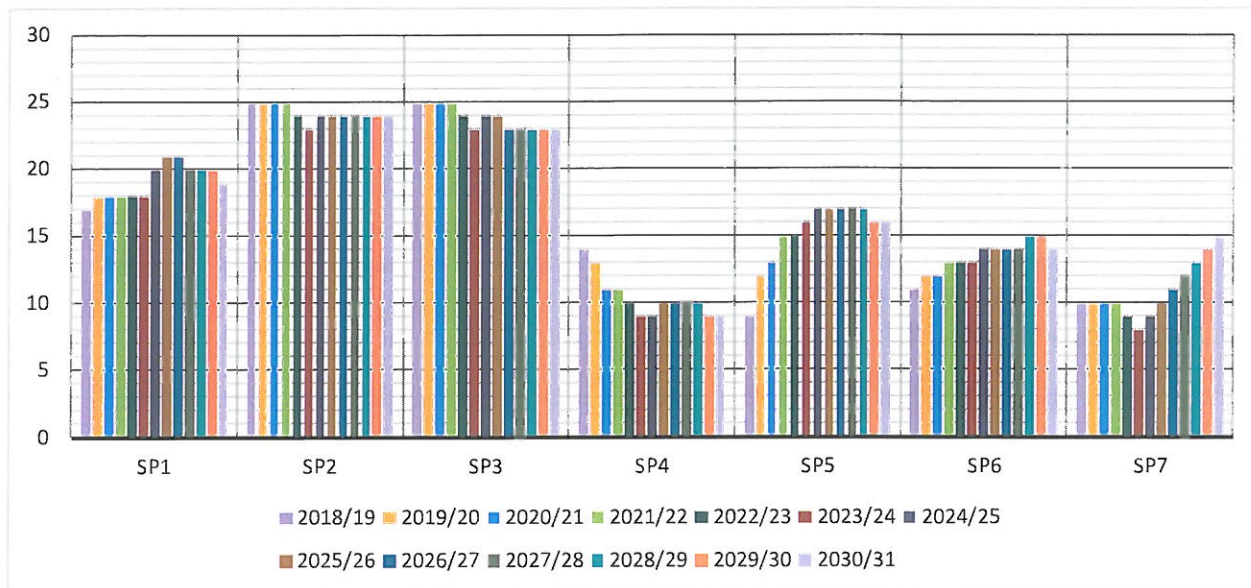
Porównanie wariantów zamieściliśmy po zestawieniach opisujących prognozy dotyczące poszczególnych szkół.

16.4.3.1. Wariant 0 – bez zmian sieci i zasad rekrutacji, po jednym oddz. integracyjnym w SP2, SP3 i SP5

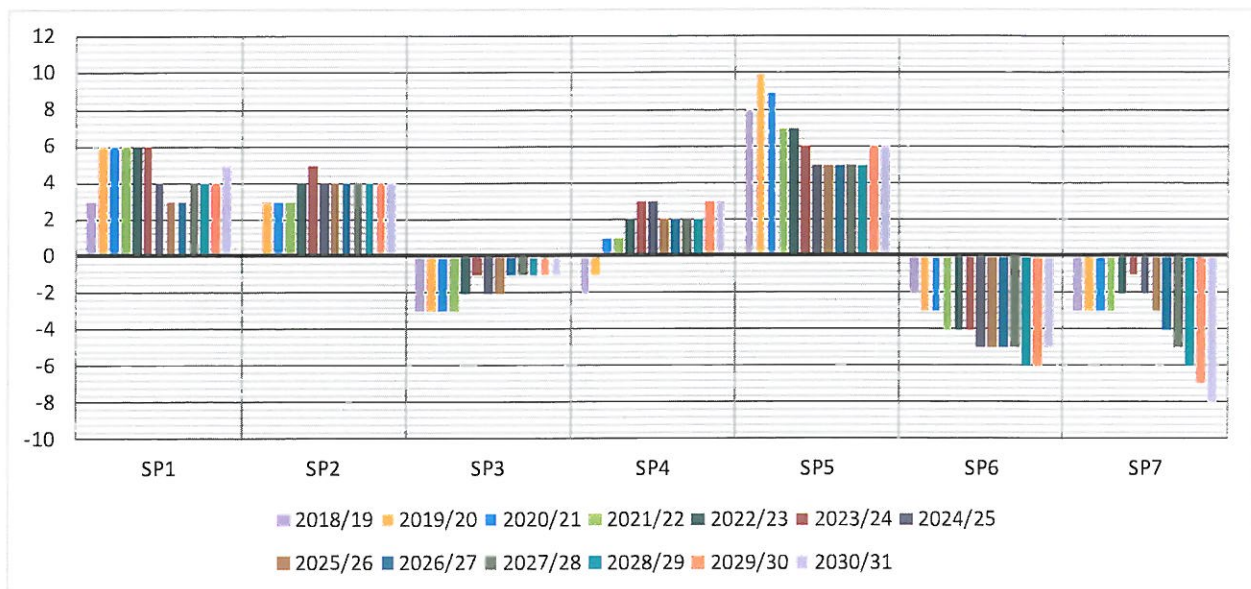
Wykres 70. Prognoza liczb oddziałów klas pierwszych – wariant 0 (bez zmian sieci i zasad rekrutacji, po jednym oddz. integracyjnym w SP2, SP3 i SP5)

Wykres 71. Prognoza liczb oddziałów wszystkich klas – wariant 0 (bez zmian sieci i zasad rekrutacji, po jednym oddz. integracyjnym w SP2, SP3 i SP5)

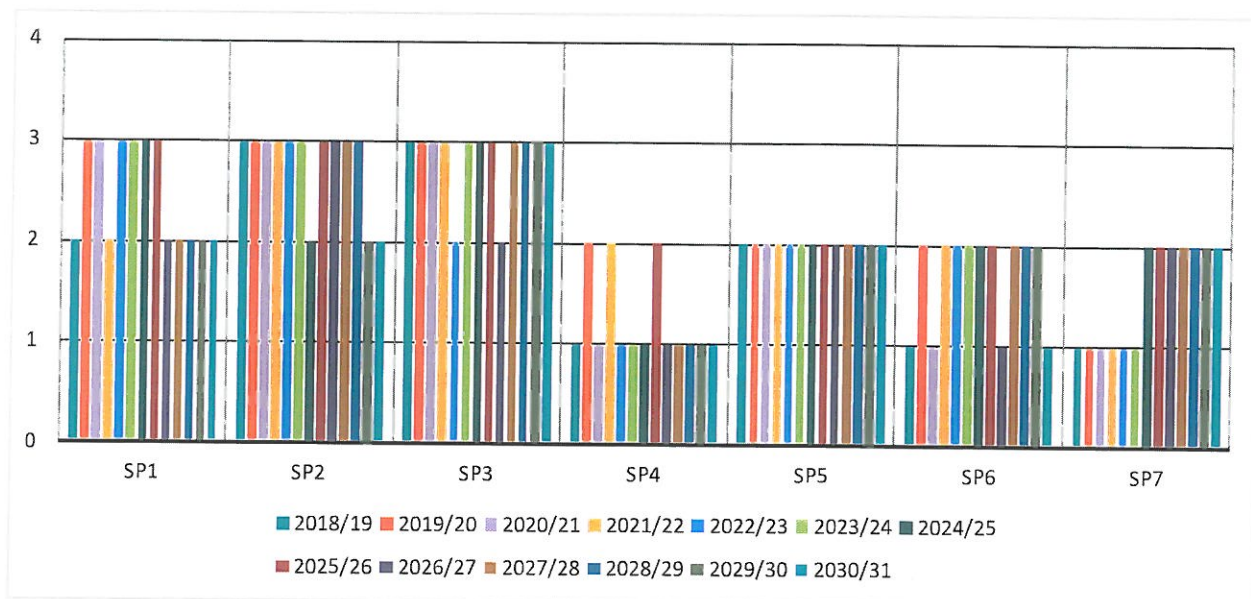

Wykres 72. Prognoza obciążenia budynków – wariant 0 (bez zmian sieci i zasad rekrutacji, po jednym oddz. integracyjnym w SP2, SP3 i SP5)

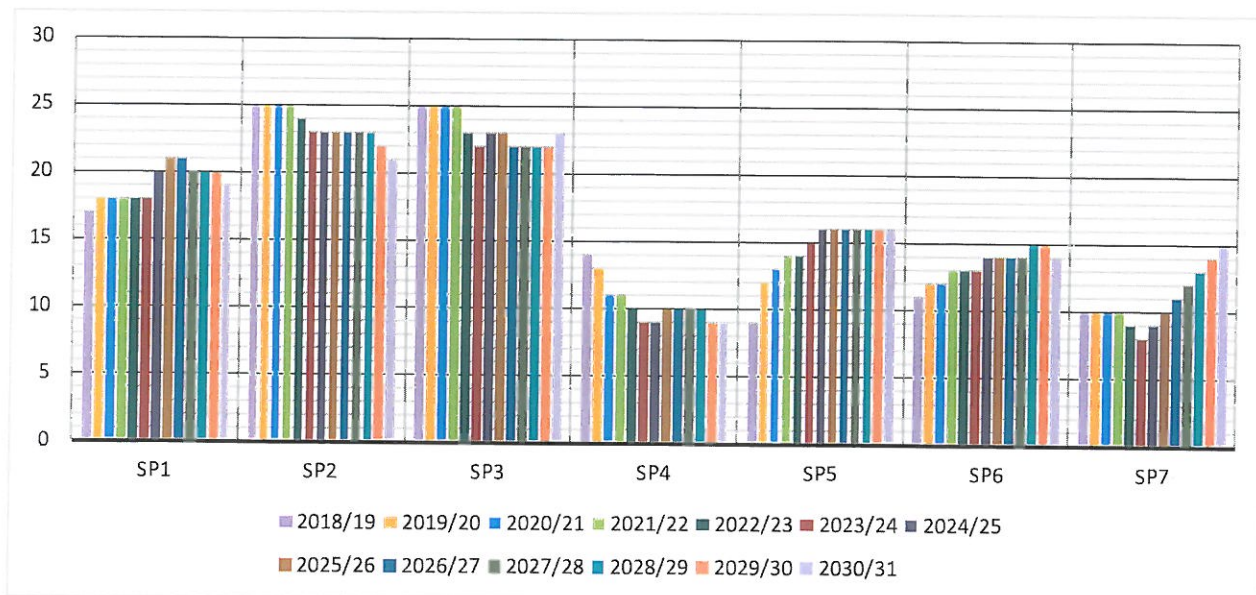

16.4.3.2. Wariant A – tworzenie oddz. integracyjnych nie zwiększa łącznej liczby oddziałów

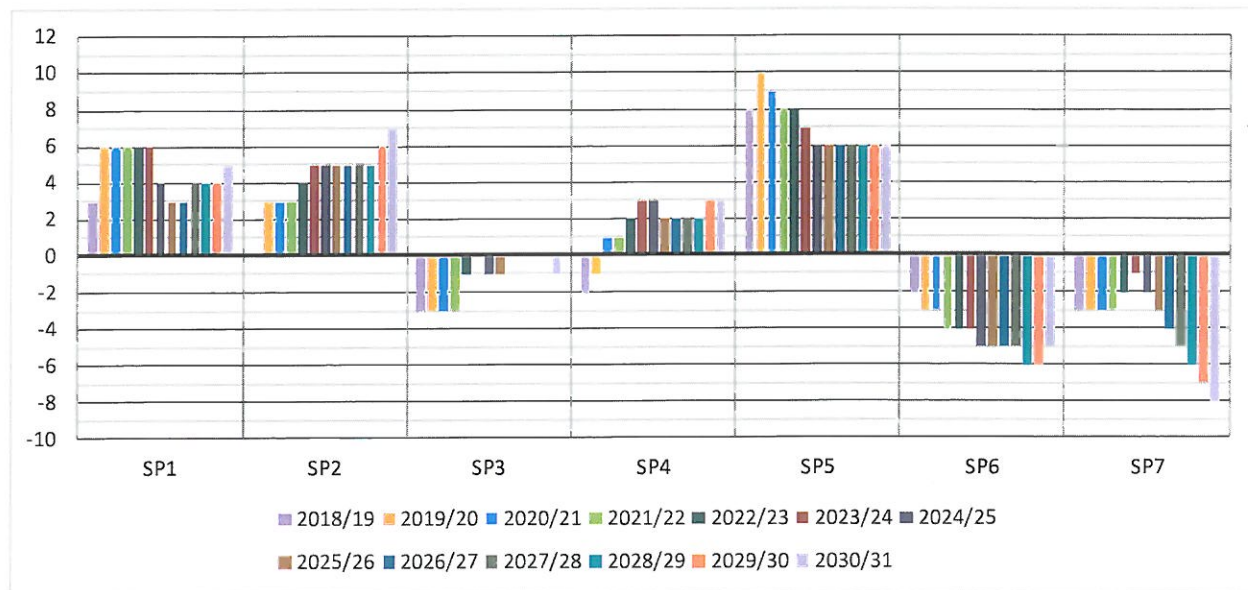
Wykres 73. Prognoza liczb oddziałów klas pierwszych – wariant A (tworzenie oddz. integracyjnych nie zwiększa łącznej liczby oddziałów)

Wykres 74. Prognoza liczb oddziałów wszystkich klas – wariant A (tworzenie oddz. integracyjnych nie zwiększa łącznej liczby oddziałów)

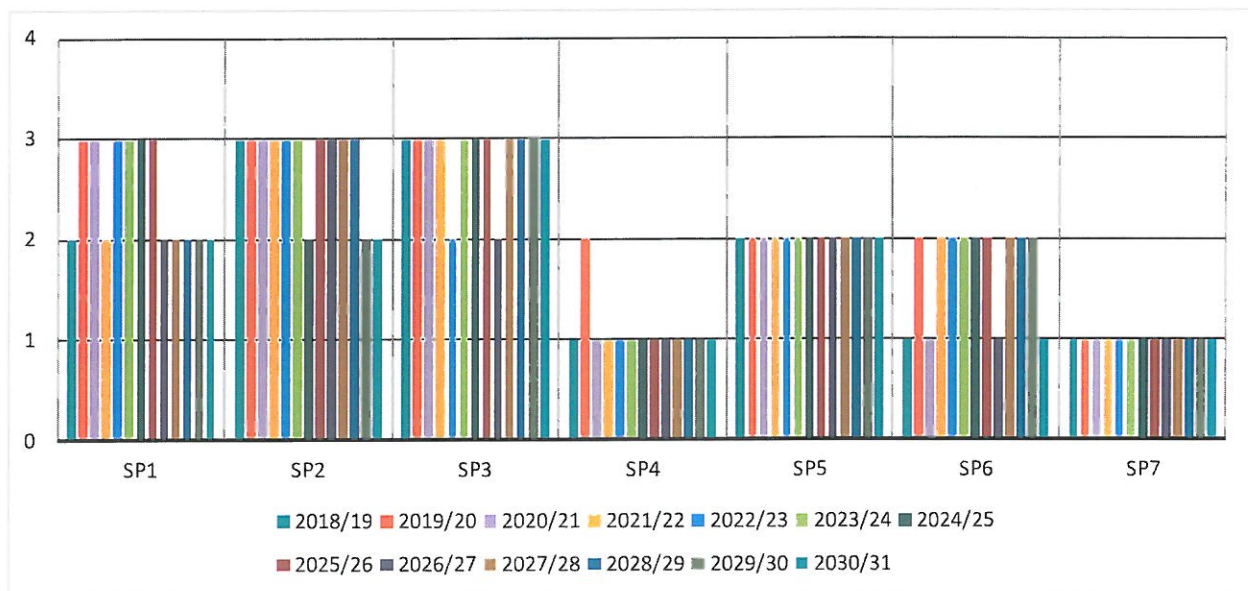

Wykres 75. Prognoza obciążenia budynków – wariant A (tworzenie oddz. integracyjnych nie zwiększa łącznej liczby oddziałów)

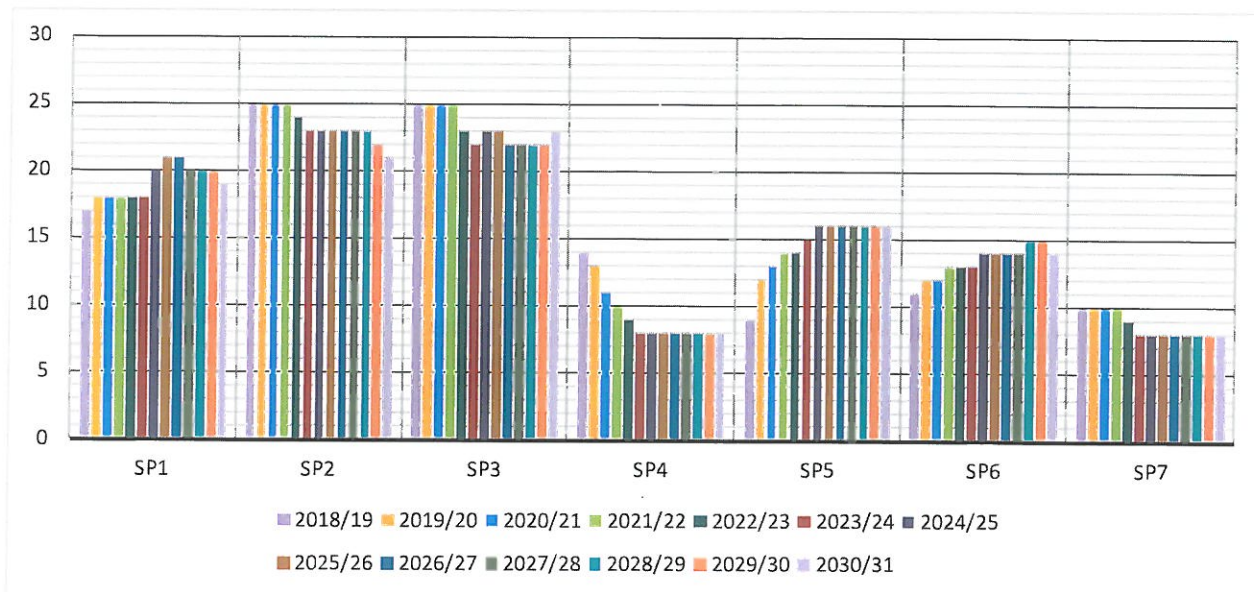

16.4.3.3. Wariant B – ograniczenia z wariantu A oraz SP4 i SP7 zawsze z jedną klasą pierwszą

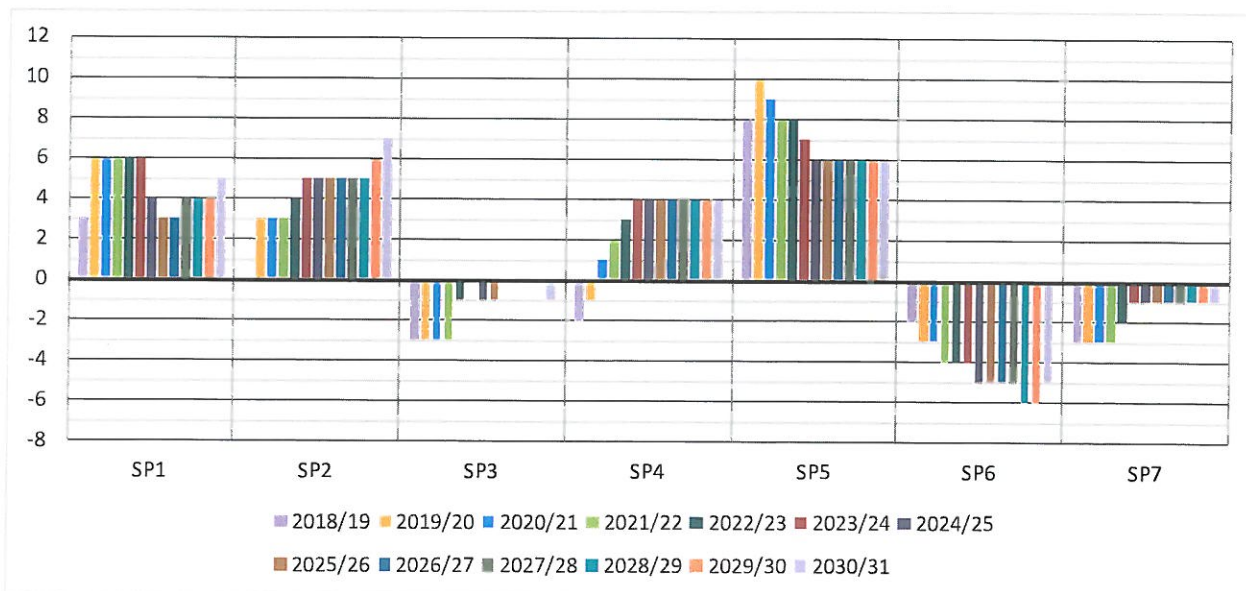
Wykres 76. Prognoza liczb oddziałów klas pierwszych – wariant B (ograniczenia z wariantu A oraz SP4 i SP7 zawsze z jedną klasą pierwszą)

Wykres 77. Prognoza liczb oddziałów wszystkich klas – wariant B (ograniczenia z wariantu A oraz SP4 i SP7 zawsze z jedną klasą pierwszą)

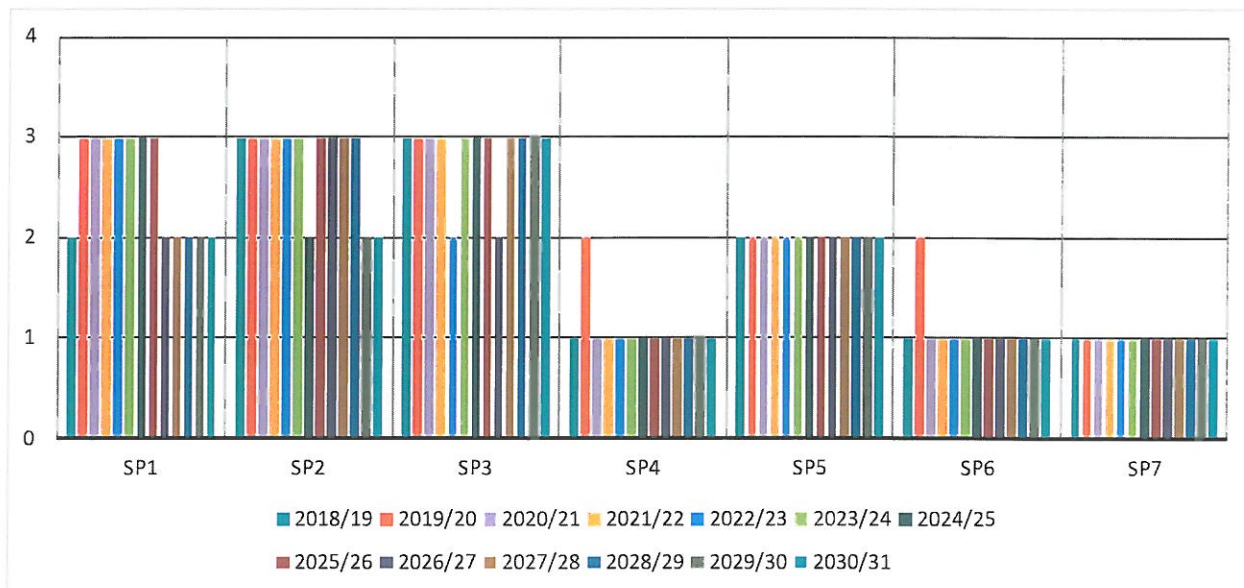

Wykres 78. Prognoza obciążenia budynków – wariant B (ograniczenia z wariantu A oraz SP4 i SP7 zawsze z jedną klasą pierwszą)

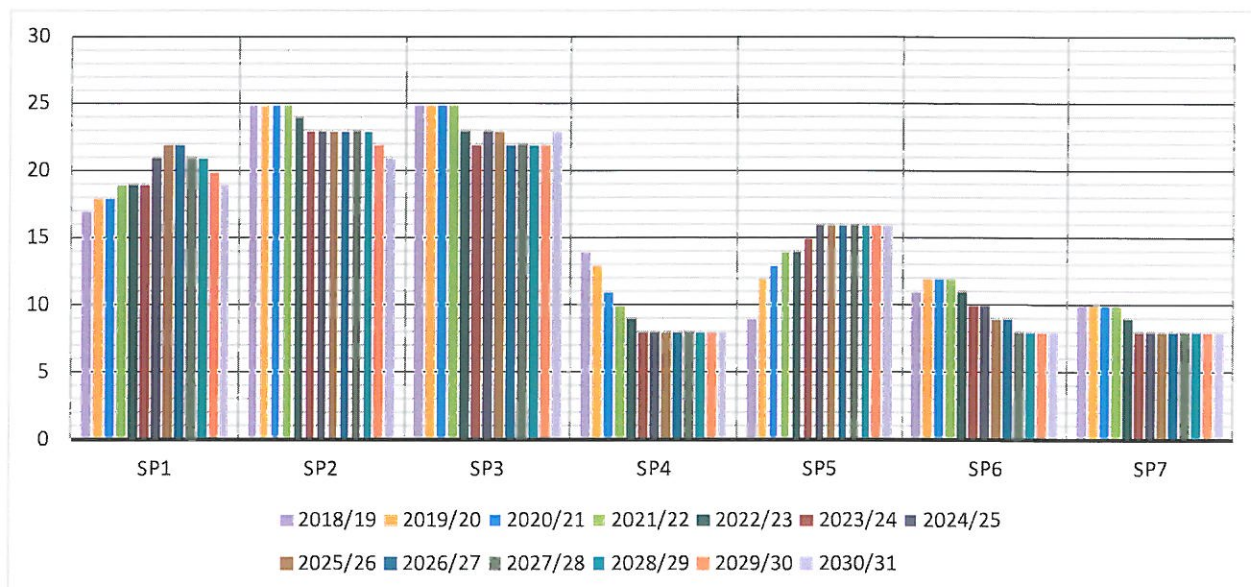

16.4.3.4. Wariant C – ograniczenia z wariantu B oraz SP6 zawsze z jedną klasą pierwszą

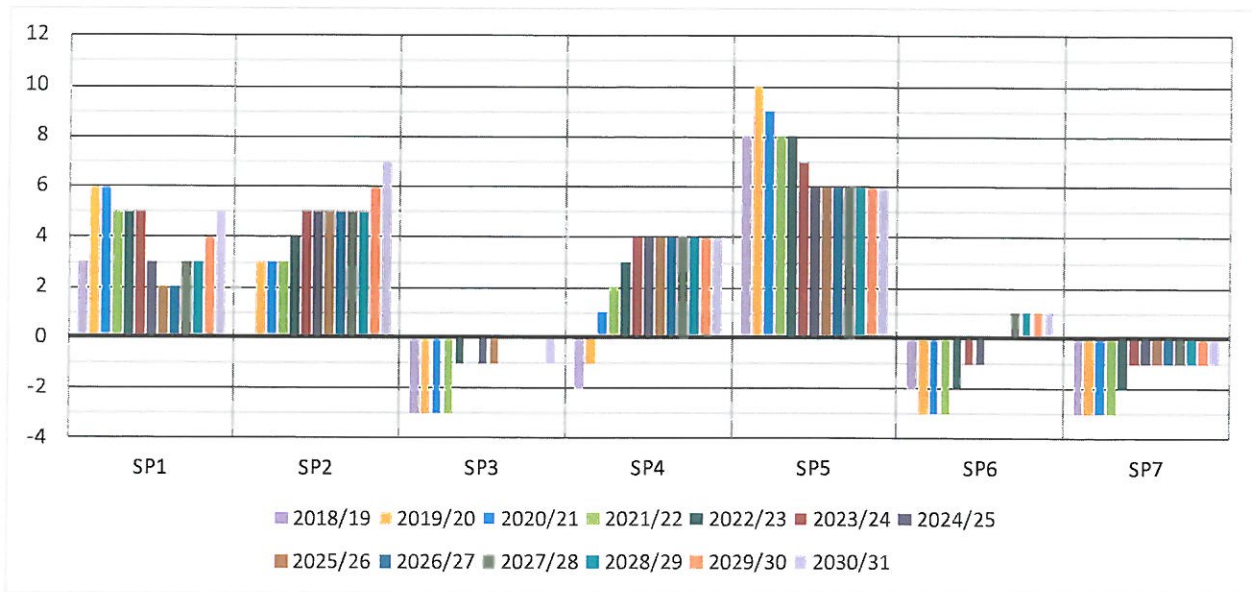
Wykres 79. Prognoza liczb oddziałów klas pierwszych – wariant C (ograniczenia z wariantu B oraz SP6 zawsze z jedną klasą pierwszą)

Wykres 80. Prognoza liczb oddziałów wszystkich klas – wariant C (ograniczenia z wariantu B oraz SP6 zawsze z jedną klasą pierwszą)

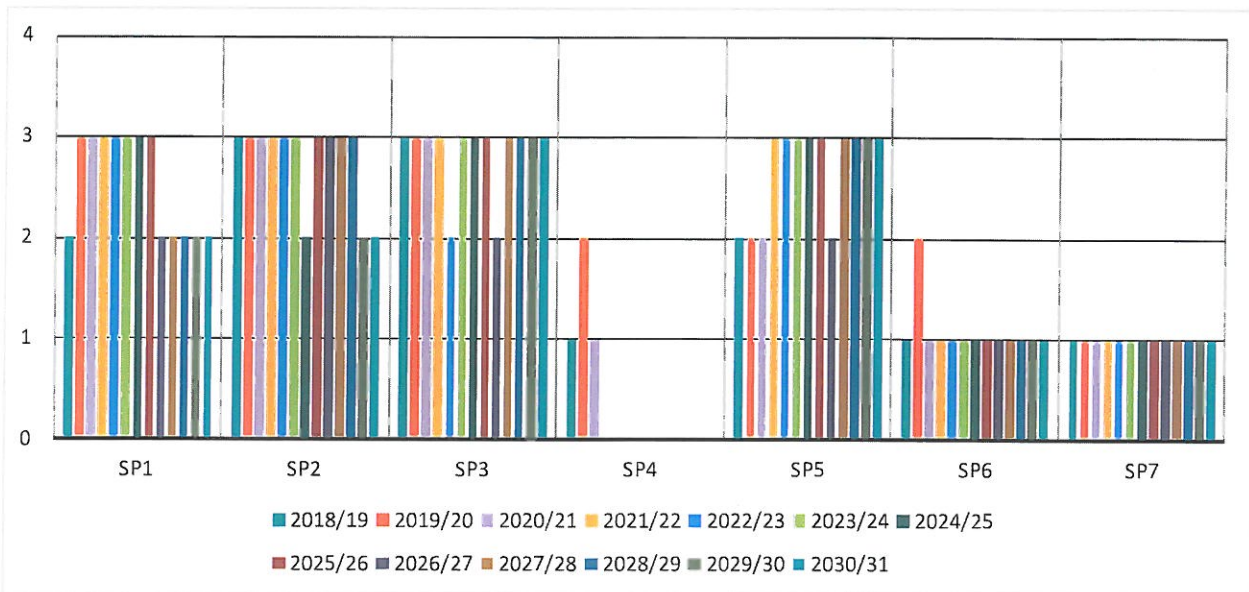

Wykres 81. Prognoza obciążenia budynków – wariant C (ograniczenia z wariantu B oraz SP6 zawsze z jedną klasą pierwszą)

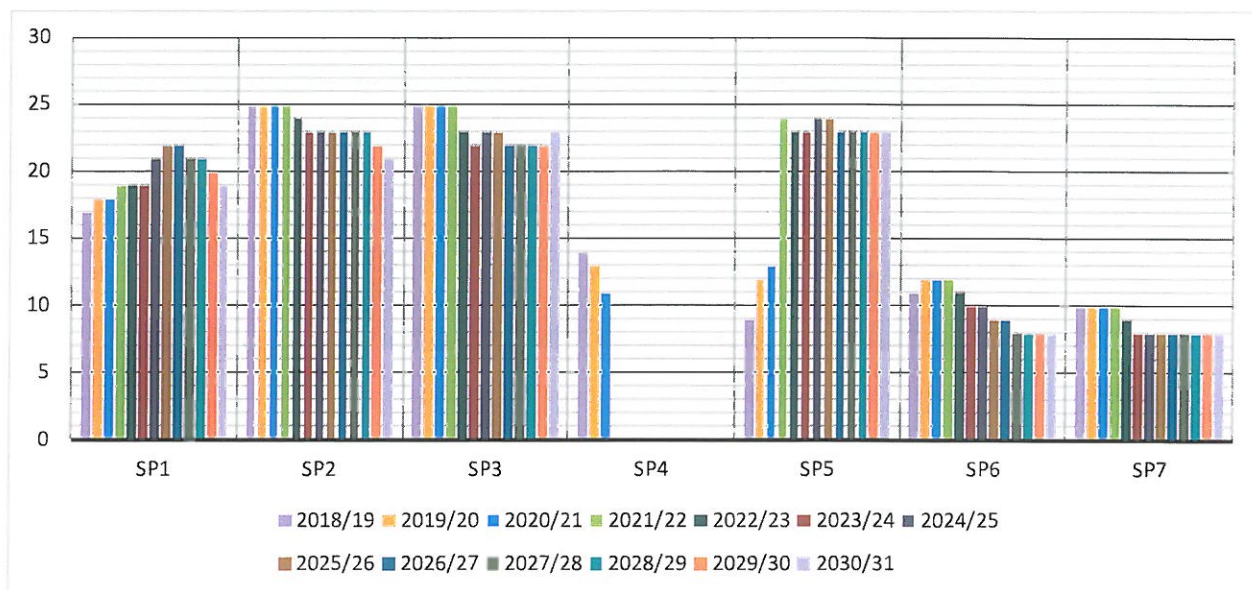

16.4.3.5. Wariant D1 – ograniczenia z wariantu C oraz likwidacja SP4 z przeniesieniem wszystkich uczniów do SP5

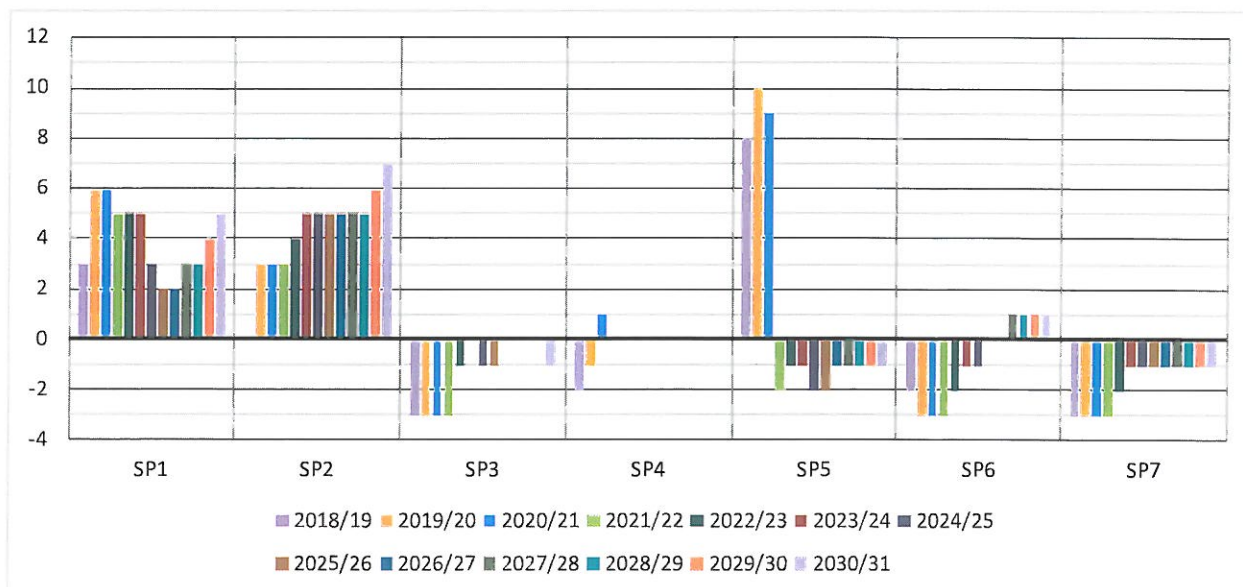
Wykres 82. Prognoza liczb oddziałów klas pierwszych – wariant D1 (ograniczenia z wariantu C oraz likwidacja SP4 z przeniesieniem wszystkich uczniów do SP5)

Wykres 83. Prognoza liczb oddziałów wszystkich klas – wariant D1 (ograniczenia z wariantu C oraz likwidacja SP4 z przeniesieniem wszystkich uczniów do SP5)

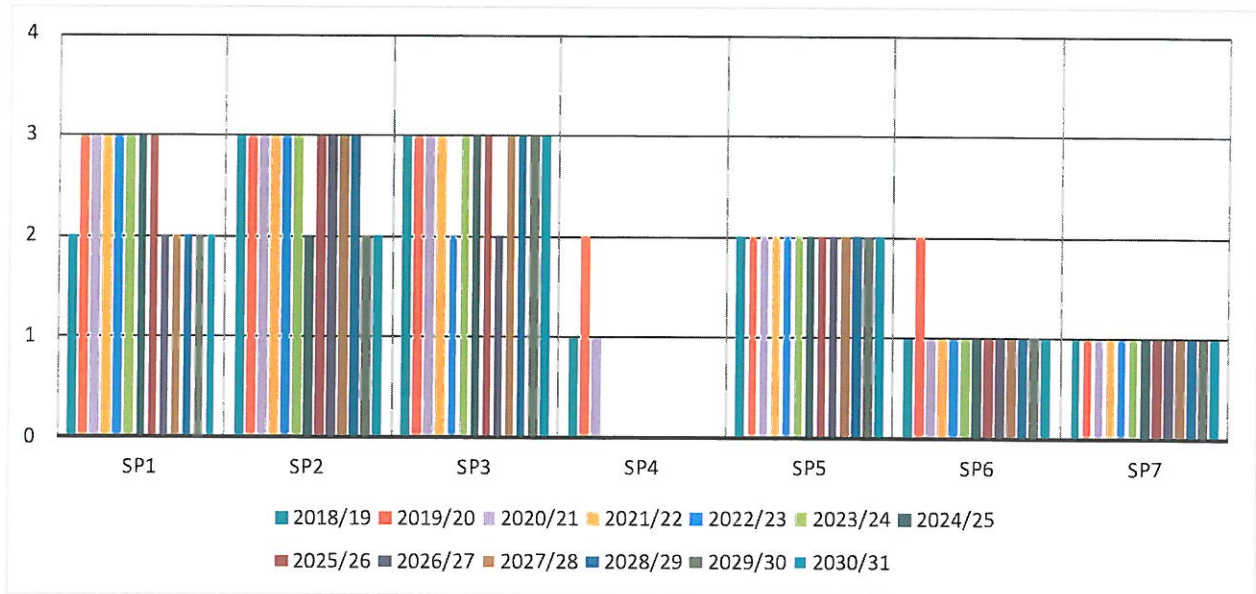

Wykres 84. Prognoza obciążenia budynków – wariant D1 (ograniczenia z wariantu C oraz likwidacja SP4 z przeniesieniem wszystkich uczniów do SP5)

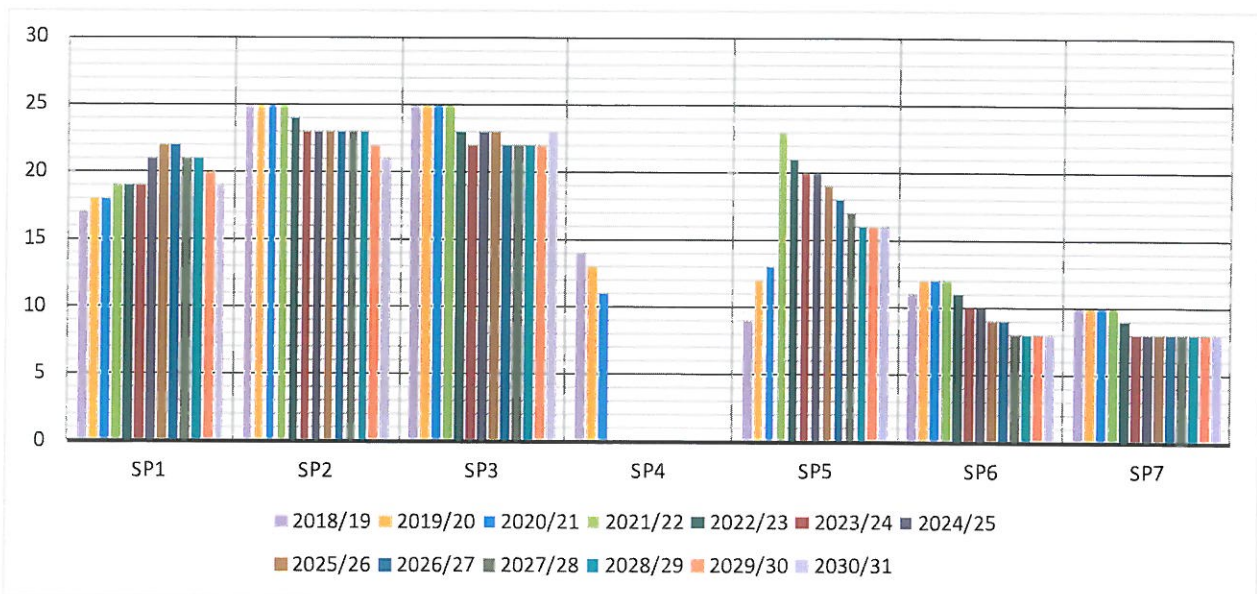

16.4.3.6. Wariant D2 – ograniczenia z wariantu C oraz likwidacja SP4 z rozproszeniem pierwszoklasistów

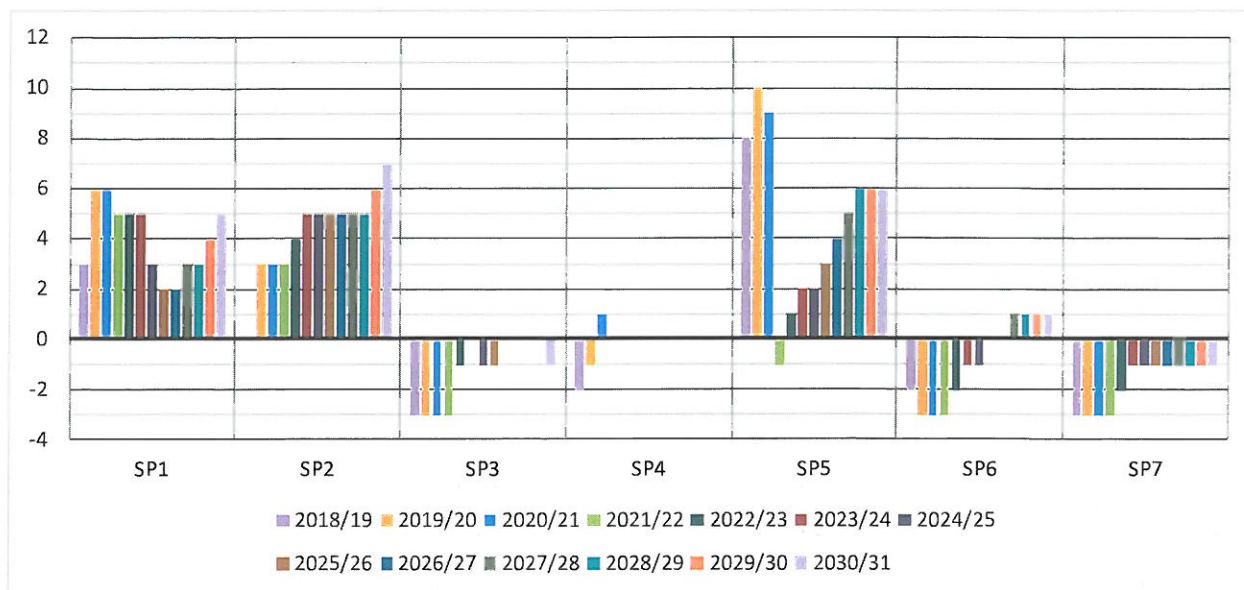
Wykres 85. Prognoza liczb oddziałów klas pierwszych – wariant D2 (ograniczenia wariantu C oraz likwidacja SP4 z rozproszeniem pierwszoklasistów)

Wykres 86. Prognoza liczb oddziałów wszystkich klas – wariant D2 (ograniczenia wariantu C oraz likwidacja SP4 z rozproszeniem pierwszoklasistów)

Wykres 87. Prognoza obciążenia budynków – wariant D2 (ograniczenia wariantu C oraz likwidacja SP4 z rozproszeniem pierwszoklasistów)

16.4.4. Porównanie wariantów

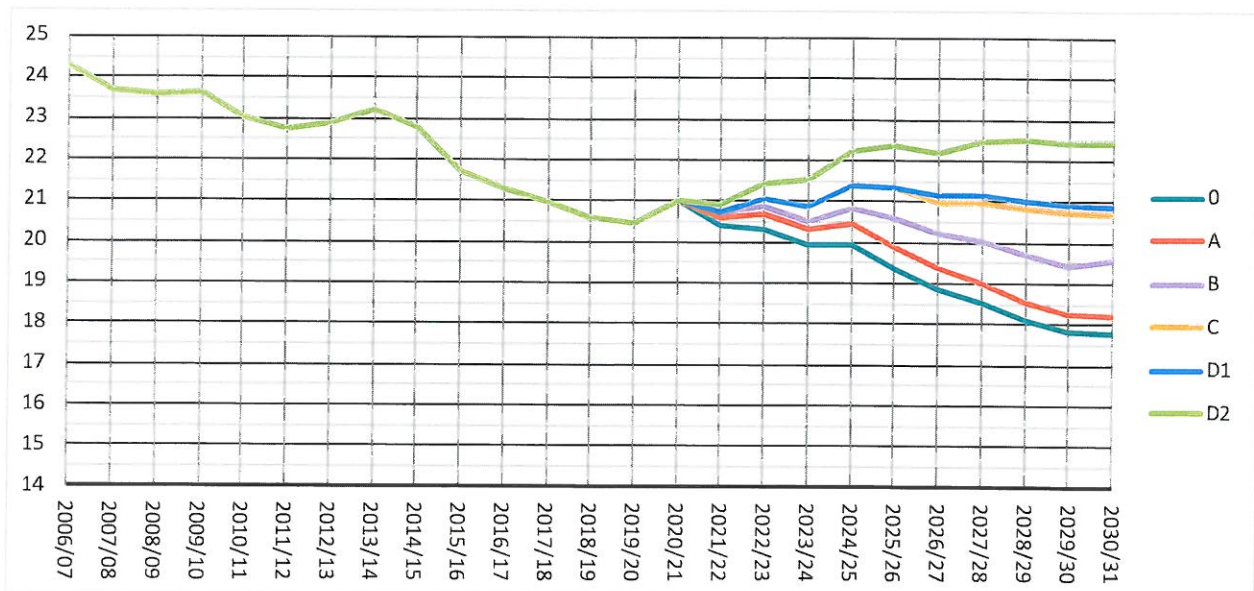
Poniższa tabela zawiera porównanie łącznych liczb oddziałów w szkołach prowadzonych przez miasto Cieszyn wg różnych wariantów prognozy. W jej początkowych latach różnice między wariantami są niewielkie, ale szybko rosną i już w roku 2025/26 rozstęp między dwoma skrajnymi wariantami (0 i D2) wynosi aż 16 oddziałów.

Tabela 73. Łączna liczba oddziałów wg różnych wariantów prognozy

Wariant prognozy	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29	2029/30	2030/31
0 – bez zmian (po jednym oddz. integracyjnym w SP2, SP3 i SP5)	123	115	114	117	113	110	117	120	120	120	122	121	120
A – tworzenie oddz. integracyjnych nie zwiększa łącznej liczby oddziałów	123	115	114	116	111	108	114	117	117	117	119	118	117
B – wariant A oraz SP4 i SP7 zawsze z jedną klasą pierwszą	123	115	114	115	110	107	112	113	112	111	112	111	109
C – wariant A oraz SP4, SP6 i SP7 zawsze z jedną klasą pierwszą	123	115	114	115	109	105	109	109	108	106	106	104	103
D1 – wariant C oraz likwidacja SP4 z przeniesieniem wszystkich uczniów do SP5	123	115	114	115	109	105	109	109	107	105	105	103	102
D2 – wariant C oraz likwidacja SP4 z rozproszeniem pierwszoklasistów	123	115	114	114	107	102	105	104	102	99	98	96	95
Różnica 0 – A	nd	nd	nd	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3
Różnica 0 – B	nd	nd	nd	2	3	3	5	7	8	9	10	10	11
Różnica 0 – C	nd	nd	nd	2	4	5	8	11	12	14	16	17	17
Różnica 0 – D1	nd	nd	nd	2	4	5	8	11	13	15	17	18	18
Różnica 0 – D2	nd	nd	nd	3	6	8	12	16	18	21	24	25	25
Różnica B – A	nd	nd	nd	-1	-1	-1	-2	-4	-5	-6	-7	-7	-8
Różnica B – C	nd	nd	nd	0	1	2	3	4	4	5	6	7	6
Różnica B – D1	nd	nd	nd	0	1	2	3	4	5	6	7	8	7
Różnica B – D2	nd	nd	nd	1	3	5	7	9	10	12	14	15	14

Jak wynika z wykresu 88, realizacja wariantu 0 oznacza ciągły spadek średniej wielkości oddziałów aż do poziomu poniżej 18 uczniów. Na dodatek wiązałoby się to z dotkliwym deficytem pomieszczeń w SP6 i SP7 (zob. wykres 72). Jednak przebieg zmian liczby oddziałów wg wariantu 0 będzie możliwy tylko w wypadku pozostawienia szkołom prawie całkowitej swobody w procesie rekrutacji do klas pierwszych. Już stosunkowo niewielkie i nietrudne do przeprowadzenia ingerencje w ten proces (czyli zapobieganie przyjmowaniu do SP4 i SP7 uczniów spoza ich obwodów, gdyby miało to spowodować utworzenie dodatkowego oddziału) pozwolą na realizację znacznie bardziej oszczędnego wariantu B.

Wykres 88. Średnia wielkość oddziałów szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez miasto Cieszyn w przeszłości i wg różnych wariantów prognozy

W tym wypadku na pewno uda się uniknąć przepełnienia SP7 (zob. wykres 78) i można się też spodziewać, że średnia wielkość oddziałów w mieście pozostanie względnie stabilna przez kilka najbliższych lat, lecz pod koniec okresu prognozy spadnie zdecydowanie poniżej 20. Pozostanie także problem pogarszających się warunków nauki w SP6.

Jednak spełnienie wariantu C (czyli uniknięcie tworzenia dwóch oddziałów klas pierwszych nie tylko w SP4 i SP7, ale także w SP6) będzie trudniejsze, ponieważ najprawdopodobniej w niektórych latach liczba chętnych do nauki w SP6, którzy mieszkają w jej obwodzie, przekroczy 25. Należy zatem zapobiec takim sytuacjom, odpowiednio zmniejszając obwód tej szkoły. Dzięki temu za kilka lat zmniejszy się przepełnienie SP6 (zob. wykres 81), a na dodatek nastąpi niewielki wzrost średniej wielkości oddziałów w mieście. Wprawdzie można się spodziewać, że od roku 2026/27 średnia liczebność oddziałów znowu zacznie spadać, ale i tak do końca okresu prognozy będzie ona wyższa niż w najgorszym do tej pory roku 2019/20.

Z perspektywy ekonomicznej najlepsze efekty da likwidacja SP4 przy utrzymaniu zasady, że SP6 i SP7 będą miały tylko po jednym oddziale klasy pierwszej. Wariant D1, który zakłada przyjęcie wszystkich przyszłych pierwszoklasistów do SP5, najpewniej byłby w praktyce niezwykle trudny do

przeprowadzenia, a na dodatek nie przyniósłby istotnych korzyści istotnie większych niż wariant C. Natomiast likwidacja SP4 i odpowiednie ukształtowanie obwodów szkół połączone z efektywnym nadzorem²² nad procesem rekrutacji może dać (o ile nie nastąpią niekorzystne zbiegi okoliczności) sytuację, gdy łączna liczba oddziałów klas pierwszych w mieście corocznie będzie mniejsza, niż gdyby SP4 istniała nadal. Dzięki temu średnia wielkość oddziałów mogłaby stopniowo wzrosnąć do poziomu ponad 22 uczniów, a ich łączna liczba np. w roku 2025/26 byłaby o 9 mniejsza niż w ła-twym do osiągnięcia wariantcie B.

²² Miasto Cieszyn korzysta z elektronicznego systemu naboru do szkół, który bardzo ułatwia prowadzenie efektywnego nadzoru nad tym procesem.

17. Narzędzia informatyczne wykorzystywane w jednostkach oświatowych

Efektom rosnącej informatyzacji jest stosowanie coraz większej liczby programów i sprzętu IT. Aby proces ten przebiegał bezproblemowo, niezbędne jest odpowiednie zarządzanie sferą IT, co ma bezpośrednie przełożenie na poziom bezpieczeństwa przetwarzanych informacji.

Proces zarządzania infrastrukturą IT powinien przede wszystkim mieć na celu:

- jednolitość oprogramowania stosowanego w jednostkach,
- zapewnienie odpowiedniego zabezpieczenia danych,
- tworzenie kopii zapasowych,
- zapewnienie bieżącego wsparcia informatycznego wszystkim użytkownikom,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przez wszystkich pracowników i szkolenia w tym zakresie (m.in. częsta zmiana haseł, niepobieranie plików niewiadomego pochodzenia, niekorzystanie z prywatnych e-maili do wykonywania czynności służbowych),
- regularna kontrola legalności oprogramowania instalowanego na komputerach służbowych,
- ograniczanie przestarzałych rozwiązań IT, niespełniających wymogów bezpieczeństwa.

17.1. Oprogramowanie

Systemy operacyjne

Jednostki oświatowe korzystają z różnych, często przestarzałych, wersji systemu operacyjnego *Windows*. Warto zadbać o ujednoczenie systemu na komputerach we wszystkich jednostkach oświatowych ze względów bezpieczeństwa danych (nowsze systemy dostarczają bardziej zaawansowanych i stale aktualizowanych zabezpieczeń), ujednoczenia funkcjonalności, jak również możliwości zapewnienia szybszego wsparcia informatycznego.

Oprogramowanie do kontroli dostępu i rejestracji czasu pracy

Wszystkie przedszkola oraz SP6 (z oddziałami przedszkolnymi) użytkują taki sam program do kontroli dostępu i rejestracji czasu pracy *Bibi* (MicroMade).

Pakiet Microsoft Office

Nie wszystkie jednostki posiadają licencje Microsoft Office. Jednostki, które nie posiadają tego pakietu w badaniach ankietowych z reguły wskazywały na potrzebę jego posiadania.

Programy antywirusowe

Jednostki posiadają różne programy antywirusowe. W ankiecie tylko cztery jednostki (P1, P16, P18 i Szkolne Schronisko Młodzieżowe) wymieniły programy antywirusowe (*Bitdefender*, *Norton*, *Kaspersky*).

Po uzupełnieniu informacji uzyskanych z CUW wynika, że pozostałe jednostki korzystają z różnych programów antywirusowych, i tak:

- P8 i P17 korzystają z *Eset Internet Security*,
- P19 korzysta z *Avast Free Antivirus*,
- P20 korzysta z programu *Norton AntiVirus*,
- SP3 – korzysta z programu *Bitdefender*,
- SP4, SP5 i SP6 - korzystają z programu *Arcabit Bezpieczna Szkoła*. Ponadto, SP5 wykorzystuje również inny program antywirusowy *ESET Antywirus*,
- P2 i SP7 korzysta z programu *Kaspersky*.

Nie uzyskano informacji, jakie programy antywirusowe są stosowane w P4, P9, SP1, SP2.

Obowiązek zapewnienia stosownego oprogramowania antywirusowego w praktyce należy do pracodawcy. Zgodnie z treścią art. 24 RODO administrator danych osobowych (czyli pracodawca) powinien wdrożyć odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, aby przetwarzanie danych osobowych odbywało się zgodnie obowiązującymi przepisami.

Złoty Abonament firmy VULCAN

Z informacji uzyskanych z CUW wynika, że wszystkie szkoły podstawowe zakupiły pakiet *Złoty abonament*, jednakże w ankiecie nie wszyscy dyrektorzy określili precyzyjnie, z jakich programów pakietu *Złoty Abonament* korzystają.

Wszystkie jednostki przygotowują arkusz elektroniczny oraz sprawozdania Rb z wykorzystaniem aplikacji *Sigma* (VULCAN).

System naborowy do szkół i przedszkoli

Nabór do wszystkich jednostek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest miasto Cieszyń, odbywa się z wykorzystaniem jednolitych narzędzi:

- *Vulcan Nabór Przedszkola*,
- *Vulcan Nabór Szkoły Podstawowe*

Oprogramowanie firmy Rekord

Jedna szkoła podstawowa SP3 korzysta z programu *eProjekt2* firmy Rekord do tworzenia planów finansowych.

Adresy mailowe pracowników

Pracownicy wielu jednostek nie posiadają służbowych skrzynek mailowych. Z jednostek otrzymaliśmy m.in. następujące wyjaśnienia:

- Dyrektor P4 kontaktuje się z pracownikami poprzez wiadomości wysyłane z przedszkolnej poczty na prywatne konta pracowników oraz na maile grupowe.
- P7 dysponuje jednym adresem mailowym, pracownicy nie mają służbowych skrzynek pocztowych.
- Pracownicy P8 posługują się skrzynkami prywatnymi.
- Nauczyciele P17 podczas pracy zdalnej korzystali z prywatnych adresów mailowych.
- P18 i P19 korzystają z adresu mailowego w domenie *onet.pl*; pracownicy nie posiadają służbowych skrzynek pocztowych.
- W P20 kontakty z pracownikami odbywają się poprzez prywatne skrzynki mailowe; każda grupa ma założoną swoją skrzynkę pocztową na potrzeby pandemii i tam odbywają się kontakty z rodzicami; kontakty grupowe są również możliwe poprzez facebook.

Pracownicy kilku jednostek (SP3, SP4, SP5, SP6) korzystają zarówno ze służbowych jak i prywatnych skrzynek mailowych.

Wykorzystywanie prywatnych skrzynek mailowych do czynności służbowych jest niezgodne z Kodeksem pracy oraz rozporządzeniem RODO. **Pracodawca musi zapewnić pracownikowi wszystkie narzędzia i materiały niezbędne do wykonywania zadań służbowych.** Prowadzenie korespondencji służbowej przez prywatne konto mailowe pracownika to rozwiązanie dla pracodawcy z wielu powodów ryzykowne. Darmowe usługi pocztowe oferowane przez różne portale internetowe, takie jak np. Onet, Tlen, Wirtualna Polska, Interia, nie dają gwarancji właściwego zabezpieczenia przesyłanych danych.

Strony internetowe

Nie wszystkie jednostki posiadają stronę internetową. Jednostki, które posiadają aktywną stronę internetową to:

P1 - <http://p1cieszyn.przedszkolowo.pl/>

P2 - <https://przedszkole2.cieszyn.pl/>

P4 - <http://www.p4-cieszyn.pl>

P8 - <http://przedszkole8cieszyn.przedszkolowo.pl/>

P16 - <http://przedszkole16.cieszyn.pl/>

P18 - <http://www.przedszkole18.cieszyn.pl/>

P19 - <http://przedszkole19cieszyn.przedszkolowo.pl/>

P20 - <http://www.przedszkole20cieszyn.dlaprzedszkoli.eu/>

SP1 - <http://sp1cieszyn.edu.pl/>

SP2 - <http://sp2cieszyn.pl/>

SP3 - <http://sp3cieszyn.pl/>

SP4 - <https://sp4cieszyn.pl/>

SP5 - <https://sp5.cieszyn.pl/>

SP7 - <https://sp7cieszyn.edupage.org/>

Jednostki, które nie posiadają aktywnej strony internetowej: P7, P9, P17, SP6.

Platformy SOK i system SEO

Platforma SOK – *System Obsługi Kuratorium*; platforma kuratorska, do której dostęp posiadają wszystkie jednostki oświatowe. W ankiecie jedna jednostka P9 wskazała, że użytkuje platformę SOK.

SEO – System Ewaluacji Oświaty, którego właścicielem jest Kuratorium Oświaty; dostęp do SEO posiadają wszystkie jednostki oświatowe.

17.2. Wyniki badania ankietowego

Zamieszczone poniżej tabele zawierają podsumowanie badania ankietowego przeprowadzonego wśród dyrektorów jednostek, dotyczącego stanu posiadania i potrzeb w zakresie oprogramowania. Przedstawione zestawienia zostały uzupełnione o informacje uzyskane z CUW.

Tabela 74. Stan posiadania – przedszkola

Jednostka	Programy komputerowe wykorzystywane w jednostce	
	programy do administrowania placówką	programy dydaktyczne
P1	Microsoft Office; Libre Office; Intendent; VULCAN: nabór, arkusz organizacyjny; Niezbędnik dyrektora przedszkola; MicroMade Bibi; Bitdefender.	brak
P2	Microsoft Office; Open Office; Intendent; VULCAN: nabór, arkusz organizacyjny; Niezbędnik dyrektora przedszkola; MicroMade Bibi; Kaspersky.	Mówik Print; Oficina MM.
P4	Microsoft Office; Intendent; VULCAN: nabór, arkusz organizacyjny; Niezbędnik dyrektora przedszkola; MicroMade Bibi.	KOMLOGO: moduły KORP, KOSF, KOZE.
P7	Microsoft Office; Intendent; VULCAN: nabór, arkusz organizacyjny; MicroMade Bibi; Kaspersky Security.	Multiplaneta (WSIP).
P8	Microsoft Office; Intendent; VULCAN: nabór, arkusz organizacyjny; Platforma wymiany informacji z KO; MicroMade Bibi; Eset Internet Security Pack.	brak
P9	Intendent; VULCAN: nabór, arkusz organizacyjny; Platforma SOK; MicroMade Bibi.	brak
P16	Microsoft Office; Intendent; VULCAN: nabór, arkusz organizacyjny; Żywnie dzieci w przedszkolu; MicroMade Bibi; Norton Security.	Eduterapeutica Logopedia.
P17	Microsoft Office; Intendent; VULCAN: nabór, arkusz organizacyjny; MicroMade Bibi; ESET Internet Security.	brak
P18	Microsoft Office; Intendent; VULCAN: nabór, arkusz organizacyjny; Niezbędnik dyrektora przedszkola; Niezbędnik nauczyciela przedszkola; MicroMade Bibi; Norton Security.	brak
P19	Libre Office (Impress, Calc, Writer); Intendent; VULCAN: nabór, arkusz organizacyjny; MicroMade Bibi; Avast Free Antivirus.	brak
P20	Microsoft Office na wszystkich komputerach; Intendent; VULCAN: nabór, arkusz organizacyjny; Niezbędnik dyrektora przedszkola; MicroMade Bibi; Norton AntiVirus.	brak

Tabela 75. Potrzeby –przedszkola

Jednostka	Potrzeby w zakresie zakupu programów komputerowych	
	dyrektorzy jednostek	nauczyciele
P1	brak	
P2	Microsoft Office; programy do edycji tekstów; platformy edukacyjne dla dzieci.	
P4	KOMLOGO: moduł KOLD; mTalent - programy dydaktyczne do pracy indywidualnej i grupowej dla przedszkola.	
P7	Programy dydaktyczne do pracy indywidualnej i grupowej z dziećmi.	
P8	Microsoft Office; programy multimedialne dla dzieci i nauczycieli (organizowanie kąćków informatycznych dla dzieci).	Programy multimedialne dla dzieci i nauczycieli (planowane jest zorganizowanie kąćków informatycznych).
P9	Microsoft Office, Microsoft Teams; platformy do nauczania zdalnego, w tym platformy komunikacyjne i poczta mailowa.	
P16	Akademia umysłu JUNIOR EDU; oprogramowanie do tablic multimedialnych (jeśli będą tablice w przedszkolu); programy edukacyjne do pracy z dziećmi (jeśli będą komputery): a) harmonijny rozwój: słowa i znaki,	
P17	Oprogramowanie do nauczania zdalnego.	
P18	brak	
P19	brak	
P20	Programy edukacyjne dla dzieci.	Programy edukacyjne dla dzieci.

Tabela 76. Stan posiadania – szkoły podstawowe i SSM

Jednostka	Programy komputerowe wykorzystywane w jednostce	
	programy do administrowania placówką	programy dydaktyczne
SP1	Microsoft Teams; VULCAN: e-dziennik; ZOOM.	Google Classroom; programy terapeutyczne dla logopedów; Logo obrazki; Porusz umysł; Eduterapeutica; Trening słuchania; Tajemnice umysłu: Postrzeganie, Pamięć, Szybkie czytanie.
SP2	Microsoft Office; MS Teams; VULCAN: kadry, płace, księgowość, inwentarz, finanse, intendent, e-dziennik; Płatnik; e-PFRON, e-deklaracje, ZUS.	
SP3	Microsoft Office (w tym Teams) na komputerach pracowników administracji; VULCAN: kadry, płace, sekretariat, inwentarz, finanse, intendent, nabór, arkusz organizacyjny, e-dziennik; Płatnik, e-PFRON, e-deklaracje, ZUS; Rekord (eProjekt2); Rekord Local Laundzer; Bitdefender.	Multimedialne Pracownie Przedmiotowe 5-8 (licencje dla przedmiotów: fizyka, chemia, biologia, geografia).
SP4	Microsoft Office, w tym Teams, ale nie na wszystkich komputerach; VULCAN: kadry, płace, finanse, księgowość, e-dziennik; Płatnik; Arcabit Bezpieczna Szkoła.	Multibooki; programy edukacyjne wydawnictw.
SP5	Microsoft Office 2019, ale nie na wszystkich komputerach; Intendent; HACCP; VULCAN Optivum: organizacja, finanse, płace, kadry, MOL; ESET Antywirus oraz Arcabit Bezpieczna Szkoła.	Google Classroom; programy terapeutyczne: Porusz umysł.
SP6	Microsoft Office 365 (praca zdalna, konta służbowe); VULCAN: kadry, płace, księgowość, biblioteka, świadectwa, arkusz organizacyjny, plan lekcji, zastępstwa, e-dziennik, od stycznia 2021 również inwentarz; Programy: intendent, magazyn i inwentaryzacja od innych firm; Biblioteka; Arcabit Bezpieczna Szkoła oraz usługa bezpieczeństwa OSE.	Podręczniki w formie elektronicznej.
SP7	Microsoft Office 365 (edukacja); VULCAN: kadry, płace, finanse, intendentura.	
SCHRO-NISKO	CHART; Grafiki Online; Norton Security; Kaspersky.	

Tabela 77. Potrzeby – szkoły podstawowe i SSM

Jednostka	Potrzeby w zakresie zakupu programów komputerowych	
	dyrektorzy jednostek	nauczyciele
SP1		Oprogramowanie do nauki zdalnej dla każdego nauczyciela i ucznia; oprogramowanie antywirusowe; Windows 10; program Scratch dla klas I-III oraz Scratch Junior; programy do tworzenia testów i sprawdzianów wiedzy ucznia; oprogramowanie do nauki algorytmiki i robotyki; oprogramowanie do podręczników - nie wszystkie wydawnictwa oferują je za darmo, niektóre licencje są płatne; programy dla specjalistów do diagnozowania uczniów klas 1-3; oprogramowanie dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (np. do pracy z uczniem z niedosłuchem); licencje szkolne na dostęp do aplikacji na poziomie EDU lub PRO (np. Genially); oprogramowanie językowe; program do obróbki zdjęć (np. Corel na lekcjach plastyki); abonament so aplikacji SUPERKIDS.
SP2	Pakiety Microsoft Office.	Pakiet MS Office 365 dla nauczycieli na każdym komputerze; dobry program antywirusowy; Classroom; laboratorium chemiczne Empirusz; oprogramowanie dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (np. trening ortograficzny, rewalidacja); oprogramowanie do nauki języków obcych; NetSupports School; programy: graficzne, do nauki programowania.
SP3	Programy edukacyjne dla nauczycieli: a) pomocy psychologiczno-pedagogicznej, b) edukacji wczesnoszkolnej, c) świetlicy.	Pakiet MS Office i najnowszy Windows na każdym komputerze; oprogramowanie dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (np. programy terapeutyczne do pracy z dzieckiem z zespołem Downa, dysgrafią, dysleksją; Spectrum Autyzmu PRO); oprogramowanie edukacyjne do kształcenia zdalnego; platformy internetowe wspomagające nauczanie z płatnym dostępem (np. Eduelo, Mozaweb, Matlandia); programy: do nauki czytania, matematyczne, muzyczne.
SP4	Microsoft Office na wszystkich komputerach.	MS Office 2019; CorelDRAW Graphics Suite 2020.
SP5	MS Windows 7; Microsoft Office na wszystkich komputerach; EduTerapeutica; EiSystem: "Harmonijny rozwój"; Progres (program edukacyjny wspierający rozwój 6-15 lat);	MS Office dla każdego nauczyciela; oprogramowanie antywirusowe; oprogramowanie dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (programy terapeutyczne, do prowadzenia terapii pedagogicznej, rewalidacji np. EduSensu, Porusz Umysł, PWN, Harmonia);
SP6	Potrzeba przejścia na pełną obsługę przez jednego dostawcę, aby zmniejszyć ilość baz danych i usprawnić pracę. Takie plany są systematycznie realizowane w naszej placówce; w ramach abonamentu będą wdrażane do użytku kolejne programy.	Pakiet MS Office na każdym komputerze; oprogramowanie do pracy zdalnej; programy do edycji grafiki komputerowej; oprogramowanie edukacyjne.
SP7	Microsoft Office dla stanowisk administracji i obsługi; program graficzny COREL.	Oprogramowanie do tablic interaktywnych; pakiet MS Office na każdym komputerze.
SCHRO-NISKO	Sekretariat; programy graficzne; Microsoft Office 365.	

Programy komputerowe i platformy wykorzystywane w CUW

1. Cieszyński Informatyczny System Oświatowy.
2. Programy VULCAN: Kadry, Płace, Sigma, Nabór Przedszkola, Nabór Szkoły Podstawowe, Księgo-wość, Inwentarz, Nadzór finansowy, Nadzór płacowy, Nadzór kadrowy.
3. Portal Besti@.

4. Program Tales.
5. Platforma ePUAP.
6. Biuletyn Informacji Publicznej (administrator).
7. Aplikacja SHRIMP.
8. Aplikacja SIO.
9. Portal ING Bussines Online.
10. Portal FB (rekord), budżet RB.
11. Program Płatnik.
12. Program PUA.
13. Pakiet MS Office.

Potrzeby w zakresie zakupu programów komputerowych w CUW wskazane przez Dyrektora:

1. Elektroniczny dziennik podawczy.
2. Platforma do zamówień publicznych.
3. Oprogramowanie do ewidencji czasu pobytu dziecka w przedszkolu z wyodrębnionym subkontem.
4. Elektroniczna rekrutacja do przedszkola w okresie wakacji.
5. Wymiana programów operacyjnych na nowsze, np. Windows 10 na wszystkie stanowiska pracownicze.

17.3. Podsumowanie

Analiza narzędzi informatycznych stosowanych w jednostkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest miasto Cieszyn, wykazała, że obecnie nie są spełnione wszystkie wymogi w zakresie bezpiecznego i efektywnego zarządzania strukturą informatyczną.

18. Objaśnienia metodologiczne

W niniejszym rozdziale zawarte są szczegółowe informacje o sposobach wyliczania miar i wskaźników użytych w części opracowania dotyczącej analizy organizacji i finansów oświaty w Cieszynie (rozdziały 2-17).

Wskaźniki finansowe wyliczane są na podstawie danych z rocznych sprawozdań Rb-27s i Rb-28s, natomiast pozostałe wskaźniki wyliczone są na podstawie danych ze sprawozdań systemu informacji oświatowej wg stanów na 30 września poszczególnych lat. Jednostki samorządu zostały przypisane do poszczególnych kategorii wielkościowych na podstawie liczby ludności z 2018 r. wg GUS.

18.1. Finanse

18.1.1. Wydatki budżetowe

Na potrzeby niniejszego opracowania do *wydatków oświatowych* zaliczamy łączne wydatki z działów 801 (oświata i wychowanie) i 854 (edukacyjna opieka wychowawcza) oraz rozdziału 75085 (wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego²³).

Wydatki dzielimy na:

- *Wydatki majątkowe* – wydatki z paragrafów z zakresu od 600 do 699.
- *Wydatki bieżące*, które dzielimy na:
 - *wydatki osobowe* – wydatki z paragrafów 302, 401, 402, 404, 409, 411, 412, 413, 414, 417 i 478;
 - *dotacje* (wypłacane przez JST) – wydatki z paragrafów z zakresu od 200 do 299;
 - *wydatki rzeczowe* (pozostałe wydatki bieżące) – wydatki niezaliczane do wydatków osobowych, majątkowych i dotacji.

W konkretnych zastosowaniach rozróżniane są wydatki finansowane ze źródeł krajowych, przypisane do paragrafów z czwartą cyfrą równą zero oraz europejskich (zagranicznych), przypisane do paragrafów z czwartą cyfrą różną od zera.

18.1.2. Dochody budżetu związane z oświatą:

Na potrzeby niniejszego opracowania do związanych z oświatą dochodów budżetu JST zaliczamy dochody z części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego (rozdział 75801, paragraf 292), a także dochody z działów 801 i 854 oraz rozdziału 75085.

²³ Z praktyki wynika, że choć wspólna obsługa może dotyczyć różnorodnych jednostek podległych JST, to zdecydowana większość (90% lub więcej) wydatków wykazywanych w tym rozdziale przeznaczona jest na obsługę jednostek oświatowych.

Dochody te dzielimy na następujące kategorie:

- *Dochody majątkowe* – dochody z paragrafów 076, 077, 078, 080, 087, 618, 620, 625, 626, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 641, 642, 643, 644, 645, 661, 662, 663, 634, 635, 666, 668, 669 oraz dochody z paragrafu 097²⁴.
- *Dochody bieżące* – dochody niezaliczane do dochodów majątkowych, które dzielimy na:
 - *dotacje (niemajątkowe)* – dochody z paragrafów 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 211, 212, 213, 216, 221, 222, 223, 224, 225, 231, 232, 238 i 244;
 - *pozostałe dochody bieżące*.

W konkretnych zastosowaniach rozróżniane są dochody ze źródeł krajowych, przypisane do paragrafów z czwartą cyfrą równą zero oraz europejskich (zagranicznych), przypisane do paragrafów z czwartą cyfrą różną od zera.

18.1.3. Luka między bieżącymi wydatkami a bieżącymi dochodami oświaty

Ilekoć w niniejszym opracowaniu jest mowa o luce między wydatkami a dochodami, chodzi o lukę między bieżącymi wydatkami a bieżącymi dochodami oświaty w rozumieniu określonym poniżej.

Luka między bieżącymi wydatkami a bieżącymi dochodami oświaty w ujęciu kwotowym wyliczana jest jako różnica między *bieżącymi wydatkami oświatowymi* a *bieżącymi dochodami oświaty*.

Procentowy wskaźnik luki między bieżącymi wydatkami a bieżącymi dochodami oświaty wyliczany jest wg następującego wzoru:

$$\frac{\text{bieżące wydatki oświatowe}}{\text{bieżące dochody oświaty}} \cdot 100\% - 100\%$$

Przy czym:

- *bieżące wydatki oświatowe* to wydatki z działów 801 i 854 oraz z rozdziału 75085 (wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego), z wyłączeniem wydatków majątkowych w rozumieniu określonym powyżej oraz wydatków finansowanych ze źródeł zagranicznych (czyli tych których czwarta cyfra paragrafu jest różna od 0);
- *bieżące dochody oświaty* to wpływy z subwencji oświatowej oraz dochodów bieżących w rozumieniu określonym powyżej z wyłączeniem dochodów ze źródeł zagranicznych (przypisanych do paragrafów z czwartą cyfrą różną od zera).

²⁴ Paragraf 097 (wpływy z różnych dochodów) nie jest formalnie zaliczany do paragrafów dochodów majątkowych, ale w praktyce zdarza się przypisywanie do niego incydentalnych dochodów na finansowanie inwestycji oświatowych, które w znacznym stopniu zaburzają wieloletnie analizy dochodów bieżących oraz porównania między samorządami, ponieważ są o rzędy wielkości większe od pozostałych dochodów zaliczanych do tego paragrafu.

18.2. Organizacja szkół i przedszkoli

- W opracowaniu konsekwentnie używamy pojęcia klasa jako określenia dla poziomu (roku) nauczania. Pojęcie oddział oznacza zaś podstawową jednostkę organizacyjną szkoły, czyli grupę uczniów (część klasy), którzy razem odbywają większość lekcji.
- Wskaźniki odnoszące się do organizacji szkół i przedszkoli w przeszłości odzwierciedlają sytuację wg stanu z 30 września każdego z rozpatrywanych lat szkolnych.
- Nauczycielskie etaty przeliczeniowe – liczba etatów przeliczeniowych jest równa liczbie nauczycieli, którą należałoby zatrudnić, żeby wszyscy ci nauczyciele byli pełnozatrudnieni i żaden z nich nie miał przydzielonych godzin ponadwymiarowych.

Np. 27 lekcji języka polskiego, które realizuje się wg 18-godzinnego pensum, niezależnie od sposobu rozdzielania pomiędzy różnych nauczycieli, daje zawsze 1,5 etatu przeliczeniowego ($\frac{27}{18} = 1,5$). Analogicznie 60 godzin zajęć bibliotekarzy, które rozliczane są wg pensum 30-godzinnego da 2 etaty ($\frac{60}{30}$), a 450 godzin różnych lekcji rozliczanych wg pensum 18-godzinnego da 25 etatów.

- Liczba uczniów lub wychowanków przedszkoli przypadających na jeden nauczycielski etat przeliczeniowy – wskaźnik, który w syntetyczny sposób charakteryzuje organizacyjne warunki kształcenia i wychowania. Przy jego wyliczaniu można w razie potrzeby uwzględnić i pomijać różne rodzaje etatów (zajęć nauczycieli), jednak w niniejszym opracowaniu przy wyliczaniu liczb uczniów przypadających na nauczycielski etat przeliczeniowy uwzględnione zostały wszystkie etaty nauczycieli.

W zespołach szkół, szkołach podstawowych z oddziałami przedszkolnymi itp. złożonych jednostkach oświatowych etaty, których nie można jednoznacznie przypisać do konkretnej części składowej takiej jednostki (np. niżki dyrektorów i wicedyrektorów oraz etaty bibliotekarzy i pedagogów), zostały rozdzielone pomiędzy te części składowe proporcjonalnie do liczb ich uczniów i wychowanków. Przy czym przy rozdzielaniu niektórych rodzajów zajęć pominięte były pewne kategorie uczniów lub wychowanków, np. przy rozdzielaniu etatów bibliotekarzy pominięto wychowanków przedszkoli, a przy rozdzielaniu etatów pedagogów nie uwzględniono uczniów dorosłych.

19. Badania ankietowe wśród uczniów, rodziców i nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez miasto Cieszyn - wprowadzenie

W celu poznania oczekiwań i oceny oświaty w Cieszynie okresie 19.11.2020 - 03.12.2020 przeprowadzono badanie ankietowe. Grupę badawczą stanowiły osoby związane ze szkołami podstawowymi (nauczyciele szkół, uczniowie klas 6-8, rodzice tychże uczniów) oraz osoby związane z przedszkolami (nauczyciele przedszkoli i rodzice dzieci uczęszczających do przedszkoli). Ankiety były anonimowe i składały się zarówno z pytań zamkniętych jak i otwartych, a możliwość wypowiedzenia się otrzymała każda osoba z wymienionych grup. Ankiety, za pośrednictwem formularzy internetowych, wypełniło 2047 osób. W tabeli 78 przedstawiono liczby osób z poszczególnych grup badawczych, które wzięły udział w badaniu.

Tabela 78. Respondenci badania ankietowego

Placówka	Nauczyciele	Rodzice	Uczniowie	Razem
Przedszkole nr 1	10	41	nd	51
Przedszkole nr 2	15	23	nd	38
Przedszkole nr 4	7	26	nd	33
Przedszkole nr 7	4	10	nd	14
Przedszkole nr 8	7	16	nd	23
Przedszkole nr 9	8	18	nd	26
Przedszkole nr 16	9	86	nd	95
Przedszkole nr 17	3	17	nd	20
Przedszkole nr 18	4	13	nd	17
Przedszkole nr 19	5	14	nd	19
Przedszkole nr 20	9	60	nd	69
Szkoła Podstawowa nr 1	42	71	128	241
Szkoła Podstawowa nr 2	59	64	178	301
Szkoła Podstawowa nr 3	54	115	231	400
Szkoła Podstawowa nr 4	25	60	119	204
Szkoła Podstawowa nr 5	44	47	62	153
Szkoła Podstawowa nr 6	30	97	97	224
Szkoła Podstawowa nr 7	19	29	71	119
Razem	354	807	886	2047

Dodatkowo w badaniu uczestniczyli dyrektorzy jednostek oświatowych prowadzonych przez miasto Cieszyn (przedszkoli, szkół podstawowych, CUV i szkolnego schroniska młodzieżowego), wypełniając ankiety z dedykowanymi im zestawami pytań otwartych. W tym przypadku anonimowość nie została zachowana, a liczba zebranych ankiet równa jest liczbie placówek objętych badaniem.

20. Badania ankietowe - pytania zamknięte

Pytania zamknięte zostały przygotowane w dwóch zestawach – osobny dla respondentów związanych ze szkołami, osobny dla respondentów związanych z przedszkolami.

Pytania zadane nauczycielom, rodzicom i uczniom szkół dotyczyły następujących zagadnień (dokładne sformułowania pytań różniły się nieznacznie w zależności od grupy respondentów):

- Czy uczniowie lubią szkołę?
- Czy uczniowie mają pozytywne relacje z nauczycielami?
- Czy uczniowie dobrze się czują wśród rówieśników w szkole?
- Czy uczniowie w szkole są bezpieczni?
- Czy szkoła odpowiednio rozwija wiedzę niezbędną do rozumienia świata?
- Czy szkoła odpowiednio dba o rozwój sprawności fizycznej?
- Czy szkoła kształtuje umiejętność podejmowania decyzji?
- Czy szkoła przygotowuje do samodzielnego uczenia się przez całe życie?
- Czy szkoła przygotowuje do współpracy w zespole?
- Czy szkoła kształtuje wyobraźnię i kreatywność?
- Czy szkoła rozwija wiarę we własne możliwości?
- Czy szkoła kształci umiejętność dostrzegania własnych mocnych i słabych stron?
- Czy szkoła oferuje zajęcia pozalekcyjne dopasowane do zainteresowań uczniów?
- Czy szkoła chroni uczniów przed nadmiernym stresem?
- Czy szkoła działa tak, że uczniom niepotrzebne są dodatkowe korepetycje, by zrozumieć materiał szkolny?
- Czy szkoła sprawiedliwie ocenia pracę uczniów, ich stosunek do nauki i zachowanie?
- Czy uczniowie nie są nadmiernie obciążeni pracami domowymi / szkoła dba o higienę pracy ucznia (głównie biorąc pod uwagę liczbę zadań domowych)?
- Czy baza sportowa szkoły spełnia oczekiwania?
- Czy wyposażenie szkoły spełnia oczekiwania?
- Czy budynek szkolny spełnia oczekiwania?
- Czy narzędzia informatyczne wykorzystywane do nauki zdalnej spełniają oczekiwania?
- Czy dziennik elektroniczny spełnia oczekiwania?
- Czy programy/aplikacje dydaktyczne wykorzystywane na lekcjach spełniają oczekiwania?
- Czy szkoła właściwie współpracuje z rodzicami w zakresie wychowania?

- Czy szkoła odpowiednio informuje rodziców o postępach i zachowaniu uczniów?
- Czy szkoła wystarczająco kształtuje zdrowy styl życia uczniów?
- Czy szkoła wystarczająco współpracuje z rodzicami w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej?
- Czy rodzice wystarczająco wspomagają nauczycieli w ich pracy?
- Czy rodzice angażują się w życie i potrzeby szkoły?
- Czy rodzice i nauczyciele współpracują w celu przygotowania dziecka do samodzielnego uczenia się przez całe życie?
- Czy organizacja świetlicy szkolnej jest właściwa?
- Czy oferta w zakresie żywienia uczniów w szkole jest odpowiednia?

Pytania zamknięte zadane nauczycielom i rodzicom dzieci uczęszczającym do przedszkoli:

- Czy oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci?
- Czy współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa?
- Czy przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę?
- Czy baza materialna przedszkola jest dobra?
- Czy przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci?
- Czy przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu?
- Czy budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci?
- Czy wyposażenie przedszkola jest wystarczające?
- Czy przedszkole zapewnia dzieciom bezpieczeństwo?
- Czy oferta żywienia jest właściwa?
- Czy dzieci lubią przedszkole?
- Czy godziny otwarcia przedszkola są dogodne?

Na niektóre pytania odpowiadała tylko część respondentów. Na przykład tylko uczniów pytaliśmy o to, czy lubią chodzić do szkoły, nie pytaliśmy ich natomiast o to, czy organizacja pracy świetlicy szkolnej jest właściwa, gdyż w tym obszarze działania szkoły najważniejsza była dla nas odpowiedź rodziców i nauczycieli. Na każde z pytań respondenci mogli odpowiedzieć wybierając jedną pozycję z poniższej listy:

- zdecydowanie nie: dla potrzeb analizy liczbowej takiej odpowiedzi przypisywaliśmy: –2 punkty;
- raczej nie: –1 punkt;
- raczej tak: 1 punkt;
- zdecydowanie tak: 2 punkty.

Wyjątkiem są odpowiedzi na pytanie o obciążenie pracami domowymi w formie zadanej uczniom. W wypadku tego pytania znaki liczbowych odpowiedników odpowiedzi zostały odwrócone. W efekcie odpowiedź *zdecydowanie nie*, którą należy uznać za pozytywną, przypisane zostały 2 punkty (dodatnie), a odpowiedzi *zdecydowanie tak* –2 punkty.

Przypisanie wartości liczbowych udzielonym odpowiedziom umożliwiło wyznaczenie wartości średnich, które ułatwiają porównywanie opinii różnych grup respondentów, a także opinii w różnych sprawach oraz odpowiedzi respondentów związanych z poszczególnymi szkołami czy przedszkolami.

W poniższych tabelach przedstawiono średnie odpowiedzi na wszystkie pytania w podziale na poszczególne grupy respondentów, bez podziału na rodzaj placówki, z którą są związani. Komórki tych tabel pokolorowane są tak, że intensywna zieleń została przypisana odpowiedziom pozytywnym (średnia zbliżona jest wówczas do 2 punktów), odcienie żółci oznaczają odpowiedzi pośrednie, a czerwień to te, które w kontekście całej ankiety można uznać za negatywne.

Tabela 79. Średnie odpowiedzi na wszystkie pytania – wszystkie szkoły razem

Zagadnienie	Uczniowie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Uczniowie lubią szkołę	0,56			0,56
Szkoła odpowiednio dba o rozwój sprawności fizycznej	1,25	1,22	1,47	1,28
Szkoła odpowiednio informuje rodziców o postępach i zachowaniu uczniów		1,12	1,70	1,33
Baza sportowa szkoły spełnia oczekiwania	0,95	1,07	0,92	0,98
Budynek szkolny spełnia oczekiwania	0,82	1,04	1,08	0,93
Dziennik elektroniczny spełnia oczekiwania	1,10	1,41	1,51	1,26
Narzędzia informatyczne wykorzystywane do nauki zdalnej spełniają oczekiwania	0,85	0,91	0,83	0,87
Programy/aplikacje dydaktyczne wykorzystywane na lekcjach spełniają oczekiwania	0,80		1,21	0,90
Rodzice wystarczająco wspomagają nauczycieli w ich pracy		0,87	0,53	0,75
Szkoła chroni uczniów przed nadmiernym stresem	-0,60	0,21	0,77	-0,13
Szkoła działa tak, że uczniom niepotrzebne są dodatkowe korepetycje, by zrozumieć materiał szkolny	0,16	0,09	0,80	0,25
Szkoła kształci umiejętność dostrzegania własnych mocnych i słabych stron	0,71	0,61	1,27	0,77
Szkoła kształtuje umiejętność podejmowania decyzji	0,45	0,76	1,16	0,66
Szkoła kształtuje wyobraźnię i kreatywność	0,64	0,77	1,16	0,77
Szkoła odpowiednio rozwija wiedzę niezbędną do rozumienia świata	0,82	1,05	1,41	0,98
Szkoła oferuje zajęcia pozalekcyjne dopasowane do zainteresowań uczniów	0,30	0,30	1,01	0,42
Szkoła przygotowuje do samodzielnego uczenia się przez całe życie	0,65	0,67	1,04	0,72
Szkoła przygotowuje do współpracy w zespole	1,00	0,98	1,32	1,05
Szkoła rozwija wiarę we własne możliwości	0,49	0,58	1,22	0,64
Szkoła sprawiedliwie ocenia pracę uczniów, ich stosunek do nauki i zachowanie	0,76	0,71	1,39	0,85
Szkoła właściwie współpracuje z rodzicami w zakresie wychowania		1,04	1,59	1,24
Szkoła wystarczająco kształtuje zdrowy styl życia uczniów		0,78	1,29	0,97
Szkoła wystarczająco współpracuje z rodzicami w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej		0,87	1,68	1,16
Uczniowie dobrze się czują wśród rówieśników w szkole	1,17			1,17
Uczniowie mają pozytywne relacje z nauczycielami	1,06			1,06
Szkoła dba o higienę pracy ucznia (głównie pod względem liczby zadań domowych)	-0,18	0,50	1,24	0,26
Uczniowie w szkole są bezpieczni	1,14	1,27	1,59	1,25
Wyposażenie szkoły spełnia oczekiwania	0,79	0,99	0,60	0,82
Oferta w zakresie żywienia uczniów w szkole jest odpowiednia		1,06	1,58	1,25
Organizacja świetlicy szkolnej jest właściwa		1,07	1,38	1,19
Rodzice angażują się w życie i potrzeby szkoły		0,80	0,64	0,74
Rodzice i nauczyciele współpracują w celu przygotowania dziecka do samodzielnego uczenia się przez całe życie		0,69	0,96	0,79
Średnio	0,68	0,84	1,18	0,83

Tabela 80. Średnie odpowiedzi na wszystkie pytania – wszystkie przedszkola razem

Zagadnienie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Baza materialna przedszkola jest dobra	1,31	1,11	1,27
Budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci	1,48	1,35	1,45
Dzieci lubią przedszkole	1,79		1,79
Godziny otwarcia przedszkola są dogodne	1,66		1,66
Oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci	1,73	1,88	1,76
Oferta żywienia jest właściwa	1,57	1,70	1,59
Przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę	1,81	1,95	1,84
Przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci	1,56	1,84	1,62
Przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu	1,19	1,70	1,29
Współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa	1,63	1,59	1,63
Wyposażenie przedszkola jest wystarczające	1,20	0,99	1,16
Średnio	1,54	1,57	1,54

Pierwszym wnioskiem, jaki wyłania się z ogólnego spojrzenia na obie tabele jest to, że grupą respondentów najlepiej oceniającą oświatę w Cieszynie, są nauczyciele. Odpowiadające im kolumny są najbardziej zielone, a średnie dla wszystkich odpowiedzi wynoszą ponad 1, co oznacza, że odpowiedzi kadry pedagogicznej częściej brzmiały *raczej tak* lub *zdecydowanie tak* niż *raczej nie* lub *zdecydowanie nie*.

Rodzice (zarówno uczniów jak i dzieci uczęszczających do przedszkoli) oraz uczniowie szkół podstawowych są bardziej krytyczni – średnie z ich odpowiedzi są niższe niż średnie z odpowiedzi nauczycieli. W przypadku rodziców w żadnym pytaniu nie są to wartości ujemne, a więc również i w tej grupie respondentów odpowiedzi *raczej tak* lub *zdecydowanie tak* przeważały ponad odpowiedziami *raczej nie* lub *zdecydowanie nie*. W przypadku grupy uczniów – odpowiedzi negatywne dominują wyłącznie w dwóch pytaniach: o ochronę uczniów przed nadmiernym stresem oraz o dbałość szkoły o higienę pracy i nieobciążanie nadmiernie zadaniami domowymi. W pozostałych obszarach uczniowie częściej wypowiadali się pozytywnie niż negatywnie.

Z doświadczenia wynika, że lepsza opinia pedagogów o lokalnej oświacie jest zjawiskiem typowym, występującym również w innych jednostkach samorządu terytorialnego. Jakość oświaty zależy przede wszystkim od pracy nauczycieli, więc naturalne jest, że łatwiej zauważają oni pozytywne rezultaty swojej pracy. Tak samo naturalne jest krytyczne spojrzenie uczniów na szkołę, a zwłaszcza na te kwestie, które uważają oni za najważniejsze dla siebie. Rodzice zaś, jako dorośli patrzą na sprawy trochę inaczej niż ich dzieci, jednak przeważa wśród nich nastawienie klientów, odbiorców „usług oświatowych”.

Pod względem tematycznym – obszary, które są niżej oceniane przez nauczycieli, dotyczą wyposażenia szkół i przedszkoli, stanu budynków bądź współpracy z rodzicami. Obszary gorzej oceniane przez rodziców dotyczą szeroko rozumianej oferty świadczonej przez placówki oświatowe.

Tabela 81. Rozkłady udzielonych odpowiedzi – szkoły

Zagadnienie	Uczniowie				Rodzice				Nauczyciele			
	-2	-1	1	2	-2	-1	1	2	-2	-1	1	2
Uczniowie lubią szkołę	7,7%	18,1%	59,3%	15,0%								
Szkoła odpowiednio dba o rozwój sprawności fizycznej	2,8%	6,8%	43,2%	47,2%	1,7%	7,9%	47,4%	43,1%	0,7%	2,6%	42,9%	53,8%
Szkoła odpowiednio informuje rodziców o postępach i zachowaniu uczniów					2,3%	8,9%	51,8%	37,1%	0,0%	0,4%	29,3%	70,3%
Baza sportowa szkoły spełnia oczekiwania	9,1%	11,3%	34,7%	44,9%	3,9%	11,8%	42,2%	42,0%	5,9%	16,8%	34,1%	43,2%
Budynek szkolny spełnia oczekiwania	5,6%	14,8%	50,7%	28,9%	2,1%	11,0%	54,9%	32,1%	3,3%	9,5%	50,5%	36,6%
Dziennik elektroniczny spełnia oczekiwania	4,7%	8,0%	46,6%	40,6%	1,0%	3,5%	44,7%	50,7%	1,5%	4,0%	30,8%	63,7%
Narzędzia informatyczne wykorzystywane do nauki zdalnej spełniają oczekiwania	6,1%	13,2%	50,6%	30,1%	2,7%	13,0%	59,0%	25,3%	1,8%	18,7%	53,5%	26,0%
Programy/aplikacje dydaktyczne wykorzystywane na lekcjach spełniają oczekiwania	6,2%	12,9%	56,4%	24,5%					0,0%	7,0%	58,6%	34,4%
Rodzice wystarczająco wspomagają nauczycieli w ich pracy					0,4%	14,1%	68,7%	16,8%	3,7%	24,5%	59,0%	12,8%
Szkoła chroni uczniów przed nadmiernym stresem	33,6%	32,8%	27,0%	6,5%	10,1%	29,4%	49,9%	10,6%	2,9%	18,7%	55,7%	22,7%
Szkoła działa tak, że uczniom niepotrzebne są dodatkowe korepetycje, by zrozumieć materiał szkolny	13,3%	29,8%	41,4%	15,5%	11,6%	32,5%	46,8%	9,1%	0,7%	18,7%	60,8%	19,8%
Szkoła kształci umiejętność dostrzegania własnych mocnych i słabych stron	6,9%	18,5%	45,9%	28,7%	3,9%	23,4%	53,2%	19,5%	0,4%	5,9%	53,8%	39,9%
Szkoła kształtuje umiejętność podejmowania decyzji	8,2%	24,9%	47,3%	19,5%	2,1%	18,2%	60,9%	18,8%	0,7%	8,8%	54,9%	35,5%
Szkoła kształtuje wyobraźnię i kreatywność	8,2%	20,1%	42,4%	29,2%	4,3%	15,7%	58,6%	21,3%	0,4%	11,0%	49,8%	38,8%
Szkoła odpowiednio rozwija wiedzę niezbędną do rozumienia świata	4,7%	13,2%	59,8%	22,2%	1,2%	8,9%	63,4%	26,5%	0,4%	1,1%	53,8%	44,7%
Szkoła oferuje zajęcia pozalekcyjne dopasowane do zainteresowań uczniów	15,1%	24,4%	36,2%	24,3%	9,5%	30,8%	39,3%	20,3%	2,2%	15,8%	42,9%	39,2%
Szkoła przygotowuje do samodzielnego uczenia się przez całe życie	7,6%	19,2%	46,8%	26,4%	3,1%	20,9%	57,8%	18,2%	0,4%	12,5%	57,5%	29,7%
Szkoła przygotowuje do współpracy w zespole	3,6%	12,5%	48,0%	35,9%	1,0%	13,7%	57,3%	28,0%	0,4%	5,1%	51,6%	42,9%
Szkoła rozwija wiarę we własne możliwości	9,7%	23,4%	41,8%	25,2%	6,0%	21,3%	54,2%	18,4%	0,7%	6,6%	54,9%	37,7%
Szkoła sprawiedliwie ocenia pracę uczniów, ich stosunek do nauki i zachowanie	6,2%	15,3%	53,3%	25,2%	3,5%	17,0%	64,4%	15,1%	0,0%	2,6%	53,1%	44,3%
Szkoła właściwie współpracuje z rodzicami w zakresie wychowania					2,9%	10,1%	54,2%	32,7%	0,0%	0,7%	39,2%	60,1%
Szkoła wystarczająco kształtuje zdrowy styl życia uczniów					2,3%	16,8%	62,1%	18,8%	0,4%	7,3%	47,3%	45,1%
Szkoła wystarczająco współpracuje z rodzicami w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej					4,8%	11,8%	58,8%	24,6%	0,0%	0,4%	31,1%	68,5%
Uczniowie dobrze się czują wśród rówieśników w szkole	2,6%	8,8%	46,0%	42,6%								
Uczniowie mają pozytywne relacje z nauczycielami	2,3%	5,6%	68,1%	24,0%								
Szkoła dba o higienę pracy ucznia (głównie pod względem liczby zadań domowych)	26,5%	23,7%	41,2%	8,6%	5,8%	23,0%	57,6%	13,7%	0,7%	5,9%	55,3%	38,1%
Uczniowie w szkole są bezpieczni	3,4%	6,8%	52,1%	37,7%	0,8%	2,5%	62,5%	34,2%	0,0%	2,2%	34,1%	63,7%
Wyposażenie szkoły spełnia oczekiwania	6,1%	16,4%	48,0%	29,6%	2,3%	13,5%	51,1%	33,1%	4,8%	23,4%	50,2%	21,6%
Oferta w zakresie żywienia uczniów w szkole jest odpowiednia					5,2%	7,7%	50,3%	36,9%	0,4%	4,0%	28,2%	67,4%
Organizacja świetlicy szkolnej jest właściwa					2,3%	7,5%	61,1%	29,2%	0,4%	7,3%	38,1%	54,2%
Rodzice angażują się w życie i potrzeby szkoły					1,7%	14,9%	68,7%	14,7%	2,9%	22,0%	58,6%	16,5%
Rodzice i nauczyciele współpracują w celu przygotowania dziecka do samodzielnego uczenia się przez całe życie					2,7%	19,9%	60,5%	17,0%	0,4%	11,4%	68,1%	20,1%

Tabela 82. Rozkłady udzielonych odpowiedzi – przedszkola

Zagadnienie	Rodzice				Nauczyciele			
	-2	-1	1	2	-2	-1	1	2
Baza materialna przedszkola jest dobra	0,9%	4,0%	52,6%	42,2%	0,0%	9,9%	59,3%	30,9%
Budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci	0,0%	4,9%	36,9%	57,8%	0,0%	6,2%	46,9%	46,9%
Dzieci lubią przedszkole	0,0%	0,0%	20,6%	79,1%				
Godziny otwarcia przedszkola są dogodne	0,0%	3,1%	23,7%	72,9%				
Oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci	0,0%	0,6%	24,6%	74,5%	0,0%	1,2%	8,6%	90,1%
Oferta żywienia jest właściwa	1,2%	1,8%	32,3%	64,3%	1,2%	1,2%	21,0%	76,5%
Przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę	0,0%	0,3%	17,2%	82,2%	0,0%	0,0%	4,9%	95,1%
Przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci	0,3%	3,1%	32,9%	63,4%	0,0%	1,2%	12,3%	86,4%
Przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu	1,2%	12,3%	38,8%	47,4%	1,2%	0,0%	24,7%	74,1%
Współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa	0,3%	1,2%	31,1%	67,1%	0,0%	3,7%	29,6%	66,7%
Wyposażenie przedszkola jest wystarczające	0,9%	7,7%	52,3%	38,8%	0,0%	14,8%	56,8%	28,4%

Kolejne zestawienia przedstawiają wyniki ankiet w poszczególnych szkołach i przedszkolach.

Tabela 83. Średnie odpowiedzi – Szkoła Podstawowa nr 1

Zagadnienie	Uczniowie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Uczniowie lubią szkołę	0,57			0,57
Szkoła odpowiednio dba o rozwój sprawności fizycznej	1,34	1,15	1,64	1,34
Szkoła odpowiednio informuje rodziców o postępach i zachowaniu uczniów		1,03	1,81	1,32
Baza sportowa szkoły spełnia oczekiwania	1,44	1,45	1,79	1,50
Budynek szkolny spełnia oczekiwania	0,94	1,28	1,45	1,13
Dziennik elektroniczny spełnia oczekiwania	1,15	1,37	1,79	1,32
Narzędzia informatyczne wykorzystywane do nauki zdalnej spełniają oczekiwania	0,93	1,01	0,88	0,95
Programy/aplikacje dydaktyczne wykorzystywane na lekcjach spełniają oczekiwania	0,81		1,19	0,91
Rodzice wystarczająco wspomagają nauczycieli w ich pracy		0,87	0,71	0,81
Szkoła chroni uczniów przed nadmiernym stresem	-0,72	-0,07	0,74	-0,27
Szkoła działa tak, że uczniom niepotrzebne są dodatkowe korepetycje, by zrozumieć materiał szkolny	-0,09	0,00	0,93	0,11
Szkoła kształci umiejętność dostrzegania własnych mocnych i słabych stron	0,80	0,56	1,21	0,80
Szkoła kształtuje umiejętność podejmowania decyzji	0,41	0,62	1,29	0,63
Szkoła kształtuje wyobraźnię i kreatywność	0,46	0,63	1,29	0,66
Szkoła odpowiednio rozwija wiedzę niezbędną do rozumienia świata	0,64	1,07	1,50	0,92
Szkoła oferuje zajęcia pozalekcyjne dopasowane do zainteresowań uczniów	0,15	0,48	0,76	0,35
Szkoła przygotowuje do samodzielnego uczenia się przez całe życie	0,53	0,68	1,24	0,70
Szkoła przygotowuje do współpracy w zespole	0,84	0,97	1,36	0,97
Szkoła rozwija wiarę we własne możliwości	0,28	0,48	1,17	0,49
Szkoła sprawiedliwie ocenia pracę uczniów, ich stosunek do nauki i zachowanie	0,66	0,75	1,55	0,84
Szkoła właściwie współpracuje z rodzicami w zakresie wychowania		0,97	1,62	1,21
Szkoła wystarczająco kształtuje zdrowy styl życia uczniów		0,87	1,38	1,06
Szkoła wystarczająco współpracuje z rodzicami w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej		0,86	1,69	1,17
Uczniowie dobrze się czują wśród rówieśników w szkole	1,19			1,19
Uczniowie mają pozytywne relacje z nauczycielami	1,01			1,01
Szkoła dba o higienę pracy ucznia (głównie pod względem liczby zadań domowych)	-0,45	0,18	1,26	0,03
Uczniowie w szkole są bezpieczni	1,21	1,38	1,69	1,34
Wyposażenie szkoły spełnia oczekiwania	1,04	1,32	0,76	1,07
Oferta w zakresie żywienia uczniów w szkole jest odpowiednia		1,42	1,86	1,58
Organizacja świetlicy szkolnej jest właściwa		1,18	1,67	1,36
Rodzice angażują się w życie i potrzeby szkoły		0,79	0,76	0,78
Rodzice i nauczyciele współpracują w celu przygotowania dziecka do samodzielnego uczenia się przez całe życie		0,89	1,02	0,94
Średnio	0,66	0,86	1,31	0,85

Tabela 84. Średnie odpowiedzi – Szkoła Podstawowa nr 2

Zagadnienie	Uczniowie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Uczniowie lubią szkołę	0,19			0,19
Szkoła odpowiednio dba o rozwój sprawności fizycznej	0,93	1,05	1,56	1,08
Szkoła odpowiednio informuje rodziców o postępach i zachowaniu uczniów		1,22	1,54	1,37
Baza sportowa szkoły spełnia oczekiwania	1,41	1,25	1,46	1,39
Budynek szkolny spełnia oczekiwania	0,61	1,16	1,15	0,83
Dziennik elektroniczny spełnia oczekiwania	0,93	1,30	1,39	1,10
Narzędzia informatyczne wykorzystywane do nauki zdalnej spełniają oczekiwania	0,65	0,56	0,53	0,60
Programy/aplikacje dydaktyczne wykorzystywane na lekcjach spełniają oczekiwania	0,61		1,24	0,77
Rodzice wystarczająco wspomagają nauczycieli w ich pracy		0,78	0,29	0,54
Szkoła chroni uczniów przed nadmiernym stresem	-0,74	-0,02	0,66	-0,31
Szkoła działa tak, że uczniom niepotrzebne są dodatkowe korepetycje, by zrozumieć materiał szkolny	-0,07	-0,25	0,46	-0,01
Szkoła kształci umiejętność dostrzegania własnych mocnych i słabych stron	0,42	0,64	1,07	0,59
Szkoła kształtuje umiejętność podejmowania decyzji	0,17	0,59	1,00	0,43
Szkoła kształtuje wyobraźnię i kreatywność	0,40	0,73	0,98	0,59
Szkoła odpowiednio rozwija wiedzę niezbędną do rozumienia świata	0,58	0,88	1,32	0,79
Szkoła oferuje zajęcia pozalekcyjne dopasowane do zainteresowań uczniów	-0,14	0,13	1,10	0,16
Szkoła przygotowuje do samodzielnego uczenia się przez całe życie	0,40	0,42	0,98	0,52
Szkoła przygotowuje do współpracy w zespole	0,72	0,84	1,19	0,84
Szkoła rozwija wiarę we własne możliwości	0,23	0,30	1,07	0,41
Szkoła sprawiedliwie ocenia pracę uczniów, ich stosunek do nauki i zachowanie	0,54	0,77	1,29	0,73
Szkoła właściwie współpracuje z rodzicami w zakresie wychowania		0,88	1,42	1,14
Szkoła wystarczająco kształtuje zdrowy styl życia uczniów		0,58	1,22	0,89
Szkoła wystarczająco współpracuje z rodzicami w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej		0,94	1,58	1,24
Uczniowie dobrze się czują wśród rówieśników w szkole	0,83			0,83
Uczniowie mają pozytywne relacje z nauczycielami	0,89			0,89
Szkoła dba o higienę pracy ucznia (głównie pod względem liczby zadań domowych)	-0,44	0,34	1,03	0,01
Uczniowie w szkole są bezpieczni	0,87	1,11	1,49	1,04
Wyposażenie szkoły spełnia oczekiwania	0,59	1,02	0,53	0,67
Oferta w zakresie żywienia uczniów w szkole jest odpowiednia		0,88	1,32	1,09
Organizacja świetlicy szkolnej jest właściwa		0,86	1,12	0,98
Rodzice angażują się w życie i potrzeby szkoły		0,69	0,19	0,45
Rodzice i nauczyciele współpracują w celu przygotowania dziecka do samodzielnego uczenia się przez całe życie		0,45	0,76	0,60
Średnio	0,46	0,72	1,07	0,66

Tabela 85. Średnie odpowiedzi – Szkoła Podstawowa nr 3

Zagadnienie	Uczniowie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Uczniowie lubią szkołę	0,61			0,61
Szkoła odpowiednio dba o rozwój sprawności fizycznej	1,21	0,95	1,04	1,11
Szkoła odpowiednio informuje rodziców o postępach i zachowaniu uczniów		1,03	1,63	1,22
Baza sportowa szkoły spełnia oczekiwania	0,22	0,44	-0,13	0,24
Budynek szkolny spełnia oczekiwania	0,64	0,97	0,93	0,78
Dziennik elektroniczny spełnia oczekiwania	1,14	1,38	1,20	1,22
Narzędzia informatyczne wykorzystywane do nauki zdalnej spełniają oczekiwania	0,91	0,87	0,69	0,87
Programy/aplikacje dydaktyczne wykorzystywane na lekcjach spełniają oczekiwania	0,85		1,02	0,88
Rodzice wystarczająco wspomagają nauczycieli w ich pracy		0,77	0,35	0,64
Szkoła chroni uczniów przed nadmiernym stresem	-0,49	0,03	0,39	-0,22
Szkoła działa tak, że uczniom niepotrzebne są dodatkowe korepetycje, by zrozumieć materiał szkolny	0,28	0,05	0,56	0,25
Szkoła kształci umiejętność dostrzegania własnych mocnych i słabych stron	0,70	0,53	1,09	0,71
Szkoła kształtuje umiejętność podejmowania decyzji	0,48	0,61	0,83	0,57
Szkoła kształtuje wyobraźnię i kreatywność	0,72	0,75	0,70	0,73
Szkoła odpowiednio rozwija wiedzę niezbędną do rozumienia świata	0,90	0,98	1,19	0,96
Szkoła oferuje zajęcia pozalekcyjne dopasowane do zainteresowań uczniów	0,55	0,52	0,96	0,60
Szkoła przygotowuje do samodzielnego uczenia się przez całe życie	0,73	0,62	0,69	0,69
Szkoła przygotowuje do współpracy w zespole	1,03	0,89	1,19	1,01
Szkoła rozwija wiarę we własne możliwości	0,66	0,55	1,04	0,68
Szkoła sprawiedliwie ocenia pracę uczniów, ich stosunek do nauki i zachowanie	0,69	0,45	1,24	0,70
Szkoła właściwie współpracuje z rodzicami w zakresie wychowania		0,85	1,54	1,07
Szkoła wystarczająco kształtuje zdrowy styl życia uczniów		0,63	1,11	0,79
Szkoła wystarczająco współpracuje z rodzicami w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej		0,75	1,63	1,03
Uczniowie dobrze się czują wśród rówieśników w szkole	1,30			1,30
Uczniowie mają pozytywne relacje z nauczycielami	1,10			1,10
Szkoła dba o higienę pracy ucznia (głównie pod względem liczby zadań domowych)	-0,06	0,35	1,13	0,22
Uczniowie w szkole są bezpieczni	1,09	1,17	1,46	1,17
Wyposażenie szkoły spełnia oczekiwania	0,65	0,85	0,39	0,68
Oferta w zakresie żywienia uczniów w szkole jest odpowiednia		1,18	1,61	1,32
Organizacja świetlicy szkolnej jest właściwa		1,03	1,39	1,14
Rodzice angażują się w życie i potrzeby szkoły		0,68	0,65	0,67
Rodzice i nauczyciele współpracują w celu przygotowania dziecka do samodzielnego uczenia się przez całe życie		0,57	0,83	0,65
Średnio	0,69	0,73	0,98	0,75

Tabela 86. Średnie odpowiedzi – Szkoła Podstawowa nr 4

Zagadnienie	Uczniowie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Uczniowie lubią szkołę	0,71			0,71
Szkoła odpowiednio dba o rozwój sprawności fizycznej	1,48	1,77	1,60	1,58
Szkoła odpowiednio informuje rodziców o postępach i zachowaniu uczniów		1,52	1,84	1,61
Baza sportowa szkoły spełnia oczekiwania	1,25	1,75	1,68	1,45
Budynek szkolny spełnia oczekiwania	1,31	1,62	1,80	1,46
Dziennik elektroniczny spełnia oczekiwania	1,03	1,73	1,72	1,32
Narzędzia informatyczne wykorzystywane do nauki zdalnej spełniają oczekiwania	0,92	1,40	1,64	1,15
Programy/aplikacje dydaktyczne wykorzystywane na lekcjach spełniają oczekiwania	1,00		1,64	1,11
Rodzice wystarczająco wspomagają nauczycieli w ich pracy		1,07	0,92	1,02
Szkoła chroni uczniów przed nadmiernym stresem	-0,46	0,80	1,00	0,09
Szkoła działa tak, że uczniom niepotrzebne są dodatkowe korepetycje, by zrozumieć materiał szkolny	0,27	0,65	1,28	0,50
Szkoła kształci umiejętność dostrzegania własnych mocnych i słabych stron	0,95	1,12	1,48	1,06
Szkoła kształtuje umiejętność podejmowania decyzji	0,70	1,32	1,20	0,94
Szkoła kształtuje wyobraźnię i kreatywność	1,02	1,20	1,32	1,11
Szkoła odpowiednio rozwija wiedzę niezbędną do rozumienia świata	1,02	1,42	1,44	1,19
Szkoła oferuje zajęcia pozalekcyjne dopasowane do zainteresowań uczniów	0,50	0,87	1,08	0,68
Szkoła przygotowuje do samodzielnego uczenia się przez całe życie	0,90	1,13	1,16	1,00
Szkoła przygotowuje do współpracy w zespole	1,24	1,32	1,48	1,29
Szkoła rozwija wiarę we własne możliwości	0,69	1,03	1,32	0,87
Szkoła sprawiedliwie ocenia pracę uczniów, ich stosunek do nauki i zachowanie	1,17	1,13	1,56	1,21
Szkoła właściwie współpracuje z rodzicami w zakresie wychowania		1,53	1,84	1,62
Szkoła wystarczająco kształtuje zdrowy styl życia uczniów		1,18	1,28	1,21
Szkoła wystarczająco współpracuje z rodzicami w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej		1,32	1,84	1,47
Uczniowie dobrze się czują wśród rówieśników w szkole	1,15			1,15
Uczniowie mają pozytywne relacje z nauczycielami	1,17			1,17
Szkoła dba o higienę pracy ucznia (głównie pod względem liczby zadań domowych)	-0,03	1,00	1,48	0,46
Uczniowie w szkole są bezpieczni	1,26	1,57	1,84	1,42
Wyposażenie szkoły spełnia oczekiwania	1,06	1,67	1,72	1,32
Oferta w zakresie żywienia uczniów w szkole jest odpowiednia		1,32	1,76	1,45
Organizacja świetlicy szkolnej jest właściwa		1,35	1,84	1,49
Rodzice angażują się w życie i potrzeby szkoły		1,12	1,32	1,18
Rodzice i nauczyciele współpracują w celu przygotowania dziecka do samodzielnego uczenia się przez całe życie		1,05	1,40	1,15
Średnio	0,88	1,28	1,50	1,10

Tabela 87. Średnie odpowiedzi – Szkoła Podstawowa nr 5

Zagadnienie	Uczniowie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Uczniowie lubią szkołę	0,94			0,94
Szkoła odpowiednio dba o rozwój sprawności fizycznej	1,29	1,21	1,57	1,35
Szkoła odpowiednio informuje rodziców o postępach i zachowaniu uczniów		1,19	1,86	1,52
Baza sportowa szkoły spełnia oczekiwania	1,08	1,06	0,59	0,93
Budynek szkolny spełnia oczekiwania	1,29	1,23	1,52	1,34
Dziennik elektroniczny spełnia oczekiwania	1,19	1,51	1,80	1,46
Narzędzia informatyczne wykorzystywane do nauki zdalnej spełniają oczekiwania	0,76	0,81	0,95	0,83
Programy/aplikacje dydaktyczne wykorzystywane na lekcjach spełniają oczekiwania	0,68		1,25	0,92
Rodzice wystarczająco wspomagają nauczycieli w ich pracy		0,85	0,43	0,65
Szkoła chroni uczniów przed nadmiernym stresem	-0,34	0,49	1,20	0,36
Szkoła działa tak, że uczniom niepotrzebne są dodatkowe korepetycje, by zrozumieć materiał szkolny	0,35	0,11	1,11	0,50
Szkoła kształci umiejętność dostrzegania własnych mocnych i słabych stron	0,84	0,81	1,59	1,05
Szkoła kształtuje umiejętność podejmowania decyzji	0,47	0,89	1,36	0,86
Szkoła kształtuje wyobraźnię i kreatywność	1,02	0,94	1,59	1,16
Szkoła odpowiednio rozwija wiedzę niezbędną do rozumienia świata	1,10	1,09	1,59	1,24
Szkoła oferuje zajęcia pozalekcyjne dopasowane do zainteresowań uczniów	0,18	0,23	1,32	0,52
Szkoła przygotowuje do samodzielnego uczenia się przez całe życie	0,98	0,81	1,18	0,99
Szkoła przygotowuje do współpracy w zespole	1,18	1,00	1,48	1,21
Szkoła rozwija wiarę we własne możliwości	0,52	0,79	1,55	0,90
Szkoła sprawiedliwie ocenia pracę uczniów, ich stosunek do nauki i zachowanie	0,77	0,57	1,55	0,93
Szkoła właściwie współpracuje z rodzicami w zakresie wychowania		1,17	1,73	1,44
Szkoła wystarczająco kształtuje zdrowy styl życia uczniów		0,77	1,45	1,10
Szkoła wystarczająco współpracuje z rodzicami w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej		1,04	1,91	1,46
Uczniowie dobrze się czują wśród rówieśników w szkole	1,19			1,19
Uczniowie mają pozytywne relacje z nauczycielami	1,11			1,11
Szkoła dba o higienę pracy ucznia (głównie pod względem liczby zadań domowych)	-0,11	0,64	1,39	0,55
Uczniowie w szkole są bezpieczni	1,39	1,23	1,77	1,45
Wyposażenie szkoły spełnia oczekiwania	1,24	1,00	0,61	0,99
Oferta w zakresie żywienia uczniów w szkole jest odpowiednia		0,79	1,66	1,21
Organizacja świetlicy szkolnej jest właściwa		1,28	1,41	1,34
Rodzice angażują się w życie i potrzeby szkoły		0,53	0,36	0,45
Rodzice i nauczyciele współpracują w celu przygotowania dziecka do samodzielnego uczenia się przez całe życie		0,79	1,09	0,93
Średnio	0,83	0,89	1,34	1,01

Tabela 88. Średnie odpowiedzi – Szkoła Podstawowa nr 6

Zagadnienie	Uczniowie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Uczniowie lubią szkołę	0,59			0,59
Szkoła odpowiednio dba o rozwój sprawności fizycznej	1,35	1,35	1,47	1,37
Szkoła odpowiednio informuje rodziców o postępach i zachowaniu uczniów		0,96	1,67	1,13
Baza sportowa szkoły spełnia oczekiwania	0,13	0,78	-0,20	0,37
Budynek szkolny spełnia oczekiwania	0,71	0,48	-0,50	0,45
Dziennik elektroniczny spełnia oczekiwania	1,29	1,31	1,10	1,27
Narzędzia informatyczne wykorzystywane do nauki zdalnej spełniają oczekiwania	0,82	0,77	0,37	0,74
Programy/aplikacje dydaktyczne wykorzystywane na lekcjach spełniają oczekiwania	0,75		0,87	0,78
Rodzice wystarczająco wspomagają nauczycieli w ich pracy		0,88	0,73	0,84
Szkoła chroni uczniów przed nadmiernym stresem	-0,81	0,16	0,77	-0,18
Szkoła działa tak, że uczniom niepotrzebne są dodatkowe korepetycje, by zrozumieć materiał szkolny	0,22	0,00	0,97	0,22
Szkoła kształci umiejętność dostrzegania własnych mocnych i słabych stron	0,71	0,26	1,30	0,59
Szkoła kształtuje umiejętność podejmowania decyzji	0,61	0,68	1,40	0,75
Szkoła kształtuje wyobraźnię i kreatywność	0,47	0,53	1,30	0,61
Szkoła odpowiednio rozwija wiedzę niezbędną do rozumienia świata	0,82	0,93	1,53	0,96
Szkoła oferuje zajęcia pozalekcyjne dopasowane do zainteresowań uczniów	0,38	-0,22	0,83	0,18
Szkoła przygotowuje do samodzielnego uczenia się przez całe życie	0,60	0,52	1,20	0,64
Szkoła przygotowuje do współpracy w zespole	1,12	0,87	1,33	1,04
Szkoła rozwija wiarę we własne możliwości	0,53	0,46	1,30	0,60
Szkoła sprawiedliwie ocenia pracę uczniów, ich stosunek do nauki i zachowanie	0,76	0,67	1,30	0,79
Szkoła właściwie współpracuje z rodzicami w zakresie wychowania		1,00	1,53	1,13
Szkoła wystarczająco kształtuje zdrowy styl życia uczniów		0,73	1,33	0,87
Szkoła wystarczająco współpracuje z rodzicami w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej		0,61	1,50	0,82
Uczniowie dobrze się czują wśród rówieśników w szkole	1,36			1,36
Uczniowie mają pozytywne relacje z nauczycielami	1,13			1,13
Szkoła dba o higienę pracy ucznia (głównie pod względem liczby zadań domowych)	-0,14	0,55	1,33	0,35
Uczniowie w szkole są bezpieczni	1,30	1,16	1,23	1,23
Wyposażenie szkoły spełnia oczekiwania	0,12	0,43	-0,47	0,18
Oferta w zakresie żywienia uczniów w szkole jest odpowiednia		0,71	1,33	0,86
Organizacja świetlicy szkolnej jest właściwa		0,98	0,93	0,97
Rodzice angażują się w życie i potrzeby szkoły		0,91	0,93	0,91
Rodzice i nauczyciele współpracują w celu przygotowania dziecka do samodzielnego uczenia się przez całe życie		0,52	0,97	0,62
Średnio	0,65	0,68	1,01	0,72

Tabela 89. Średnie odpowiedzi – Szkoła Podstawowa nr 7

Zagadnienie	Uczniowie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Uczniowie lubią szkołę	0,69			0,69
Szkoła odpowiednio dba o rozwój sprawności fizycznej	1,48	1,34	1,58	1,46
Szkoła odpowiednio informuje rodziców o postępach i zachowaniu uczniów		1,17	1,58	1,33
Baza sportowa szkoły spełnia oczekiwania	1,79	1,72	1,84	1,78
Budynek szkolny spełnia oczekiwania	0,69	0,79	0,95	0,76
Dziennik elektroniczny spełnia oczekiwania	1,13	1,31	1,89	1,29
Narzędzia informatyczne wykorzystywane do nauki zdalnej spełniają oczekiwania	1,07	1,21	1,47	1,17
Programy/aplikacje dydaktyczne wykorzystywane na lekcjach spełniają oczekiwania	0,93		1,53	1,06
Rodzice wystarczająco wspomagają nauczycieli w ich pracy		1,10	0,74	0,96
Szkoła chroni uczniów przed nadmiernym stresem	-0,56	0,66	0,89	-0,03
Szkoła działa tak, że uczniom niepotrzebne są dodatkowe korepetycje, by zrozumieć materiał szkolny	0,37	0,38	0,68	0,42
Szkoła kształci umiejętność dostrzegania własnych mocnych i słabych stron	0,79	0,76	1,47	0,89
Szkoła kształtuje umiejętność podejmowania decyzji	0,45	1,00	1,37	0,73
Szkoła kształtuje wyobraźnię i kreatywność	0,61	0,90	1,26	0,78
Szkoła odpowiednio rozwija wiedzę niezbędną do rozumienia świata	0,87	1,24	1,53	1,07
Szkoła oferuje zajęcia pozalekcyjne dopasowane do zainteresowań uczniów	0,56	0,03	0,89	0,49
Szkoła przygotowuje do samodzielnego uczenia się przez całe życie	0,65	0,76	1,00	0,73
Szkoła przygotowuje do współpracy w zespole	1,15	1,24	1,37	1,21
Szkoła rozwija wiarę we własne możliwości	0,59	0,66	1,37	0,73
Szkoła sprawiedliwie ocenia pracę uczniów, ich stosunek do nauki i zachowanie	1,01	0,93	1,37	1,05
Szkoła właściwie współpracuje z rodzicami w zakresie wychowania		1,17	1,58	1,33
Szkoła wystarczająco kształtuje zdrowy styl życia uczniów		1,00	1,42	1,17
Szkoła wystarczająco współpracuje z rodzicami w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej		0,86	1,63	1,17
Uczniowie dobrze się czują wśród rówieśników w szkole	1,32			1,32
Uczniowie mają pozytywne relacje z nauczycielami	1,10			1,10
Szkoła dba o higienę pracy ucznia (głównie pod względem liczby zadań domowych)	0,15	0,86	1,37	0,52
Uczniowie w szkole są bezpieczni	1,21	1,48	1,89	1,39
Wyposażenie szkoły spełnia oczekiwania	1,30	1,17	1,32	1,27
Oferta w zakresie żywienia uczniów w szkole jest odpowiednia		1,17	1,68	1,38
Organizacja świetlicy szkolnej jest właściwa		0,90	1,63	1,19
Rodzice angażują się w życie i potrzeby szkoły		0,97	1,00	0,98
Rodzice i nauczyciele współpracują w celu przygotowania dziecka do samodzielnego uczenia się przez całe życie		0,93	0,95	0,94
Średnio	0,84	0,99	1,35	0,98

Tabela 90. Średnie odpowiedzi – Przedszkole nr 1

Zagadnienie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Baza materialna przedszkola jest dobra	1,10	0,80	1,04
Budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci	1,22	1,40	1,25
Dzieci lubią przedszkole	1,80		1,80
Godziny otwarcia przedszkola są dogodne	1,54		1,54
Oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci	1,61	1,90	1,67
Oferta żywienia jest właściwa	1,49	2,00	1,59
Przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę	1,68	2,00	1,75
Przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci	1,37	2,00	1,49
Przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu	1,00	1,90	1,18
Współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa	1,61	1,70	1,63
Wyposażenie przedszkola jest wystarczające	0,95	0,30	0,82
Średnio	1,40	1,56	1,42

Tabela 91. Średnie odpowiedzi – Przedszkole nr 2

Zagadnienie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Baza materialna przedszkola jest dobra	1,43	1,00	1,26
Budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci	1,74	1,53	1,66
Dzieci lubią przedszkole	1,65		1,65
Godziny otwarcia przedszkola są dogodne	1,70		1,70
Oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci	1,70	1,93	1,79
Oferta żywienia jest właściwa	1,61	1,40	1,53
Przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę	1,70	1,93	1,79
Przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci	1,70	1,87	1,76
Przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu	1,78	1,73	1,76
Współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa	1,39	1,80	1,55
Wyposażenie przedszkola jest wystarczające	1,35	0,87	1,16
Średnio	1,61	1,56	1,60

Tabela 92. Średnie odpowiedzi – Przedszkole nr 4

Zagadnienie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Baza materialna przedszkola jest dobra	1,62	1,29	1,55
Budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci	1,92	1,14	1,76
Dzieci lubią przedszkole	1,85		1,85
Godziny otwarcia przedszkola są dogodne	1,85		1,85
Oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci	1,77	1,43	1,70
Oferta żywienia jest właściwa	1,85	0,86	1,64
Przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę	1,81	1,71	1,79
Przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci	1,62	1,29	1,55
Przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu	1,62	1,86	1,67
Współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa	1,65	1,71	1,67
Wyposażenie przedszkola jest wystarczające	1,69	1,14	1,58
Średnio	1,75	1,38	1,68

Tabela 93. Średnie odpowiedzi – Przedszkole nr 7

Zagadnienie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Baza materialna przedszkola jest dobra	1,40	-1,00	0,71
Budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci	1,40	-0,50	0,86
Dzieci lubią przedszkole	2,00		2,00
Godziny otwarcia przedszkola są dogodne	2,00		2,00
Oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci	2,00	1,75	1,93
Oferta żywienia jest właściwa	1,60	1,50	1,57
Przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę	2,00	2,00	2,00
Przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci	1,90	1,75	1,86
Przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu	1,70	2,00	1,79
Współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa	1,90	-0,50	1,21
Wyposażenie przedszkola jest wystarczające	1,10	-0,50	0,64
Średnio	1,73	0,72	1,48

Tabela 94. Średnie odpowiedzi – Przedszkole nr 8

Zagadnienie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Baza materialna przedszkola jest dobra	1,38	1,29	1,35
Budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci	1,44	1,29	1,39
Dzieci lubią przedszkole	1,63		1,63
Godziny otwarcia przedszkola są dogodne	1,75		1,75
Oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci	1,63	2,00	1,74
Oferta żywienia jest właściwa	1,56	2,00	1,70
Przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę	1,69	2,00	1,78
Przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci	1,56	2,00	1,70
Przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu	0,88	1,86	1,17
Współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa	1,50	1,86	1,61
Wyposażenie przedszkola jest wystarczające	1,38	1,43	1,39
Średnio	1,49	1,75	1,56

Tabela 95. Średnie odpowiedzi – Przedszkole nr 9

Zagadnienie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Baza materialna przedszkola jest dobra	1,39	1,63	1,46
Budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci	1,28	1,38	1,31
Dzieci lubią przedszkole	1,78		1,78
Godziny otwarcia przedszkola są dogodne	1,78		1,78
Oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci	1,78	2,00	1,85
Oferta żywienia jest właściwa	1,67	1,88	1,73
Przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę	1,83	2,00	1,88
Przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci	1,78	1,88	1,81
Przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu	1,11	1,75	1,31
Współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa	1,72	1,75	1,73
Wyposażenie przedszkola jest wystarczające	1,28	1,25	1,27
Średnio	1,58	1,72	1,62

Tabela 96. Średnie odpowiedzi – Przedszkole nr 16

Zagadnienie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Baza materialna przedszkola jest dobra	1,23	1,00	1,21
Budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci	1,45	1,22	1,43
Dzieci lubią przedszkole	1,80		1,80
Godziny otwarcia przedszkola są dogodne	1,63		1,63
Oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci	1,70	1,67	1,69
Oferta żywienia jest właściwa	1,36	1,89	1,41
Przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę	1,87	1,89	1,87
Przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci	1,43	1,78	1,46
Przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu	0,86	1,11	0,88
Współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa	1,72	1,78	1,73
Wyposażenie przedszkola jest wystarczające	1,09	0,89	1,07
Średnio	1,47	1,47	1,47

Tabela 97. Średnie odpowiedzi – Przedszkole nr 17

Zagadnienie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Baza materialna przedszkola jest dobra	1,35	1,33	1,35
Budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci	1,41	1,00	1,35
Dzieci lubią przedszkole	1,76		1,76
Godziny otwarcia przedszkola są dogodne	1,24		1,24
Oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci	1,82	2,00	1,85
Oferta żywienia jest właściwa	1,65	2,00	1,70
Przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę	1,76	2,00	1,80
Przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci	1,59	2,00	1,65
Przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu	1,47	1,33	1,45
Współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa	1,53	1,33	1,50
Wyposażenie przedszkola jest wystarczające	1,24	1,00	1,20
Średnio	1,53	1,56	1,53

Tabela 98. Średnie odpowiedzi – Przedszkole nr 18

Zagadnienie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Baza materialna przedszkola jest dobra	0,77	1,50	0,94
Budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci	0,08	1,25	0,35
Dzieci lubią przedszkole	1,54		1,54
Godziny otwarcia przedszkola są dogodne	1,77		1,77
Oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci	1,23	2,00	1,41
Oferta żywienia jest właściwa	1,46	2,00	1,59
Przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę	1,77	2,00	1,82
Przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci	1,23	2,00	1,41
Przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu	-0,08	1,25	0,24
Współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa	1,15	1,50	1,24
Wyposażenie przedszkola jest wystarczające	0,85	1,25	0,94
Średnio	1,07	1,64	1,18

Tabela 99. Średnie odpowiedzi – Przedszkole nr 19

Zagadnienie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Baza materialna przedszkola jest dobra	1,21	1,20	1,21
Budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci	1,57	1,80	1,63
Dzieci lubią przedszkole	1,71		1,71
Godziny otwarcia przedszkola są dogodne	1,79		1,79
Oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci	1,79	2,00	1,84
Oferta żywienia jest właściwa	1,50	1,60	1,53
Przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę	1,71	2,00	1,79
Przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci	1,43	1,60	1,47
Przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu	1,21	1,80	1,37
Współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa	1,50	1,80	1,58
Wyposażenie przedszkola jest wystarczające	1,36	1,40	1,37
Średnio	1,53	1,69	1,56

Tabela 100. Średnie odpowiedzi – Przedszkole nr 20

Zagadnienie	Rodzice	Nauczyciele	Średnio
Baza materialna przedszkola jest dobra	1,48	1,67	1,51
Budynek i otoczenie przedszkola są odpowiednie do potrzeb dzieci	1,80	2,00	1,83
Dzieci lubią przedszkole	1,90		1,90
Godziny otwarcia przedszkola są dogodne	1,70		1,70
Oferta przedszkola optymalnie przyczynia się do rozwoju dzieci	1,92	2,00	1,93
Oferta żywienia jest właściwa	1,78	1,89	1,80
Przedszkole odpowiednio zapewnia dzieciom bezpieczeństwo i opiekę	1,93	2,00	1,94
Przedszkole właściwie kształtuje zdrowy styl życia u dzieci	1,80	2,00	1,83
Przedszkole zapewnia dzieciom odpowiednią ilość ruchu, w tym na świeżym powietrzu	1,60	1,89	1,64
Współpraca przedszkola z rodzicami jest właściwa	1,77	1,44	1,72
Wyposażenie przedszkola jest wystarczające	1,27	1,67	1,32
Średnio	1,72	1,84	1,74

21. Badania ankietowe - pytania otwarte

W ramach badania respondenci zostali poproszeni o kilka wypowiedzi otwartych. Listy pytań zostały dostosowane do danej grupy.

Pytania otwarte do nauczycieli szkół podstawowych:

6. Jakie są mocne strony szkoły, w której Pani/Pan pracuje?
7. Jakie są słabe strony szkoły, w której Pani/Pan pracuje?
8. Jakie ma Pani/Pan potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego?
9. Jakie widzi Pani/Pan potrzeby w zakresie wyposażenia szkoły w oprogramowanie?
10. Jak widzi Pani/Pan potrzeby w zakresie wyposażenia szkół w narzędzia pracy dla nauczycieli (inne niż oprogramowanie)?
11. Jak doświadczenia z czasu epidemii można by wykorzystać w szkołach po jej ustaniu?

Pytania otwarte do rodziców uczniów szkół podstawowych:

1. Jakie są mocne strony szkoły, w której uczy się Pani/Pana dziecko?
2. Jakie są słabe strony szkoły, w której uczy się Pani/Pana dziecko?
3. Jak doświadczenia z czasu epidemii można by wykorzystać w szkołach po jej ustaniu?

Pytania otwarte do uczniów szkół podstawowych:

1. Co najbardziej lubisz, co Ci się podoba w Twojej szkole?
2. Czego najbardziej nie lubisz, co byś chciał zmienić w Twojej szkole?
3. Jak doświadczenia z czasu epidemii można by wykorzystać w szkołach po jej ustaniu?

Pytania otwarte do nauczycieli przedszkoli:

1. Jakie są mocne strony przedszkola, w którym Pani/Pan pracuje?
2. Jakie są słabe strony przedszkola, w którym Pani/Pan pracuje?
3. Jakie ma Pani/Pan potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego?
4. Jak widzi Pani/Pan potrzeby w zakresie wyposażenia przedszkola?

Pytania otwarte do rodziców dzieci uczęszczających do przedszkoli:

1. Jakie są mocne strony przedszkola, do którego uczęszcza Państwa dziecko?
2. Jakie są słabe strony przedszkola, do którego uczęszcza Państwa dziecko?

Pytania otwarte do dyrektorów szkół podstawowych:

1. Jak ocenia Pani/Pan bazę lokalową (użyteczność, stan techniczny budynku i obiektów sportowych itp.) swojej placówki?

2. Jakie potrzeby w zakresie poprawy bazy lokalowej swojej placówki uważa Pani/Pan za najważniejsze?
3. Jak ocenia Pani/Pan wyposażenie swojej placówki (meble, pomoce dydaktyczne, sprzęt sportowy, sprzęt komputerowy i multimedialny itp.)?
4. Jakie potrzeby w zakresie poprawy wyposażenia uważa Pani/Pan za najważniejsze?
5. Jak ocenia Pani/Pan dopasowanie zatrudnienia pracowników (nauczycieli i pracowników administracji i obsługi) w Pani/Pana szkole do jej potrzeb. Proszę odnieść się zarówno do liczby jak i kwalifikacji pracowników.
6. Jakie widzi Pani/Pan potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli?
7. Co, Pani/Pana zdaniem, jest mocną stroną Pani/Pana placówki (proszę wymienić maksymalnie trzy najważniejsze)?
8. Co, Pani/Pana, zdaniem jest słabą stroną Pani/Pana placówki (proszę wymienić maksymalnie trzy najważniejsze)?
9. Czy baza Pani/Pana szkoły jest udostępniana mieszkańcom miasta? Jeśli tak, to w jakim wymiarze i zakresie?
10. Jakie problemy wychowawcze, występujące w Pani/Pana placówce, uważa Pani/Pan za najistotniejsze i najtrudniejsze do rozwiązywania?
11. Jakie programy komputerowe (do obsługi administracyjnej szkoły, do nauki zdalnej, do pracy na zajęciach stacjonarnych, inne) są wykorzystywane w Pani/Pana placówce?
12. Czy i jakie potrzeby w zakresie zakupu programów komputerowych dostrzega Pani/Pan w swojej placówce?
13. Jak ocenia Pani/Pan współpracę z CUW?
14. Co Pani/Pana zdaniem należy poprawić w współpracy z CUW?
15. Jakie obszary funkcjonowania szkoły powinien przejąć CUW?

Pytania otwarte do dyrektorów przedszkoli:

1. Jak ocenia Pani/Pan bazę lokalową (użyteczność, stan techniczny budynku, obiekty sportowe itp.) swojej placówki?
2. Jakie potrzeby w zakresie poprawy bazy lokalowej swojej placówki uważa Pani/Pan za najważniejsze?
3. Jak ocenia Pani/Pan wyposażenie swojej placówki (meble, pomoce dydaktyczne, sprzęt sportowy, sprzęt komputerowy i multimedialny itp.)?
4. Jakie potrzeby w zakresie poprawy wyposażenia swojej placówki uważa Pani/Pan za najważniejsze?
5. Jak ocenia Pani/Pan dopasowanie zatrudnienia pracowników w Pani/Pana przedszkolu do jego potrzeb. Proszę odnieść się zarówno do liczby pracowników (nauczycieli i pracowników administracji i obsługi) jak i ich kwalifikacji.

6. Jakie widzi Pani/Pan potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli?
7. Co, Pani/Pana zdaniem, jest mocną stroną Państwa placówki (proszę wymienić maksymalnie 3 najważniejsze)?
8. Co, Pani/Pana zdaniem, jest słabą stroną Państwa placówki (proszę wymienić maksymalnie 3 najważniejsze)?
9. Jakie programy komputerowe są wykorzystywane w Pani/Pana placówce?
10. Czy i jakie potrzeby w zakresie zakupu programów komputerowych dostrzega Pani/Pan w swojej placówce?
11. Jak ocenia Pani/Pan współpracę z CUW?
12. Co, Pani/Pana zdaniem, należy poprawić we współpracy z CUW?

Pytania otwarte do **dyrektora CUW:**

1. Jak Pan ocenia bazę lokalową (funkcjonalność, stan techniczny pomieszczeń, lokalizacja jednostki)?
2. Jakie potrzeby w zakresie poprawy bazy lokalowej swojej jednostki uważa Pan za najważniejsze?
3. Jak Pan ocenia wyposażenie swojej jednostki (meble, narzędzia IT, sprzęt komputerowy i multimedialny itp.)?
4. Jakie potrzeby w zakresie poprawy wyposażenia swojej jednostki uważa Pan za najważniejsze?
5. Jak ocenia Pan dopasowanie zatrudnienia pracowników w Pana jednostce do jego potrzeb. Proszę odnieść się zarówno do liczby pracowników (merytorycznych oraz pracowników administracji i obsługi) jak i ich kwalifikacji.
6. Jakie widzi Pan potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego pracowników CUW?
7. Co Pana zdaniem jest mocną stroną CUW (proszę wymienić maksymalnie 3 najważniejsze)
8. Co Pana zdaniem jest słabą stroną CUW (proszę wymienić maksymalnie 3 najważniejsze)
9. Jakie programy komputerowe są wykorzystywane w CUW?
10. Czy i jakie potrzeby w zakresie zakupu programów komputerowych dostrzega Pan w CUW?
11. Jak ocenia Pan współpracę z jednostkami obsługiwanymi?
12. Co Pana zdaniem należy poprawić we współpracy z jednostkami obsługiwanymi?

Pytania otwarte do dyrektora Szkolnego Schroniska Młodzieżowego:

1. Jak Pan ocenia bazę lokalową (funkcjonalność, stan techniczny obiektów sportowych i pomieszczeń, lokalizacja jednostki)?
2. Jakie potrzeby w zakresie poprawy bazy lokalowej swojej jednostki uważa Pan za najważniejsze?
3. Jak Pan ocenia wyposażenie swojej jednostki (wyposażenie obiektów i pomieszczeń, sprzęt sportowy, narzędzia IT, sprzęt komputerowy itp.)?
4. Jakie potrzeby w zakresie poprawy wyposażenia swojej jednostki uważa Pan za najważniejsze?

5. Jak ocenia Pan dopasowanie zatrudnienia pracowników w Pana jednostce do jego potrzeb. Proszę odnieść się zarówno do liczby pracowników (merytorycznych oraz pracowników administracji i obsługi) jak i ich kwalifikacji.
6. Jakie widzi Pan potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego pracowników Schroniska?
7. Co Pana zdaniem jest mocną stroną Schroniska (proszę wymienić maksymalnie 3 najważniejsze)
8. Co Pana zdaniem jest słabą stroną Schroniska (proszę wymienić maksymalnie 3 najważniejsze)
9. Jakie programy komputerowe są wykorzystywane w Schronisku?
10. Czy i jakie potrzeby w zakresie zakupu programów komputerowych dostrzega Pan w Schronisku?
11. Jak ocenia Pan współpracę z CUW?
12. Co Pana zdaniem należy poprawić we współpracy z CUW?

Ponadto wszystkim grupom umożliwiono podzielenie się dodatkowymi przemyśleniami na temat oświaty w Mieście Cieszyn.

W kolejnych podrozdziałach zostały przedstawione odpowiedzi respondentów na pytania według grup tematycznych z wyłączeniem:

- analizy pytań dotyczących współpracy pomiędzy CUW a placówkami, która została ujęta w opracowaniu *Analiza organizacji i finansów oświaty miasta Cieszyn* – podrozdział 13.5.4. *Ocena pracy CUW wynikająca z badań ankietowych*;
- analizy pytań dotyczących programów komputerowych wykorzystywanych oraz potrzebnych w placówkach, która została ujęta w podrozdziale 16.1. *Oprogramowanie* tego samego opracowania.

21.1. Mocne i słabe strony jednostek

Pytania o mocne i słabe strony zostały skierowane do każdej z grup respondentów związanych z daną jednostką oświatową.

Wszystkie wypowiedzi zawarte w ankietach zostały przeanalizowane i pogrupowane według podobieństwa. Kategorie zostały nazwane i zaprezentowane w poniższych tabelach wraz z sumaryczną liczebnością wskazań w ramach wszystkich szkół i przedszkoli. Każdy ankietowany został poproszony o podanie maksymalnie po trzy cechy w obu pytaniach (tj. zarówno odnośnie mocnych jak i słabych stron placówki). Pomimo tej prośby część wypowiedzi została zaprezentowana w sposób rozbudowany, obejmując wiele wątków z różnych obszarów. Takie wypowiedzi zostały przypisane do kilku kategorii, zgodnie z ich treścią.

Wypowiedzi, które w skali danej jednostki wystąpiły pojedynczo i jednocześnie w skali całego badania powtórzyły się zaledwie 2-3 krotnie, nie spowodowały utworzenia odrębnej kategorii. Zostały one dopisane do pozycji *Inne* wraz z wypowiedziami niejednoznacznymi bądź bardzo ogólnymi (np. „wszystko jest super”).

W poniższych tabelach podano procentowy udział wypowiedzi wskazujących na daną kategorię w odniesieniu do liczby ankiet wypełnionych w ramach danej placówki.

Skrajnie prawe kolumny podają liczbę wskazań w ramach poszczególnych kategorii razem dla wszystkich szkół/przedszkoli. Według tej liczby zostały posortowane dane w tabelach (tj. kategorie zostały zaprezentowane według kolejności od najczęściej do najrzadziej występujących).

Tabela 101. Mocne strony szkół – wskazania nauczycieli

Mocne strony szkół - wskazania nauczycieli	SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6	SP7	Liczba wskazań
Kadra (wykwalifikowana, doświadczona, zaangażowana)	45%	31%	59%	12%	55%	57%	37%	120
Współpraca z rodzicami / komunikacja	29%	10%	20%	56%	39%	30%	16%	72
Atmosfera (np. przyjazna, otwarta)	12%	12%	20%	56%	14%	43%	21%	60
Dostęp do pomocy specjalistów (pedagoga/ psychologa/ logopedy)	7%	36%	17%		52%			56
Oferta zajęć pozalekcyjnych (zajęć dodatkowych, imprez, konkursów, projektów)	10%	34%	35%		14%	7%		51
Baza sportowa	29%	24%	2%	8%	2%	30%	21%	43
Podójście do ucznia (np. dbanie o dobro dziecka, indywidualizacja pracy, pomoc/wsparcie)	26%	14%	7%		25%	17%	5%	40
Współpraca w ramach kadry	21%	15%	17%	4%	11%	17%	11%	40
Bezpieczeństwo (w tym np. monitoring placówki)	14%	5%	9%	48%	14%	10%	16%	38
Kameralność placówki				72%	9%	23%	47%	38
Dyrektor / sposób zarządzania	24%	8%	9%		11%	13%	42%	37
Poziom nauçzania (tj. wysoki / dobre wyniki w nauce, na egzaminach)	29%	2%	6%		2%	27%	16%	28
Wyposażenie w multimedia		2%	6%	84%	5%	3%		28
Baza lokalowa (np. przestrzeń, dużo sal)	14%	5%	13%	8%	18%			26
Przestrzeń dookoła szkoły (np. tereny zielone, place zabaw)		5%	24%			17%	11%	23
Basen				92%				23
Dyscyplina / działania wychowawcze	17%	12%	7%			3%	11%	21
Oddziały integracyjne		31%						18
Wyposażenie w pomoce dydaktyczne		5%	13%	12%	2%	3%	11%	17
Lokalizacja	12%	2%	6%				26%	14
Oddziały sportowe		24%						14
Organizacja pracy (np. plan lekcji- jednoznanowość)	5%	10%			7%			11
Świetlica	2%		4%		9%	3%	5%	9
Stołówka	2%	2%	7%	4%			5%	8
Współpraca zewnętrzna (ze środowiskiem lokalnym / międzynarodowa)		2%	4%		11%			8
Nie ma mocnych stron / nie mam zdania			4%	4%		3%		4
Biblioteka		2%	2%		2%			3
Niektórzy nauczyciele			2%				5%	2
Inne	17%	2%	11%		7%	20%	11%	25
Liczba wypełnionych ankiet	42	50	54	25	44	30	19	

Tabela 102. Mocne strony szkół – wskazania rodziców

Mocne strony szkół - wskazania rodziców	SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6	SP7	Liczba wskazań
Kadra (kompetentna)	27%	25%	25%	33%	28%	22%	31%	127
Baza sportowa	18%	33%	13%	18%	11%	33%	52%	112
Współpraca szkoły z rodzicami / komunikacja	15%	22%	15%	12%	23%	11%	17%	76
Oferta zajęć pozalekcyjnych (np. zajęć dodatkowych, imprez, konkursów, projektów)	15%	16%	26%	7%	4%	13%		70
Kameralność placówki		2%		32%	13%	28%	55%	69
Bezpieczeństwo (poczucie bezpieczeństwa / zainstalowany monitoring)	10%	6%	13%	22%	11%	13%	24%	64
Nie ma mocnych stron / nie mam zdania	15%	13%	14%	7%	15%	11%		57
Lokalizacja (w centrum / poza centrum / blisko miejsca zamieszkania)	10%	14%	12%	8%	2%	18%	10%	56
Poziom nauczania (dobry / wysoki)	32%	9%	7%	7%		12%	7%	55
Podjęcie do ucznia (motywowanie, indywidualizacja, "dobro dziecka jest najważniejsze")	11%	14%	4%	35%	4%	1%	7%	48
Stołówka (smaczne obiady)	11%	11%	15%	10%		6%	3%	45
Atmosfera	4%		5%	8%	9%	23%	14%	44
Basen				65%				39
Wyposażenie (w tym w multimedia, pomoce dydaktyczne)	7%	9%	8%	12%	4%	1%		30
Przestrzeń dookoła szkoły (np. zieleń / plac zabaw / siłownia zewnętrzna)		5%	12%			6%	10%	26
Baza lokalowa (np. przestrzeń / dużo sal)	10%	3%	5%	2%	19%	1%		26
Dostęp do pomocy specjalistów (pedagoga/ psychologa/ logopedy)		6%	6%	5%	17%	3%		25
Dyrektor / sposób zarządzania	3%	8%		2%	11%	4%	17%	22
Niektórzy nauczyciele (wskazani z nazwiska bądź podane nazwy przedmiotów)			4%	2%	13%	10%		22
Dyscyplina / działania wychowawcze	6%	5%	3%	2%		2%		14
Organizacja pracy (np. plan zajęć)	4%	2%	3%	2%	2%	2%	3%	12
Sala informatyczna	4%	5%	1%		2%			8
Oddziały integracyjne			5%					6
Biblioteka			3%	2%	2%		3%	6
Oddziały sportowe		2%		7%				5
Świetlica		3%	1%	2%			3%	5
Współpraca międzynarodowa			3%		2%			5
Szkoła "osiedlowa" / znajomość lokalnego środowiska			3%			1%	3%	5
Część zajęć (wskazanie na konkretny przedmiot, np. angielski, matematyka)	3%		2%					4
Szafki dla uczniów			3%		2%			4
Inne	10%	6%	19%	10%	6%	8%	7%	52
Liczba wypełnionych ankiet	71	64	115	80	47	97	29	

Tabela 103. Mocne strony szkół – wskazania uczniów

Mocne strony szkół - wskazania uczniów	SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6	SP7	Liczba wskazań
Baza i wyposażenie	42%	33%	45%	47%	40%	25%	46%	354
Dobra atmosfera / koledzy i koleżanki	34%	22%	31%	19%	35%	28%	32%	250
Baza sportowa	33%	28%	15%	24%	5%	25%	58%	222
Kadra	13%	17%	16%	28%	21%	23%	18%	165
Oferta zajęć pozalekcyjnych (zajęć dodatkowych, imprez, konkursów, projektów)	9%	6%	13%	2%	19%	41%	1%	107
Niektóre zajęcia	10%	10%	12%	8%	21%	3%	13%	94
Organizacja zajęć i przerw	9%	11%	7%	8%	11%	20%	10%	91
Stołówka	15%	4%	14%	15%	3%	3%	7%	87
Nie ma mocnych stron / nie mam zdania	7%	18%	12%	7%	2%	5%	4%	86
Basen				41%				49
Niektórzy pracownicy (pedagogiczni i niepedagogiczni)	8%	10%	9%	7%	13%	4%	4%	71
Jakość kształcenia	5%	5%	8%	9%	19%	6%	7%	68
Możliwość rozwoju osobistego	1%	3%	1%		3%	2%	3%	15
Dyrektor / sposób zarządzania	2%			1%		2%	3%	7
Bezpieczeństwo		2%		1%		1%	1%	7
Lokalizacja i otoczenie szkoły				2%		2%	1%	5
Inne	6%	9%	7%	9%	10%	6%	8%	69
Liczba wypełnionych ankiet	128	178	231	119	62	97	71	

Tabela 104. Słabe strony szkół – wskazania nauczycieli

Słabe strony szkół - wskazania nauczycieli	SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6	SP7	Liczba wskazań
Baza sportowa (brak sali gimnastycznej, brak sprzętu)		2%	54%		55%	20%		60
Budynek (wymaga remontu / zbyt mały)		10%	17%			117%	53%	60
Brak słabych stron / nie mam zdania	33%	17%	26%	12%	16%	13%	21%	56
Baza dydaktyczna / wyposażenie	7%	22%	17%		27%	20%	32%	49
Brak nowoczesnej bazy multimedialnej (np. tablic multimedialnych)	19%		9%		43%	3%	5%	34
Niekorzystna rejonizacja				132%				33
Współpraca z rodzicami (małe zaangażowanie, zainteresowanie rodziców)	10%	20%	6%		11%			24
Duża liczba uczniów / brak możliwości podziału klas	10%	8%	20%	12%		3%		24
Brak zgody Urzędu Miasta na tworzenie drugiego oddziału klasy pierwszej				72%				18
Słabe łącze internetowe	2%	12%	6%		2%	10%	5%	16
Poziom nauczania / motywacja uczniów do nauki	2%	5%	2%		18%			13
Problem z parkingiem	17%	8%						12
Świetlica (oferta, wielkość)	2%	17%				3%		12
Przestarzały, wysłużony sprzęt IT	14%		4%			10%		11
Organizacja / plan lekcji	7%	5%			2%	13%		11
Problemy wychowawcze	5%	5%	4%	4%	7%			11
Hałas (dużo dzieci na korytarzach)		10%	6%					9
Ograniczenia w liczbie zajęć	7%	2%			2%	7%	5%	8
Otoczenie budynku (niewystarczająco zagospodarowane)	5%	3%	2%			7%		7
Ograniczenia w dostępie do ksera/drukarki w celu przygotowania materiałów do lekcji		8%	2%					6
Menu w stołówce (mały wybór, mało smacznie, mało zdrowo)		5%					16%	6
Barriere architektoniczne ograniczające mobilność osób z niepełnosprawnością fizyczną			11%					6
Brak finansów		2%	6%		5%			6
Biblioteka (słabo wyposażona)		2%	2%		2%	3%		4
Dyrekcja		2%		4%				2
Inne	17%	22%	13%	8%	7%	3%	11%	35
Liczba wypełnionych ankiet	42	59	54	25	44	30	19	

Tabela 105. Słabe strony szkół – wskazania rodziców

Słabe strony szkół - wskazania rodziców	SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6	SP7	Liczba wskazań
Brak słabych stron / nie mam zdania	30%	33%	28%	42%	49%	18%	41%	151
Zajęcia dodatkowe (brak, mała ilość)	14%	13%	4%	10%	6%	25%	10%	59
Baza sportowa (np. brak drugiej sali gimnastycznej, lekcje w-f na korytarzu)			19%		15%	24%		52
Sposób nauczania/ realizacji programu nauczania	14%	6%	10%	13%	13%	3%	7%	45
Stołówka (np. menu niedostosowane do dzieci / wyposażenie kuchni)	3%	11%	4%	8%	9%	15%	14%	42
Podjęcie nauczycieli do uczniów (presja/ brak motywowania/ mała wyrozumiałość)	14%	11%	9%	5%		11%		41
Budynek (wymaga remontu / zbyt mały)	6%	2%	8%	3%		21%	17%	41
Brak boiska	3%	3%	18%	10%				31
Wyposażenie (np. brak wyposażenia pracowni przedmiotowych / słaby sprzęt komputerowy)		5%	5%		6%	18%	7%	31
Problem z szatniami (przykryj zapach / nieodpowiednio dostosowane szafki lub ich liczba)	7%	6%	9%			6%	17%	30
Współpraca szkoły z rodzicami / komunikacja	4%	13%	3%		2%	6%		22
Za dużo zadań domowych	11%	11%	4%			2%		22
Duża liczba uczniów / brak możliwości podziału klas		5%	12%			2%		19
Problem z parkingiem	6%		4%	7%	2%	3%	3%	18
Zachowanie uczniów (brak dyscypliny, agresja, przemoc, wandalizm)	1%	9%	3%	3%	9%			17
Niektórzy nauczyciele	1%		1%	5%	13%	4%	3%	16
Brak zajęć na basenie	4%	3%	6%			2%		14
Świetlica	3%	2%	1%	5%		2%	14%	13
Jakość prowadzenia nauki zdalnej	8%		5%					12
Braki kadrowe / duża rotacja nauczycieli		3%		2%		7%	7%	12
Lokalizacja (bliskość ruchliwej drogi)	4%			2%		7%		11
Plan lekcji (np. odrabianie sobót, dwuzmianowość)	4%	3%	2%			1%	7%	10
Dyrektor / sposób zarządzania		2%	6%			2%		10
Brak środków higienicznych (mydła, papieru toaletowego) / stan toalet	1%	3%	3%			3%		10
Sposób oceniania	4%		2%		4%	2%		9
Poziom nauczania (za niski lub za wysoki / brak kształtowania samodzielności, kreatywności)		9%				2%		8
Brak zgody Urzędu Miasta na tworzenie drugiego oddziału klasy pierwszej				13%				8
Wycieczki (brak/ mała liczba)	4%				6%		3%	7
Hałas (dużo dzieci na korytarzach)			5%		2%			7
Niebezpieczne dojście do szkoły (np. brak światła / przejścia nad drogą krajową / chodnika)						6%	3%	7
Brak dzwonek		3%	3%					6
Wsparcie dla uczniów z trudnościami	3%		3%					6
Przestrzeń dookoła szkoły		2%	1%	2%	2%		7%	6
Zasady panujące w szkole	4%	2%	1%					5
Za małe ławki						5%		5
Biblioteka (słabe wyposażenie / godziny otwarcia)			2%			2%	3%	5
Sklepek (brak / niewystarczający asortyment)		3%				2%		4
Brak miejsc rowerowych	3%			2%				3
Kadra			2%	2%				3
Brak nowoczesnej bazy multimedialnej (np. tablic multimedialnych)			2%		2%			3
Słabe łącze internetowe		3%	1%					3
Inne	4%	20%	11%	12%	15%	8%	7%	53
Liczba wypełnionych ankiet	71	64	115	60	47	97	29	

Tabela 106. Słabe strony szkół – wskazania uczniów

Słabe strony szkół - wskazania uczniów	SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6	SP7	Liczba wskazań
Baza i wyposażenie	46%	33%	33%	28%	21%	53%	41%	319
Organizacja zajęć i przerw	27%	22%	23%	31%	19%	16%	27%	212
Nadmierne wymagania (w tym ilość zadań, klasówek)	20%	23%	13%	12%	18%	9%	25%	149
Nie ma słabych stron / nie mam zdania	11%	18%	16%	16%	29%	8%	17%	141
Baza sportowa	5%	4%	29%	5%	3%	52%		140
Niektórzy pracownicy (pedagogiczni i niepedagogiczni)	16%	14%	9%	11%	15%	8%	8%	103
Stołówka	9%	7%	5%	8%	15%	13%	14%	76
Kadra	9%	8%	6%	2%	2%	2%		46
Dobra atmosfera / koledzy i koleżanki	5%	6%	5%	5%	3%	2%		37
Niektóre zajęcia	2%	1%	6%	5%	3%		17%	37
Oferta zajęć pozalekcyjnych (zajęć dodatkowych, imprez, konkursów, projektów)	5%	2%	2%	8%	3%	5%	4%	34
Jakość kształcenia	5%	4%	2%	3%	2%	4%		26
Bezpieczeństwo	1%	5%	4%	1%	3%			22
Basen	1%			11%		1%		15
Inne	16%	20%	13%	14%	18%	15%	8%	135
Liczba wypełnionych ankiet	128	178	231	119	62	97	71	

Tabela 107. Mocne strony przedszkoli – wskazania nauczycieli

Mocne strony przedszkoli - wskazania nauczycieli	P1	P2	P4	P7	P8	P9	P16	P17	P18	P19	P20	Liczba wskazań
Kadra (wykwalifikowana, doświadczona, zaangażowana)	80%	87%	86%	150%	29%	100%	33%	33%	25%	100%	89%	61
Ogród (duży / dobrze wyposażony)	60%	73%	86%	25%	86%	25%	33%			60%	56%	43
Zajęcia (różnorodność / dodatkowe / ze specjalistami / metody pracy)	30%	73%	29%			75%	22%	67%		20%	78%	34
Baza lokalowa (przestrzeń / układ pomieszczeń)	20%	7%	57%		57%	13%	89%	33%	50%	60%	11%	27
Lokalizacja (w centrum / na osiedlu)	60%	13%	14%		71%				25%		11%	16
Atmosfera (rodzinna / przyjazna)		20%	14%	50%			44%	67%	75%		11%	16
Współpraca z rodzicami / komunikacja	10%		14%		14%	13%	22%	33%		40%	44%	13
Wyposażenie (baza dydaktyczna / pomoce / zabawki)					29%	13%	11%			40%	67%	12
Kameralność placówki	10%			100%		13%			100%			10
Dbalność o wszechstronny rozwój dziecka		20%	14%		29%				50%			8
Sposób zarządzania / kompetencje dyrektora	10%			25%			22%			60%		7
Praca integracyjna		33%										5
Bezpieczeństwo	10%	7%			14%					20%		4
Wyżywienie	10%											1
Inne					14%	13%	22%		25%	20%		6
Liczba wypełnionych ankiet	10	15	7	4	7	8	9	3	4	5	9	

Tabela 108. Mocne strony przedszkoli – wskazania rodziców

Mocne strony przedszkoli - wskazania rodziców	P1	P2	P4	P7	P8	P9	P16	P17	P18	P19	P20	Liczba wskazań
Kadra (wykwalifikowana / fachowa / miła)	63%	48%	65%	100%	63%	61%	66%	41%	46%	86%	73%	211
Zajęcia (ciekawe zabawy / program zajęć / różnorodność)	15%	30%	42%	30%	38%	39%	22%	47%	38%	36%	50%	107
Ogród (duży / wyposażony / z placem zabaw)	27%	43%	62%	10%	69%	11%	28%	6%		7%	30%	95
Współpraca z rodzicami / komunikacja	20%	26%	12%			28%	15%	18%		7%	33%	59
Atmosfera (rodzinna / przyjazna)	12%	9%	23%	20%	6%	28%	20%	18%	31%	14%	17%	57
Lokalizacja (blisko miejsca zamieszkania)	22%	9%	27%	60%	13%	22%	9%	12%	23%	7%	15%	53
Wyżywienie (własna kuchnia / zróżnicowane, smaczne menu)	12%	9%	12%			11%	17%	47%	23%	21%	10%	47
Baza lokalowa (przestrzeń / układ pomieszczeń)	2%		19%		6%		27%		8%	21%	17%	44
Odpowiednie podejście do dzieci	5%		15%			33%	9%	18%	15%	29%	13%	37
Dobra opieka	7%	4%	8%	30%	6%	6%	5%	16%	8%	7%	3%	22
Bezpieczeństwo	5%	4%		10%	13%	6%	12%			7%	2%	19
Dzieci lubią chodzić do przedszkola	12%	4%	12%			6%	6%	6%		7%		17
Praca integracyjna (bogata oferta zajęć specjalistycznych, terapeutycznych)		43%	8%								8%	17
Godziny otwarcia	7%	4%	4%		6%		2%	18%		7%	8%	17
Sposób zarządzania / kompetencje dyrektora	7%	4%				6%	8%				7%	16
Odpowiednia ilość czasu na świeżym powietrzu		13%	12%	10%	19%	6%		12%			2%	14
Kameralność				20%		17%		6%	38%			11
Wyposażenie		4%					6%			7%	2%	8
Dogodne opłaty							5%					4
Parking			8%				1%					3
Inne	22%				6%	6%	5%	6%	15%		3%	20
liczba wypełnionych ankiet	41	23	26	10	16	18	86	17	13	14	60	

Tabela 109. Słabe strony przedszkoli – wskazania nauczycieli

Słabe strony przedszkoli - wskazania nauczycieli	P1	P2	P4	P7	P8	P9	P16	P17	P18	P19	P20	Liczba wskazań
Brak odpowiednich pomieszczeń do pracy z dziećmi	20%	73%	29%	75%	29%	113%	11%	67%	50%	20%		35
Słabe zaplecze sprzętowe (brak komputera/ pomocy multimedialnych)	60%	7%			71%	13%	11%	33%			33%	18
Brak odpowiednich łazienek / toalet		47%	14%	75%	29%					20%		14
Bezpieczeństwo (brak chodnika, przejścia dla pieszych, monitoringu, zagrażający tynek)				75%	43%		78%					13
Brak	10%		14%		14%		11%			80%	33%	11
Problem z parkingiem	10%				14%		67%				11%	9
Budynek wymagający remontu (elewacja / sale)	30%				57%		11%					8
Niedostateczne wyposażenie ogrodu	30%		57%									7
Brak finansów		27%									22%	6
Odległość od ogrodu przedszkolnego/ placu zabaw								33%	100%			5
Brak pokoju nauczycielskiego	30%				14%	13%						5
Sposób zarządzania / kompetencje dyrektora						50%	11%					5
Doposażenie gabinetów specjalistów		27%										4
Wyżywienie (małe urozmaicenie posiłków / mało zdrowo)			43%									3
Lokalizacja (daleko od centrum / ograniczona możliwość korzystania z oferty Miasta)				25%				33%				2
Wyposażenie w materiały dydaktyczne				25%							11%	2
Za dużo dzieci											22%	2
Inne	20%	27%	29%	25%		13%	33%		75%		22%	18
liczba wypełnionych ankiet	10	15	7	4	7	8	9	3	4	5	9	

Tabela 110. Słabe strony przedszkoli – wskazania rodziców

Słabe strony przedszkoli - wskazania rodziców	P1	P2	P4	P7	P8	P9	P16	P17	P18	P19	P20	Liczba wskazań
Brak	37%	61%	65%	30%	44%	44%	23%	41%	8%	50%	55%	132
Bezpieczeństwo	2%			40%			49%					47
Problem z parkingiem	17%	4%	8%	60%	19%		26%				8%	46
Mало czasu na świeżym powietrzu	2%				6%	22%	15%		31%	14%	5%	28
Niedostateczne wyposażenie ogrodu	5%			30%			9%		8%		12%	21
Oferta zajęć (mało zajęć dodatkowych, np. rytmiki, j. angielskiego / dużo oglądania bajek)	7%		15%		13%	11%	8%	6%	8%		2%	21
Brak odpowiednich pomieszczeń do pracy z dziećmi	5%		4%		25%	17%		18%	31%	7%	3%	20
Budynek wymagający remontu	24%			20%			1%		31%		3%	19
Słaba komunikacja (brak informacji o dziecku / późno podawane informacje organizacyjne)		13%	8%		6%	6%	3%	29%	8%		3%	18
Godziny otwarcia	5%	4%					6%	6%			3%	11
Wyżywienie (za dużo cukru / mało warzyw / małe porcje)	2%		4%	10%			7%			7%		10
Brak możliwości płatności przelewem	7%	4%	8%		6%			6%	8%	7%		10
Odległość od ogrodu przedszkolnego / placu zabaw								6%	54%			8
Brak finansów		4%				11%	3%				3%	8
Wyposażenie sal	7%					6%	2%				3%	8
Kadra (brak odpowiedniej)		4%			6%		2%		8%	7%	3%	8
Brak odpowiednich łazienek/toalet	5%		4%				2%					5
Sposób zarządzania / kompetencje dyrektora		13%				6%						4
Liczba grup / fakt łączenia dzieci w wieku 5 i 6 lat	2%								8%	7%	2%	4
Za dużo dzieci	5%									7%		3
Słabe zaplecze sprzętowe (brak komputera, pomocy multimedialnych)			4%					6%				2
Inne	12%	17%		20%	13%	11%	2%	24%		14%	8%	28
liczba wypełnionych ankiet	41	23	26	10	16	18	86	17	13	14	60	

Tabela 111. Mocne i słabe strony placówek – wskazania dyrektorów

Placówka	Mocne strony wskazane przez dyrektora	Słabe strony wskazane przez dyrektora
SP1	Efekty kształcenia potwierdzone wynikami egzaminów zewnętrznych, sukcesami uczniów w konkursach i zawodach sportowych; bogata działalność profilaktyczna i opiekuńcza szkoły; baza lokalowa; lokalizacja.	Strona internetowa szkoły; miejsca parkingowe.
SP2	Bardzo dobre przygotowanie szkoły do pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach; jednozmienowość; teren zielony wokół szkoły do dyspozycji uczniów; baza sportowa.	Mały parking; potrzeby remontowe; brak przestronnej świetlicy.
SP3	Wysoko wykwalifikowana kadra; dobre warunki lokalowe i zielone otoczenie szkoły; szkoła otwarta na potrzeby wszystkich dzieci.	Niewystarczające zaplecze sportowe; bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych ruchowo; szybkie nagrzewanie się sal lekcyjnych od strony południowej.
SP4	Nauka pływania dla wszystkich uczniów szkoły (basen szkolny); doświadczona i zaangażowana kadra pedagogiczna; baza lokalowa szkoły.	Rejonizacja (bardzo mały rejon szkoły, brak możliwości otwarcia drugiego oddziału); brak możliwości rozwijania klas sportowych.
SP5	Kadra pedagogiczna wprowadzająca innowacyjne metody pracy z uczniami; wysokiej jakości pomoc psychologiczno – pedagogiczna; działalność opiekuńcza i profilaktyczna szkoły; współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym.	Niezadawalające wyniki z egzaminu ósmoklasisty; duża liczba uczniów z problemami w nauce, słabą motywacją.
SP6	Poziom nauczania (wyniki egzaminów, sukcesy w konkursach przedmiotowych i zawodach sportowych); praca wychowawcza, w tym z uczniami niepełnosprawnymi; organizowanie wypoczynku letniego w formie kolonii i półkolonii.	Dwuzmienowość (niewystarczająca liczba sal); lokalizacja (bliskość ruchliwej drogi wojewódzkiej).
SP7	Spoleczność lokalna związana ze szkołą; brak środowiska osiedlowego; kadra pedagogiczna.	Zaniedbania infrastrukturalne.
P1	Atrakcyjna oferta zajęć; personel; lokalizacja; duży ogród.	Estetyka i bezpieczeństwo (fasada budynku, wnętrze); brak sprzętu multimedialnego; brak parkingu dla rodziców.
P2	Kadra nauczycielska; organizacja placówek (w zakresie integracji, kształcenia specjalnego, W\VRD).	Ograniczenia lokalowe; braki w wyposażeniu w multimedia.
P4	Baza lokalowa; duży ogród; lokalizacja; kadra pedagogiczna.	Deficyt multimedialnych pomocy dydaktycznych (monitory, tablice interaktywne).
P7	Kadra pedagogiczna; atmosfera w przedszkolu; lokalizacja - peryferie miasta z dostępem do środowiska naturalnego.	Wspólna łazienka dla obu grup oddalona od sali zajęć; brak sali do zajęć dodatkowych; brak etatu pomocy kuchennej.
P8	Kadra pedagogiczna; lokalizacja; ogród, sala gimnastyczna i sypialnia jako oddzielne pomieszczenia.	Brak sprzętu do pracy zdalnej (laptopy, kamerki, słuchawki, oprogramowanie); estetyka zewnętrzna - elewacja w złym stanie; brak monitoringu.
P9	Kadra pedagogiczna; atmosfera; komunikacja między pracownikami i rodzicami; promocja lokalna placówki; oferta edukacyjna.	Niewłaściwa liczebność grup; niewystarczające środki finansowe; strona internetowa z domeną Cieszyn.
P16	Kadra pedagogiczna; atmosfera; współpraca z radą rodziców; projekty charytatywne.	Mały parking, niebezpieczny wyjazd na ulicę; niebezpieczne przejście przez ul. Bielską; asfaltowe alejki w ogrodzie; ogrodzenie.
P17	Bardzo dobre przygotowanie dzieci 6-letnich do podjęcia nauki w szkole; atmosfera i dobra współpraca; lokalizacja dogodna dla dzieci spoza centrum, bez konieczności dowożenia; czas pracy przedszkola.	Ogród oddalony od budynku przedszkolnego o 60 m); konieczność organizowania dojazdu na warsztaty i imprezy kulturalne do centrum miasta; brak pomieszczeń do prowadzenia rewalidacji i zajęć PPP.
P18	Kadra pedagogiczna; imprezy i uroczystości organizowane w przedszkolach; atmosfera.	Ograniczenia lokalowe; plac zabaw oddalony od przedszkola; niedostosowanie budynku dla osób niepełnosprawnych.
P19	Duże, przestronne sale zabaw; duży, dobrze wyposażony ogród przedszkolny; wykwalifikowana kadra pedagogiczna.	Brak sprzętu multimedialnego i komputerowego.
P20	Bardzo dobre przygotowanie dzieci do podjęcia nauki w szkole; organizacja ogrodu (podzielenie na "zielone sale" dla każdej grupy); organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Brak laptopów do pracy z dziećmi; niewystarczająca liczba godzin pracy specjalistów, szczególnie logopedy; brak parkingu.
Schronisko	Kapitał ludzki; lokalizacja; tanie miejsca noclegowe.	Brak pokoi z łazienkami; stale zużywające się wyposażenie; specyfika jednostki oświatowej (ograniczony plan finansowy).
CUW	Możliwość ujednoczenia procedur w obsługiwanych jednostkach; skupienie w jednym miejscu wyspecjalizowanych pracowników; reakcja na zmieniające się przepisy i sprawne ich wdrożenie w jednostkach obsługiwanych.	Warunki lokalowe; obciążenie pracowników zadaniami; struktura organizacyjna: brak sekretariatu, brak zastępcy dyrektora, pojedyncze stanowiska merytoryczne; brak obsługi informatycznej w jednostkach obsługiwanych.

21.2. Potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego

Pytanie o potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego zostało zadane obu grupom nauczycieli (szkół i przedszkoli) oraz dyrektorom placówek.

25% nauczycieli przedszkoli oraz 35% nauczycieli szkół odpowiedziało, że nie mają potrzeb w zakresie doskonalenia. Część tej grupy dodała, że doskonali się na bieżąco / jest w stałym kontakcie z dyrekcją w sprawie doskonalenia zawodowego.

W ankietach wypełnionych przez nauczycieli powtarzała się prośba o większe dofinansowanie do szkoleń/studiów podyplomowych (pojawiała się u 11% ankietowanych nauczycieli przedszkoli oraz u 4% nauczycieli szkół). Część nauczycieli podała w odpowiedzi wyłącznie formy doskonalenia, w jakich chciałyby brać udział (np. szkolenia online / kursy / szkolenia / studia podyplomowe), nie uzupełniając informacji o zakresy tematyczne, którymi jest zainteresowana.

Pozostali ankietowani nauczyciele wskazali tematy, w których potrzebują doskonalenia. W poniższych tabelach zbiorczo zebrano ich wypowiedzi i zestawiono z informacjami pozyskanymi od dyrektorów placówek.

Tabela 112. Potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego w szkołach

Placówka	Wypowiedź dyrektora	Wypowiedź nauczycieli
SP1	Umiejętności związane z nowymi technologiami (TIK); organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej; umiejętności społeczne (komunikowanie się z uczniem, rodzicem, rozwiązywanie konfliktów, mediacje społeczne, praca z uczniem trudnym, wycofanym, depresyjnym).	Doskonalenie warsztatu pracy (związane z nauczaniem przedmiotem) / nowoczesne metody i techniki w nauczaniu / doradztwo metodyczne; nauczanie zdalne; praca z trudnym dzieckiem; technologie informatyczne; współpraca z rodzicami; wsparcie psychologiczne; wsparcie uczniów w rozwoju kompetencji kluczowych; język obcy (przydatny w korzystaniu z technologii); ograniczanie agresji wśród uczniów; surdopedagogika.
SP2	Umiejętności specjalistyczne do pracy z dziećmi z orzeczeniami.	Pedagogika specjalna / praca terapeutyczna; praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych; nauczanie zdalne; technologie informatyczne; doskonalenie warsztatu pracy (związane z nauczaniem przedmiotem) / nowoczesne metody i techniki w nauczaniu / doradztwo metodyczne; kompetencje wychowawcze; komunikacja interpersonalna, w tym z rodzicami; mediacje, negocjacje; oceny kształtujące.
SP3	Dodatkowe kwalifikacje z fizyki; doskonalenie metodyczne dla młodych nauczycieli (warsztaty); nauczanie zdalne (warsztaty).	Technologie informatyczne; doskonalenie warsztatu pracy (związane z nauczaniem przedmiotem) / nowoczesne metody i techniki w nauczaniu / doradztwo metodyczne; nauczanie zdalne; pedagogika specjalna; rewalidacja ruchowa; wsparcie uczniów w rozwoju kompetencji kluczowych; ograniczanie agresji wśród uczniów; współpraca z rodzicami; prawo oświatowe; wsparcie psychologiczne; oceny kształtujące; z zakresu kultury fizycznej, dbania o zdrowie.
SP4	Szkolenia w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli zgodne z potrzebami (konsultacje na bieżąco) i priorytetami MEN; studia podyplomowe nauczycieli.	Nauczanie zdalne; wsparcie psychologiczne; doskonalenie warsztatu pracy (w zakresie ciekawej lekcji).
SP5	Studia podyplomowe nauczycieli; kompetencje w zakresie pracy z uczniami niepełnosprawnymi, z orzeczeniami, z trudnościami w nauce; doskonalenie kompetencji społecznych, rozwiązywanie konfliktów, mediacje; nowe technologie.	Nauczanie zdalne; doskonalenie warsztatu pracy (związane z nauczaniem przedmiotem) / nowoczesne metody i techniki w nauczaniu / doradztwo metodyczne; pedagogika specjalna - tyflopedagogika, integracja sensoryczna, terapia ręki, gimnastyka mózgu Dennisona, logorytmika, terapia behawioralna, socjoterapia, logopedia); kompetencje społeczne; kompetencje wychowawcze; współpraca z rodzicami; oceny kształtujące; trening zastępowania agresji; doradztwo zawodowe.
SP6	Zdobywanie przez nauczycieli dodatkowych kwalifikacji z fizyki, chemii i biologii.	Współpraca z rodzicami (komunikacja z rodzicem roszczeniowym); praca z uczniem trudnym; doskonalenie warsztatu pracy (związane z nauczaniem przedmiotem) / nowoczesne metody i techniki w nauczaniu / doradztwo metodyczne; technologie informatyczne; nauczanie zdalne; kompetencje wychowawcze; studia podyplomowe w zakresie autyzmu; język obcy.
SP7	Doskonalenie zawodowe nauczycieli jest realizowane zgodnie z potrzebami.	Doskonalenie warsztatu pracy (związane z nauczaniem przedmiotem) / nowoczesne metody i techniki w nauczaniu / doradztwo metodyczne; nauczanie zdalne; technologie informatyczne; surdopedagogika; gimnastyka korekcyjna.

Tabela 113. Potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego w przedszkolach

Placówka	Wypowiedź dyrektora	Wypowiedzi nauczycieli
P1	Potrzeba doksztalcania innych pracowników, np. pracowników kuchni.	Tematyka informatyczna; pomoc psychologiczno-pedagogiczna.
P2	Nauczyciele na bieżąco uzupełniają kwalifikacje zgodnie z potrzebami.	Terapia psychologiczna, praca z dziećmi z zaburzeniami psychicznymi i niedostosowanymi społecznie; doskonalenie metod pracy; praca zdalna z dzieckiem, cyfryzacja; język migowy.
P4	Prowadzenie działań innowacyjnych; rozwijanie kompetencji cyfrowych i matematycznych dzieci; szkolenia muzyczne i plastyczno-kreatywne; rozwój kompetencji specjalistów zatrudnionych w przedszkolu.	Efektywność pracy, metody dydaktyczne, urozmaicenie zajęć z dziećmi; szkolenia muzyczne oraz z zabaw ruchowych; problematyka wychowawcza- praca z uczniem z problemami emocjonalnymi, praca z uczniem zdolnym; logopedia; kompetencje cyfrowe.
P7	Zarządzanie oświatą (studia podyplomowe); pedagogika specjalna, surdopedagogika, tyflopädagogika, terapia ruchowa (dodatkové kwalifikacje).	Przygotowanie do ewentualnej pracy zdalnej; profilaktyka agresji; podstawy robotyki i programowania w przedszkolu. efektywne oraz innowacyjne metody nauki w przedszkolu. korzystanie z nowoczesnych technologii informacyjnych w przedszkolu.
P8	Kompetencje informatyczne; kodowanie.	Kompetencje informatyczne; kodowanie; wykorzystanie nowych technologii / innowacji; nauczanie zdalne; wykształcenie nauczyciela j.angielskiego.
P9	Technologie informacyjne i multimedia; bezpieczeństwo w sieci i pracy/nauki zdalnej; terapia pedagogiczna.	Szkolenia muzyczne, taneczne; nauczanie zdalne; j.angielski w przedszkolu; prawo oświatowe.
P16	Możliwość obserwowania prowadzenia zajęć w różnych przedszkolach dla młodych nauczycieli w obecności metodyka wychowania przedszkolnego; stanowisko doradcy metodycznego dla nauczycieli przedszkolnych.	Terapia pedagogiczna, praca z dziećmi z mutyzmem / afazją; logopedia; nowoczesne technologie / tablica interaktywna.
P17	Studia podyplomowe; kursy kwalifikacyjne w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zajęć rewalidacyjnych.	Terapia pedagogiczna, analiza orzeczenia, tworzenie dokumentu IPET.
P18	Brak - nauczyciele korzystają z warsztatów i szkoleń doskonalących.	Nowe metody pracy / wychowania przedszkolnego; warsztaty muzyczne, plastyczne; nauczanie zdalne; praca z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
P19	Doskonalenie zawodowe jest realizowane zgodnie z potrzebami.	Szkolenia z zakresu rozwoju małego dziecka; praca z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych; wykorzystanie pomocy multimedialnych.
P20	Kwalifikacje w zakresie integracji sensorycznej; szkolenia dla dyrektorów (Excel, jednoosobowe prowadzenie placówki, obsługa sekretariatu).	Kompetencje informatyczne; zdalne nauczanie; mediacje z rodzicami; tematyka prozdrowotna (w trakcie pandemii) / aktywność ruchowa.

Tabela 114. Potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego w pozostałych placówkach

Placówka	Wypowiedź dyrektora
Schronisko	Obsługa klienta; szkolenia językowe; szkolenia IT.
CUW	Obsługa specjalistycznego oprogramowania; szkolenia nowych pracowników.

Podsumowując listę obszarów tematycznych, w których potrzeba doskonalenia jest zauważalna, należy wymienić:

- szeroko rozumiane doskonalenie warsztatu pracy / nowoczesne metody i techniki w nauczaniu / doradztwo metodyczne;
- kompetencje informatyczne;
- prowadzenie zdalnego nauczania;
- szeroko rozumiana pedagogika specjalna / pomoc psychologiczno-pedagogiczna;

- praca z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych / praca z trudnym uczniem / praca z uczniem zdolnym;
- kompetencje społeczne / kompetencje wychowawcze / komunikacja z rodzicami (roszczeniowymi) / profilaktyka agresji u dzieci.

Ponadto powielającą się tematyką jest: prawo oświatowe, ocenianie kształtujące, wsparcie uczniów w rozwoju kompetencji kluczowych, język obcy.

21.3. Doświadczenia z czasu epidemii, które – po jej ustaniu – można by wykorzystać w szkołach

Pytanie o doświadczenia z czasu epidemii, które – po jej ustaniu – można by wykorzystać w szkołach, zostało zadane nauczycielom oraz uczniom szkół podstawowych.

48% uczniów oraz 22% nauczycieli szkół nie podało żadnych propozycji. Osoby z tej grupy odpowiadały, że brak jest takich doświadczeń lub że nie mają pomysłu/zdania na ten temat.

Część nauczycieli wykorzystwała ten punkt w ankiecie do podzielenia się ogólnymi spostrzeżeniami na temat czasu pandemii. Zauważona została przydatność umiejętności cyfrowych, jak również konieczność lepszego wyposażenia szkół w sprzęt komputerowy oraz zwiększenia jakości dostępu do internetu. Ponadto nauczyciele docenili wzajemną współpracę i uczenie się, nie tylko w gronie kadry pedagogicznej, ale również pośród uczniów, u których sytuacja wpłynęła na większą samoorganizację i usamodzielnienie.

Również kilkoro uczniów podzieliło się swoimi spostrzeżeniami. Zauważyli lepszą atmosferę podczas lekcji, większą wyrozumiałość nauczycieli, ich częstszy uśmiech. Dostrzegli fakt zwiększenia własnej samodzielności oraz poprawienia umiejętności informatycznych.

Natomiast te wypowiedzi (zarówno nauczycieli, jak i uczniów), które wskazują na konkretne podpowiedzi, jakie doświadczenia z czasu epidemii można wykorzystać w szkołach, podsumowuje niniejsza lista:

- **Wykorzystywanie form i metod pracy z czasów nauki zdalnej także podczas zajęć stacjonarnych w szkole**

Respondenci zauważyli możliwość większego wykorzystania nowych technologii na co dzień w edukacji, co urozmaici lekcje oraz pomoże rozwijać kreatywność u uczniów. Wymienione zostały przede wszystkim różne platformy edukacyjne, platformy z zadaniami domowymi, aplikacja Teams, aplikacje i strony internetowe.

- **Korzystanie z nowoczesnych technik komunikacji**

Zdaniem respondentów po ustaniu pandemii można kontynuować korzystanie ze zdalnych kanałów komunikacji. W kontakcie pomiędzy rodzicami a nauczycielami można wykorzystać do bieżącej komunikacji dziennik elektroniczny, a okresowe zebrania z rodzicami prowadzić online (zapewnią wyższą frekwencję, gdyż są wygodne i umożliwiają oszczędność czasu). Do sprawniejszego kontaktu pomiędzy nauczycielami a uczniami można skorzystać z platformy Office 365

i Teams. Współpracę między nauczycielami można kontynuować w chmurze, a spotkania rad pedagogicznych organizować online.

- **Wsparcie edukacyjne w przypadku nieobecności ucznia**

Nowoczesne technologie mogą zapewnić ciągłość edukacji uczniów nieobecnych w szkole (z powodu kwarantanny bądź długotrwałej choroby). W przypadku osób korzystających z zajęć specjalistycznych uczestnictwo w zajęciach online stanowić będzie gwarancję ciągłości terapii. Formy proponowane przez respondentów: umożliwienie nieobecnyemu korzystania z lekcji w sposób zdalny, nagrywanie lekcji, przesyłanie nieobecnyemu lekcji poprzez Teams, umieszczanie materiałów edukacyjnych lub notatek z lekcji w chmurze.

- **Sprawdzanie nabytej wiedzy w formie elektronicznej**

Nauczyciele rozwinęli umiejętność wykorzystania nowoczesnych technologii również w zakresie narzędzi do tworzenia testów i sprawdzianów (np. poprzez Forms lub Testportal) i zauważają możliwość, by kontynuować sprawdzanie wiedzy w takiej formie (bez zużywania papieru). Uczniowie również proponują kontynuować to doświadczenie, chociaż niektórzy z uśmiechem dopowiadają o większej możliwości „ściągnięcia”, którą mają w czasie nauki zdalnej.

- **Dbłość o higienę**

Obie grupy ankietowanych zauważyły, że warto podtrzymać dobre nawyki dotyczące dbania o higienę i stosowania prozdrowotnych zaleceń: częste mycie/dezynfekowanie rąk, wietrzenie sal lekcyjnych, przebywanie na świeżym powietrzu, stosowanie dystansu i zasłanianie twarzy (zwłaszcza podczas kichania). Respondenci sugerowali zwiększenie dostępu do środków dezynfekujących, mydła czy umieszczenie umywalk w każdej sali lekcyjnej.

- **Zmiany organizacyjne**

Uczniowie wielokrotnie w swoich wypowiedziach proponowali zmniejszenie liczby zadań domowych i skrócenie lekcji do 30 minut. W grupie nauczycieli pojawiły się głosy na temat zmniejszenia liczby zadań domowych, skrócenia lekcji do 3 dniennie, zmniejszenia liczby dzieci w klasach, a także dotyczące wprowadzenia zasad porządkowych (np. ograniczonego poruszania się rodziców po budynku szkolnym, nieuczestniczenia w lekcjach dzieci przeziębionych).

- **Doskonalenie online**

Pośród grupy nauczycieli powieleły się wypowiedzi, że formę online można wykorzystać w celu realizacji doskonalenia, np. poprzez udział w konferencjach, szkoleniach lub pokazanie lekcji prowadzonych przez innych nauczycieli.

21.4. Baza lokalowa i wyposażenie – ocena dyrektorów

Pośród pytań ankiet skierowanych do dyrektorów znalazły się prośby o ocenę bazy lokalowej i wyposażenia ich placówek. Poniższe tabele zawierają zestawienia z udzielonych odpowiedzi.

Tabela 115. Ocena bazy lokalowej i wyposażenia szkół

Placówka	Baza lokalowa - ocena dyrektora	Udostępnianie bazy lokalowej mieszkańcom miasta	Wyposażenie - ocena dyrektora
SP1	Stan techniczny zadowalający; szkoła w dwóch budynkach (po termomodernizacji) połączonych salą gimnastyczną; przestronne sale lekcyjne w większości wyremontowane; dwie sale gimnastyczne (duża wyremontowana w 2010 r. i nowa oddana do użytku w 2015 r.); nowe boisko szkolne.	Udostępnianie bazy sportowej: - wynajem dużej sal gimnastycznej; - wynajem sali do gimnastyki korekcyjnej; - boisko szkolne ogólnodostępne, otwarte poza godzinami pracy szkoły. Wynajem pomieszczeń: - na prowadzenie placówki wsparcia dziennego; - na organizację imprez, np. bal przedszkola, imprezy mikołajkowe, turnieje sportowe; - na prowadzenie otwartych zajęć sportowo-rekreacyjnych w okresie ferii i wakacji; - na szkolenia dla nauczycieli prowadzone przez ODN.	Stan wyposażenia zadowalający; nowe meble w większości sal; dostęp do internetu i stanowisko komputerowe w każdej sali; 29 nowych komputerów w ostatnich 3 latach; sprzęt audiowizualny w klasach; 3 monitory interaktywne i 5 tablic; pracownia chemiczno-fizyczna bardzo dobrze wyposażona.
SP2	Stan techniczny budynku (60-letniego) wymagający nakładów finansowych; szkoła przestronna z wystarczającą liczbą pomieszczeń.	Plac zabaw do dyspozycji wszystkich; hala sportowa i sala gimnastyczna udostępniana klubom, innym szkołom, na imprezy; miejsca na zbiórki harcerskie dla drużyn z Hufca Cieszyń; zajęcia taneczne; sale na lokale wyborcze.	Wyposażenie zadowalające; starzejący się sprzęt komputerowy i multimedialny.
SP3	Stan techniczny budynku dobry; infrastruktura sportowa do remontu.	Udostępnianie płatne pomieszczeń na: - zajęcia jogi; - zajęcia taneczne; - szkółkę piłkarską; - aerobik. Udostępnianie bezpłatne: - boiska wielofunkcyjnego (hokej na trawie); - placu zabaw; - "Zielonej Klasy" (wiata); - terenów zielonych.	Wyposażenie - ogólna ocena dobra.
SP4	Stan techniczny budynku dobry; szkoła w dwóch połączonych budynkach (zabytkowy i nowoczesny z nową salą gimnastyczną i basenem); budynek główny po termomodernizacji; łazienki i stołówka po remoncie; parkiety w salach lekcyjnych po renowacji; plac zabaw dla dzieci oraz teren zewnętrzny ze stolami do gier - stan bardzo dobry.	Wynajem sali gimnastycznej i basenu 7 dni w tygodniu - godziny dla miasta i dla klubów sportowych; wynajem dwóch sal lekcyjnych dla Liceum.	Sprzęt multimedialny w salach lekcyjnych; nowa sieć internetowa oraz możliwość zdalnego nauczania w każdej sali; wyposażenie basenu i sali gimnastycznej odpowiednie; nowe meble w większości sal lekcyjnych; nowa sala chemiczna; dobrze wyposażone pracownie komputerowe (28 nowych komputerów w tym roku) i pracownia przyrodnicza; urządzenie wielofunkcyjne (drukarka/ksero/skaner) w pokoju nauczycielskim.
SP5	Stan techniczny budynku dobry (po termomodernizacji w 2006 r.); wyremontowane korytarze, posadzki, drzwi, toalety, wymieniona instalacja elektryczna; sale lekcyjne duże i przestronne, systematycznie remontowane; sala do gimnastyki korekcyjnej, 3 świetlice, biblioteka, Orlik 2012 z bieżnią LA, pawilonem sanitarno-szatniowym i widownią; brak sali gimnastycznej - uczniowie korzystają z sal SSM i basenu SP4.	Udostępnianie: - kompleksu boisk sportowych Orlik - 2012 w godzinach popołudniowych oraz soboty i niedziele; - sali gimnastycznej klubowi sportowemu /judo/. Prowadzenie wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Cieszyń Świetlicy Środowiskowej "Przytulisko" (placówka wsparcia dziennego oraz letni i zimowy wycieczek w formie półkolonii); wynajem sal lekcyjnych Szkole dla dorosłych „Twoja szkoła” (placówka została już zlikwidowana).	Stan zadowalający; nowe meble; pomoce dydaktyczne i sprzęt sportowy uzupełniane na bieżąco; stanowisko komputerowe w każdej klasie, świetlicach i bibliotece (30 nowych komputerów w ostatnim okresie); dwa monitory interaktywne, tablica interaktywna, tablety graficzne.
SP6	Stan techniczny budynku (po termomodernizacji) oraz obiektu sportowego (boisko "Orlik") dobry.	Udostępnianie mieszkańcom boiska z obsługą instruktorską, siłowni zewnętrznej, placu zabaw i „Zielonej Klasy”; udział w programie „Lokalny Animator Sportu”; udostępnianie pomieszczeń na zebrania dzielnicowe.	Wystarczające wyposażenie w meble, pomoce dydaktyczne, sprzęt sportowy, komputerowy i multimedialny.
SP7	Stan techniczny budynku wymaga kapitalnego remontu - pomieszczenia są sukcesywnie remontowane; nowy obiekt sportowy.	Udostępnianie hali sportowej (codziennie kilka godzin).	Brak oceny.

Tabela 116. Ocena bazy lokalowej i wyposażenia przedszkoli

Placówka	Baza lokalowa - ocena dyrektora	Wyposażenie - ocena dyrektora
P1	Budynek ponad 100-letni, wymagający remontu.	Sprzęt, meble i pomoce dydaktyczne kilkuletnie.
P2	Budynek wyremontowany na zewnątrz, dostosowany do potrzeb niepełnosprawnych; dobrze zagospodarowany ogród.	Meble częściowo wymienione; placówka dobrze doposażona w pomoce dydaktyczne.
P4	Stan techniczny budynku i placu zabaw dobry; sale przestronne.	Salę i gabinety terapeutyczne dobrze wyposażone; nowe meble.
P7	Stan techniczny budynku dobry, jednak wymagający ciągłych remontów/modernizacji (budynek 115 letni).	Nowe meble w salkach dla dzieci; kuchnia wyposażona w nowe meble i sprzęt; 2 komputery i 2 laptopy oraz projektor multimedialny.
P8	Stan dobry.	Wyposażenie bardzo dobre (z wyjątkiem multimediiów).
P9	Baza lokalowa - wymaga remontów; plac zabaw - stan dobry.	Pomoce dydaktyczne i meble - stan dobry.
P16	Stan techniczny budynku dobry (po termomodernizacji).	Stan wyposażenia sal do zajęć zadowalający; sprzęt sportowy i urządzenia rekreacyjne; rzutnik multimedialny.
P17	Stan techniczny budynku dostateczny; sale przestronne, dostosowane do potrzeb dzieci; plac zabaw dobrze wyposażony.	Meble i pomoce dydaktyczne - stan zadowalający; wyeksploatowany i przestarzały sprzęt komputerowy.
P18	Budynek - mało powierzchni użytkowych, dużo komunikacyjnych; brak możliwości przeprowadzenia zmian.	Wyposażenie - ocena dobra.
P19	Stan techniczny budynku bardzo dobry (po termomodernizacji).	Ocena dobra wyposażenia w pomoce dydaktyczne, sprzęt do zajęć ruchowych w sali i ogrodzie.
P20	Ocena bardzo dobra bazy lokalowej.	30-letnie meble w salach zabaw; wyposażenie w pomoce dydaktyczne bardzo dobre; stare, metalowe urządzenia w ogrodzie bez atestów; przedszkole posiada tablicę interaktywną.

Tabela 117. Ocena bazy lokalowej i wyposażenia pozostałych placówek

Placówka	Baza lokalowa - ocena dyrektora	Wyposażenie - ocena dyrektora
Schronisko	Baza noclegowa: stan dobry, ale brak inwestycji i duża eksploatacja skutkuje pogarszaniem się warunków, baza wymaga doinwestowania. Obiekty sportowe: stan niedostateczny, wymagają remontów. Lokalizacja wszystkich obiektów dobra.	Przestarzały sprzęt - duża eksploatacja wpływa na szybkie zużycie sprzętu.
CUW	Stan techniczny zadowalający, ale baza lokalowa niewystarczająca do potrzeb; brak pomieszczeń na: składnicę akt, serwerownię, pomieszczenie socjalne, miejsca pracy dla dodatkowych pracowników.	

21.5. Baza lokalowa i wyposażenie – potrzeby według dyrektorów i nauczycieli

Zarówno dyrektorów placówek jak i nauczycieli zapytano w ankietach o potrzeby dotyczące wyposażenia i bazy lokalowej. Poniższe tabele zawierają zestawienia z udzielonych odpowiedzi.

Tabela 118. Zapotrzebowanie dot. bazy lokalowej i wyposażenia szkół

Placówka	Baza lokalowa - potrzeby wskazane przez dyrektora	Wyposażenie - potrzeby wskazane przez dyrektora	Wyposażenie - potrzeby wskazane przez nauczycieli
SP1	Budynek A: remont kilku sal lekcyjnych, auli, biblioteki z czytelnią, szatni; adaptacja małych pomieszczeń na gabinety. Budynek B: malowanie sali gimnastycznej i bloku żywieniowego; remont magazynu, szatni i pomieszczenia klubu; wykonanie nowej wentylacji mechan. w bloku żywieniowym; sukcesywna renowacja parkietów; adaptacja wewnętrznego podwórka; wymiana stolarki drzwiowej (wyjście z sali gimnastycznej na podwórze).	Monitory interaktywne do wszystkich sal lekcyjnych; sukcesywna wymiana komputerów; stworzenie klasopracowni języków obcych; doposażenie sal edukacji wczesnoszkolnej w nowe pomoce naukowe; wymiana mebli w dwóch/trzech salach.	Tablice interaktywne / monitory interaktywne; nowe komputery (w tym dla klas młodszych); komputery z dostępem do internetu dla nauczycieli; tablety (w tym tablety graficzne dla nauczycieli); kamery internetowe, mikrofony i słuchawki; białe tablice i mazaki; pomoce naukowe; materiały do specjalistycznych zajęć; zaciemniające rolety do sali; wyposażenie pracowni technicznej (narzędzia pracy manualnej); dywan interaktywny.
SP2	Remont dachu i instalacji II piętra w części budynku A; naprawa ogrodzenia szkoły; renowacja nawierzchni boiska wielofunkcyjnego; remont pomieszczeń stolówki.	Sprzęt komputerowy i multimedialny; wyposażenie stolówki.	Komputery; pomoce dydaktyczne (np. gry dydaktyczne, plansze, tablice, książki- karty pracy); wzmocnienie internetu; tablice interaktywne; ksero/drukarka i papier bez limitu; laptopy dla nauczycieli (z głośnikami); wymiana projektorów na nowe; pomoce do pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. doposażenie salki doświadczania świata, pomoce do zajęć rewalidacyjnych, ZKK, ZDW); sprzęt sportowy oraz powiększenie boiska o bieżnię i skocznię do skoku w dal; artykuły biurowe (np. mazaki do tablicy, papier); doposażenie pracowni chemicznej (np. fartuchy, okulary, rękawiczki); sprzęt do mikroskopowania; pojedyncze stoliki i krzesła z możliwością regulacji; telefon firmowy z internetem.
SP3	Remont/budowa boiska wielofunkcyjnego i bieżni; remont łazienek i korytarzy; wymiana przyłącza kanalizacyjnego od strony kuchni i częściowej instalacji wodnej budynku; Miasteczko Ruchu Drogowego.	Nowe meble; zamontowanie klimatyzacji i rolet w klasach od strony południowej; monitory interaktywne (8 sztuk); uzupełnienie sprzętu sportowego.	Tablice interaktywne / monitory interaktywne; pomoce dydaktyczne do sal przedmiotowych (np. fizyka, chemia, muzyka, matematyka, historia, klasy młodsze); poprawa bazy sportowej (modernizacja starych sprzętów i doposażenie); nowe komputery; ksero do dyspozycji nauczyciela; szybszy internet; artykuły biurowe; porządne ławki i krzesła; tablety do pracy z dziećmi; pomoce do pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
SP4	Remont kuchni; odnowienie parkietów w pozostałych pomieszczeniach i na korytarzach.	Doposażenie sali chemicznej w dygestorium; zakup kolejnych sprzętów i akcesoriów multimedialnych; dalsza wymiana mebli.	Tablice multimedialne; pomoce dydaktyczne (np. filmy, mapy, plansze, atlasy, słowniki); nowoczesne komputery / laptopy; wizualizery, skanery ręczne do dokumentów, tablety graficzne dla nauczycieli i uczniów; wymiana tablic na białe (suchościeralne).

SP5	<p>Remont więźby i dachu; winda zewnętrzna dla osób niepełnosprawnych; remont kuchni z zapleczem; adaptacja sali lekcyjnej na salę do terapii sensorycznej; dokończenie remontu sal lekcyjnych i wymiany instalacji elektrycznej; poprawa nawierzchni przy wejściu głównym i bocznym.</p>	<p>Wyposażenie wszystkich sal lekcyjnych i gabinetów specjalist. w monitory interaktywne, sprzęt specjalistyczny (np. lupy, nakładki, pulpity, sprzęt rehabilitacyjny); stojak na rowery.</p>	<p>Tablice interaktywne / monitory interaktywne; pomoce dydaktyczne (np. tablice pokazowe, mapy, globusy, gry planszowe, plansze edukacyjne); tablety dla uczniów / tablety graficzne; sprzęt rehabilitacyjny i specjalistyczny np. do terapii sensorycznej, sala do zajęć rewalidacyjnych, pomoce dydaktyczne dla terapeutów; komputery, w tym laptopy dla nauczycieli; sprzęt sportowy; wzmocnienie internetu; kamery, słuchawki, mikrofony, głośniki (w tym z adaptacją dla uczniów słabosłyszących); kolorowa drukarka; pufy do odpoczynku na przerwach; mata do kodowania; prezentery; tłumaczniki mowy (dla uczniów, którzy nie posługują się j. polskim); flipcharty; napędy cd/dvd do sali komputerowej; dyski zewnętrzne.</p>
SP6	<p>Brak sali gimnastycznej; zbyt mała liczba pomieszczeń (zmianowość, brak sal do zajęć indywidualnych); niedostosowane sale dla dzieci w oddziałach przedszkolnych.</p>	<p>Systematyczny zakup nowoczesnych urządzeń multimedialnych/wymiana przestarzałych urządzeń.</p>	<p>Tablice interaktywne / monitory interaktywne; pomoce dydaktyczne (np. do przedmiotów ścisłych, chemii, biologii); materiały edukacyjne, gry dydaktyczne; komputery; ksero, drukarka; wzmocnienie internetu; materiały dydaktyczne do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, zaplecze dydaktyczne do zajęć rewalidacyjnych; wyposażenie świetlicy (gry, zabawki, instrumenty muzyczne, przybory plastyczne); doposażenie placu zabaw; telewizory do sal przedszkolnych; głośniki; doposażenie sal gimnastycznych; dokupienie krzeseł, wymiana zniszczonych tablic; potrzeba większej liczby sal.</p>
SP7	<p>Remont kuchni i wymiana jej wyposażenia; remont generalny pomieszczeń klasowych, biblioteki, szatni i korytarzy.</p>	<p>Utworzenie klasopracowni tematycznych do przedmiotów: fizyka, chemia, matematyka, geografia oraz historia; zakup monitorów interaktywnych do klas.</p>	<p>Tablice interaktywne; pomoce dydaktyczne (wyposażenie pracowni przedmiotowych, pracowni plastyczno-technicznej, pomoce potrzebne do pokazania nauki w sposób doświadczalny, do robotyki, automatyki, programowania); komputery (w tym laptopy dla nauczycieli); tablety graficzne, mikrofony, słuchawki, kamery; drukarki; sprzęt sportowy (dla klas 1-3).</p>

Tabela 119. Zapotrzebowanie dot. bazy lokalowej i wyposażenia przedszkoli

Placówka	Baza lokalowa - potrzeby wskazane przez dyrektora	Wyposażenie - potrzeby wskazane przez dyrektora	Wyposażenie - potrzeby wskazane przez nauczycieli
P1	Remont fasady budynku, sanitariatów, nawierzchni wokół budynku; wymiana podłóg; modernizacja placu zabaw.	Wymiana mebli w salach dla dzieci; zakup sprzętu multimedialnego; zakup biurek dla nauczycieli i mebli do pomieszczenia socjalnego dla pracowników.	Tablice interaktywne; adaptacja strychu na dodatkowe pomieszczenia; wyposażenie ogrodu; dywan sensoryczny; komputer dla nauczycieli; drukarka, ksero; sprzęt do prowadzenia zajęć z integracji sensorycznej.
P2	Zwiększenie przestrzeni i liczby pomieszczeń do prowadzenia zajęć; modernizacja funkcjonalna i estetyczna pomieszczeń; rozbudowa ogrodu.	Wymiana zużytego sprzętu AGD i mebli kuchennych; doposażenie bazy multimedialnej i komputerowej.	Wyposażenie ogrodu; adaptacja strychu na dodatkowe pomieszczenia; sprzęt komputerowy i dziennik elektroniczny; przystosowanie gabinetów specjalistów do pracy z dziećmi od 3 roku życia (odpowiednie meble, oświetlenie), sprzęt do terapii SI; przybory do zabaw i ćwiczeń ruchowych; wyposażenie kąpek zabaw; wzbogacanie kąpek badawczych; uzupełnianie bazy do występów artystycznych (stroje, dekoracja); tablica interaktywna.
P4	Remont instalacji wodno-kanalizacyjnej; usunięcie boazerii (szatnia, hol); wykafelkowanie pomieszczeń piwnicznych oraz korytarza; montaż drzwi przeciwpożarowych oraz klapy oddymiającej.	Zestawy komputerowe z drukarkami dla intendenta oraz gabinetu terapeutycznego; monitory interaktywne do dwóch sal; doposażenie placu zabaw.	Doposażenie ogrodu; doposażenie gabinetów terapeutycznych (np. laptop); dodatkowe sale użytkowe np. do terapii, ćwiczeń; dobre nagłośnienie; remont i wyposażenie łazienek; ścieżki sensoryczne; sala doświadczenia światła; instrumenty muzyczne; zabawki tworzące kącki tematyczne (duża kuchnia, sklep, salon fryzjerski itp.); zabawki wykorzystane na świeżym powietrzu (jeźdźki, rowerki, hulajnogi, piłki).
P7	Brak sal do zajęć dodatkowych - adaptacja i wyposażenie sali do zajęć dodatkowych i pomieszczenia biurowego; wymiana rur kanalizacyjnych i syfonów; ocieplenie dobudówki (z łazienkami dla dzieci); wymiana pokrycia schodów wejściowych; malowanie elewacji zewnętrznej.	Wymiana urządzeń sprawnościowo-zabawowych i drewnianego pociągu w ogrodzie; brak tablic interaktywnych, kamer, mikrofonów.	Tablica multimedialna; laptop; drukarka, ksero; wymiana meblowania; doposażenie ogrodu przedszkolnego; magnetofon / odtwarzacz cd; powiększenie bazy z pomocami dydaktycznymi; domofon lub zamek na kod do drzwi wejściowych; remont i wyposażenie sali przeznaczonej do rewalidacji.
P8	Remont wjazdu do przedszkola.	Tablica multimedialna; doposażenie placów zabaw.	Tablica multimedialna, dywan sensoryczny; komputery; doposażenie placu zabaw; drukarki; organizacja kąpek informatycznych dla dzieci; klimatyzacja w salach.
P9	Malowanie ścian, dachu i elewacji; cyklinowanie podłóg; wymiana instalacji wodnej i tablicy bezpiecznikowej; dostosowanie budynku do przepisów ppoż.; remont schodów zewnętrznych; wymiana części ogrodzenia.	Sprzęt komputerowy i multimedialny; stoliki i krzesła z regulacją wysokości; szafki na pomoce dydaktyczne; meble kuchenne.	Tablice interaktywne; dywan sensoryczny; pomoce dydaktyczne (w tym do j.angielskiego); ksero.
P16	Osuszanie i malowanie piwnic każdego roku z powodu podtopień (środki z odszkodowania); remont asfaltowych ścieżek w ogrodzie; remont ogrodzenia całej posesji i schodów; dostosowanie budynku do przepisów ppoż.; wymiana starych dźwigów windy w bloku żywieniowym.	Sprzęt komputerowy i multimedialny; tablice multimedialne; wyposażenie kuchni (wyparzakarka do naczyń, piec konwekcyjny).	Tablica interaktywna; modernizacja placu zabaw, sprzęty ogrodowe; pomoce dydaktyczne (np. instrumenty muzyczne, zabawki, roboty edukacyjne); wymiana starych mebli na nowe; projektor, ekrany projekcyjne, sprzęt do wideokonferencji, roboty interaktywne; kserokopiarka kolorowa; rozwiązanie problemu z zalewaniem przedszkola.
P17	Brak pomieszczenia do pracy rewalidacyjnej i PPP.	Doposażenie placu zabaw (m.in. urządzenia zabawowe, rowerki, hulajnogi); wymiana laptopa i dokupienie drugiego do pracy z dziećmi; wymiana sprzętu nagłaśniającego; wyposażenie multimedialne (m.in. tablice interaktywne); zakup zmywarki z funkcją wyparzacza; zakup mebli do jadalni oraz szafy bieliźnianej i szafek na ubrania do pokoju socjalnego.	Tablice interaktywne; nowy sprzęt do nagłośnienia imprez i uroczystości; nowocześniejsze pomoce dydaktyczne do przeprowadzania zabaw i doświadczeń badawczych; stałe zacienienie placu zabaw (altana).

P18	Brak pomieszczenia do zajęć dodatkowych i ruchowych; konieczność przejścia przez ulicę do oddalonego placu zabaw.	Tablice multimedialne; doposażenie placu zabaw; wymiana urządzeń kuchennych (zmywarka, patelnia elektryczna).	Wyposażenie ogrodu; laptopy (po jednym na grupę); nowoczesne meble; rolety do sali maluchów; zestawy Lego i Duplo dla dzieci; instrumenty do zajęć muzycznych (dzwonki z przyciskiem, z rączką).
P19	Brak	Sprzęt komputerowy; tablica interaktywna; wymiana mebli w kuchni.	Tablica interaktywna, dywan sensoryczny; laptopy; drukarka i kolorowe tusze; internet; materiały piśmiennicze; wyposażenie kuchni w brakujące meble - Gastromix.
P20	Remont bloku żywieniowego (wymiana płytek ceramicznych); brak parkingu dla rodziców.	Laptopy; maszyna do mycia naczyń z wyparaczem; wymiana obieraczki na nową; atestowane urządzenia do zabaw w ogrodzie.	Laptopy (dla każdej grupy); tablice interaktywne; nowoczesne meble do sal; szatnia dla personelu; zestaw pomocy montesoriańskich i pełne wyposażenie gabinetu logopedy; odnowienie lub wymiana sprzętów na placach zabaw; sprzęt audiowizualny; parking dla rodziców, zlikwidowanie znaku zakazu zatrzymywania się i postoju przed przedszkolem.

Tabela 120. Zapotrzebowanie dotyczące bazy lokalowej i wyposażenia pozostałych placówek

Placówka	Baza lokalowa - potrzeby wskazane przez dyrektora	Wyposażenie - potrzeby wskazane przez dyrektora
Schronisko	Baza noclegowa przy ul. Błogockiej: przebudowa na pokoje 2,3-osobowe z łazienkami. Baza sportowa: modernizacja stadionu, remont budynku "Pod Wałką".	Wymiana wykładziny w sali gimnastycznej; wymiana koszy do koszykówki.
CUW	Remont klatki schodowej do księgowości przedszkoli.	Doinwestowanie sprzętu komputerowego; zakup części mebli;

Podsumowując listę obszarów, w których potrzeba modyfikacji bazy lokalowej lub doposażenia placówek jest zauważalna, należy wymienić:

- różne prace remontowe służące rozbudowaniu bazy lokalowej (w tym sportowej) lub jej ulepszeniu;
- zakup pomocy multimedialnych: tablic, monitorów, dywanów sensorycznych;
- zakup sprzętu komputerowego: komputerów i laptopów, tabletów, drukarek, kamer;
- zakup sprzętu nagłośniającego: mikrofonów, głośników;
- wzmocnienie Internetu;
- doposażenie w pomoce dydaktyczne (np. do pracowni przedmiotowych, gabinetów specjalistów, sprzętu sportowego, instrumentów muzycznych, zabawek);
- wymiana mebli;
- zakup sprzętów do ogrodów przedszkolnych i placów zabaw;
- zakup artykułów biurowych, materiałów piśmienniczych;
- zapewnienie parkingu.

21.6. Dopasowanie zatrudnienia do potrzeb placówki

Dyrektorzy jednostek zostali poproszeni w ankietach o ocenę dopasowania zatrudnienia w ich placówkach do potrzeb. Pytanie odnosiło się zarówno do liczby, jak i do kwalifikacji wszystkich grup pracowników. Poniższe tabele zawierają zestawienia z udzielonych odpowiedzi.

Tabela 121. Dopasowanie zatrudnienia w szkołach

Placówka	Wypowiedź dyrektora
SP1	Zatrudnienie pracowników dostosowane do potrzeb; kadra z wysokimi kwalifikacjami; w najbliższym czasie możliwe braki kadrowe w zakresie przedmiotów: matematyka, biologia (zmiany miejsc pracy nauczycieli, zakończenie pracy zawodowej); niewystarczające zatrudnienie w kuchni, brak godzin na obsługę boiska (soboty/niedziele).
SP2	Zatrudnienie pracowników dostosowane do potrzeb; kadra z odpowiednimi kwalifikacjami; w najbliższym czasie możliwy brak nauczyciela fizyki (przejście na emeryturę).
SP3	Zatrudnienie pracowników dostosowane do potrzeb; kadra z odpowiednimi kwalifikacjami; brak nauczyciela fizyki (urlop macierzyński).
SP4	Zatrudnienie pracowników dostosowane do potrzeb; kadra z odpowiednimi kwalifikacjami; zatrudnienie specjalistów (pedagog/psycholog/logopeda/terapeuta) powinno być uzależnione od realnych potrzeb szkoły, bez powiązania z bonem
SP5	Zatrudnienie pracowników dostosowane do potrzeb; kadra z odpowiednimi kwalifikacjami; pracownicy kuchni i obsługi - ze względu na wiek potrzeba planowania polityki kadrowej; docelowo pozyskanie nauczyciela biologii.
SP6	Zatrudnienie pracowników dostosowane do potrzeb; kadra z odpowiednimi kwalifikacjami; rosnące potrzeby kształcenia osób niepełnosprawnych (coraz więcej sal).
SP7	Zatrudnienie nauczycieli dostosowane do potrzeb; niewystarczające zatrudnienie administracji: brak osoby do obsługi kadrowej i placowej.

Tabela 122. Dopasowanie zatrudnienia w przedszkolach

Placówka	Wypowiedź dyrektora
P1	Zatrudnienie pracowników dopasowane do potrzeb; kadra z doświadczeniem i odpowiednimi kwalifikacjami.
P2	Zatrudnienie pracowników dopasowane do potrzeb.
P4	Zatrudnienie pracowników administracyjno-obsługowych i nauczycieli zgodne z zapotrzebowaniem; wykształcenie nauczycieli zgodne z zajmowanym stanowiskiem.
P7	Kadra pedagogiczna odpowiednia do potrzeb; niewystarczające zatrudnienie: pracowników kuchni (brak zastępowalności) i logopedy.
P8	Wystarczająca liczba nauczycieli; kadra z doświadczeniem i odpowiednimi kwalifikacjami; brak: pomocy nauczyciela w grupie 3-latków oraz zastępcy dyrektora/sekretarki.
P9	Niewystarczające zatrudnienie pracowników obsługi.
P16	Zatrudnienie nauczycieli dostosowane do potrzeb; problem ze znalezieniem zastępstwa za nauczyciela/specjalistę w trakcie roku szkolnego; niewystarczające zatrudnienie w kuchni oraz na stanowisku konserwatora.
P17	Zatrudnienie nauczycieli dostosowane do potrzeb; niewystarczające zatrudnienie specjalistów (psycholog, logopeda, terapeuta) i pomocy nauczyciela.
P18	Zatrudnienie nauczycieli dostosowane do potrzeb; kadra z odpowiednimi kwalifikacjami; niewystarczające zatrudnienie w kuchni.
P19	Zatrudnienie nauczycieli dostosowane do potrzeb; kadra z odpowiednimi kwalifikacjami; niewystarczające zatrudnienie w kuchni oraz na stanowisku konserwatora.
P20	Zatrudnienie pracowników dostosowane do potrzeb; kadra z odpowiednimi kwalifikacjami.

Tabela 123. Dopasowanie zatrudnienia w pozostałych placówkach

Placówka	Wypowiedź dyrektora
Schronisko	Wystarczająca liczba pracowników recepcji; niewystarczające zatrudnienie na stanowisku sekretarki (0,5 etatu).
CUW	Zmiana pokoleniowa: wdrażanie nowych pracowników zatrudnionych w miejsce tych, którzy przeszli na emeryturę; dodatkowe obciążenie zadaniami pracowników na skutek zmian uregulowań prawnych; brak zastępowalności dla stanowisk: kadrowej i placowej (inni pracownicy CUW wyznaczani na zastępstwo podczas nieobecności kadrowej i placowej posiadają tylko uzupełniającą wiedzę merytoryczną, obsługują oni inne programy komputerowe).

21.7. Problemy wychowawcze

Dyrektorzy szkół podstawowych zostali poproszeni w ankietach o wskazanie, jakie problemy wychowawcze, występujące w ich placówkach, uważają za najistotniejsze i najtrudniejsze do rozwiązywania. Poniższe tabela zawiera zestawienie z udzielonych odpowiedzi.

Tabela 124. Problemy wychowawcze w szkołach

Placówka	Wypowiedź dyrektora
SP1	Agresja słowna; przemoc w sieci; uzależnienia behawioralne; niska kultura osobista niektórych uczniów;
SP2	Zaniedbania wychowawcze wyniesione z domu; problemy z uczniami przeżywającymi rozwód rodziców i ich batalie domowe; dzieci pozostawione samym sobie, bez zainteresowania rodziców.
SP3	Niewłaściwe relacje w grupie rówieśniczej (czasami); palenie papierosów, e-papierosów (sporadycznie).
SP4	Depresja, problemy psychiczne dzieci i młodzieży w wyniku izolacji; możliwe uzależnienie dzieci od Internetu, telefonów itp.
SP5	Frekwencja uczniów, spóźnienia, opuszczanie pojedynczych lekcji - słaba współpraca w tym zakresie z rodzicami; uczniowie z problemami emocjonalnymi.
SP6	Brak możliwości oddziaływania na niektórych rodziców, którzy widzą dobro tylko swojego dziecka (podczas gdy ich dziecko wyrządza krzywdę innym) - brak wsparcia dla dyrekcji i nauczycieli ze strony organów powołanych do wspierania placówek oświatowych.
SP7	Szkoła bez przemocy.

21.8. Odpowiedzi na pytanie ogólne

W ramach każdej z grup ankietowanych anonimowo (nauczyciele szkół, nauczyciele przedszkoli, rodzice uczniów, rodzice dzieci uczęszczających do przedszkoli, uczniowie) respondenci mieli możliwość odpowiedzieć na pytanie ogólne: *Czy [chciałaby Pani/chciałby Pan/ chciałybyś/ chciałbyś] podzielić się jeszcze czymś na temat funkcjonowania oświaty w mieście Cieszyn?*

W tym punkcie ankiety przeważający był brak odpowiedzi. Osoby, które postanowiły wypełnić to pole, w dużej mierze powieliły informacje podane już w innych punktach ankiety, np. w ramach oceny mocnych i słabych stron jednostki.

Z pozostałych przemyśleń warto wymienić te, które pojawiły się wielokrotnie.

W grupie nauczycieli szkół jednym z takich przemyśleń było poczucie niedoceny za swoją pracę, również w formie finansowej. W czasie pracy zdalnej nauczyciele nie otrzymali wynagrodzenia dodatkowego oraz za godziny ponadwymiarowe, co podkreśliło kilkoro z nich. Dodatkowo nauczyciele chcieliby móc otrzymać większe wsparcie specjalistyczne (psychologa, prawnika). Poczucie zbyt małego finansowania oświaty towarzyszy nauczycielom również w kontekście nakładów ponoszonych na bazę lokalową, zakupy wyposażenia szkolnego, możliwości realizacji zajęć dodatkowych i odpowiedniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Pojawiły się głosy uznające bon organizacyjny za niesprawiedliwy. Ponadto nauczyciele zauważają nadmierną biurokrację oraz wyrażają chęć większej współpracy międzyszkolnej oraz z samorządem, choć jednocześnie pojawia się u nich powątpiewanie, czy ich głos jest ważny.

Podobne wypowiedzi można znaleźć w grupie nauczycieli przedszkoli, z tym że poczucie niedoceny finansowego łączy się tutaj z uwagą o dysproporcji w świadczeniach dodatkowych między tą grupą a nauczycielami pracującymi w szkołach (np. dodatek za wychowawstwo). W ramach głosów o chęci zwiększenia współpracy z samorządem pojawiła się propozycja zawiązania zespołów think

tanków, które rozwiązywałyby bieżące problemy oświatowe. Inny pomysł dotyczy wypracowania systemu publikowania dokonań pomysłowych nauczycieli nowatorów (pomysły, innowacje, projekty).

Pośród wypowiedzi rodziców uczniów można doczytać się próśb o niezamykanie szkół, o nieoszczędzanie na oświacie oraz uwag na temat nauczania zdalnego: kwestia niewystarczających kompetencji informatycznych u nauczycieli, ale i u rodziców (propozycja szkoleń dla obu grup), problemów z dostępem do odpowiedniego sprzętu komputerowego u mniej zamożnych rodzin, braku jednolitych narzędzi czy zasad, braku dofinansowania internetu dla uczniów. Pojawiły się również ogólne negatywne wypowiedzi na temat systemu oświaty w Polsce dotyczące pogorszenia jakości szkół po ostatniej reformie oświaty oraz uwagi na temat programu nauczania (przeładowanie, ułożenie bez chronologii i systematyki). Kilku rodziców poddało pomysł wprowadzenia do szkół nauki języka czeskiego ze względu na lokalizację miasta, a jeden umieścił w ankiecie sugestię co do utworzenia szkół dla zawodów, które na nowo stają się potrzebne (szkoła medyczna, liceum pielęgniarstwa).

Rodzice dzieci uczęszczających do przedszkoli, pomijając uwagi dotyczące niedofinansowania oświaty, podzielili się w ankietach swoim niezadowoleniem z organizacji dyżurów wakacyjnych (dwutygodniowe dyżury są problemem dla rodziców, a brak elektronicznego systemu zapisów dzieci powoduje wyścig o miejsca). Również z negatywnymi uwagami spotkała się kwestia warunków rekrutacyjnych do przedszkoli, które nie ułatwiają dostępu dzieciom z dwojgiem pracujących rodziców. Dwóch rodziców podzieliło się swoim doświadczeniem związanym ze zmianą przedszkola prywatnego na publiczne i wyraziło w ankiecie zadowolenie z decyzji.

22. Analiza SWOT cieszyńskiej oświaty

22.1. Tryb pracy nad analizą SWOT

Analiza SWOT dla cieszyńskiej oświaty została przygotowana w oparciu o:

1. Raport „Analiza organizacji i finansów oświaty miasta Cieszyn”
2. Analizę ankiet przeprowadzonych pod koniec roku 2020 wśród uczniów, rodziców, nauczycieli, dyrektorów szkół i przedszkoli oraz dyrektora CUW. Ankiety wypełniło ponad 2000 osób.
3. Warsztaty przeprowadzone w następujących 20-30-osobowych grupach:
 - a. Dyrektorzy szkół i przedszkoli oraz władze miasta
 - b. Nauczyciele szkół
 - c. Nauczyciele przedszkoli
 - d. Uczniowie
 - e. Rodzice
4. Trzy spotkania 15-osobowego zespołu strategicznego, w którego skład wchodził przedstawiciel wszystkich grup uczestniczących wcześniej w warsztatach.

W wyniku tych bardzo szerokich badań i konsultacji społecznych ustalono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla oświaty w Cieszynie.

Mocne i słabe strony to cechy, na które samorząd ma wpływ.

Szanse i zagrożenia są od samorządu niezależne, ale wpływają lub mogą wpłynąć na funkcjonowanie oświaty w mieście.

22.2. Mocne strony

1. Bardzo wysoka ocena przedszkoli przez rodziców.
2. Zdecydowana większość (ponad 92%) uczniów twierdzi, że ma dobre relacje z nauczycielami.
3. Dobra kadra pedagogiczna.
4. Niewielkie oddziały w szkołach, co ułatwia pracę nauczycielom.
5. We wszystkich szkołach i przedszkolach w mieście funkcjonują stołówki i kuchnie.
6. Bardzo rozwinięta opieka nad uczniami z orzeczeniami o niepełnosprawności.
7. Niemal 75% ankietowanych uczniów lubi chodzić do szkoły, tylko niecałe 8% zdecydowanie nie lubi chodzić do szkoły.

8. Zdecydowana większość rodziców dobrze lub bardzo dobrze ocenia organizację pracy świetlic szkolnych.
9. Zdecydowana większość rodziców uważa, że uczniowie w szkole są bezpieczni.
10. Rodzice i nauczyciele dobrze oceniają wzajemną współpracę w zakresie wychowania.
11. Zajęcia w istniejących oddziałach zorganizowane są racjonalnie – nie ma w nich niekonicznych/zbędnych godzin.
12. Bon organizacyjny, pomagający utrzymać w pewnych ryzach organizację szkół.
13. Wspólna obsługa finansowo-płacowa przedszkoli.
14. Rodzice i nauczyciele bardzo dobrze oceniają funkcjonujący w szkołach dziennik elektroniczny.

22.3. Słabe strony

1. Niezwykle duże koszty organizacji oddziałów integracyjnych.
2. Niezwykle duże koszty zatrudnienia nauczycieli wspomagających (co wynika głównie z dużej liczby oddziałów integracyjnych, ale także z wysokich wymiarów godzin nauczycieli wspomagających).
3. Szkoły w Cieszynie są małe, co przyczynia się do powstawania małych oddziałów i zwiększa koszty.
4. W szkołach zdarzają się sytuacje otwierania dodatkowych, niekonicznych oddziałów wskutek przyjmowania uczniów spoza ich obwodów.
5. Za małe budynki SP6 i SP7.
6. Niedostateczne wyposażenie części przedszkoli w sprzęt komputerowy i multimedialny.
7. Nie do końca odpowiadające potrzebom budynki niektórych przedszkoli.
8. Nauczyciele wskazują na brak odpowiednich pomieszczeń do pracy z dziećmi oraz odpowiednich toalet w wielu przedszkolach.
9. Niewykorzystany w pełni budynek SP5.
10. Często wskazywaną przez uczniów słabą stroną szkół są nadmierne wymagania ze strony nauczycieli.
11. Niewystarczająca baza sportowa SP3, SP5, SP6.
12. Uczniowie najczęściej jako słabą stronę szkół wskazują bazę lokalową i wyposażenie. Większość szkół to smutne, szare przestrzenie.
13. Niedostateczna wiedza nauczycieli na temat odczuć rodziców i uczniów w zakresie oceny oferty i wyników pracy szkół (wynika to z porównania wyników ankiet wśród nauczycieli oraz rodziców i uczniów).

14. Ponad 66% uczniów uważa, że szkoła nie chroni ich przed nadmiernym stresem. Podobnie uważa tylko niecałe 22% nauczycieli.
15. Ponad 40% uczniów i rodziców uważa, że szkoła nie działa w sposób pozwalający zrozumieć materiał szkolny bez dodatkowych korepetycji. Podobnie uważa tylko niecałe 20% nauczycieli.
16. Ogromna rozbieżność pomiędzy opiniami uczniów i rodziców a opinią nauczycieli w kwestii dbałości o higienę pracy uczniów, w tym głównie odpowiedniej liczby zadań domowych. Co drugi uczeń uważa, że szkoła nie dba należycie o higienę ich pracy (nadmiar zadań domowych).
17. Brak możliwości nauki w szkołach języka czeskiego.
18. Szkoły działają odrębnie, a byłoby lepiej gdyby w większym stopniu stanowiły sieć współpracujących jednostek.
19. Brak jednolitej polityki zarządzania infrastrukturą informatyczną w placówkach oświatowych.
20. Mała liczba wycieczek krajoznawczych pomimo atrakcyjnego położenia Cieszyna.

22.4. Szanse

1. Rewolucja cyfrowa i podniesienie poziomu kompetencji cyfrowych nauczycieli, uczniów i rodziców wskutek konieczności ich wykorzystywania w czasie epidemii pozwolą w przyszłości np.:
 - organizować spotkania z rodzicami on-line, jako uzupełnienie spotkań tradycyjnych,
 - wykorzystywać komunikację on-line np. do spotkań z ciekawymi ludźmi bez konieczności ich przyjazdu do szkoły,
 - zapewnić edukację uczniom, którzy nie mogą być obecni w szkole za pomocą połączenia on-line,
 - przeprowadzać testy bez użycia papieru,
 - łatwiej organizować doskonalenie nauczycieli w formie on-line,
 - stwarzać nowe możliwości wykonywania i oceniania zadań domowych.
2. Młodzi nauczyciele przystosowani do cyfryzacji i nowoczesnych metod nauczania.

22.5. Zagrożenia

1. Rosnąca luka pomiędzy dochodami a wydatkami oświaty. Znacznie szybszy niż wcześniej wzrost tej luki w czterech ostatnich latach.
2. Szybko rosnąca liczba orzeczeń o niepełnosprawności uczniów.
3. Negatywny wpływ zamknięcia szkół w czasie epidemii na psychikę uczniów, opanowanie podstawy programowej i relacje pomiędzy uczniami oraz uczniami i nauczycielami.

4. Prognozowana zmniejszająca się liczba uczniów przyjmowanych do klas pierwszych i związany z tym wzrost kosztów kształcenia jednego ucznia (bo powstawać będą mniejsze oddziały).
5. Spadek dochodów miasta związany z epidemią.
6. Niedostateczny wzrost subwencji na pokrycie podwyżek dla nauczycieli.
7. Kłopoty z zatrudnianiem nauczycieli niektórych przedmiotów (np. chemików, matematyków, informatyków).
8. Wielu nauczycieli łączących etaty w różnych szkołach.
9. Bardzo duża niestabilność systemu oświaty. Ciągłe zmiany i reformy.

23. Misja i wizja oświaty w Cieszynie

23.1. Misja

Podczas warsztatów oraz prac zespołu strategicznego ustalono następującą misję oświaty w Cieszynie określającą sens i główny cel jej funkcjonowania:

Celem oświaty w Cieszynie jest zapewnienie dzieciom i młodzieży intelektualnego, społecznego, emocjonalnego i fizycznego rozwoju, zgodnego z indywidualnym potencjałem każdego z nich.

23.2. Wizja

Zdefiniowano również wizję docelowego kształtu oświaty w Cieszynie. Jest ona następująca:

Cieszyńska oświata, do której zmierzamy:

1. Zapewnia dzieciom i młodzieży nowoczesną wiedzę, rozwój kompetencji kluczowych oraz uniwersalne umiejętności potrzebne w zmieniającym się świecie.
2. Zapewnia optymalną opiekę i dba o wychowanie dzieci i młodzieży.
3. Stwarza dzieciom i młodzieży warunki do poszukiwania pasji oraz poznawania i rozwijania własnego potencjału.
4. Dbą o to, aby dzieci i młodzież pozytywnie postrzegały samych siebie, rozumiały swoje uczucia i emocje oraz potrafiły odnaleźć się w otaczającym ich świecie.
5. Wsłuchuje się w głos dzieci i młodzieży.
6. Zapewnia wszystkim dzieciom i młodzieży równe szanse rozwoju.
7. Oparta jest na wysoko wykwalifikowanej kadrze pedagogicznej, która ma zapewnione dobre warunki pracy i ciągłego rozwoju, w tym ustawicznego kształcenia zawodowego.
8. Funkcjonuje w oparciu o nowoczesną, optymalnie dopasowaną do potrzeb infrastrukturę.
9. Dbą o efektywną współpracę pomiędzy poszczególnymi placówkami oświatowymi, rodzicami oraz różnymi środowiskami społecznymi, kulturowymi i gospodarczymi.
10. Zapewnia bezpieczeństwo.
11. Dbą o poszanowanie wartości obywatelskich, tożsamości kulturowej, różnorodności i lokalnego dziedzictwa.
12. Potrafi sprawnie reagować na zmieniające się trendy społeczne, kulturowe i technologiczne.
13. Wykorzystuje nowoczesne metody pracy z uczniami.
14. Dąży do konstruktywistycznego modelu edukacji, czyli opartego na aktywnym doświadczaniu i odkrywaniu przez uczniów, a nie na biernym przekazywaniu wiedzy przez nauczycieli.
15. Efektywnie wykorzystuje nowoczesne technologie.

24. Cele strategiczne i operacyjne

Oprócz przedstawionej wyżej misji i wizji, które opisują cele funkcjonowania oświaty w Cieszynie w sposób ogólny, określono cele strategiczne i szczegółowe cele operacyjne, do bezpośredniej realizacji.

Cel strategiczny 1. Doskonalenie procesów edukacyjnych			
Cele operacyjne	Realizujący	Współpraca	Wskaźnik realizacji celu
13. Umożliwienie zainteresowanym uczniom nauki języka czeskiego	urząd miasta	dyrektorzy szkół	liczba uczniów uczestniczących w zajęciach, liczba zrealizowanych godzin
14. Prowadzenie innowacji pedagogicznych w szkołach i przedszkolach (konstruktywistyczny model edukacji)	dyrektorzy szkół		liczba zrealizowanych innowacji pedagogicznych, liczba uczniów uczestniczących w innowacjach, liczba zrealizowanych godzin innowacji
15. Okresowe badanie oferty i wyników pracy szkół (ankiety, spotkania z władzami miasta i dyrektorami szkół) prowadzone wśród uczniów, rodziców i nauczycieli	urząd miasta	dyrektorzy szkół	liczba zrealizowanych badań
16. Kontynuowanie współpracy szkół z instytucjami kultury w mieście, organizacjami pozarządowymi, prywatnymi podmiotami działającymi w obszarze edukacji oraz innymi placówkami szkolnymi działającymi na terenie miasta (m.in. szkoły średnie, szkoła muzyczna, szkoły prywatne, uczelnie wyższe)	dyrektorzy szkół	dyrektorzy miejskich instytucji współpracujących ze szkołami	liczba zrealizowanych wspólnie wydarzeń
17. Zmniejszenie obciążenia uczniów pracą w domu	dyrektorzy szkół, nauczyciele		wyniki badań przeprowadzanych wśród uczniów
18. Regularne badanie potrzeb i zainteresowań uczniów. Zgodne z nimi wykorzystywanie godzin do dyspozycji dyrektora szkoły, zajęcia rozwijające kreatywność i koła zainteresowań	dyrektorzy szkół		raporty z przeprowadzanych badań oraz zgodności ich wyników z realizacją zajęć
19. Powołanie stałego zespołu interdyscyplinarnego i przeprowadzenie	urząd miasta		raport z wynikami z przeprowadzonych badań

szczegółowych badań dotyczących negatywnych skutków pandemii i rekomendacji działań z tego wynikających			
20. Wspieranie inicjatyw wspierających wybór dalszej ścieżki kształcenia - preorientacja zawodowa, orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe	dyrektorzy szkół		raport z działań przeprowadzonych w tym obszarze
Cel strategiczny 2. Optymalizacja kosztów i organizacji oświaty			
Cele operacyjne	Realizujący	Współpraca	Wskaźnik realizacji celu
21. Szczegółowe zbadanie i wyjaśnienie przyczyn bardzo szybkiego wzrostu liczby orzeczeń o niepełnosprawnościach	urząd miasta	CUW, dyrektorzy szkół	raport z wynikami badań
22. Racjonalizacja decyzji o organizacji oddziałów integracyjnych. Podejmowanie decyzji o utworzeniu oddziału integracyjnego po dokonaniu naboru i szczegółowej analizie potrzeb uczniów z orzeczeniem	dyrektorzy szkół	CUW	zmniejszona liczba zakładanych oddziałów integracyjnych na etapie naboru do szkół
23. Racjonalizacja liczby godzin nauczycieli wspomagających i dopasowywanie liczby tych godzin do rzeczywistych potrzeb	dyrektorzy szkół	CUW	zmniejszona liczba godzin nauczycieli wspomagających w przeliczeniu na jednego ucznia z orzeczeniem
24. Likwidacja zjawiska otwierania niekoniecznych oddziałów wskutek przyjmowania do szkoły uczniów spoza jej obwodu	dyrektorzy szkół	CUW	brak oddziałów, które nie powstałyby, gdyby nie uczniowie spoza obwodu szkoły
25. Unikanie organizacji oddziałów 25-osobowych, jeśli nie jest to konieczne	dyrektorzy szkół	CUW	zmniejszona liczba oddziałów 25-osobowych w klasach pierwszych.
26. Aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie oświaty (wynagrodzenia, wyposażenie obiektów, sprzęt komputerowy, pomoce dydaktyczne itp.)	dyrektorzy szkół, urząd miasta, CUW		kwota uzyskanych środków
27. Ograniczenie organizacji SP4, SP6, SP7 do jednego oddziału w klasie, a w przyszłości być może zmiana sieci szkół	dyrektorzy szkół SP4, SP6, SP7	CUW	jeden oddział w klasie pierwszej
28. Optymalizacja organizacji świetlic	dyrektorzy szkół	CUW	zmniejszona liczba etatów wychowawców w świetlicy

29. Zbadanie możliwości i efektów objęcia szkół obsługą przez CUW finansów, księgowości, płac oraz kadr	urząd miasta, CUW		wykonana analiza
30. Rozszerzenie zakresu działalności CUW o takie obszary jak np.: a. usługi informatyczne b. usługi BHP c. obsługa RODO d. usługi PPOŻ e. usługi inspektora nadzoru budowlanego (remonty, inwestycje, bieżące utrzymanie) f. usługi brokerskie, ubezpieczenia g. usługi prawne	urząd miasta, CUW	dyrektorzy szkół i przedszkoli	lista zadań realizowanych przez CUW
31. Optymalizacja pracy psychologów, logopedów i innych specjalistów	dyrektorzy szkół i przedszkoli	CUW	liczby zrealizowanych godzin specjalistów, analiza wyników pracy specjalistów wykonana przez zespoły interdyscyplinarne
Cel strategiczny 3. Rozwój kadry pedagogicznej			
Cele operacyjne	Realizujący	Współpraca	Wskaźnik realizacji celu
32. Systematyczne badanie potrzeb w zakresie kwalifikacji kadry pedagogicznej	urząd miasta, dyrektorzy szkół i przedszkoli		raporty z przeprowadzonych badań
33. Tworzenie warunków do podejmowania doskonalenia zawodowego nauczycieli zgodnie z aktualnymi potrzebami	urząd miasta, dyrektorzy szkół i przedszkoli		liczba zrealizowanych szkoleń zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami
Cel strategiczny 4. Poprawa infrastruktury oraz wyposażenia szkół i przedszkoli			
Cele operacyjne	Realizujący	Współpraca	Wskaźnik realizacji celu
34. Dostosowanie mebli we wszystkich szkołach do potrzeb uczniów ponadprzeciętnego wzrostu	dyrektorzy szkół		wynik badania wśród uczniów

35. Zapewnienie w każdej szkole dostępu uczniów do wody do picia i zdrowej żywności	dyrektorzy szkół		liczba szkół, które zrealizowały cel
36. Realizacja w szkołach programu „Dostępna szkoła”	dyrektorzy szkół		lista wdrożonych elementów programu
37. Organizacja w szkołach stref ciszy i relaksu dla uczniów i nauczycieli	dyrektorzy szkół		liczba stref ciszy
38. Poprawa bazy sportowej szkół poprzez budowę sali gimnastycznej w SP6 oraz bieżące remonty w pozostałych szkołach	urząd miasta, CUW, dyrektor SP6		sala gimnastyczna w SP6
39. Wyposażenie przedszkoli w sprzęt komputerowy i nowoczesne środki techniczne	urząd miasta		liczba sztuk zakupionego sprzętu
40. Stałe dostosowywanie placówek do wymagań prawnych takich jak np. wymagania PPOŻ	urząd miasta, dyrektorzy szkół i przedszkoli	CUW	lista działań dostosowujących

Cel strategiczny 5. Poszerzenie współpracy pomiędzy szkołami

Cele operacyjne	Realizujący	Współpraca	Wskaźnik realizacji celu
41. Organizacja imprez o charakterze międzyszkolnym (imprezy kulturalne, sportowe, konkursy itp.)	urząd miasta, dyrektorzy szkół		liczba zrealizowanych imprez
42. Rozszerzanie współpracy szkół z przedszkolami dla ułatwienia przedszkolakom startu na kolejnym etapie edukacyjnym (współpraca zespołów nauczycielskich szkół i przedszkoli)	urząd miasta, dyrektorzy szkół i przedszkoli		liczba działań/aktywności
43. Tworzenie międzyszkolnych zespołów problemowych i ich ciągła praca np. z wykorzystaniem narzędzi do zdalnej komunikacji	urząd miasta, dyrektorzy szkół i przedszkoli		liczba utworzonych zespołów, raport z działań zespołów

